

T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNE TAVSİYE EDİLEN 100
TEMEL ESER LİSTESİNDE YER ALAN TÜRK YAZARLARA AİT
ESERLERDE KULLANILAN DEYİMLER VE ATASÖZLERİNİN
KULLANIM SIKLIĞI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan
SEÇİL İSPİR

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Hidayet ÖZCAN

Bolu-2013

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE,

Seçil İSPİR'e ait "İlköğretim Öğrencilerine Tavsiye Edilen 100 Temel Eser Listesinde Yer Alan Türk Yazarlara Ait Eserlerde Kullanılan Deyimler ve Atasözlerinin Kullanım Sıklığı Üzerine Bir İnceleme" adlı çalışma, jürimiz tarafından Türkçe Eğitimi Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.28.06.2013

Akademik Unvan ve Adı Soyadı

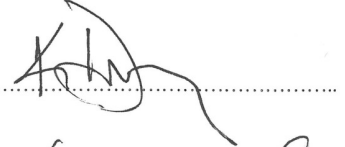
İmza

Üye (Tez Danışmanı): Yrd. Doç. Dr. Hidayet ÖZCAN



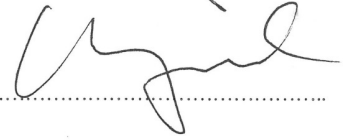
Üye

: Yrd. Doç. Dr. Kemalettin DENİZ



Üye

: Doç. Dr. Erol ÖZTÜRK



Eğitim Bilimleri Enstitüsünün Onayı

Prof. Dr. Soner DURMUŞ

Enstitü Müdürü

ÖZET

İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNE TAVSİYE EDİLEN 100 TEMEL ESER LİSTESİNDE YER ALAN TÜRK YAZARLARA AİT ESERLERDE KULLANILAN DEYİMLER VE ATASÖZLERİNİN KULLANIM SIKLIĞI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Seçil İSPİR

Yüksek Lisans- Türkçe Eğitimi ABD
Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Hidayet ÖZCAN

Bu araştırma Milli Eğitim Bakanlığının 19.08.2004 tarihinde 2005/70 sayılı genelgesiyle kamuoyuna sunulan ilköğretim okulları için ‘100 Temel Eser’ serisinde yer alan Türk yazarlara ait kitaplarda kullanılan deyim ve atasözlerini tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Bu sayede kitapların kültür unsurlarımız olan atasözleri ve deyimleri aktarmadaki yeri ortaya konmuş olacaktır. Ayrıca etkinlik hazırlamak isteyen öğretmenlerimize de yardımcı olacağı düşünülmüştür.

Araştırma da *betimsel alan araştırması* yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Milli Eğitim Bakanlığının tavsiye ettiği 100 Temel Eser örneklemini ise Türk yazarlara ait kitaplar oluşturmaktadır. Eserlerde bulunan atasözleri ve deyimler tespit edilip fişlendikten sonra bilgisayara aktarılmıştır.

Kaynak olarak Ömer Asım Aksoy’un “Deyimler ve Atasözleri 1-2” kitabı kullanılmıştır.

Araştırmanın sonucunda; Milli Eğitim Bakanlığının 19.08.2004 tarihinde 2005/70 sayılı genelgesiyle kamuoyuna sunulan ilköğretim okulları için ‘100 Temel

Eser' serisinde yer alan Türk yazarlara ait kitapların tamamında deyim kullanılırken, bu kitapların 32'sinde atasözlerine yer verilmediği tespit edilmiştir. Deyimlerin, romanlarda, atasözlerinin ise hikâye kitaplarında sık kullanıldığı görülmüştür. Deyimlerin kullanım yoğunluğunda birinci sırayı Barbaros Hayrettin Geliyor romanı alırken, atasözünde birincilik Aldı Sözü Anadolu'nun olmuştur.

Anahtar kelimeler: 100 Temel Eser, atasözü, deyim, dil, kelime hazinesi

ABSTRACT

AN ANALYSIS OF THE IDIOMS AND PROVERBS USED IN THE BOOKS OF TURKISH WRITERS WHICH ARE INCLUDED IN THE LIST OF 100 BASIC WORKS RECOMMENDED FOR SECONDARY EDUCATION

Seçil İSPİR

Turkish Education Department, Master Of Arts

Thesis Advisor Asist. Prof. Dr Hidayet ÖZCAN

100 Basic Works for Secondary Education are presented to the public opinion on 19th August, 2004 with the 2005/70 numbered circular by the Ministry of National Education and the aim of this research is to identify the “idioms and proverbs” used in these works written by Turkish writers. Owing to this study, the role of books will be shown in transferring the idioms and proverbs which are a part of our cultural heritage. Also, we will be able to learn how much these books contribute to the vocabulary of children. Besides, we think that the research will help the teachers who want to prepare classroom activities for their students.

“Descriptive Field Work Method” is used in the research. The books which are written by Turkish authors are chosen among the recommended 100 Basic Works list of the Ministry of National Education. First the idioms and proverbs are identified and then they were copied to the computer.

“Deyimler ve Atasözleri 1 ve 2” dictionaries written by Ömer Asım AKSOY are used as the resource.

As a consequence, idioms are used in all of the books written by Turkish authors

but in 32 of them there are no proverbs. Idioms are mostly used in novels whereas proverbs are mostly used in story books. “Barbaros Hayrettin Geliyor” takes the first rank in the usage density of idioms and “Aldı Sazı Anadolu” takes the first rank in the usage density of proverbs.

Key Words: 100 Basics Works, proverb, idiom, language, vocabul

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum, **“İlköğretim Öğrencilerine Tavsiye Edilen 100 Temel Eser Listesinde Yer Alan Türk Yazarlara Ait Eserlerde Kullanılan Deyimler ve Atasözlerinin Kullanım Sıklığı Üzerine Bir İnceleme”** başlıklı çalışmanın yazılmasında, bilimsel ve etik kurallara uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin tamamının ya da bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitede bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Seçil İSPİR

ÖN SÖZ

Dil, insanların anlaşma, haberleşme, duygu ve düşüncelerini anlatma ve paylaşma aracıdır. İnsan, sürekli iletişim içinde olma isteği duyar. Kendimizi bazen yazılı bazen de sözlü olarak ifade ederiz. Kelime hazinesi gelişmiş olan bireyler kendilerini daha iyi ifade ederler. Dil sayesinde üzüntülerimizi, mutluluklarımızı başka insanlarla paylaşıyoruz. Eğitim durumumuz, bilgi durumumuz zevklerimiz hep dilimizin sayesinde ortaya çıkar.

Sözcük dağarcığı ne kadar zengin olursa kişi kendini o kadar iyi ifade eder. Sözcük dağarcığını zenginleştiren önemli unsurların başında deyimler ve atasözleri gelir. Deyimler ve atasözleri, bir dilin hem kelime hazinesi bakımından zenginliği, hem de o dilin kullanımlarını sanatlı hale getiren özel yapılardır. Ayrıca ana dilini en iyi ölçen yapıların başında da atasözleri ve deyimler gelir. Çünkü atasözü ve deyimler bir kültürün yüzyıllar içinde süzüle süzüle en saf hale gelmiş milli anamalıdır. Bunlar mecaz anlamlı, soyut anlamlı kelime grupları olduğu için çocukların öğrenmesi kolay değildir.

Birinci bölümde, araştırmanın problem durumu, problem cümlesi, alt problemleri, amacı, önemi, sayıtları, sınırlılıkları ve tanımları, temel kavramlarına yer verilmiştir. İkinci bölümde, araştırmaya kaynaklık eden kuramsal temeller ve ilgili çalışmalara değinilmiştir. Üçüncü bölümünde, çalışma modeli, evreni, örnekleme, veri toplama araçları, veri toplama ve çözümleme teknikleri açıklanmıştır. Dördüncü bölümünde, Milli Eğitim Bakanlığının 19.08.2004 tarihinde 2005/70 sayılı genelgesiyle kamuoyuna sunulan ilköğretim okulları için ‘100 Eser’ serisinde yer alan Türk yazarlara ait kitaplarda kullanılan deyim ve atasözleri ile ilgi bulgular ve yorumlara yer verilmiştir. Beşinci bölümde ise konuyla ilgili olarak varılan sonuçlar değerlendirilerek geliştirilen öneriler konunun ilgililerine sunulmuştur.

Bu tezin hazırlanmasında büyük emeği geçen, her zaman yakın ilgi ve desteğini gördüğüm değerli hocam Yrd. Doç Dr. Hidayet ÖZCAN'a; kişiliği ile örnek aldığım her zaman yanımda olan sayın hocam Yrd. Doç Dr. Kemalettin DENİZ'e; çok teşekkür ederim. Ayrıca tezin her aşamasında yanımda olan, beni her zaman destekleyen dostlarım Fatih DESTEBAŐINA'na, Bűřra USLU'ya ve aileme katkılarından dolayı teşekkür ederim.

**Gösterdikleri özveriyle her zaman yanımda olan:
Anneme ve Babama**

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iii
ABSTRACT.....	v
ÖN SÖZ	viii
İÇİNDEKİLER	xi
KISALTMALAR CETVELİ	xv
ŞEKİLLER VE TABLOLAR LİSTESİ	xvi
 I. BÖLÜM.....	 1
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	5
1.3. Araştırmanın Önemi.....	6
1.4. Sınırlılıklar	8
1.5.Tanımlar	8
 II. BÖLÜM	 10
2. KURAMSAL TEMELLER VE İLGİLİ ALAN YAZIN.....	10
2.1. Kuramsal Temeller.....	10
2.1.1. Dil nedir?	10
2.1.2. Ana dil nedir?.....	12
2.1.3. Dil-kültür ilişkisi.....	13
2.1.4. Atasözü ve deyim.....	15
<i>Atasözü</i>	<i>17</i>
<i>Atasözünün biçim özellikleri</i>	<i>21</i>
<i>Atasözünün kavram özellikleri</i>	<i>22</i>
<i>Deyim</i>	<i>23</i>
<i>Deyimin biçim özellikleri</i>	<i>26</i>

<i>Deyimin kavram özellikleri</i>	28
2.1.5. Deyim ve atasözü arasındaki farklar	31
2.1.6. Türkçe eğitiminde okuma kitaplarının yeri ve önemi	34
2.1.7. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ilköğretim okulları için 2005 yılında tavsiye ettiği 100 temel eser	35
2.1.8. Türkçe dersi öğretim programında deyim ve atasözü ile ilgili bölümler	39
2.2. İlgili Araştırmalar	41
2.2.1. Betimsel araştırmalar	41
2.2.2. Deneysel araştırmalar	42
III. BÖLÜM	45
3. YÖNTEM	45
3.1. Araştırma Modeli	45
3.1.1. Tarama modeli	45
3.1.2. Genel tarama modeli	45
3.2. Evren ve Örneklem	46
3.2.1. Evren	46
3.2.2. Örneklem	46
3.3. Veri Toplama Teknikleri	49
3.4. Veri Toplama Araçları	50
3.5. Verilerin Toplanması	50
3.6. Veri Çözümleme Teknikleri	51
IV. BÖLÜM	52
4. BULGULAR VE YORUMLAR	52
4.1. MEB'in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Esere Ait Bulgu ve Yorumlar	52
4.2. MEB'in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserdeki Masal Kitaplarına Ait Bulgu ve Yorumlar	52
4.3. MEB'in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserdeki Hikaye Kitaplarına Ait Bulgu ve Yorumlar	53

4.4. MEB'in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserdeki Roman Kitaplarına Ait Bulgu ve Yorumlar	54
4.5. MEB'in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserdeki Şiir Kitaplarına Ait Bulgu ve Yorumlar	54
4.6. MEB'in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserdeki Tiyatro Kitaplarına Ait Bulgu ve Yorumlar	55
4.7. MEB'in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserde Kelimesi Değiştirilerek Kullanılan Atasözleri	55
4.7.1. MEB'in 2005 yılında tavsiye ettiği 100 Temel Eserdeki kelimenin yerine eş anlamlısının kullanıldığı atasözleri	56
4.8. MEB'in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserdeki Atıfta Bulunulan Atasözleri	56
4.9. MEB'in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserdeki Kelimesi Eksik Bırakılan Deyimler	57
4.10. MEB'in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserde Kelimesi Değiştirilerek Kullanılan Deyimler	57
4.10.1. MEB'in 2005 yılında tavsiye ettiği 100 Temel Eserdeki kelimenin yerine eş anlamlısının kullanıldığı deyimler	58
4.11. MEB'in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserde Atıfta Bulunulan Deyimler	59
4.12. Ömer Asım Aksoy'un "Deyim ve Atasözleri Sözlüğü" kitabında Deyim Olarak Yer Almayan Ama Başka Kaynaklarda Deyim Olarak Kullanılan Söz Grupları	59
4.13. MEB'in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserdeki Kalıbıyla Artık Günümüzde Neredeyse Hiç Kullanılmayan Deyimler	60
4.14. MEB'in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserdeki Eksik Bırakılarak Tamamlaması Okuyucuya Bırakılan Deyimler	60
V. BÖLÜM	61
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	61
5.1. Sonuç	61
5.2. Öneriler	64

KAYNAKLAR	66
EKLER	75
EK-1 MEB'in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eser Listesi.....	75
EK-2 MEB'in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserde tespit edilen atasözleri ve deyimleri listesi	79
EK- 3 Milli Eğitim Bakanlığının 19.08.2004 tarihinde 2005/70 sayılı genelgesi	235

KISALTMALAR CETVELİ

T.D.E.A	: Türk Dili Ve Edebiyatı Ansiklopedisi:
S	: Sayfa
TDK	: Türk Dil Kurumu
vb.	: ve benzeri
Meb	: Milli Eğitim Bakanlığı
vd.	: ve diğerleri

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

Bu bölümde, araştırmanın gerekçelerini ortaya koyan problem durumuna, problem cümlesine, alt problemlere, araştırmanın amacına, önemine, varsayımlarına, sınırlılıklarına, bazı tanımlarına yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Deyimler ve atasözleri milli kültür hazinemizdir. Aynı zamanda kelime haznesinin de önemli parçalarıdır. Kültür aktarımı dil becerileri açısından etkili bir araçtır. İnsanların dili başarılı bir şekilde kullanabilmeleri, kelime hazneleriyle doğru orantılıdır. Dil eğitimi ve öğretimi de kelime haznesinin artırılmasını hedeflemektedir. Öğrencilere sunulan materyallerin atasözü ve deyim yönünden zengin olması, öğrencilerin bunları yerinde ve doğru kullanabilmesi hem dil zenginliğini artıracak hem de dil zevkini tattıracaktır.

Dil, insanlar arasında iletişimi sağlayan en önemli araçtır. İnsanların ihtiyaçları onları birbirleriyle sürekli iletişime geçme ihtiyacını doğurmuştur. Yaşam standartları yükseldikçe iletişim çeşitleri çoğalmıştır. İletişimin kolaylaştığı için semboller artmış fakat dünya üzerinde konuşulan dillerde azalma meydana gelmiştir. Ama artık günümüz insanına sadece anlamak yetmemektedir. Önemli olan kısa zamanda etkili bir iletişim kurmaktır.

Ülkemizde özellikle gençlerin ve çocukların kendilerini ifade etmekte zorlandıkları, gazete ve kitap okumadıkları, derslerinde başarısız oldukları, iletişim

eksiklikleri yaşadıkları konusunda şikâyetler yaygınlaşmıştır. “Aynı dili konuşmuyoruz.” şeklindeki bu şikâyetlerde “dil” kelimesi ile ifade edilmeye çalışılan husus; ortaklaşa kullanılmayan kodlar; kelimeler, kavramlar ve kelime gruplarıdır (Tosunoğlu; http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/144/tosunoglu.htm, 07.10.2010’da erişildi).

“Aynı dili kullanan insanların birbirini anlaması için ortak bir kelime servetine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç, temel kelime servetinin belirlenmesini zorunlu kılmaktadır. O halde temel kelime serveti ile kastedilen kavrama dikkat çekmek, eğitim - öğretimdeki yeri ve önemini dile getirmek gerekmektedir”. (Tosunoğlu; http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/144/tosunoglu.htm, 07.10.2010’da erişildi.)

Günümüzde ilk ve ortaöğretim çağı çocukları, kendilerini ifade etmede oldukça yetersiz kalmaktadırlar. Özellikle test usulüne yönelik sınav sistemleri çocukların yazarak kendini ifade etmelerini, kelime hazneleri yetersiz olduğu için de dili etkili kullanmalarını zorlaştıran bir etmen olarak gözükmektedir. Bu yaş grubunun bildiği deyim ve atasözü sayısı da dili etkili kullanmalarına katkıda bulunacak seviyede değildir. “Okutulan çocuk kitaplarında deyimlere yer verildiği görülse de atasözlerine hemen hemen hiç yer verilmediği görülmüştür” (Baş, 2006: 270-271).

Deyim ve atasözleri soyut anlamlar içerdikleri için bunları öğretirken kelime öğretir gibi değil durumsal bağlamlardan hareketle öğretilmelidir. Özellikle 6. sınıftaki öğrenciler deyim ve atasözünün altında yatan mecaz anlamları bilmemektedir. 6. sınıflarda soyut düşüncüyü henüz geliştiremeyen öğrenciler olduğu için özellikle mecaz anlam konusunda sıkıntı yaşamaktadır (Önel, 2008: 148).

2006-2007 itibariyle uygulamaya konulan yeni ilköğretim programının önceki programlardan farklı bir yönü olarak öğrenmede davranışçı program anlayışından çok bilimsel ve yapılandırıcı öğrenme yaklaşımı dikkate alınması gösterilmektedir. (MEB, 2005). Yapılandırmacı yaklaşım diğer yaklaşımların aksine bilgiyi öğrencinin yapılandırmasına izin vermektedir. Bu sayede öğrenilen bilgilerin unutulma ihtimali

ortadan kalkmaktadır. Çocukların deyimleri kendi zihinlerinde yapılandıracakları bu sayede yapısalıcı yaklaşımda amaca ulaşılacağı öngörülmektedir.

Eğitim sisteminin amacı ailesine, vatanına, milletine, topluma hatta tüm insanlığa faydalı bireyler yetiştirmektir. Kendini ve kendi milletini tanıyan bireyler ülkesine ve insanlığa daha iyi hizmet edebilir. Kişi kendi kültürel değerlerine ne kadar sahip çıkarsa bu dünyada o kadar var olabilir. Kültürünü tanımayan ve korumayan milletler nasıl yok olmaya mahkûmsa kişilerde üzerine düşeni yapmadığı için bu yok oluşa ortakır. Çocuk kültürünü küçük yaştan itibaren pasif olarak okulda öğretmenleri, ders araç-gereçleri, kitapları; evde ailesi vasıtasıyla öğrenir. Bunun önemi Türk eğitim sisteminde, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun Genel Amaçlar bölümünde şu şekilde ifade edilmiştir (<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/88.html> 10 Ağustos 2011’de erişildi):

Türk milletinin bütün fertlerini;

1. Atatürk inkılâp ve ilkelerine ve Anayasa’da ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk milletinin millî, ahlâki, manevî ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; insan haklarına ve Anayasa’nın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti’ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış hâline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek,
2. Beden, zihin, ahlâk, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan, yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek,
3. İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak,

Böylece, bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu arttırmak; öte yandan millî birlik ve bütünlük içinde iktisadî, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır.

Deyimler ve atasözleri çocukların maddi ve manevi kültürlerinin, yaşam biçimlerinin yansıtıcısı olan unsurlardır (Doğan, 2010: 319). Ama deyim ve atasözlerini çocuklar çok az kullanmaktadır. Araştırmalarda deyim ve atasözü öğretiminde ne kadar yetersiz olduğumuzu göstermektedir. “Öğrenciler çok sınırlı bir atasözü dağarcığına sahipler. Öğrencilerin sözcük ve atasözleri dağarcıklarının düşük olmasının sebeplerinden biri de öğrencilerin kitap okuma ve sözlük kullanma alışkanlığına sahip olmamalarıdır. Öğrencilere uygulanan anket sonuçlarından görüldüğü gibi öğrenciler zengin bir düşünce yapısına da sahip değiller ve düşündüklerini doğru ifade edememektedirler ” (Önel, 2008: 148).

Öğretmenlerin ve öğrencilerin derste dil eğitiminde kullandıkları en önemli materyalleri ders kitapları olmaktadır. Öğrencilere sunulan materyallerin atasözü ve deyim yönünden zengin olması öğrencilerin bunları kullanım özellikleriyle görmesi kelime haznelerini arttıracaktır. Öğrenciler birçok davranışı ders kitapları vasıtasıyla kazanmaktadır. Ders kitapları hazırlanırken bu hususa gerekli özenin gösterilmiş olduğu söylenemez; iki önemli kültür hazinemiz olan deyimleri ve atasözlerini aktarmada ders kitapları yetersiz kalmaktadır. “Ders kitapları incelendiğinde 6. sınıf ders ve etkinlik kitaplarında 20, 8. Sınıf eski türkçe müfredatına göre hazırlanmış ders kitabında ise 15 tane atasözü kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu sayılar kültürümüz içinde çok önemli bir yer tutan ve değer taşıyan atasözleri için çok azdır (Önel, 2008: 149).

Ayrıca, ders kitabı yazarlarının ve yayınevlerinin nicelik ve nitelik yönüyle kelime hazinesi kazandırma açısından herhangi bir kriter ortaya koymadıkları ve birliktelik oluşturmadıkları görülmektedir (Doğru, 2008: 76).

Kabul edilmelidir ki ders kitabının tek başına kelime hazinesini artırması

mümkün değildir. Bu yüzden öğrencilerin kitap okuması daha etkili olacaktır. Okunacak kitaplarla ilgili okullarda bir birliktelik sağlamak için Milli Eğitim Bakanlığı “100 Temel Eser” adı altında bir kitap listesi yayınlamıştır. Milli Eğitim Bakanlığı kitap okumanın önemine değinme gereği duymuştur. Çünkü kitap okuyan çocukların okumayanlara oranla daha fazla kelime, deyim ve atasözü bilmektedir. “Kitap okumaya ilişkin görüşleri değerlendirdiğimizde kitap okumayı çok sevdiğini belirten öğrencilerin %16,9’u, kitap okumayı sevdiğini belirten öğrencilerin %23,4’ü, kitap okumayı hiç sevmeydiğini belirten öğrencilerin %34’ü yazılı anlatımlarında hiç deyim kullanmamıştır. Kitap okumaya ilişkin görüşlerde olumluluk arttıkça kullanılan deyim sayısının arttığı görülmektedir ” (Nalcı, 2006: 105).

1.2. Araştırmanın Amacı

Milli Eğitim Bakanlığının 19.08.2005 tarihinde 2005/70 sayılı genelgesiyle ilköğretim okulları için hazırladığı ‘100 Temel Eser’ adı altında kamuoyuna sunulmak üzere bir kitap listesi hazırlanmıştır. Bu kitaplar okullarımızda veliler ve öğretmenler vasıtasıyla öğrencilere okutulmaya çalışılmaktadır.

Bu araştırma 100 Temel Eserdeki deyim ve atasözlerinin kitaplara göre sayısını ve kullanım sıklıklarını bulmayı amaçlamaktadır.

Bu amaçtan yola çıkarak problem cümlesi şu şekildedir: Milli Eğitim Bakanlığının 19.08.2004 tarihinde 2005/70 sayılı genelgesiyle kamuoyuna sunulan ilköğretim okulları için hazırladığı ‘100 Temel Eser’ listesinde yer alan Türk yazarlara ait kitaplarda atasözü ve deyimler nelerdir ve ne sıklıkta yer almaktadır, bunların biçim ve anlam özellikleri nedir?

Bu problem cümlesinden yola çıkarak alt problemler şu şekildedir:

Alt problemler

1. Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eser serisinde her bir kitaba göre kullanılan atasözleri nelerdir?

2. Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eser serisinde her bir kitaba göre kullanılan deyimler nelerdir?
3. Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eser serisinde eserlerin türlerine göre ne kadar atasözü kullanılmıştır?
4. Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eser serisinde eserlerin türlerine göre ne kadar deyim kullanılmıştır?
5. Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eser serisindeki atasözlerinin kullanım sıklıkları nelerdir?
6. Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eser serisindeki deyimlerin kullanım sıklıkları nelerdir?
7. Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eser serisindeki atasözlerinin biçim yönünden özellikleri nelerdir?
8. Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eser serisindeki deyimlerin biçim yönünden özellikleri nelerdir?
9. Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eser serisindeki atasözlerinin anlam yönünden özellikleri nelerdir?
10. Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eser serisindeki deyimlerin anlam yönünden özellikleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Dil, insanlar arasında iletişimini sağlayan bir araçtır. Bireyler dili ne kadar iyi kullanırlarsa o kadar sağlıklı bir iletişim kurabilirler. İletişimsizlik günümüz insanların en büyük sorunudur. Ana diline hâkim olan çevresindeki insanlarla daha iyi bir iletişim kurar.

Ana dilini insanlar önce ailesinden öğrenmeye başlar. Yakın çevresi ve okulda öğretmenleri vasıtasıyla bu gelişme devam eder. Kişi ne kadar iyi bir eğitim görürse dili de o kadar etkili kullanır.

Kültür bizi biz yapan en değerli varlığımızdır. Bizi biz yapan diğer toplumlardan

ayıran özelliğimizdir. Bu da çocuklara küçüklüğünden itibaren verilmeye başlanır. Kültür unsurlarının egemen olmadığı bir eğitim sistemi düşünülemez. Dil de bu kültürün en büyük aktarıcısıdır. Dolayısıyla deyim ve atasözleri kültür aktarıcısıdır.

Kültür bir milleti millet yapan en önemli unsurdur. Kültürün en önemli yansıması da deyimler ve atasözleridir. Deyim ve atasözlerinin eskiliği o milletin ne kadar eski millet olduğunu gösterir aynı zamanda. Günümüzde bunun önemini bilen birçok yazar deyim ve atasözlerini toplamaya çalışmaktadır. Bu kültür unsurları da kullanılmadıkları sürece unutulmaya mahkûmdur. Biz ders kitapları ve çocuk kitaplarıyla bunları çocuklarımıza öğretmek zorundayız ki unutulmasın. Bu sıkıntıların farkına varılması duyarlı kitap yazarlarının kitap yazarken bu hususu göz önüne getirmelerini sağlayabilir. Kitaplarında daha fazla deyim ve atasözüne yer vermeyi düşünebilirler. Atasözü ve deyimi kullanırken çocukların anlayabileceği şekilde kitaplarında yer verebilirler.

Okullarda öğretmenler bunları etkinlik hazırlarken kullanabilir. Çocuklara verilen materyallerin yetersiz olduğunu görüp bu konunun daha fazla üzerinde durabilir.

Ders kitapları ve okutulan çocuk kitapları kültürün birer aynası olan deyim ve atasözlerini aktarması bakımından önemlidir. Bu çalışma kitap yazarlarına, öğretmenlere ve bu konuda araştırma yapmak isteyen araştırmacılara yol göstermesi bakımından önemlidir. Bu konudaki eksikliklerin tespit edilmesi bakımından kaynaklık edebilir.

Günümüzde kelime sıklığı ile ilgili araştırmalar yeterli değildir. Bu nedenle alanda çalışanlara dayanak oluşturması bakımından yazılı ve sözlü iletişimde kullanılan sözcüklerin deyim ve atasözlerinin belli aralıklarla taranması, bulguların alanda çalışanlarca kullanılmasının zorunlu olduğu kanaatine ulaşılmıştır (Akpınar, Açık, 2010: 69). Bu çalışma da bu konudaki boşluğu dolduracaktır.

1.4. Sınırlılıklar

1. Araştırma Milli Eğitim Bakanlığının 19.08.2004 tarihinde 2005/70 sayılı genelgesiyle kamuoyuna sunulan ilköğretim okulları için hazırladığı ‘100 Temel Eserdeki Türk yazarlara ait kitaplar ile;
2. Deyimlerin ve atasözlerinin kontrolü Ömer Asım Aksoy’un “Deyim ve Atasözleri” kitabı ile sınırlandırılmıştır.

1.5. Tanımlar

Dil: Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimai bir müessesedir (Ergin, 2000: 3).

Anadili: İnsanın çocukken anasından, evdekilerden ve soyca bağlı olduğu topluluktan öğrendiği dil (TDK, 1998: 104).

Kültür: Tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü, hars, ekin (TDK, 1998: 1436).

Deyim: Bir kavramı, bir durumu, ya çekici bir anlatımla ya da özel bir yapı içinde belirten ve çoğunun gerçek anlamlarından ayrı bir anlamı bulunan kalıplaşmış sözcük topluluğu ya da tümce (Aksoy, 1988: 52).

Atasözü: Atalarımızın, uzun denemelere dayanan yargılarını genel kural, bilgece düşünce ya da öğüt olarak düsturlaştıran ve kalıplaşmış biçimleri bulunan kamuca benimsenmiş özsözler (Aksoy, 1988: 37).

100 Temel Eser (İlköğretim için): Milli Eğitim Bakanlığı’nca 04.08.2005 tarih ve B.0.08.İGM.0.08.04.01/360/8081 sayılı genelge (Genelge Nu: 2005/70) gereğince; her türdeki okulda, öğrencilerin kitap okuma alışkanlığı kazanması amacıyla, çocukluk ve ilk gençlik dönemi edebiyatı üzerine uzman kişilerin yaptığı araştırmalar sonucu belirlemiş, öğrencilerin sosyal ve kültürel etkinliklerde faydalanmaları, boş zamanlarını

değerlendirmek üzere öncelikle başvurabilecekleri kaynak eserler olarak tavsiye edebilecek, özellikle 5-8 sınıflar için Türk ve dünya edebiyatının değişik türlerinden oluşturulan 100 eserlik listedir (Okur, 2007: 38).

BÖLÜM II

2. KURAMSAL TEMELLER VE İLGİLİ ALAN YAZIN

2.1. Kuramsal Temeller

2.1.1. Dil

Dil, en önemli anlaşma aracıdır. Birçok araştırmacı dile farklı bakış açılarıyla yaklaşmıştır. Bu da dilin tarif edilmesine, dille ilgili tanımlara yansımıştır. Literatürde bu farklı bakış açılarını yansıtan çeşitli tanımlar yapılmaktadır:

Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli anlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimai bir müessesedir (Ergin, 2000: 3).

Dil insanların meramlarını anlatmak için kullandıkları bir sesli işaretler sistemidir. Elle başla, gözle kaşla işaretler yaparak da bazı duygularımızı, düşünce ve dileklerimizi anlatırız. Fakat en mükemmel anlatma vasıtamız dilimizdir (Banguoğlu, 2007: 9)

Dil, dilbilimciler tarafından bir toplumu oluşturan kişilerin düşünce ve duygularının o toplumda ses ve anlam bakımından geçerli ortak öğeler ve kurallarından yararlanılarak başkalarına aktarılmasını sağlayan çok yönlü ve gelişmiş bir sistem olarak tanımlanmıştır (Korkmaz vd., 2003: 2).

Dil yaşayan bir organizma gibi zamanın ihtiyacına göre durmadan kendi yapısından kelimeler yaratarak ve yabancı dillerden kelimeler alarak dağarcığını zenginleştirir. Bir yandan da bazı kelimeleri eskitir ve düşürür. Buna göre kelime dağarcığı artan, bir yandan da değişen, yenilenen bir hazinedir (Banguoğlu, 2007: 141).

Aksan (2009: 64) da dilin tanımını şu şekilde yapmıştır:

Eğer insanlar toplum halinde yaşamakta olmasalardı, hiç kuşkusuz, dile gereksinme duymayabileceklerdi. Dil olmasaydı, insanların bir arada yaşamaları, anlaşılabilmeleri, bir toplumu oluşturmaları da söz konusu edilemezdi. Kısacası, insanı insan eden dil, toplumun da başlıca temel taşlarındandır; ulusu ulus yapan öğelerin en başta gelenidir; kültürün belkemiği sayılabilir.

Yapılan tanımlara bakıldığında; tanımlar çeşitlilik göstermekle birlikte temelde aşağıdaki unsurları içermektedir.

“Dil, anlaşma aracıdır.

Dil sembollerden oluşan bir dizge(sistem)’dir.

Dil yaşayan bir varlık olduğundan sürekli değişim içindedir.

Dil, düşünceyle ilişkilidir.

Dil, toplum ve kültürle ilişkilidir” (Bayraktar, 2006: 2).

Yukarıda da görüldüğü üzere dil kültür aktarımı açısından önemlidir. Dilin en önemli unsuru kelime ve kelime gruplarıdır. Bu kelime gruplarının içinde deyim ve atasözleri de vardır. “Atasözleri ve deyimler dilin varlıklarındandır ”(Banguoğlu, 2007: 141). Dolayısıyla dil, atasözü ve deyimleri gelecek kuşaklara aktaran araçtır.

Öztürk ve Uyanık (2006: 15) ise görüşlerini şu şekilde belirtmektedir:

“Deyimler ve atasözlerine yüz çeviren insanın dilinin tutuk olduğu açıktır. Çünkü dil, deyimler ve atasözleri ile bilenir. Bunun için tarih boyunca seçile gelen, her halkın kendi devrini yansıtan, zorluklarını kolaylıklarını sergileyen, insanların dünyaya bakışını göz önüne getirerek bugün bizim devrimizin şanslı nesline gösteren

atasözleri ve deyimlerin her biri birer som altına denktir”.

2.1.2. Ana dil nedir?

Kişinin, ilk öğrendiği dil, ana dilidir. Kişi duygularını, düşüncelerini ana diliyle daha kolay anlar ve anlatır. Çocuk örgün eğitime kadar ailesinden ve çevresinden ana dilini edinir. Çevresinin ve ailesinin kültürü ana diline yansır. Kültürden ve dilin zengin tarihinden süzülüp gelen atasözü ve deyimleri de bu çağda pasif olarak öğrenip aktif olarak kullanır.

Bireyin ilk öğrendiği dil, ana dilidir. Aslında bu, öğrenmeden çok bir edinimdir ve okul çağına kadar bu şekilde devam eder. Dil eğitiminde amaç, bireylerin ifade yeteneklerini geliştirmek, diğer insanlarla iletişimini sağlamak ve sahip olunan kültürü kuşaktan kuşağa aktarmaktır (Kavcar, 1996:16).

Ana dili ve anadili eğitiminin önemini Banarlı (2001: 6) şöyle dile getirmektedir:

Şu fani dünya saadetleri içinde hiçbir şey, aziz Türk çocuğuna Türk dilini öğretmek kadar güzel hizmet değildir. Vatan çocuklarına bir milletin yarattığı ve yaşattığı dili; bütün güzellikleri, incelikleri, yücelikleri ve güzel sesleriyle öğretmek... Onları, böyle bir dilin sihirli ifadelerine yükselterek; her an, daha çok duyan, düşünen, anlayan ve yaratan insanlar olarak yetiştirmek... Dilin böylesine tılsımlı vasıta olduğunu bilmek ve bütün bunları, bilerek, severek yapmak... Burada cesaretle söyleyebilirim ki yeryüzünde nice insan böyle büyük bir sanatın, böyle şerefli bir hizmetin vazifelisi olduğunu düşünmemiştir. Çünkü bilindiği ve zannedildiği gibi, bu güzel hizmet, yalnız dil ve edebiyat hocalarının vazifesi değildir. Muallimler, hangi dersin hocası olurlarsa olsunlar, Türk çocuklarına her şeyden çok Türkçeyi öğretecek, onlara, anadillerinin ses ve söz güzelliklerinden, ifade ve mana zenginliklerinden güfteler ve besteler vereceklerdir. Öğretmek değil de anne ve baba iseniz, abla ve ağabey iseniz, bu sizin

daha sevgili vazifenizdir. Yavrularınıza, sözlerini halk dehasının yarattığı ve bestesi yine halk sanatından yükselen ninni’ler söylemekten başlayarak, öğreteceğiniz en güzel şey, Türkçe’dir.

Atatürk de dilin önemi bilen ve bu konuda gereken hassasiyeti gösteren bir liderdir. Türk dilini yabancı dillerin boyunduruğundan kurtarmaya çalışmıştır. Bu konuda birçok çalışmalar yapmış. Birçok yabancı kelimenin türce karşılıklarını bulmuştur. Atatürk, Türk dilinin milletimiz için önemini ise 1931 yılında Afet İnan’ın “Vatandaş İçin Medeni Bilgiler” kitabında şu sözleriyle dile getirmektedir:

Türk milletinin dili Türkçedir. Türk dili dünyada en güzel, en zengin ve en kolay olabilecek bir dildir. Onun için her Türk dilini çok sever ve onu yükseltmek için çalışır. Bir de Türk dili, Türk milleti için kutsal bir hazinedir. Çünkü Türk milleti geçirdiği nihayetsiz felaketler içinde ahlakının, ananelerinin hatıralarının, menfaatlerinin, kısacası bugün kendini, milliyetini yapan her şeyin dili sayesinde muhafaza olduğunu görüyor. Türk dili Türk milletinin kalbidir, zihnidir (Aktaran: Korkmaz,1992: 91).

2.1.3.Dil-kültür ilişkisi

Milletler ortak değerlere inanan, ortak kültüre sahip, aynı dili konuşan insanlar topluluğudur. Sözlü gelenekle duygu ve düşüncelerini aktarmışlardır. Deyimler ve atasözleri de önce sözlü gelenekle gelmiş sonra yazıya geçirilmiştir. Yapılan araştırmalar sayesinde her geçen gün yeni deyimler kelime hazinemiz içerisine girmiştir. Bunların her birinin kaynağının tespit edilmesi mümkün değildir.

Dil bizi biz yapan en önemli unsurdur. Bütün milletler kendi dilleri sayesinde bir arada dururlar. Dil sayesinde insanlar arasında köklü ve ayrılmaz bağlar oluşur. Bu yüzden her yerde her zaman kültürün en önemli unsuru dil olarak gösterilir. Kültür ve dil hiçbir zaman birbirinden ayrı düşünülemez.

“Kültür, toplumların bilgi ve yaşantı birikimleridir. Dil toplumların ve

bireylerin bu birikimleri aktarma aracı oluşu için kültürle bire bir bağlantılıdır. Hatta kültür dili yaratan ve geliştiren en önemli etkidir. Bir toplumun kültüründe ne varsa, dilinde de aynen vardır” (Bayraktar, 2006: 3).

Ünlü dilbilimci, düşünür ve devlet adamı W. Von Humboldt (1767-1835), dille kültür arasındaki bağlantı konusuna, çalışmalarında geniş bir yer ayırmıştır. Bir ulusun dilinden o ulusun kültürüne, dünya görüşüne inilebileceğini savunan ve bu görüşü sonradan birçoklarının benimsenen Humboldt, dilin bir ulusun ruhunun dış görünüşü olduğunu belirtmekte “ulusun dili ruhudur; ruhu da dili” demektedir (Gesammelte Schriften, 7.cilt, s.42; bkz. s.g.y.s. 44; aktaran: Aksan, 2009: 65).

Milletler için bir arada yaşamanın ve ayrılmaz bağlar oluşturma şartı diline sahip çıkmasıyla doğru orantılıdır. Dili koruyan toplumlar her zaman ayakta kalmayı başaracaktır. Bunu Necmettin Hacıeminoğlu (2006: 16) şu sözleriyle ifade etmiştir:

Bir milletin kurmuş olduğu devlet yıkılabilir, oturduğu vatan elinden alınabilir, fakat eğer dili yaşıyorsa, o millet dağılmamıştır, kaybolmamıştır, ayaktadır. Zira dil, fertlerin, ‘milli şuuru’, ‘milli hafızası’dır. Hafızasını ve şuurunu kaybetmiş bir insan, evinde, çocuklarının arasında da olsa, manen ölmüş demektir. Aksine, hafızası ve şuuru yerinde bir insan, evinden, vatanından uzaklarda, çok uzaklarda olsa bile, yaşıyor demektir.

Bir toplumun pek çok özellikleri, yaşayış gelenekleri, dünya görüşü, yaşam felsefesi, inançları, bilim, teknik ve sanata katkıları o toplumun diline yansır, o toplumun dilinden izlenebilir (Aksan, 2009: 13).

Kısaca söyleyecek olursak dil aynı zamanda her yönüyle bir ulusun kültürünün aynasıdır; insanın ve uygarlığın en önemli belirtisi ve aracı dildir (Aksan, 2009: 13).

Dil, aynı zamanda kişiliği ve kültürü yansıtan bir aynadır. Aynı toplumda yaşayan kişiler, dil aracılığıyla ortak birtakım değerlere sahip olurlar. Ortak değerlerin

bütünü, aynı zamanda o toplumda yaşayan insanların kültürünü oluşturmaktadır (Güzel, 2003: 23).

Bir dilin oluşabilmesi için bir toplumun olması gerekir. Beraber yaşamayan insanların bir dile ihtiyacı yoktur. Beraber yaşamak için bir bildirişim aracı geliştirmişlerdir. Dil insanları bir araya getiren onları beraber yaşamalarını sağlayan bir araçtır. İnsanların beraber yaşama arzuları olmasa böyle bir şeye de ihtiyaçları olmazdı. Yalnız yaşayış tarzları da dile yansır ve kültür nesiller boyu dil sayesinde bize aktarılır. Toplumun bugüne kadar oluşturduğu bütün sermaye dil aracılığıyla bize yansır.

Akpınar ve Açık (2010: 61)'ın görüşleri ise şu şekildedir:

Dil kültürün en önemli öğelerinden biridir. Çünkü kültürü aktarmak için kişilerin mutlaka dile ihtiyacı vardır bu yüzden dil ile kültür ayrılmaz bir bütündür. Deyimler ve atasözleri de kültürün aynasıdır ve atalarımızın bizlere mirasıdır. Deyim ve atasözleri dilin önemli anlatım olanaklarından kabul edilmekte ve o dili konuşan toplumun kültürel değerlerini yansıtmakta, kuşaklar arasında kültür aktarımını sağlamaktadır.

2.1.4. Atasözü ve deyim

Atasözleri ve deyimler literatürde sav, mesel, darb-ı mesel tabir... gibi farklı terimlerle karşılanmıştır. Deyim ve atasözleri dilin ve kültürün yapı taşıdır. Aynı zamanda dilin zenginliğinin de göstergesidir. “İlk örneklerine Orhun Yazıtları’nda rastladığımız atasözleri ve deyimler dilimizin, edebiyatımızın, milli kültürümüzün temellerini oluştururlar” (Beyzadeoğlu, 2003: önsöz).

Atasözleri ve deyimler, halkın hikmetli söyleyişleridir. Hangi milletin dilinden doğmuşsa o milletin düşüncelerine delalet ederler. Osmanlı atasözleri ve deyimleri bütünüyle anlamlı sözlerdir (Beyzadeoğlu, 2003: 42).

Atasözü ve deyimler, binlerce yıl boyunca korunarak ve bilenerек gelmiştir.

Onlar yüzlerce nesillerin düşünceleri ve hisleri ile beslenerek, halk hayatının türlü türlü yönlerini gösterir (Öztürk ve Uyanık, 2004: 23).

Öztürk ve Uyanık (2004: 23)'ın atasözleri ve deyimler konusundaki görüşleri ise şu şekildedir:

Deyimler ve atasözleri boş yere çıkmaz. Onları olmakta olan olaylara göre halkın dikkati ve sınavı yaratır. Kuraklığın kıtlığından kursağı doymayıp açlığın azabını gören bir yolcu, Atlıboyun yatırlarının yakınından geçerken durup ölümlere: 'Gelecek yıl da bu yıl gibi kuraklık olursa, biz de size yoldaş oluruz' diye sır çözmüştür.

Deyimler ve atasözleri bir kişi tarafından ortaya çıkmıştır. İnsanlar tarafından değiştirilerek günümüze geldiği içinde zamanla söyleyeni unutulmuş ve bütün toplumun malı olmuştur. Günümüzde de anonim bir özellik kazanmıştır. Birçok insan bunların oluşumuna katkı sağlamıştır. Özgül Çobanoğlu (2004: 3-4) atasözlerinin ilk ortaya çıkışıyla ilgili şu bilgileri vermektedir:

Evrensel olarak son derece yaygın bir kültürel olgu olmakla beraber, atasözlerinin ilk olarak ortaya çıkışları yer ve zaman bakımından herhangi bir kesinlikten uzaktır. Muhtemelen, ulusların küçük topluluklar halindeki öncü nüvelerinin ormanlarda bitki kökleri ve meyvaları devşirerek geçimlerini sağladıkları toplayıcılık dönemlerinden veya dilin ortak bir anlaşma sistemi haline gelmesinden itibaren; kısacası insanlık tarihinin en erken çağlarından beri atasözleri var olmalıdır.

Atasözleri ve deyimler dilin diğer kelimeleri gibi değildir. Bunlar kuruluşları ve anlamları itibariyle dilin sanatkârlık yönünü ortaya çıkarırlar.

Bir zaman, yeşerip, parlayıp duran ağaçlıklarda kurur, coşkun ırmaklarda kurur. İnşa edilen mülklerde bozulur, dağlar taşlar da aşınır, ama sanatlı sözün ardı sonu yoktur. Sanatkâranelik ise atasözlerinde ve deyimlerde, elde hazır gibi görünür (Öztürk ve Uyanık, 2006: 35).

Gencan (2001: 564) ‘ın atasözleri ve deyimlerle ilgili görüşleri şu şekildedir:

Her dilde birçok tanım ve söz öbekleri vardır ki, bunların gerçek anlamlarını, yapılaşlarını, nasıl ve niçin yaratıldıklarını o dillerin kuralları açıklayamaz. Dil bilginleri bunları o dilin özelliği sayarlar ve dilbilgisi bakımından açılanmalarını, çözümlenmelerini gerekli bulmazlar. Bunlar atalardan kalmaz; klişeleşmiş, değişmez olmuştur. Atalardan kalma bu değişmez söz öbeklerini üçe ayırabiliriz.

1. Deyimler
2. Atasözleri
3. Söylenceler

Tahir Nejat Gencan atalardan kalma sözleri 3 gruba ayırmıştır. Biz bu çalışmamızda sadece atasözleri ve deyimler bölümüne değineceğiz.

Atasözü

Atasözü atalardan kalma söyleyeni belli olmayan, öğüt verme niteliği olan hikmetli sözlerdir. Kısaca bu şekilde tarif edilen atasözünün literatürde farklı adlar ve tanımlarla yer almaktadır:

Atasözlerinin Türk dili tarihi içindeki seyrine bakılırsa, şu adlarla karşılandığını görürüz: Göktürk ve Uygur dilinde “sav”, Hakaniye dilinde Arapçanın tesiri ile “mesel”, Oğuz sahasında “mesel, durûb-ı emsâl, darb-ı mesel, atalar sözü, ata sözü”, Yakutçada “xohono”Tobollarda “takmak”, Altayca Tuvacada “ülgerocak”, Sagaylarda “takpak”, Kaşlarda, Kızıllarda, Koybollarda “söpsek”, Çuvaşlarda “comak, oranlama, samah”, Kazancada “eski söz”, Kırımcada “kartlar sözü, hikmet” Doğu Türkistan’dan Kırım’a uzanan sahada “makal”,Doğu Türkistan’da “tabma, ulular sözü”, Kerkük ağzında “darb-ı kelâm, emshal, cümle-i hikemiyye, deme, deyişet, eskiler sözü”, Anadolu ağzlarında

“deyişet, ozanlama” (Altun, 2004: 79-91).

Atalarımızın uzun gözlem ve tecrübeler sonunda vardıkları hükümleri hikmetli düşünce, öğüt ve örneklemeler yolu ile veren; birçoğu mecazi anlam taşıyan; yüzyılların oluşturduğu biçimle kalıplaşmış bulunan; daha çok sözlü gelenek içinde nesilden nesile geçerek yaşayan; anonim nitelikteki özlü söz (T.D.E.A, 1977: 214).

Atasözleri, uzun deneme ve gözlemlere dayanılarak söylenmiş ve halka mal olmuş kalıplaşmış ifadelerdir (TDK Sözlük, 1998: 155).

Çobanoğlu (2004: 15) ise atasözünün tanımını şu şekilde yapmıştır:

Türk kültür tarihindeki görünümüleriyle, atalarımızın, uzun denemelere dayanan yargılarını, genel kural, bilgece düşünce ya da öğüt olarak düstürleştiren, kültürel birliktelik ve sosyal olarak bir arada yaşama ilkelerine dönüştüren ve kalıplaşmış şekilleri bulunan, sosyal ve kültürel olarak benimsenmiş ve meşruiyetleri tartışmasız kabul gören özlü sözlerdir.

Atalarımızın, uzun denemelere dayanan yargılarını genel kural, bilgece düşünce ya da öğüt olarak düstürleştiren ve kalıplaşmış biçimleri bulunan kamuca benimsenmiş özsözler (Aksoy, 1988: 37).

Nesilden nesile aktararak günümüze ulaşan atasözleri anonim olup, bütün bir tümce şeklindedirler. Kısa ve kalıplaşmış önsözler biçiminde rastladığımız bu sözler, daha önceki kuşakların yargılarını ve gözlemlerini genellikle dilsel bir imge şeklinde, bizlere yaşamımızda yol gösterici birer kural olarak sunarlar (Sağlam, 2004: 27) .

Uzun deneme ve gözlemlere dayanan düşüncelerden doğan, kesin hükümler içeren, bilgece bir tavırla öğüt verir ve yol gösterir nitelikte olan, yüzyıllar boyu sözlü geleneğin içinde beslenerek halk tarafından benimsenmiş bulunan ve de halkın ortak değer yargılarını taşıyan kalıplaşmış özlü sözlerdir (Parlatır, 2008: önsöz).

Atasözleri, genellikle, uzun zamanların tecrübeleri sonucu ulaşılan doğruların veciz ifadesidir (Pala, 2004: sunuş).

Atasözlerinin tanımlara da yansıyan özellikleri de vardır. Bunlardan biri de toplumun felsefesini ortaya koymalarıdır.

Atasözleri, halkın yüzyıllar içindeki deneyim ve gözlemlerine dayalı ortak düşüncelerini ve bilgilerini ifade ettiği ahlak kurallarını, temel görüşlerini ve hayat felsefesini ortaya koyduğu için toplumun aynası gibidir (Kirişcioğlu, 2007: 5).

Atasözlerinin diğer bir özelliği de söz sanatlarını da yansıtmalarıdır.

Atalar sözü, bir bakıma molozu atılmış komprime, süzme sözlerdir; bu sözlerde göze çarpan edebi sanatlar, hafızalarda yaşamalarını ve tesir kudretlerini arttıran tamamlayıcı unsurlardır. “Ağaç yaş iken eğilir.” İstiâre , “Mum dibine ışık vermez” mecâz, “Can boğazdan gelir” kinaye, “Güvenme varlığa, düşersin darlığa” tezat, “Üzüm üzüme baka baka kararır” hüsnütâlil, “Atta karın, yiğitte burun” seci, Kaynayan kazan kapak tutmaz” alliterasyon hususiyeti gösterirler (Elçin, 1993: 628).

Atasözleri nesilden nesile aktarılaraq unutulmaktan kurtulurlar.

Atasözleri ve deyimler toplumun yaşam şartlarını anlamamızı sağlamak açısından önemlidir. Deyimler ve atasözleri insanların maddi ve manevi kültürlerinin, yaşam biçimlerinin yansıtıcısı olan atasözleri Toplumun kültüründe ön plana çıkan sözlerde atasözlerine ve deyimlere yansımaktadır. Atın kültürümüzde önemli bir yere sahip olduğu atasözleri ve deyimler yansımasıdır. “Atı alan Üsküdar’ı geçti ”.

Çağımızın tanınmış bir yazarı; Abraham Cohen “Ancient Jewish Proverbs” adlı kitabında, meselleri bir milletin iç evreninin en doğru göstergesidir; ancak mesellerinin yardımı illedir ki onları kullanmış olan bir toplumun yaşam koşulları, töre ve dünya görüşünü anlayabiliriz. Onlar bize halkın ruhsal yapısı üzerinde en doğru

ölçüleri gösterir. Tam yerinde söylemek gerekirse bir mesel kendiliğinden doğmuş sosyal bir üründür; orta malı bir deneyin sonucudur. (Eyüboğlu, 1973: 19)

Bir dilin söz varlığı içinde yer alan atasözleri bir toplumun bilgeliğini, tecrübelerini, dünya görüşünü ve anlatım gücünü yansıtan, yüzyıllarca yaşayabilen sözlerdir. Bir kültür hazinesi olan atasözleri toplum bilgeliğinin ürünleridir. Her milletin dünyayı algılama ve olayları yorumlama şekli kendine özgüdür. İnsan ilişkileri ve bu ilişkilerin ortaya çıkardığı tesirleri ifade eden atasözlerimizden hareketle, toplumumuzun sosyal durumu hakkında bilgi sahibi olmak mümkündür: "Üzüm üzüme baka baka kararır.¹"kır atın yanında duran ya huyundan ya suyundan.", "Bana arkadaşını söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim."vb (Ünalın, 2004: 106).

Atasözleri kısa, özlü ve akılda kalıcı sözlerdir. Anlatıma canlılık katarlar.

Atasözleri, her milletin dil ve edebiyatının yaşayan en canlı unsurudur. Onlar, bir yandan anlattıkları bilgi ve düşüncelerin doğru, bir yandan dilbilgisi bakımından kısa, duru ve özlü cümleler olmaları gibi sebeplerle kolayca hatırlanmakta ve her düzeydeki anlatıma bir canlılık kazandırmaktadırlar. Bunların yanında atasözleri, ait oldukları milletin insan, hayat, dünya ve Tanrı'ya dair inanış ve düşüncelerini de ortaya koyan cümlelerdir (Duymaz, 2005: 369).

Atasözü geçmişi günümüze taşır. Geçmişte yaşayan insanların yaşayış şekilleri karşılaştıkları problemleri nasıl çözdüklerine dair bize bilgi verir.

"Her ulusun atasözleri, kendi varlığının ve benliğinin aynasıdır. Atasözlerinde bir ulusun düşünceleri, yaşayışları, inanışları, gelenekleri görülür. Atasözleri ulusların zekâlarındaki esinliği, hayallerindeki genişliği, duygularındaki inceliği belirten en değerli örneklerdir. Bu sözler, derin felsefelerden başa güzel buluşlarla, parlak nüktelerle, ince alaylarla, sert taşlamalarla doludur. Böylece her atasözü, kendi ulusunun damgasını taşır" (Aksoy, 1988: 27).

Yukarıdaki tanımlardan ve tariflerden hareketle atasözlerinin temel özellikleri şunlardır:

“-Toplumun ortak malıdır.

-Atalarımızın tecrübelerini aktarırlar.

-Uzun bir gözlem sonucu, sosyal ve toplumsal olayların yanı sıra doğa olaylarının nasıl olageldiklerini belirtirler.

-Genel bir hüküm ya da mutlaka uyulması gereken bir kural bildirirler.

-Kısa ve özlüdürler.

-Bütün bir tümceden oluşurlar.

-Kalıplaşmış sözler olup, sözcükler ve söz dizimi değiştirilemez.

-Söz sanatlarından sıkça yararlanırlar” (Sağlam, 2004: 27).

Atasözünün biçim özellikleri

Kuşaktan kuşağa aktararak günümüze kadar gelen kültür unsurumuz olan atasözlerinin bazı biçimsel özellikleri vardır. Bu biçimsel özellikler bize atasözleri hakkında bilgi verir. Bunları diğer kelime gruplarından ayıran da bu biçimsel özellikleridir. Daha önce yapılan çalışmalardan da yararlanarak atasözlerinin biçimsel özelliklerini şu şekilde sıralayabiliriz:

1) Atasözlerinin en belirgin özelliği “kalıplaşmış sözler” olmalarıdır.

Bu konuda Ömer Asım Aksoy (1988: 15) şunları belirtmiştir: Atasözleri kalıplaşmış(klişe durumuna gelmiş) sözlerdir: Her atasözü, belli bir kalıp içinde, belli sözcüklerle söylenmiş olan donmuş bir biçimdir. Sözcükler değiştirilip yerlerine – aynı anlamda da olsa - başka sözcükler konulamayacağı gibi söz diziminin biçimi de bozulamaz. Böyle değiştirmeler yapılırsa ortaya çıkan söz, - anlam değişmese dahi – atalar sözü diye anılmaz.

Örneğin: “Söz gümüşse sukut altındır.” sözündeki sukut yerine sessizlik denilemez. “Elden gelen övün olmaz, o da vaktinde bulunmaz.” sözü de “Elden gelen vaktinde bulunmaz, o da övün olmaz.” biçiminde sözcüklerin yerleri değiştirilemez.

(Aksoy, 1988: 19):

2) Atasözleri kısa ve özlüdür. Az sözcükle çok şey anlatılır (Aksoy, 1988: 15):

El elin aynasıdır. Deve yerine deve çöker.

3) Atasözlerinin çoğu bir, iki cümledir. Daha uzun olanları azdır (Aksoy, 1988: 15):

El elin eşeğini türkü çağırarak arar.

Sakla samanı gelir zamanı.

4) Bu örneklerde olduğu gibi, tümcelerde en çok geniş zaman kipi, kimi vakit (öğüt olan atasözlerinde) emir kipi kullanılmıştır. Başka kiplerle kurulmuş atasözleri daha azdır. Bunlarda da fiili söylenmemiş olanlarda da, ya geniş zaman ya emir anlamı gizlidir (Aksoy, 1988: 15),(Parlatır, 2008: 2):

Yalancının evi yanmış, kimse inanmamış.

Ana kızına taht kurmuş, baht kurmamış.

Atlar tepişir, arada eşekler ezilir

Atasözünün kavram özellikleri

Atasözleri genel kural niteliğinde olan özlü sözlerdir. Atasözleri kavram bakımından çeşitleri vardır. Bunları şu şekilde sıralayabiliriz:

1) Sosyal olayların nasıl olageldikleri – uzun bir gözlem ve deneme sonucu olarak – yansızca bildiren atasözleri vardır (Aksoy, 1988: 17):

Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür.

Minareyi çalan kılıfını hazırlar.

2) Doğa olaylarının nasıl olageldiklerini – uzun bir gözlem sonucu olarak – belirten atasözleri vardır (Aksoy, 1988: 17):

Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır.

Kork aprilin beşinden, öküzü ayırır eşinden.

3) Toplumsal olayların nasıl olageldiklerini uzun bir gözlem ve deneme sonucu olarak bildirirken bundan ders almamızı (açıkça söylemeyip dolayısıyla) hatırlatan atasözleri vardır (Aksoy, 1988: 17):

Ağlamayan çocuğa meme vermezler.

Öfke ile kalkan ziyan ile oturur.

Kızgın sirke küpüne zarar.

4) Denemelere ya da mantığa dayanarak doğrudan doğruya ahlâk dersi ve öğüt veren atasözleri vardır (Aksoy, 1988: 17):

Çirkefe taş atma, üstüne sıçrar.

Ayağını yorganına göre uzat.

5) Birtakım gerçekler, felsefeler, bilgice düşünceler bildirerek (dolayısıyla) yol gösteren atasözleri vardır (Aksoy, 1988: 17):

Bal bal demekle ağız tatlı olmaz.

Bakmakla öğrenilse kediler kasap olurdu.

6) Töre gelenekleri bildiren atasözleri vardır (Aksoy, 1988: 17):

Dost başa bakar, düşman ayağa.

Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı var.

7) Kimi inanışları bildiren atasözleri vardır (Aksoy, 1988: 17):

Kırk yılda bir ölet olur, eceli gelen ölür.

Ananın bahtı kızına.

Deyim

Deyimler dilin yapı taşlarından biridir. Bunlarda dilin en zengin kaynaklarıdır. Dilin yapıtaşları kelime ve kelime gruplarıdır. Deyimler de kelime grubu olarak bir anlam taşırlar.

Deyimin ne olduğu konusunda literatürde şu tanımlar ve tarifler yapılmıştır:

Türkçe deyim terimi dil devriminden önce (tabir) sözcüğü ile karşılanmakta idi. Ahmet Vefik Paşa, Şemseddin Sami, Muallim Naci gibi Tanzimat dilcilerin sözlüklerinde (ibare ile beyan, ıstılah...) sözleriyle tanımlanmış olan bu kelime(düş yorumu) anlamına gelen bir kavram niteliği de taşımakta, ayrıca cinas, istiare, teşbih gibi kavramları içeren bir kelime özelliği kazanmakta idi. Arapça sözlüklerde (tabir ve mesel)(Eyüboğlu, 1975: V).

Bir kavramı, bir durumu, ya çekici bir anlatımla ya da özel bir yapı içinde belirten ve çoğunun gerçek anlamlarından ayrı bir anlamı bulunan kalıplaşmış sözcük topluluğu ya da tümce (Aksoy, 1988: 52).

Genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, ilgi çekici bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbeği, tabir (TDK Güncel Türkçe Sözlük).

En az iki söz varlığından oluşan ve gerçek anlamları dışında mecazî anlam ile pekiştirilmiş bulunan kalıplaşmış söz öbeği ya da deyiş (Parlatır, 2008: önsöz).

Anlatım gücünü artırmak için, gerçek anlamı dışına kayan, bazı sözcükleri değişmediği halde bazıları değişip çekimlenebilen kalıplaşmış birden çok sözcük (BSTS / Dilbilgisi Terimleri Sözlüğü 1972).

Daibova (1973) deyim tanımı şu şekilde yapmıştır: “Kalıp sözler (deyimler); “birikgen. toktaşgan, gelişli söz takımları ve diğerleri” şeklinde ifade edilerek; dilde hazır halde duran, söyleyişte ve yazıda bir sözü başkasına aktarırken doğruca aktarabilmek için söylemeye yarayan sözler” (Aktaran: Öztürk, 2007, <http://www.sbedergi.ibu.edu.tr/index.php/sbedergi/article/view/437/828>, 29 haziran 2013 tarihinde erişildi).

En az iki sözcükten kurulan, konuşmada ve yazıda anlatım gücünü arttıran, anlam yönünden yer yer mantık dışına taşan bölümleri olabilen, yapısındaki imi sözcükler anlam değişmesine uğrayan, kalıplaşmış söz öbeklerine deyim denir

(Çotuksöken, 1998: 7).

İki ya da daha fazla kelimedenden meydana gelen ve kelimelerin öz anlamları dışında bir anlam ifade eden söz gruplarına deyim denir. Eskiler buna tabir derlerdi. Dilin bünyesinde kalıplaşmış ve kökleşmiş olarak değişmeden kullanılan deyimler, hiç şüphe yok ki anlatıma canlılık ve güç katarlar (Pala, 2004: sunuş).

Gerçek/öz anlamının dışında farklı bir anlamı olan, en az iki kelimedenden oluşan kalıplaşmış söz grupları. Deyimlerin çoğu cümle değeri taşımazlar. Bu yönleriyle atasözlerinden ayrılırlar. Özlü ve etkili bir anlatım vasıtası olan deyimler, yerli yerinde kullanıldıkları takdirde, anlatıma canlılık kazandırır, düşüncüyü güçlendirirler (Karataş, 2004: 110).

Deyimlerin de tanımlara yansıyan özellikleri de vardır.

Toplumca benimsenmiş, genellikle kalıplaşmış sözcük öbekleri şeklinde rastladığımız ve benzetme, eğretileme, örtmece gibi değişik söz sanatlarından yararlanan bu sözleri, bir hadiseyi, bir durumu betimlemek, ifade etmek için kullanırız (Sağlam, 2004: 30).

Deyimler -bir başka ulusla olan kültür ilişkileri sonunda, ondan çevrilme, alınma değilse- bir dili konuşan toplumun dünya görüşünü, yaşam biçimini, çevre koşullarını, gelenek, görenek ve inançlarını, önem verdiği varlık ve kavramları, kısacası, maddi ve manevi kültürünü yansıtan, o toplumun düşünme biçimini, hatta nükte ve buluşlarını ortaya koyan, dilbilim açısından olduğu kadar yazın ve halkbilim açısından da önemli olan sözlerdir (Aksan, 1998: 83).

Bu tanımlardan hareketle deyimlerin özellikleri şunlardır:

1. Gerçek anlamlarının dışında da yeni bir anlam kazanırlar.
2. En az iki ya da daha fazla kelimedenden meydana gelirler.

Görüldüğü üzere yukarıdaki tanımlar deyim konusunda tam bir yargıya

varamamaktadırlar. Bazı araştırmacılar deyimî oluşturan kelimelerin gerçek anlamından uzaklaşması gerektiğini savunurken bazı araştırmacılar da gerçek anlamında kullanılan deyimler olduğunu savunmaktadırlar. TDK de bu konuda net bir açıklama yapmamıştır; tanımında ‘gerçek anlamından az çok ayrı’ ifadelerini kullanmaktadır. Ama bununla ne kastetmeye çalıştığı tam anlaşılamamıştır. Bu konuda en geniş araştırmayı yapan Ömer Asım Aksoy gerçek anlamında da kullanılan deyimler olduğunu savunmaktadır. Hatta ‘Deyimler ve Atasözleri’ isimli kitabında bunlara değinmiş ve gerçek anlamında kullanılan deyimlere örnekler vermiştir. ‘Ağzına layık, Alan razı satan razı, Hem suçlu hem güçlü, Para ile değil sıra ile vb.” gibi deyimleri gerçek anlamında kullanılan deyimler olarak almıştır. Her ne kadar yazar bunları gerçek anlamıyla alsa da bu deyimlerin altında yatan mecaz anlamlar, kinayeli söyleyişler vardır. Ama yazarın deyimler sözlüğü kitabında 810. sayfada 5605. maddesinde “göz kırpmak” deyiminin 1. anlamı ‘göz kapağını kapayıp açmak.’ anlamında verilmiştir ve bu kelimenin gerçek anlamıdır.

En kapsamlı çalışmayı Ömer Asım Aksoy yaptığı için biz çalışmamızda onun tanımını esas almaktayız.

3. Anlatıma canlılık katarlar.
4. Tek başına değil cümle içinde kullanılmaları gerekmektedir.
5. Ortaya çıktığı toplumun kültürünü yansıtır.
6. Deyimlerdeki kelimeler ve kelimelerin yerleri değiştirilemez.
7. Söz sanatlarından yararlanır.

Deyimin biçim özellikleri

Ömer Asım Aksoy’a göre deyimlerin biçim özellikleri şu şekilde yapılmış çalışmamızda da bu esas alınmıştır:

1) Deyimler de, atasözleri gibi, kalıplaşmış sözlerdir. Bir deyim sözçükleri değiştirilip yerlerine –aynı anlamda da olsa- başka sözçükler konulamaz ve deyim söz dizimi bozulamaz (Aksoy, 1988: 38). Örneğin: “Ekmek elden su gölden” deyim, “Ekmek elden su nehirde” biçiminde söylenemez ya da “Çuldan çuvaldan olmak” deyim de “Çuvaldan çuldan olmak” biçiminde kullanılamaz.

2) Deyimler de, atasözleri gibi, kısa ve özlü anlatım araçlarıdır:

Çöpsüz üzüm- çoluk çocuğa karışmak-ahı tutmak-ödü patlamak....vb (Aksoy, 1988: 38).

3) Deyimler en az iki sözcükle kurulurlar ve biçim bakımından iki bölüğe ayrılabilirler (Aksoy, 1988: 38):

a) Sözcük öbeği durumundaki deyimler:

Abbas yolcu — Adım başına- Borç harç -- El oğlu -- Adam sen de! -- Yok devenin başı! ... gibi. Sözcük öbeği dışındaki deyimler bitişik yazılmaz. Ünlem biçimindeki deyimleri de bu grupta alabiliriz.

b)Tümce durumundaki deyimler:

Cehenneme atsalar odun yaş diye bağırır., daldan dala konmak, evdeki hesap çarşıya uymamak, fındık kabuğunu doldurmaz... gibi.

Bir masterla sona eren deyimler, çekime girdiklerinde cümle kuracakları için bu grupta yer alırlar. Örneğin: gözleri dönmek, havlu atmak...vb.

2) Deyimler kolaylıkla çekime girebildiği için fiil çekimleri ve zaman unsuru oldukça geniştir. Bu yönüyle de atasözünden belirgin bir farkı ortaya çıkmış olur (Parlatır, 2008: 2).

Deyimlerin dilbilgisi bakımından çeşitli şekiller alırlar. Deyimlerin dilbilgisi bakımından aldığı şekiller şunlardır (Elçin, 1993: 644-645).

I- Deyimlerin birçoğu masdar hâlinedir. Örnekler: dil dökmek, hayata atılmak, sözü vermek, haber almak... vb.

II- Deyimler her zamanlı fiil kipleriyle kullanılırlar. Misal: hale yola koydu. (koymaz, koymuş)

III- Deyimlerdeki bazı kelimeler isim ve fiil çekimlerine girerler. Örnek: Anasından (anamdan) emdiği (emdiğim) süt (sütü) burnundan (burnumdan) geldi. (Gelecek, getir, getirmelisin)

IV- Kalıplaşma sebebiyle fiil çekimine girmeyen az sayıdaki deyimler. Misaller: Deveye “boynun eğri” demişler; “nerem doğru ki!” demiş; Atı alan Üsküdar’ı geçti, Tut kelin perçemini (perçeminden);ayıkla pirincin taşını; vur abalıya, vur patlasın, çal oynasın.

V- Hiçbir fiil kipi taşımadıkları için cümle hâlinde bulunmayan deyimler. Misaller: dışı hoca, içi baca; diş kirası; altı kaval üstü şişhane.

VI- Cümle hâlinde olmayan deyimlerin bir kısmında da kelimelerin bazıları çekime girerler. Misaller: aşağı tükürsem sakal(m), yukarı tükürsem bıyık(-m); gözünüz(gözümüz) aydın.

VII- Deyimlerin bazıları iyelik(mülkiyet) ekleri ile kurulurlar .Misaller: Göz-ü sulu ; el-i ağır; el-i bol.

VIII- Deyimlerde tekrarlar. Misaller: açık saçık ; açık seçik; eğri büğrü

IX- Aynı kelimenin tekrarı ile yapılan ikizleme deyimler. Misaller: El ele; bir bir;

X- Kafiye deyimler. Misaller: Akdeniz’e kâptan, Mısır’a sultan; azıcık aşım, kaygusuz başım; adı çıktı dokuza inmez sekize; kaş ile göz, kalanı söz; dağ dağda, bağ bağda, tava delik iş yağda; havada bulut, sen onu unut.

X- Deyimlerde olumsuz kavramlı kalıplar. Misaller: Ağzını(ağzımı) bıçak açmıyor; gözünü(gözümü) budaktan sakınma(sakınmam).

XI- Deyimlerde eski kalıplar. Misaller: Ne idüğü bellisiz; neme bir iş.

Deyimin kavram özellikler

Ömer Asım Aksoy ‘a göre deyimlerin biçim özellikleri şu şekilde yapılmış, çalışmamızda da bu esas alınmıştır:

1) Deyim, bir kavramı belirtmek için bulunmuş özel bir anlatım kalıbıdır; genel kural niteliğinde bir söz değildir. Deyimi atalar sözünden ayıran en önemli özellik budur (Aksoy, 1988: 40).

Deyimler, “çoğu zaman atasözleriyle karıştırılmaktadır. Bu karıştırmanın nedeni, her iki söz çeşidinin de tümce durumunda bulunması ve hoşla giden bir anlatım

taşımasıdır. Biçim benzerliğinden ileri gelen bu karışıklık, kavram ayrılığına dikkat edilirse ortadan kalkar. Örneğin” (Aksoy, 1988: 40):

Bitli baklanın kör alıcısı olur.
İşleyen demir ışıldar.
Bugünkü işini yarına bırakma.

Cümleleri atasözleridir. Çünkü her biri bir genel kuraldır. Denenmiştir: Her zaman bitli baklanın kör alıcısı olur. İşleyen demirin ışıldadığı su götürmez bir gerçektir. Bugünkü işini yarına bırakmamak öğüdü de her zaman uygulanmak üzere ortaya konulmuş bir düsturdur. Oysa (Aksoy, 1988: 38):

Atı alan Üsküdar’ı geçti.
Armut piş, ağzıma düş.
Bu perhiz ne, bu lahana turşusu ne?

Sözleri deyimdir. Çünkü hiç biri genel kural olarak söylenemez: Her zaman atı alan Üsküdar’ı geçmez. “Armut piş ağzıma düş” sözü her vakit değil, ancak kimi durumlar için doğrudur. Perhizle lahana turşusu da bir düstur gibi yürütülemez (Aksoy, 1988: 41).

2) Deyimlerin amacı, bir kavramı ya özel kalıp içinde, ya da çekici, hoş bir anlatımla belirtmektir. Atasözlerinin amacı ise yol göstermek, ders ve öğüt vermek, ibret almamız için gerçekleri bildirmektir. Görülüyor ki deyimle atasözü, amaçta da birbirinden ayrılmaktadır. (Aksoy, 1988: 41).

3) Deyimle atasözü arasında, sınırda bulunan sözlere dikkat edilmelidir (Aksoy, 1988: 41).

a) Atasözleri arasında da alınsa, deyimler arasına da alınsa yanlış sayılamayacak sözler vardır. Bu, atasözleriyle deyimleri birbirinden ayıran özelliklerin iyice belirmemiş olmasından değil, bu çeşit sözlerin iki anlam taşımasından ya da iki türlü yorumlanabilmesinden ileri gelir. Örneğin (Aksoy, 1988: 41):

Açtırma kutuyu söyletme kötüyü.

Sözü, “karşısındakini kızdırarak seninle ilgili şeyleri ortaya dökmesine, senin için kötü şeyler söylemesine yol açma” anlamına

kullanılırsa atasözü olur. “Beni kızdırırsan senin için kötü şeyler söylerim” anlamına kullanılırsa deyim olur.

Başka bir örnek:

Çam sakızı çoban armağanı.

Sözü “zengin olmayan kimsenin armağanı, pahalı bir şey olamaz” diye yorumlanırsa atasözü sayılmış olur. “Sunduğum şey değersiz ama gücüm ancak buna yetiyor” diye yorumlanırsa deyim sayılmış olur.

Böyle iki niteliği bulunan sözlerden birkaç örnek:

Arnavut’a sormuşlar: “cehenneme gider misin?” diye, “aylık kaç?” demiş.

Atın ölümü arpadan olsun.

b) Kimi sözler, fiil çekiminin değişmesi ile atasözü iken deyim, deyim iken atasözü durumuna girer. Örneğin: Dağ yürümezse abdal yürür atasözüdür. Dağ yürümezse abdal yürüsün deyimdir. Bunun gibi: Doğmadık çocuğa don biçilmez atasözüdür. Doğmadık çocuğa don biçmek deyimdir (Aksoy, 1988: 42).

Atasözünden yapılan deyimler: Ne ekersin onu biçersin(atasözü);ektiğini biçti(deyim) gibi (Elçin, 1993: 644).

4) Biçim bakımından iki bölüğe ayırdığımız deyimleri kavram bakımından da ikiye ayırabiliriz (Aksoy, 1988: 42):

a) Deyimlerin çoğunda kalıplaşmış sözden çıkan anlam, sözcüklerin gerçek anlamları dışındadır. Örnekler (Aksoy, 1988: 42):

Devede kulak – Düttürü Leyla

b) Kimi deyimlerde kalıplaşmış sözden çıkan anlam, sözcüklerin gerçek anlamları dışında değildir. Örnekler (Aksoy, 1988: 43):

Çoğu gitti azı kaldı – İsmi var cismi yok – İyiye iyi kötüye kötü demek – Âdet yerini bulsun – Allah bana, ben de sana

5) Hikaye ve fıkralarla ilgili deyimler: ayvaz kasap, hep bir hesap; ipe un sermek; Al cengiz oyunu vb (Elçin, 1993: 644).

6) Geleneklere dayanan deyimler: çileden çıkarmak, meydan okuma, tabanları yağlamak gibi (Elçin, 1993: 644).

Elçin (1993:652) , Türk dilinde yer alan deyimleri dört grupta değerlendirmiştir:

1. Genel olanlar(sözlü kullanıtkiler ve yazıya geçenler),
2. Bölge karakteri gösterenler,
3. Türkiye dışındaki türk lehçelerinde yaşayanlar,
4. Eskiden kullanılıp bugün unutulunanlar,

Elçin'in böyle bir tasnifi vardır fakat çalışmamız alan araştırmasına yönelik olmadığı için bu tasnif bulguların elde edilmesinde ve değerlendirilmesinde kullanılmamıştır.

2.1.5. Deyim ve atasözü arasındaki farklar ve benzerlikler

Bazı araştırmacılar deyim ve atasözü arasındaki farkı ortaya koymak yerine iki söz varlığını da iç içe almıştır.

“Atasözleri ile deyimleri birbirlerinden ayıranlar ve bu suretle kitaplarında bir tasnif yapan yazarlar olmuştur. Ancak vücuda getirdikleri kıymetli eserlerinde bu farkı çok güzel ifade ettikleri halde tasnifte hataya düşmüşler, deyimlerle atasözlerini ister istemez birbirine karıştırmışlardır. Biz, Türk Atasözleri ve Deyimleri adını verdiğimiz bu kitapta eslâfa uyarak herhangi bir tasnif yapmak cesaretini kendimizde göremedik (Tülbentçi, 1977: 7; aktaran: Sağlam, 1982: 16).

Bu yapıtlar arasında, Şinasi'nin Durub-ı Emsâli Osmaniyye, Özön'ün Türk Ata Sözleri ve Tülbentçi'nin Türk Atasözleri ve Deyimleri adlı çalışmalarını sayabiliriz. Yukarıda belirttiğimiz üzere, bu yapıtlarda atasözleri ve deyimler birbirinden ya hiç ayrılmamış ya da bunlar birbirinden ayrılmaya çalışmışsa da çok kez atasözleri ve deyimler birbirleriyle karıştırılmıştır. Ayrıca, bu yapıtlarda ne atasözü, ne de deyim olan bilgece mısralar, beyitler ve düz sözlere de rastlanmaktadır (Sağlam, 1982: 18).

Atasözleri, eskiden sav, mesel (çokluğu emsâl), darb-ı mesel

(çokluğu durûb-ı emsâl), tabir diye adlandırılan konuşma dilinde ve manzum, mensur yazı dilinde yaşayan hikmet dolu, nasihat dolu eğitici, öğretici özelliklere sahip veciz sözlerdir. Deyimler ise, yine konuşma dilinde manzum ve mensur yazılarda, sıkça rastladığımız çoğunlukla, birkaç kelime veya bir kısa cümle ile teşbih, istiâre, mecâz, kinâye sanatları kullanılarak bir meramı anlatan, bir hadiseyi tasvir eden sözlerdir. Atasözlerinden ayrıla tek özelliği deyimlerin hüküm ihtiva etmemesidir. Her ikisinin de eğitici, öğretici, yol gösterici özelliklere sahip olmaları, derlenen eserlerde, bir arada zikredilmelerini sağlamış, çok kez hangisinin atasözü, hangisinin deyim olduğu ayırt edilememiş, daha doğrusu böyle bir ayırım düşünülmemiştir (Aktaran: Beyzadeoğlu, 2003: giriş).

Görüldüğü üzere birçok araştırmacı deyimleri ve atasözlerini ayırmamıştır fakat burada atasözleri ve deyimlerin benzerlikleri ve farklılıkları belirtilecektir.

Deyimler ve atasözleri arasındaki benzerlikler

1. Deyimlerle atasözleri arasındaki benzerlik her iki tür sözün de kalıplaşmış olmaları, çoğunlukla mecaz anlam taşımaları, anonim nitelik göstermeleri noktalarında toplanmaktadır (Türk Dili ve Edebiyat Ansiklopedisi, 1977: 216).
2. Deyimlerde de atasözlerinde kelimelerinin yerleri değişmez, eşanlamlı kelimeler kullanılamaz.
3. Deyimler de atasözleri de kısa ve özlü anlatımdır.
4. İki söz varlığı da atalarımızdan bizlere mirastır
5. Her iki söz varlığında da anlatım gücünü yükseltmek için edebi sanatlara başvurmak esastır (Parlatır, 2008: 6).

Deyimler ve atasözleri arasındaki farklar

1. Deyimler atasözleri gibi bütün bir tümce şeklinde değil, genellikle sözcük öbekleri şeklinde karşımıza çıkarlar. Ayrıca bunlar tek başlarına eksiz ve anlamsız kalacaklarından, bir tümce içinde örtülü olarak kullanılmak durumundadırlar (Sağlam, 2004: 31).

2. Deyimler dile, atasözlerinden daha kolay yerleşirler.
3. Atasözünün temelinde öğüt verme ve ders çıkarma ilkesi yatarken deyimde böyle bir ortak ilke söz konusu değildir. Bu bakımdan her iki söz varlığı ulaşmak istedikleri amaç bakımından birbirlerinden farklı özellik taşımaktadır (Parlatır, 2008: 5).
4. Atasözleri bir genel kural ve öğüt verme ilkesi benimsediği için kurallı bir hüküm cümlesi kurgusu içindedir. Deyimler ise yalın biçimiyle deyimleşir, sonra çekime girer (Parlatır, 2008: 5).
5. Atasözleri uzun denemelerden ve zamanın süzgecinden geçerek toplumun değer yargıları çerçevesinde bir yargı oluştururken deyimler, kalıplaşmış söz öbeği niteliğindedir. Bir tecrübenin ürünü olmakla beraber deyim, bir genel kural ve ortak yargı ifade etmez (Parlatır, 2008: 5).
6. Atasözleri genellikle geniş zamanda veya emir kipi ile kurulmuş hüküm bildiren cümlelerden oluşur. Deyimler ise her kişiye göre değişen çekim ekleri alabilir veya müstakil cümle olarak kullanılabilir ya da bir cümlemin içine de yerleştirilebilir bir özelliğe sahiptir (Parlatır, 2008: 7).
7. Deyimlerin yabancı dile çevrilmeleri oldukça zordur, atasözleri anlatım esnekliği çerçevesinde başka dile çevrilebilir. Gerçek anlamını yitirmeyen deyimler ise yabancı dile çevrilebilir (Parlatır, 2008: 7).
8. Atasözleri yılların, hatta yüzyılların süzgecinden geçerek olgunlaşmış ve kalıplaşmış söz varlıkları iken deyimler, dünya görüşünün ve modern çağın getirdiği yeni değerler yargılarıyla yeni oluşumlar biçiminde ortaya çıkabilir (Parlatır, 2008: 7).

Parlatır (2008: önsöz) atasözlerinin yapısal özelliklerini şu şekilde maddeleştirmektedir:

- “1. Atasözü uzun deneme ve gözleme dayanan düşüncelerden doğmuş, kesin hükümler veren hikmetli sözlerdir.
2. Geniş halk kitlelerinin yüzyıllar boyunca kullanageldiği bu sözler, halka mal olmuştur ve yol gösterici niteliktedir.
3. Halkın ortak değer yargıları doğrultusunda öğüt verir nitelikte bilgece düşüncelerdir.

4. Pek çoğu mecazî kurgu içinde kalıplaşmış örnek sözlerdir.
5. Yüzyıllar boyu sözlü geleneğin süzgecinden geçerek halk tarafından benimsenmiş ve anonim bir nitelik kazanmış söz varlıklarıdır.
6. Ortak değer yargısı olması, halka mal olması, öğüt verir nitelikte bulunması ve geniş halk kitleleri tarafından benimsenmiş olması özelliği ile atasözleri, bir ‘örf hukuku’ niteliğindedir. Pek çok sorunu ve anlaşmazlıkları çözmede bir yargıcı görevindedir.
7. Atasözlerinin büyük bir bölümü genellikle emir kipinde veya geniş zamanda çekime girmiş olan cümlelerden oluşur”.

2.1.6. Türkçe Eğitiminde okuma kitaplarının yeri ve önemi

Türkçe dersinin en önemli aracı ders kitaplarıdır. Fakat ders kitapları hiçbir zaman tek başına yeterli değildir. Dergiler, gazeteler, okuma kitapları çocukların gelişimleri destekleyen kaynaklardır. Bunlar sayesinde çocuklar derste öğrendiklerini sosyal yaşamlarında bu araçlarla pekiştirmiş olacaklardır. Bunlar içerisinde de çocukların en çok rağbet ettiği ise kuşkusuz okuma kitaplarıdır. “Bu noktada söz varlığının gelişmesinde çok önemli yere sahip olan çocuk kitapları devreye girmektedir. Çocuk kitapları, sahip oldukları türlere göre söz varlığı açısından değerlendirilmeli ve çocukların yaş seviyelerine göre, sahip olmaları gereken kelime hazineleri dikkate alınarak hazırlanmalıdır” (Baş, 2006: 150). Bu yüzden çocuklara tavsiye edilen kitapların ya da diğer kaynakların çocukların seviyesine uygun olmasına özen gösterilmesi gerekmektedir. Bunun farkına varan Milli Eğitim Bakanlığı da öğretmenlere ve öğrencilere yol göstermek amacıyla ilköğretim ve ortaöğretim öğrencileri için bir kitap listesi yayınlamıştır.

Okuma kitapları öncelikle çocuğa dilini tanıtır sonrada onu sevdirebilir. İyi seçilmiş kitaplar ilerde iyi okuyucu olacak bireyler yetiştirmek demektir. “Yazınsal nitelikli bir çocuk kitabı her şeyden önce çocuğa duyarlılık kazandıran, anadilin söz varlığını tanıtan bir araçtır. Anadilin sözvarlığının ve anlatım gücünün, çocuk edebiyatının dilinde de yaşam bulmasında temel sorumluluk, öncelikle çocuk adına yaratma-yazma duyarlılığı

taşıyan sanatçılara düşmektedir” (Sever, 2003: 158).

Kitaplar özellikle okuma kitapları çocukların hayal dünyasını zenginleştiren onların toplumsal kuralları öğrenmelerini sağlayan en önemli araçtır. Yaşadığı toplumun değer yargılarını, kültürel unsurlarını hep bu araçlar vasıtasıyla öğrenir. Okuduğu kitaplardan bu unsurları pasif olarak alan çocuk yaşı ilerledikçe bunları aktif olarak kullanmaya başlayacaktır. Çocuğun beyninin boş bir levha olduğunu düşünürsek doğru ve yanlış bilgiler olduğu gibi aklında kalacak ve yaşı ilerledikçe bu öğrendiklerini uygulamaya başlayacaktır.

Kitapların seçiminde dikkat edilmesi gereken iç ve dış unsurlar vardır. Kitabın iç unsuru ise dili ve anlatımıdır. Sever (2003: 136) bunun önemini şu şekilde belirtmiştir:

Çocuk kitaplarının, çocuğa göre olmasını belirleyen en önemli değişken dili ve anlatımıdır. Okul öncesi dönemde kendisine bir yetişkin tarafından anlatılan masallar, fabllar, fıkralar, sorulan bilmece, okunan öykü vb. anlatılar, çocukları ana dilinin söz varlığıyla “anlam evreniyle” tanıştırır.

2.1.7. Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için 2005 yılında tavsiye ettiği 100 Temel Eser

İnsan duygularını, düşüncelerini, hayallerini, isteklerini dili sayesinde ortaya koyar. Dil anlaşmamızın yegâne aracıdır. Her ne kadar el kol vücut hareketleriyle anlaşmaya çalışsak da bu bize kâfi gelmez. Dil bizim anlaşmamızı sağlasa da bunları ifade etmek için sözcüklere ihtiyacımız vardır. Bunun içinde sözcük dağarcığımızın bir hayli zengin olması gerekmektedir. Bu anlattıklarımızın daha etkili hale gelmesini sağlar.

Bu araştırmada 100 Temel Eserde kullanılan deyimlerin, atasözlerinin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Bu sayede bu eserlerin çocuklarımızın sözlü kültür ürünlerini öğrenmesine nasıl hizmet ettiği öğrenilecektir. Bugün çocuklarımızın sözlü kültür ürünlerini yeteri kadar bilmediği açıkça görülmektedir. Zaten soyut düşünmeye

12 yaşında geçen çocuğun, ilköğretim birinci kademesinde deyim ve atasözlerindeki mecaz anlamı kavraması beklenmemelidir. Çok az kelimeyle anlaşılabilen ve okumayı yeteri kadar sevmeyen bir toplum olarak çocukların atasözleri ve deyimleri bilmemeleri hiçte şaşırtıcı değildir.

Burada 100 Temel Eseri incelendiği için 100 Temel Eserin nasıl oluşturulduğuna ve eksikliklerine öncelikle değinmek gerektiği düşünülmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığının amaçlarından birisi; ‘Öğrencilere okuma alışkanlığı kazandırmak; bu yolla onları düşünen, düşündüğünü doğru ve açık bir şekilde ifade eden, algılama gücü yüksek, yorum yapan, analitik düşünen, sentez kabiliyeti kazanmış; doğruları tek noktadan değil, çeşitli yönlerden bakmak yoluyla ortaya çıkacağını kavramış, güzellik duygusu ve estetik anlayışı gelişmiş, kültürlü, milli ve manevi değerlere sahip, yüksek karakterli bireyler yetiştirmektir.’ (Genelge 2005/70)

Okuma küçük yaşta edinilen bir alışkanlıktır. Çocuklarda okuma alışkanlığını kazandırmak için Bakanlıkta bu konuda bir çalışma yapma gereği duymuştur. 19.08.2004 yılında ortaöğretim öğrencileri için 100 Temel Eser belirlenmiş ve bir genelgeyle tüm kamuoyuna duyurulmuştur. Böyle bir listenin ilköğretim okulları içinde hazırlanıp yayımlanacağı genelgenin sonunda belirtilmiştir. Daha sonra ilköğretim öğrencileri içinde 4 Ağustos 2005 yılında yayımlanan genelgeyle 100 Temel Eser listesi kamuoyuna duyurulmuştur. Bu genelgede Milli Eğitim Bakanlığının amaçlarından ve 100 Temel Eserin nasıl seçildiği konusunda da bilgiler verilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için tavsiye ettiği 100 Temel Eser listesi; 04.08.2005 tarihli 8081 numaralı genelgesiyle:

1. Öğrencilerin sosyal ve kültürel etkinliklerden faydalanmaları, boş zamanların değerlendirmek üzere öncelikle başvurabilecekleri kaynak eserler olarak tavsiye edilmesi,
2. Tavsiyesinin öğrencilerin sınıf seviyeleri ve öğretim programları dikkate alınarak zümre öğretmenler kurulunca yapılması,
3. Türkçe dersi müfredat ile ilişkilendirilip okutulması,

4. Çoğunu okuyan öğrencilerin Bayrak Törenlerinde ödül verilmesi
5. Tanıtımları için konularını içeren münazara ve dinleti programlarının düzenlenmesi, dramaların hazırlanması hususlarına özen gösterileceği belirtilmiştir.

Ayrıca okuma alışkanlığı kazandırmak amacıyla okul idaresince hafta içi belirlenecek bir günde 30 dakikalık “okuma saati” uygulaması yapılarak, okul kütüphaneleri öğrencilerin severek ve isteyerek gidecekleri sıcak ve sevimli mekânlar haline dönüştürüleceği belirtilmiştir.

100 Temel Eser listesinde Dede Korkut Hikâyelerinden günümüze kadar çeşitli dönemlerden eserlere yer verilmiştir. Cumhuriyet sonrası yazarlarına da ağırlık verilmiştir. Yazarlar ve eserler seçilirken nelere dikkat edildiği genelge de şu ifadelerle belirtilmektedir:

‘Eserlerin belirlenmesinde orta öğretim için hazırlanan listede tutulan yol izlenmiş, hayatta olan sanatçılarımızın eserlerinden seçme yapılmamıştır. Bu tutum, bugün hayatta olan değerli yazarlarımızın eserlerinin görmemezlikten geldiği veya onların eserlerinin değersiz olduğu anlamına gelmez. Hayatta olan, eser vermeye devam eden yazarlarımızın da şüphesiz çok önemli, okunması ve okutulması gereken yayınları vardır. Ne var ki bunlar arasında tercih yapmanın zorluğu ortadadır.’

Yukarıda da görüldüğü gibi kitapların seçiminde yazarların ölmüş olması en büyük ölçüt olarak belirlenmiştir. Bu da yazarlar tarafından şiddetle eleştirilmiş ve mantığı bir türlü anlaşılamamıştır. “100 Temel Eser” gibi bir listenin yalnızca klasiklerden ve bugün artık yaşamayan yazarların yapıtlarından oluşması okuma alışkanlığı adına çok da olumlu olacak bir yaklaşım biçimi değildir” (Dilidüzgün, 200: 2).

Ölmüş yazarlardan seçilen eserlerin çocukların okuma alışkanlığını geliştireceği çok da beklenmemelidir. Değişen dünyanın çocuklarına, günümüzden bahseden yazarlardan da kitap seçilmelidir. Klasiklerin hayatımız açısından önemi büyüktür ama

‘geçmiş zamanları’ anlatan kitapların çocuklarımızın isteklerine de yeteri kadar cevap veremeyeceği anlaşılmalıdır.

100 Temel Eser belirlendikten sonra Milli Eğitim Bakanlığı tarafından eserlerin takibi konusunda gözle görülür bir çalışma yapılmamıştır. Çeviri ve kısaltma eserler konusunda gerekli özen gösterilmemiştir. “Klasik eserlerin basımında ve çevirisinde yaşanan sıkıntılardır. 100’den fazla yayınevinin yayın yelpazesinde klasikler vardır. Bakanlık klasiklerin okunmasını önerirken ölçü koymamıştır. Bu nedenle 48 sayfalık ‘Robinson Crusoe’ olduğu gibi 240 sayfalık olanı da vardı” (Neydim, 2006: 2). Bunların hangisinin seçileceği konusunda bir ölçü belirtilmemiştir. Bunun da insanları ucuz kitaplara yönelteceği açıktır.

Yeteri kadar kararsız olan öğretmenler okunan kitapları 100 taneyle sınırlandırmasını istemek haksızlık olmuştur önceleri ne okutacağı konusunda kararsız kalan öğretmenler şimdide 100 Temel Eser baskısı altında bocalamaya başlamıştır. “100 kitabı okul kitaplığına koyduktan sonra öğretmenlerin başka kitap arayışlarının olmayacağını söyleyebiliriz. Böyle bir uygulamayı emir olarak algılayacak öğretmenler, bu yüz kitaplık kuşatmanın içinde kalıp, sadece bu kitapları okutma çabasında olacaklardır” (Neydim, 2004: 3).

100 Temel Eserin 70’i yerli yazarların eserlerinden 30’u yabancı yazarların eserlerinden oluşturulmuştur. Genelgede kitapların Milli Eğitim Bakanlığı tarafından dağıtılmayacağı belirtilmiştir. Fakat bazı kitapları özellikle “Damla Damla”, “Göl Çocukları”, “Bağrı Yanık Ömer”, “Ülkemin Efsaneleri” piyasadan temin etmek oldukça güç olmaktadır.

Ders kitapları kültür aktarımı açısından tek başına yeterli değildir. Okuma kitapları bu devamlılığı sağlar. Bu yüzden okuma kitapları seçilirken gereğinden daha fazla özen gösterilmelidir. Kültür değerlerini aktarırken çocuk kitapları seçilirken nelere dikkat edilmesi gerektiğini Yalçın ve Aytaş (2005: 46) şu şekilde belirtmektedir:

Her toplumun ortak kültür değerleri vardır. Bu değerler çocukların şuur altına yerleşerek onlara olumlu davranışlar

kazandıracak biçimde düzenlenmelidir. Bunu yaparken dikkatli bir yöntem kullanılmalıdır. Temanın iyi yerleştirilmesi için çocuk kitabı yazarlarının çocuk psikologlarıyla iş birliği içinde olmaları gerekir. Bilindiği gibi bu kavramlar soyut değerlerdir. Bu soyut değerlerin çocuklar tarafından doğru algılanması için, bazı özel tekniklerin kullanılmasına ihtiyaç vardır.

Çocuk edebiyatı, yetişkin edebiyatına geçerken çocuğa kolaylık sağlayacaktır. İyi seçilmiş kitaplar okuyan çocuk büyüdüğünde de daha iyi bir okur olacaktır. “Çocuk edebiyatının bir köprü edebiyat olduğunu, çocuğun dil, estetik, eleştirel bilincini geliştirdiğini ve yetişkin edebiyatına geçtiğinde çok daha kaliteli bir okur olmasını sağladığını söyleyebiliriz. Bu nedenle çocukluk döneminde bu edebiyat ürünleriyle daha fazla buluşması gerektiği karşı konulamaz bir gerçektir ” (Neydim, 2004: 2).

Çocuk dilini daha kullanmayı çocuk kitaplarından öğrenir. Ders kitapları hiçbir zaman tek başına yeterli değildir. İyi seçilmiş kitaplar hem çocuğun iyi bir okuyucu olmasını sağlar. Hem de kültür unsurları olan deyim ve atasözlerini daha iyi öğrenmesini sağlar. Deyim ve atasözlerini bilen çocukta dilini daha iyi kullanır. “ Halk edebiyatı ürünleri içinde yüzlerce yıllık geçmişe ait ortak söyleyiş unsurları olan atasözleri, deyimler, şiirler ve söyleyiş kalıplarını barındırır. Bu unsurların çocuklar tarafından öğrenilmesi ve kullanılması toplum içinde iletişim kurma ve anlaşma zeminini oluşturur ve güçlendirir ” (Yalçın, Aytaş, 2005: 54) .

2.1.8. Türkçe dersi öğretim programında deyim ve atasözü ile ilgili bölümler

Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca hazırlanan Türkçe dersi Öğretim Programı’nda ise atasözü ve deyimleri de içeren söz varlığı zenginleştirme hususunda şu ibareler yer almaktadır: (<http://ttkb.meb.gov.tr/program2.aspx/> 14 Aralık 2012 tarihinde ulaşıldı)

Dinleme/ izleme

2. Dinleneni/İzleneni Anlama ve Çözümleme

Dinlenenin/izlenenin bağlamından hareketle kelime ve kelime

gruplarının anlamlarını çıkarır.

Dinlediklerindeki/izlediklerindeki anahtar kelimeleri fark eder.

4. Söz Varlığını Zenginleştirme

Kelimeler arasındaki anlam ilişkilerini kavrayarak birbiriyle anlamca ilişkili kelimelere örnek verir

Aynı kavram alanına giren kelimeleri, anlam farklılıklarını dikkate alarak kullanır.

Tekerleme, sayısmaca, bilmece ve yanıltmacaları ezberler/kullanır

Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen kelime, deyim ve atasözlerini cümle içinde kullanır

Dinlediklerinden/izlediklerinden hareketle yeni öğrendiği kelimelerden sözlük oluşturur.

KONUŞMA

5. Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma

Atasözü, deyim ve söz sanatlarını uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirir.

Yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri kullanır.

OKUMA

2. Okuduğu Metni Anlama ve Çözümleme

Metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır.

Metindeki anahtar kelimeleri belirler

4. Söz Varlığını Zenginleştirme

Kelimeler arasındaki anlam ilişkilerini kavrayarak birbiriyle anlamca ilişkili kelimelere örnek verir.

Aynı kavram alanına giren kelimeleri, anlam farklılıklarını dikkate alarak kullanır.

Okuduğu metinde geçen kelime, deyim ve atasözlerini cümle içinde kullanır.

Okuduklarından hareketle öğrendiği kelimelerden sözlük oluşturur.

YAZMA

2.Planlı Yazma

Atasözü, deyim ve söz sanatlarını uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirir.

5.Kendini Yazılı Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma

Yeni öğrendiği kelime , kavram, atasözü ve deyimleri kullanır

2.2. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde ülkemizde atasözü, deyim ve 100 Temel Eserle ilgili önemli çalışmalara değinilecektir.

2.2.1. Betimsel çalışmalar

Seher Tozoğlu (2009)'nun yaptığı “T.C Milli Eğitim Bakanlığınca Tavsiye Edilen 100 Temel Eser İçerisindeki Türk Edebiyatına Ait Romanların Atasözleri ve Deyimler Bakımından İncelenmesi” adlı yüksek lisans çalışması 100 Temel Eser içerisinde seçilen 9 romanı deyim ve atasözleri bakımından incelemiştir. 9 kitapta bulunan deyim ve atasözleri TDK elektronik sözlüğünün yardımıyla tespit edilmiştir.kitaplarda deyim ve atasözünün geçtiği cümleler örnek cümle olarak tezde belirtilmiştir. Ayrıca kitaplarda geçen deyim ve atasözlerinin kullanım sıklıkları ve biçimsel özellikleri de incelenmiştir. Söz konusu dokuz eserde 2190 deyim ve 28 atasözünün geçtiği tespit edilmiştir.

Ahmet Doğru (2008)'nin “6. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Deyimler” isimli yüksek lisans çalışmasıdır. Bu araştırma 6. Sınıf Türkçe ders kitaplarındaki deyimlerin nicel ve nitel özelliklerini ortaya koymak için yapılmıştır.Araştırma 2006-2007 yılında okullarda dağıtılan 3 farklı yayınevine ait ders kitapları ve çalışma kitaplarında kullanılan deyimleri tespit etmek üzere yapılmıştır. Sonuçta 3 yayınevde ders kitabı yazarlarının ve yayınevlerinin nicelik ve nitelik yönüyle kelime hazinesi kazandırma kriteri ve birliği olmadığı,programı iyice kavramaktan ziyade kendilerine göre yorumladıkları ve ders kitaplarının öğrencilere standart bir ana dil eğitimi sunmadığı

ortaya çıkmıştır.

2.2.2. Deneysel çalışmalar

Handan Burak Nalcı (2006)'nın yaptığı “Uşak İl Merkezindeki 8.sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatımda Deyimleri Kullanma Becerisi” isimli yüksek lisans çalışmasıdır. Bu araştırma Uşak il merkezindeki çocukların deyimleri kullanma becerisini ölçmek amacıyla yapılmıştır. Bu araştırma 8. sınıf öğrencilerin deyimleri kullanma becerileri; sosyo ekonomik düzeyin, ailelerin öğrenim durumunun, öğrencilerin okudukları edebi türlerin, masal ile olan bağlarının, gazete okuma alışkanlıklarının, kitap okumaya ilişkin görüşlerinin etkileri açısından incelemiştir. Alt,orta ve üst sosyo-ekonomik düzeyden 200'er öğrenci olmak üzere toplam 600 öğrenci belirlenmiştir.Öğrencileri yazılı anlatımda deyimleri kullanma becerilerini ve bunu etkileyen faktörleri incelemek amacıyla 31 soruluk bir anket öğrencilere uygulanmış ve bunun paralelinde kompozisyon yazmaları istenmiştir. Sonuçta kız öğrencilerinin kullandıkları deyim sayısı erkek öğrencilerden oldukça fazladır. Deyim kullanma sıklığı arttıkça kızların kullandıkları deyim sayısı da artmaktadır. Genel olarak ilde yaşayan öğrenciler, ilçede, kasabada ya da köyde yaşayan öğrencilere oranla daha fazla deyim kullanmaktadırlar.

Emre Kazancı (2008)'nın “İlköğretim İkinci Kademedeki Türkçe Derslerinde Deyim ve Atasözlerinin Öğretiminde Dramatizasyon Yönteminin Etkililik Düzeyi” isimli yüksek lisans çalışmasıdır. Bu çalışmada dramatizasyon yöntemi ile atasözleri ve deyimlerin öğrencilere öğretilmesi üzerinde durulmuştur. Bu amaçla ilköğretim ikinci kademe altıncı sınıflarda deyim ve atasözlerinin etkililik düzeyini belirlemek için bir araştırma yapılmıştır. Bu araştırmaya 106 öğrenci katılmıştır. Araştırma Kahramanmaraş'ın merkezinde bulunan Kavlaklı Hasan Gökçe İlköğretim Okulu ve Ayşe Gümüşer İlköğretim Okulu'nda yapılmış. Ön test sonunda deney gruplarına dramatizasyon yöntemi, kontrol gruplarına ise öykü okuma tekniği uygulanmıştır. Araştırma sonucunda deyim ve atasözlerini algılama düzeylerinin deney ve kontrol gruplarının ön testleri arasında anlamlı düzeyde farklılaşma yokken; son testlerinde deney grubunun son test puanının kontrol grubundan anlamlı düzeyde yüksek olduğu

tespit edilmiştir.

Gönül Önel (2008)'in “İlköğretim 6, 7, 8. Sınıf Öğrencilerinin Atasözlerini Algılama Düzeyleri “ isimli yüksek lisans çalışmasıdır. Bu çalışma ilköğretim 6, 7, 8. sınıf öğrencilerinin atasözlerini algılama düzeylerini ve atasözlerini algılamada öğrencilerin hangi noktalarda problem yaşadıklarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırma İstanbul ilinde Gaziosmanpaşa ilçesinde seçilen üç okulda 6, 7 ve 8. sınıfın her birinden 50 öğrenci olmak üzere toplam 450 öğrenci çalışma kapsamı içinde yer almaktadır. Çalışma 2007-2008 Eğitim ve Öğretim yılının ikinci yarısında uygulanmıştır. Araştırmada doküman incelemesi, görüşme ve tarama modeli kullanılmıştır. Üç ilköğretim okulundaki ikinci kademe öğrencilerine atasözleri ile ilgili bir ölçek uygulanmış ve Türkçe öğretmenlerinin atasözleri öğretimi ile ilgili görüşleri hazırlanan anket yardımıyla alınmıştır. Araştırma ile ilgili bulgular betimleme yöntemiyle ortaya konulmuştur. Sonuçta öğrencilerin sınırlı bir atasözü dağarcığına sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Ders kitapları incelendiğinde Ders kitapları incelendiğinde 6. Sınıf ders ve etkinlik kitaplarında 20, 8. Sınıf eski türkçe müfredatına göre hazırlanmış ders kitabında ise 15 tane atasözü kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu sayıları kültürümüz içinde çok önemli bir yer tutan ve değer taşıyan atasözleri için çok az olduğu görülmektedir. Araştırma da ayrıca ders kitaplarında deyim ve atasözlerini gerektiği kadar kullanılmadığı ve atasözlerinin birer defa kullanılarak tekrar edilmediği ortaya konmuştur.

Bir diğer çalışma da Gökçe Çiçek Kayhan (2009)'ın “Hakkari/Yüksekova 75.Yıl Yatılı İlköğretim Bölge Okulu İlköğretim 7. Sınıf Düzeyinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Deyim, Atasözü ve Bilmece Dağarcıkların Belirlenmesi ve Bunların Öğretilmesi” isimli yüksek lisans çalışmasıdır. Araştırma ilköğretim okullarının 7. sınıf düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin deyim, atasözü ve bilmece kullanımının aile-okul-öğretmen ve çevre faktörlerine göre değişip değişmediğine yönelikte tespitlerde bulunma amaçlanmıştır. Araştırma Hakkâri ili Yüksekova ilçesinde bulunan 75. Yıl Yatılı İlköğretim Bölge Okulu İlköğretim 7. sınıf düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin deyim, atasözü ve bilmece dağarcıklarının belirlenmesi ve bunların öğretilmesi amacıyla 100 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın sonucunda çocukların deyim

ve atasözlerini araştırdıkları ortaya çıkmıştır. Deyimleri atasözlerinden daha çok kullandıkları belirlenmiştir. Fakat çocuklar atasözlerini deyimlerden daha doğru kullandıkları tespit edilmiştir.

Fatma Gülcan (2010)'ın “Deyim Öğretiminde Gösteri Tekniğinin Etkililiği” isimli yüksek lisans çalışmasıdır. Bu araştırmada, öğrencilerin sözcük dağarcığını zenginleştirme etkinlikleri içerisinde deyim öğretiminde gösteri tekniği uygulamasının etkililiği araştırılmıştır. Araştırmada deneysel yöntem kullanılmış olup İstanbul ili Gaziosmanpaşa ilçesi Karlıtepe İlköğretim Okulu yedinci sınıflarından biri deney diğeri kontrol grubu olma üzere iki çalışma grubu oluşturulmuştur. 80 öğrenci bu çalışmaya katılmıştır. Çalışmalar on hafta sürmüştür. Ders kitaplarında yer alan deyimler kontrol grubunda kitapta yer alan etkinliklerle deney grubunda ise gösteri tekniğiyle işlenmiştir. Araştırmada öğrencilere ön test ve son test uygulanmıştır. Sonuçta deney ve kontrol gruplarının ön test sonuçlarında anlamlı bir farklılık yoktur. Fakat deney grubunun son test puan ortalaması kontrol grubu son test puan ortalamasından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir

Bir diğeri çalışma da Zeynep Demirel İşbulan (2010)'ın “7. sınıf Türkçe Çalışma Kitaplarındaki Deyimlerin Öğretiminde Kullanılan Etkinliklerin Etkililiği” isimli yüksek lisans çalışmasıdır. Bu araştırma, Türkçe Dersi Öğretim Programına göre hazırlanan 7. Sınıf Türkçe Dersi Öğrenci Çalışma Kitaplarındaki deyim öğretimi etkinliklerinin etkililiğini ölçmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada 2009-2010 Eğitim Öğretim yılında ilköğretim 7. sınıfta okutulmakta olan ders kitaplarından Pasifik Yayınları 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı ve Çalışma Kitabı kullanılmıştır. Araştırma Sakarya ili Hendek ilçesi Şehit Mahmutbey İlköğretim Okulunda gerçekleştirilmiştir. 7. sınıf B ve D şubelerinden deney ve kontrol grupları oluşturulmuştur. Kontrol grubuna araştırmacı tarafından çalışma kitabındaki etkinlikler aynen uygulanmış, deney grubuna ise araştırmacı tarafından hazırlanan deyim öğretimi etkinlikleri uygulanmıştır. Deney ve kontrol grubuna uygulanana ön testlerde iki grup arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Son test sonucunda ise deney grubunun başarısının kontrol grubundan anlamlı derecede yüksek olduğu görülmüştür

III. BÖLÜM

3. YÖNTEM

Araştırmanın yönteminin anlatıldığı bu bölümde sırasıyla “Araştırma Yöntemi”, “Evren ve Örneklem”, “Veri Toplama Araçları” ,”Verilerin Toplanması”, “Veri Çözümleme Teknikleri” açıklanmıştır.

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır.

3.1.1 Tarama Modeli

Genel tarama modeli

Bu araştırmada Milli Eğitim Bakanlığının 19.08.2004 tarihinde 2005/70 sayılı genelgesiyle kamuoyuna sunulan ilköğretim okulları için hazırladığı ‘100 Temel Eser’ listesinde yer alan Türk yazarlara ait kitaplardaki atasözü ve deyimler tespit edilmiştir. Bunun için tarama modellerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. Genel tarama modeli, “Çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla evrenin tümü ya da ondan alınacak örneklem üzerinde yapılacak düzenlemedir” (Karasar,1984,79). Burada Milli Eğitim Bakanlığının 19.08.2004 tarihinde 2005/70 sayılı genelgesiyle kamuoyuna sunulan ilköğretim okulları için hazırladığı ‘100 Temel Eser’deki Türk yazarlara ait olan kitaplara belirli bir süre içinde okunmuş ve kitaplarda geçen deyim ve atasözleri tespit edilmiştir.

Bu tarama, izleme ya da kesit alma yaklaşımıyla yapılır. İzleme yaklaşımında zamansal bir gelişim ya da değişimi belirlemek istenen değişken; aynı eleman ya da birimler üzerinde belli bir başlangıç noktasından alınarak sürekli ya da belirli aralıklarla gözlenir. Derinliğine ve genişliğine kapsamlı gözlemler yapılmak istendiğinde özellikle kullanılabilir bir yaklaşımdır (Karasar,1984,83).

3.2 Evren ve Örneklem

3.2.1. Evren

Araştırmanın evrenini, Milli Eğitim Bakanlığının 19.08.2004 tarihinde 2005/70 sayılı genelgesiyle kamuoyuna sunulan ilköğretim okulları için hazırladığı ‘100 Temel Eser’ listesinde yer alan Türk yazarlara ait kitaplar oluşturmaktadır.

3.2.2. Örneklem

Araştırma da örneklem alınmamış sadece sınırlamaya gidilmiştir. Bu sınırlamayı Milli Eğitim Bakanlığının 19.08.2004 tarihinde 2005/70 sayılı genelgesiyle kamuoyuna sunulan ilköğretim okulları için hazırladığı ‘100 Temel Eser’ listesinde yer alan Türk yazarlara ait kitaplarla sınırlandırılmıştır. Araştırma bilinçli olarak yerli eserlerle sınırlandırılmıştır. Deyim ve atasözleri toplumların kültürlerini yansıtır. Yabancı yazarlara ait kitaplar da kendi kültürlerini yansıttığı ve çeviri eserler oldukları için bu çalışmada bu kitaplara yer verilmemiştir. Kitaplardaki deyim ve atasözleri inceleneceği için çeviri eserlerdeki kavramlar okuyucuya tam aktarılamayabilir. Ayrıca bu aktarma çevirmenin inisiyatifine kaldığı için yabancı yazarlara ait eserler araştırmanın dışında tutulmuştur.

Listedeki 71 kitap incelenmiş,29 kitap incelenmemiştir.

İncelenen Kitaplar:

1. Dede Korkut Hikayeleri (İlköğretim İçin Uyarlama)

2. Mevlana Mesnevisinden Seçme Hikayeler (İlköğretim İçin Uyarlama)
3. Karagöz ile Hacivat (İlköğretim İçin Uyarlama)
4. Vatan Yahut Silistre/ Namık Kemal
5. Ömer'in Çocukluğu/ Muallim Naci
6. Gulyabani/ Hüseyin Rahmi Gürpınar
7. Şermin/ Tevfik Fikret
8. Altın Işık/ Ziya Gökalp
9. Yalnız Efe/ Ömer Seyfettin
10. Çocuk şiirleri/ İbrahim Alaaddin Gövsa
11. Hep O Şarkı/ Yakup Kadri Karaosmanoğlu
12. Peri Kızı ile Çoban Hikayesi/ Orhan Seyfi Orhan
13. Uluç reis/ Halikarnas Balıkcısı- Cevat Şakir Kabaağaçlı
14. Damla Damla/ Ruşen Eşref Ünaydın
15. Bağrıyanık Ömer/ Mahmut Yesari
16. Domaniç Dağlarının Yolcusu/Şukufe Nihai
17. Evvel Zaman İçinde/ Eflatun Cem Güney
18. Cumhuriyet Öncesi Yazarlardan Çocuklara Hikayeler/Mehmet Seyda
19. Gururlu Peri/ Mehmet Seyda
20. Akın/Faruk Nafiz Çamlıbel
21. Havaya Uçan At/Peyami Safa
22. Benim Küçük Dostlarım/ Halide Nusret Zorlutuna
23. Sevdalı Bulut/Nazım Hikmet
24. Kuklacı/ Kemalettin Tuğcu
25. Yer Altında Bir Şehir/ Kemalettin Tuğcu
26. Arif Nihat Asya'dan Seçme Şiirler/Arif Nihat Asya
27. Sait Faik Abasıyanık'tan Seçme Hikayeler/ Sait Faik Abasıyanık
28. Koçyiğit Köroğlu/Ahmet Kutsi Tecer
29. Az Gittik Uz Gittik/Pertev Naili Boratav
30. Aritmetik İyi Kuşlar Pekiyi/Cemal Süreya
31. Çocuklara Şiirler/ Vehbi Cem Aşkun
32. 87 Oğuz/ Rakım Çalapala
33. Yonca Kız/ Kemal Bilbaşar

34. Bitmeyen Gece/ Mithat Enç
35. Halime Kaptan/ Rıfat Ilgaz
36. Gümüş Kanat/Cahit Uçuk
37. Vatan Toprağı/ Mükerrrem Kamil Su
38. Barbaros Hayrettin Geliyor/ Feridun Fazıl Tülbentçi
39. Eşref Saati/ Şevket Rado
40. Nasrettin Hoca Hikayeleri/ Orhan Veli
41. İnci'nin Maceraları/ Orhan Kemal
42. Allı ile Fırfırı/ Oğuz Tansel(2 cilt)
43. Tiryaki Sözler/ Cenap Şahabettin
44. Keloğlan Masalları/ Tahir Alangu
45. Billur Köşk Masalları/ Tahir Alangu
46. Osmancık/ Tarık Buğra
47. Balım Kız Dalım Oğul/ Ceyhun Atuf Knsu
48. Falaka/Ahmet Rasim/ Ahmet Rasim
49. Bir Gemi Yelken Açtı/ Ali Mümtaz Arolat
50. Uç Minik Serçem/Necati Cumalı
51. Memleket Şiirleri Antolojisi/ Osman Atilla
52. Ülkemin Efsaneleri/ İbrahim Zeki Burdurlu
53. Anılarda Öyküler/ İbrahim Zeki Burdurlu(2 cilt)
54. Aldı Sözü Anadolu/ Mehmet Önder
55. Göl Çocukları/ İbrahim Örs
56. Miskinler Tekkesi/ Reşat Nuri Güntekin
57. Tanrı Misafiri/ Reşat Nuri Güntekin
58. Ötleğen Kuşu/Halil Karagöz(2cilt)
59. Arılar Ordusu/Bekir Yıldız
60. Yankılı Kayalar/ Yılmaz Boyunağa
61. Yürekdede ile Padişah/ Cahit Zarifoğlu
62. Serçe Kuş/ Cahit Zarifoğlu
63. Bir Küçük Osmancık Vardı/ Hasan Nail Canat
64. Tekerlemeler
65. Türk Bilmecelelerinden Seçmeler

66. Türk Ninnilerinden Seçmeler

67. Türkülerden Seçmeler

68. Türk Manilerinden Seçmeler

*Türkçede Deyimler, Türk Atasözlerinden Seçmeler kitapları incelenmemiştir.

3.3. Veri Toplama Teknikleri

Bu araştırma Milli Eğitim Bakanlığının 19.08.2005 tarihinde 2005/70 sayılı genelgesiyle ilköğretim okulları için hazırladığı ‘100 Temel Eser’ deki Türk yazarlara ait kitaplardaki deyim ve atasözlerini tespit etmek üzerine yapılmıştır. Bunun için öncelikle yerli ve yabancı kaynaklar taranmıştır. Öncelikle atasözü, deyim, 100 Temel Eserdeki atasözü ve deyimler ile ilgili çalışmalar tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu konuda 1 çalışma yapılmıştır.

“T.C Milli Eğitim Bakanlığınca Tavsiye Edilen 100 Temel Eser İçerisindeki Türk Edebiyatına Ait Romanların Atasözleri ve Deyimler Bakımından İncelenmesi” Seher Tozoğlu’nun tezi. Bu çalışma 100 Temel Eser listesinde yer alan romanlardaki atasözü ve deyimler üzerine bir araştırma yapılmıştır. Bu araştırma da Bitmeyen Gece, Bir Küçük Osmancık Vardı, Göl Çocukları, Halime Kaptan, Hep O Şarkı, Miskinler Tekkesi, Osmancık, Uç Minik Serçem, Yankılı Kayalar isimli romanlar incelenmiştir. 100 Temel Eserin içerisinde 12 tane roman bulunmaktadır. Araştırmacı bunlardan sadece 9 tanesini seçmiştir. Bu seçmeyi neye göre yaptığı hakkında tezinde hiçbir bilgi bulunmamaktadır. İncelenmeyen üç roman şu şekildedir: Barbararos Hayrettin Geliyor, Uluç Reis, Gulyabani romanlarıdır.

Araştırmacı kitaplarda yer alan atasözü ve deyimleri tespit etmiştir. Bu tespiti yaparken TDK’nin elektronik sözlüğünü kullanmıştır. Ama bunu seçme sebebi hakkında bir bilgi bulunmamaktadır. Daha sonra yer alan deyimleri ve atasözlerini anlamlarını ve anlamlarına uygun örnek cümleler vermiştir. Deyim ve atasözleri anlamsal ve yapısal bakımdan incelenmiş; kullanım şekli ve sıklığı bakımında değerlendirilmiştir.

Araştırmada Kullanılan Eserler:

Bu liste Tablo 1 de verilmiştir.

3.4. Veri Toplama Aracı

Bu araştırma Milli Eğitim Bakanlığının 19.08.2005 tarihinde 2005/70 sayılı genelgesiyle ilköğretim okulları için hazırladığı ‘100 Temel Eser’ deki Türk yazarlara ait kitaplardaki deyim ve atasözleri Ömer Asım Aksoy’un kitabı kullanılarak taranmıştır.

Ömer Asım Aksoy’un seçilme nedeni bu konuda en geniş çalışmayı onun yapmış olmasıdır. Ömer Asım Aksoy’un kitabı seçilirken alan uzmanlarının da fikirleri alınmıştır. Bu konuda birçok araştırmacının deyimler ve atasözleri sözlüğü bulunmaktadır. İsmail Parlatır, Feridun Fazıl Tülbentçi, TDK bu yazarlardandır. Ama Ömer Asım Aksoy bunların hepsinden daha geniş bir çalışma yapmıştır.

3.5. Verilerin Toplanması

İlk iş 100 Temel Eserin temin edilmesiyle başlamıştır. Kitaplar temin edilirken basım yılına, yayınevine, sayfa sayısına, dikkat edilmiştir. Anonim kitaplarda da bunların yanında yazarına dikkat edilmiştir. Bazı kitapları tek bir yayınevi tarafından basıldığı için onlarda seçme şansı olmamıştır. Kitapların içindekiler, özet, kronoloji, biyografi konu planları, kaynakça ve sözlük kısımları incelemeye dâhil edilmemiştir.

Kitaplar temin edildikten sonra okunma aşamasına geçilmiştir. Bu konuda alan uzmanlarından yardım alınmıştır. Araştırmacılar da bu konuda ayrıntılı şekilde bilgilendirilmiştir. Kitaplar araştırmacı dışında iki kişi tarafından daha okunmuştur. En son okuma araştırmacının kendisi tarafından yapılmış ve araştırmacı bu kitapları iki kere okumuştur. Bu sayede araştırmanın güvenilirliği artırılmış ve hata payı en aza indirilmiştir. Kitaplar okunması 1 yıl sürmüştür.

Kitaplar okunurken deyim ve atasözü olduğu düşünülen kelime gruplarının altı kurşun kalemle çizilmiştir. Altı çizilen kelime gruplarının hepsi sayfa numaralarıyla birlikte A4 kâğıdına geçirilmiştir. Daha sonra bu kelimelerin atasözü ve deyim olup olmadığı atasözleri ve deyimler sözlüğünden kontrol edilmiştir. Deyim ve atasözü olan kelime grupları tekrar A4 kâğıdında temize geçirilmiş. Tekrar edilen deyimler bir araya getirilmiştir. En sonunda bu deyimler bilgisayar ortamında excelde sayfa numaralarıyla beraber yazılmıştır.

Daha sonra kitaplar türlerine göre ayrılmıştır.

3.6. Veri Çözümleme Teknikleri

Veriler ham liste olarak hazırlanmıştır. Daha sonra kullanılan deyim ve atasözlerinin kullanım sıklıkları çıkarılmıştır. Veriler işlenmiştir. Bu işlemde bir kitapta geçen atasözü ve deyim ne kadar olduğu belirtilmiştir. Sıklıklar çıkarılmıştır.

IV. BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eser serisinde Türk yazarlara ait kitapların incelenmesi sonucu toplanan veriler tablolar halinde gösterilmiş ve yorumlanmıştır.

4.1. MEB'in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Esere Ait Bulgu ve Yorumlar

Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eser serisinde Türk yazarlara ait kitaplarda toplam 147 atasözü kullanılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eser serisinde Türk yazarlara ait kitaplarda toplam 21.618 deyim kullanılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eser serisinde Türk yazarlara ait kitaplarda toplam 130 farklı atasözü kullanılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eser serisinde Türk yazarlara ait kitaplarda toplam 13.377 farklı deyim kullanılmıştır.

4.2. MEB'in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserdeki Masal Kitaplarına Ait Bulgu ve Yorumlar

Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eserdeki masal kitaplarında toplam 27 atasözü kullanılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eserdeki masal kitaplarında toplam 4424 deyim kullanılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eserdeki masal kitaplarında toplam 21 farklı atasözü kullanılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eserdeki masal kitaplarında toplam 2515 farklı deyim kullanılmıştır.

4.3. MEB'in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserdeki Hikâye Kitaplarına Ait Bulgu ve Yorumlar

Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eserde toplam 17 hikâye kitabı vardır fakat bu kitaplardan iki tanesi 2 cilt olduğu için toplamda 19 kitap vardır.

Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eserdeki hikâye kitaplarında toplam 52 farklı atasözü kullanılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eserdeki hikâye kitaplarında toplam 4978 farklı deyim kullanılmıştır

Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eserdeki hikâye kitaplarında toplam 49 farklı atasözü kullanılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eserdeki hikâye kitaplarında toplam 3341 farklı deyim kullanılmıştır.

4.4. MEB'in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserdeki Roman Kitaplarına Ait Bulgu ve Yorumlar

Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eserdeki roman kitaplarında toplam 41 atasözü kullanılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eserdeki roman kitaplarında toplam 8975 deyim kullanılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eserdeki roman kitaplarında toplam 35 farklı atasözü kullanılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eserdeki roman kitaplarında toplam 4783 farklı deyim kullanılmıştır.

4.5. MEB'in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserdeki Şiir Kitaplarına Ait Bulgu ve Yorumlar

Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eserdeki şiir kitaplarında toplam 3 atasözü kullanılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eserdeki şiir kitaplarında toplam 855 deyim kullanılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eserdeki şiir kitaplarında toplam 3 farklı atasözü kullanılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eserdeki şiir kitaplarında toplam 618 farklı deyim kullanılmıştır.

4.6. MEB'in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserdeki Tiyatro Kitaplarına Ait Bulgu ve Yorumlar

Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eserdeki tiyatro kitaplarında toplam 1 atasözü kullanılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eserdeki tiyatro kitaplarında toplam 291 deyim kullanılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eserdeki tiyatro kitaplarında toplam farklı 1 atasözü kullanılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eserdeki tiyatro kitaplarında toplam 259 farklı deyim kullanılmıştır.

4.7. MEB'in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserde Kelimesi Değiştirilerek Kullanılan Atasözleri

“Boşa koysam dolmaz, doluya koysam almaz” atasözü “Halime Kaptan” isimli kitabın 93 ve 104. Sayfasında “Aza koysa almıyor, çoğa koysa dolmuyor.” şeklinde kullanılmıştır.

“Kurt dumanlı havayı sever.” atasözü “Yer Altında Bir Şehir” isimli kitabın 137. sayfasında “Kurt puslu havayı sever.” şeklinde kullanılmıştır. Dumanlı kelimesinin yerine puslu kelimesi kullanılmıştır

“Azıcık aşım kaygısız başım.” atasözü “Yonca Kız” isimli kitabın 62. Sayfasında “Bi gaşık aşım kaygısız başım.” şeklinde kullanılmıştır. “Azıcık” kelimesi yerine “bi gaşık” kelimesi kullanılmıştır.

“Merhametten maraz doğar.” atasözü “Tiryaki Sözler” isimli kitabın 95.

sayfasında “Merhametten maraz çıkar.” şeklinde kullanılmıştır.

“Dertsiz baş olmaz.” atasözü “Barbaros Hayrettin” isimli kitabın 104. sayfasında “Dertsiz insan olmaz.” şeklinde kullanılmıştır.

4.7.1. MEB’in 2005 yılında tavsiye ettiği 100 Temel Eserde kelimenin yerine eş anlamlısının kullanıldığı atasözleri

“Aklına gelen başına gelir” deyimini “Allı ile Fırfırı 1” isimli kitabın 51. sayfasında “Usuna gelenin başına geldiğini görür” şeklinde kullanılmıştır. “Akıl” kelimesi yerine eş anlamlısı olan “us” kelimesi kullanılmıştır.

4.8. MEB’in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserde Atıfta Bulunulan Atasözleri

“Allı ile Fırfırı 1” isimli kitabın 96. sayfasında kullanılan “Derdini söyle biz dermanını buluruz” söz grubu “Derdini söylemeyen derman bulamaz.” atasözünü hatırlatmaktadır.

“Tanrı Misafiri” isimli kitabın 71. sayfasında kullanılan “Tilki ne kadar kaçıyor, yine geliyor kürkçü dükkânına” söz grubu ile “Tilkinin dönüp geleceği yer kürkçü dükkânıdır.” atasözüne atıfta bulunulmuştur.

“Barbaros Hayrettin Geliyor” isimli kitabın 333. sayfasında kullanılan “Tavuk gelecek yerden yumurta esirgememek” söz grubu ile “Kaz gelecek yerden tavuk esirgenmez” atasözüne atıfta bulunulmuştur.

“Ötleğen Kuşunun Sonu” isimli kitabın 52. Sayfasında “Kişi ne ederse kendine, yine kendi kendine” söz grubu “Kişi ne yaparsa kendine yapar.” atasözünü hatırlatmaktadır.

“Hep o Şarkı” isimli kitapta 74. Sayfada kullanılan “Gençlik bilseydi ihtiyarlık yapabilseydi.” söz grubu “Gençliğin kıymeti ihtiyarlıkta bilinir.” atasözünü hatırlatmaktadır.

4.9. MEB’in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserdeki Kelimesi Eksik Bırakılan Atasözleri

“Kör ölür, badem gözlü olur kel ölür sırma saçlı olur” atasözü “Tanrı Misafiri” isimli kitabın 122. sayfasında “ Kör ölür, badem gözlü olur” şeklinde kullanılmış; “kel ölür sırma saçlı olur” bölümünü tahmin etmek okuyucuya bırakılmıştır.

“Destursuz bağa girilmez gireni sopa ile kovarım.” atasözü “Az Gittik Uz Gittik” isimli kitabın 13. Sayfasında “Destursuz bağa girilmez ” şeklinde kullanılmıştır.

4.10. MEB’in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserdeki Kelimesi Değiştirilerek Kullanılan Deyimler

MEB’in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserdeki bazı kitaplardaki deyimlerin bazılarının kelimesi değiştirilerek kullanılmıştır. Fakat anlam olarak ikisinin de anlamı aynıdır.

Örneğin “Miskinler Tekkesi” isimli kitabın 64. sayfasında “gözü olmak” deyimini “gözü var” şeklinde kullanılmıştır. Bunların anlamları da aynıdır.

“Mevlana Mesnevisinden Seçmeler” isimli kitabın 197. Sayfasında “öbür dünya” deyimini “öbür âlem” şeklinde kullanılmıştır. Anlamları aynıdır

“Mevlana Mesnevisinden Seçmeler” isimli kitabın 52. Sayfasında “ileri geri söylenmek” deyimini “ileri geri konuşmak” şeklinde kullanılmıştır. Anlamları aynıdır.

“Mevlana Mesnevisinden Seçmeler” isimli kitabın 220. Sayfasında “başını göğre ermek” deyimi “başını göğre değmek” şeklinde kullanılmıştır. Anlamları aynıdır.

“Mevlana Mesnevisinden Seçmeler” isimli kitabın 66-126. sayfalarında “Kul köle olmak” deyimi “kul kurban olmak” şeklinde kullanılmıştır. Anlamları aynıdır

4.10.1. MEB’in 2005 yılında tavsiye ettiği 100 Temel Eserdeki kelimenin yerine eş anlamlısının kullanıldığı deyimler

“Yükte hafif pahada ağır” deyimi “Billur Köşk Masalları” isimli kitabın 197. sayfasında “yükte hafif değerde ağır” şeklinde kullanılmıştır. “paha” yerine “değer” kelimesi kullanılmıştır.

“Yükte hafif pahada ağır” deyimi “Billur Köşk Masalları” isimli kitabın 150. Ve 299. sayfalarında “yükte az pahada ağır” şeklinde kullanılmıştır. “Hafif” yerine “az” kelimesi kullanılmıştır.

“Yedi iklim dört bucak” deyimi “Billur Köşk Masalları” isimli kitabın 292. ve 293. sayfalarında “yedi iklim dört köşe” şeklinde kullanılmıştır. “Bucak” yerine “köşe” kelimesi kullanılmıştır.

“Aklına gelmek” deyimi “Ötleğen Kuşunun Sonu” isimli kitabın 60. sayfasında “usuna gelmek” şeklinde kullanılmıştır.

“Aklı ermek” deyimi “Ötleğen Kuşunun Sonu” isimli kitabın 94. sayfasında “usu ermek” şeklinde kullanılmıştır.

“Aklını oynatmak” deyimi “Allı ile Fırfırı 1” isimli kitabın 21. sayfasında “usunu oynatmak” şeklinde kullanılmıştır.

“Aklı başına gelmek” deyimi “Allı ile Fırfırı 1” isimli kitabın 51., 11., 116. sayfalarında “usu başına gelmek” şeklinde kullanılmıştır.

“İçine ateş düşmek” deyimini “Koçyiğit Köroğlu” isimli kitabın 54. ve 65. sayfalarında “içine od düşmek” şeklinde kullanılmıştır.

4.11. MEB’in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserde Atıfta Bulunulan Deyimler

“Dört bir taraf” deyimini “Memleket Şiirleri Antolojisi” isimli kitabın 330. sayfasında “dört bucak” şeklinde kullanılmıştır.

“Dört bir taraf” deyimini “Memleket Şiirleri Antolojisi” isimli kitabın 407. sayfasında “dört yan” şeklinde kullanılmıştır.

“Tıryaki Sözler” isimli kitabın 90. sayfasında kullanılan “sakalım olsa sözüm dinlenir.” söz grubu “sakalım yok ki sözüm dinlensin.” deyimini hatırlatmaktadır.

“Allı ile Fırfırı 2” isimli kitabın 175. sayfasında kullanılan “denizlerde gemileri batmışça” söz grubu “Karadeniz’de gemilerin mi battı?” deyimini hatırlatmaktadır.

4.12. Ömer Asım Aksoy’un “Deyim ve Atasözleri Sözlüğü” kitabında Deyim Olarak Yer Almayan Ama Başka Kaynaklarda Deyim Olarak Kullanılan Söz Grupları

Halikarnas Balıkcısı isimli kitabın 227. sayfasında kullanılan “avucunun içi gibi bilmek” söz grubu Türk Dil Kurumunun elektronik sözlüğünde deyim olarak kullanılmıştır.

Billur Köşk Masalları isimli kitabın 200. sayfasında kullanılan “evvel zaman içinde”, 201. sayfasında kullanılan “razı gelmek” 202. sayfasında kullanılan “yerinden fırlamak”, 202 ve 211. sayfalarında kullanılan “karşılık vermek”, 205. ve 306. sayfalarında kullanılan “deli olmak”, 307. sayfasında kullanılan “kulp bulmak” söz grubu Türk Dil Kurumunun elektronik sözlüğünde deyim olarak kullanılmıştır.

Deliye dönmek, kıldan ince kılıçtan keskin söz grupları da Türk Dil Kurumunun elektronik sözlüğünde deyim olarak kullanılmıştır.

4.13. MEB'in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserdeki Kalıbıyla Artık Günümüzde Neredeyse Hiç Kullanılmayan Deyimler

“Dört bir taraf” deyimini günümüzde genellikle “dört bir yan” şeklinde kullanılmaktadır.

4.14. MEB'in 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserdeki Eksik Bırakılarak Tamamlaması Okuyucuya Bırakılan Deyimler

“ Kan ter içinde kalmak” deyimini “Billur Köşk Masalları” isimli kitabın 181. ve 182. sayfalarında “kan ter içinde” şeklinde, 180. sayfasında “göz açıp kapasıya kadar” deyimini “göz açıp kapayasıya” şeklinde, 202. sayfasında “ruhu bile duymamak” deyimini “ruhu duymamak” şeklinde, 316. sayfasında “el pençe divan durmak” deyimini “el pençe durmak” şeklinde kullanılmıştır.

“Alnı açık yüzü ak” deyimini “Dede Korkut Hikâyeleri” isimli kitabın 143. Sayfasın da “alnı açık” şeklinde kullanılmıştır.

“Gözleri fal taşı gibi açılmak” deyimini “Falaka” isimli kitabın 42. sayfasında “Fal taşı gibi açılmak” şeklinde kullanılmıştır.

V. BÖLÜM

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Bu araştırmada Milli Eğitim Bakanlığının 19.08.2004 tarihinde 2005/70 sayılı genelgesiyle kamuoyuna sunulan ilköğretim okulları için ‘100 Eser’ serisinde yer alan Türk yazarlara ait kitaplar incelenmiştir. Sadece Türkçede Deyimler, Türk Atasözlerinden Seçmeler kitapları incelenmemiştir.

MEB’in 2005 Yılında ilköğretim okulları için Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserdeki Türk yazarlara ait bütün kitaplardaki atasözü ve deyimler tespit edilmiştir. Bu kitapların deyim ve atasözü aktarımı açısından ne kadar yeterli olduğu ortaya konmaya çalışılmıştır. Kitaplarda çok fazla deyim kullanılmış olmasına rağmen atasözü bakımından oldukça fakir oldukları ortaya çıkmıştır. Hatta 33 kitapta hiç atasözü kullanılmamış olması da önemli bir husustur.

İncelenen eserlerin toplamında 21.618 deyim, 13377 farklı deyim bulunmaktadır. Deyim kullanımı şu şekilde yapılmıştır; Gururlu Peri, 455; Yalnız Efe, 245; Dede Korku Hikayeleri, 673; Sait Faik' ten Seçme Hikayeler, 221; İnci'nin Maceraları, 82; Bağrıyanık Ömer, 542; Cumhuriyet Öncesi Yazarlardan Seçme Hikayeler, 366; Yer Altında Bir Şehir, 373; Kuklacı, 244; Ötleğen Kuşu 1, 237; Ötleğen Kuşunun Sonu, 233; Tanrı Misafiri, 317; 87 Oğuz, 137; Altın Işık, 132; Nasrettin Hoca Hikayeleri, 102; Aldı Sözü Anadolu, 264; Anılarda Öyküler 1, 196; Anılarda Öyküler 2, 159; Keloğlan Masalları, 399; Billur Köşk Masalları, 1384; Az Gittik Uz Gittik, 695; Allı İle Fırfırı 1, 259; Allı İle Fırfırı 2, 321; Evvel Zaman İçinde, 568; Havaya Uçan At,

215; Sevdalı Bulut, 297; Arılar Ordusu, 49; Serçe Kuş, 152; Yürekdede İle Padişah, 85; Miskinler Tekkesi, 692; Hep O Şarkı, 520; Uluç Reis, 1153; Osmancık, 966; Yonca Kız, 319; Barbaros Hayrettin Geliyor, 1803; Bir Küçük Osmancık Vardı, 301; Gulyabani/Gönül Ticareti, 645; Göl Çocukları, 231; Bitmeyen Gece, 1100;

Yankılı Kayalar, 214; Uç Minik Serçem, 231; Gümüş Kanat, 357; Halime Kaptan, 443; Arif Nihat Asya'dan Seçme Şiirler, 179; Peri Kızıyla Çobanın Hikâyesi, 28; Memleket Şiirleri Antolojisi, 461; Çocuk Şiirleri, 30; Bir Gemi Yelken Açtı, 31; Çocuklara Şiirler, 99; Şermin, 27; Ülkemin Efsaneleri, 185; Domaniç Dağlarının Yolcusu, 112; Karagöz İle Hacivat, 46; Vatan Yahut Silistre, 189; Akın, 73; Koçyiğit Koroğlu, 83; Benim Küçük Dostlarım, 190; Ömer'in Çocukluğu, 89; Falaka, 106; Mevlana Mesnevisinden Seçmeler, 573; Tekerlemelerden Seçmeler, 36; Türk Bilmecelerinden Seçmeler, 32; Türk Ninnilerinden Seçmeler, 2; Türk Manilerinden Seçmeler, 45; Türkülerden Seçmeler, 68; Damla Damla, 45; Balım Kız Dalım Oğul, 258; Eşref Saati, 245; Tiryaki Sözler, 122; Vatan Toprağı, 625; Aritmetik İyi Kuşlar Peki, 29.

Eserlerde bazı deyimler birkaç kez kullanılmıştır. Her eserde farklı kullanılan deyim sayısı şu şekildedir; Gururlu Peri, 305; Yalnız Efe, 173; Dede Korku Hikayeleri, 229; Sait Faik' ten Seçme Hikayeler, 166; İnci'nin Maceraları, 69; Bağrıyanık Ömer, 371; Cumhuriyet Öncesi Yazarlardan Seçme Hikayeler, 288; Yer Altında Bir Şehir, 240; Kuklacı, 199; Ötleğen Kuşu 1, 160; Ötleğen Kuşunun Sonu, 169; Tanrı Misafiri, 238; 87 Oğuz, 112; Altın Işık, 97; Nasrettin Hoca Hikayeleri, 95; Aldı Sözü Anadolu, 185; Anılarda Öyküler 1, 143; Anılarda Öyküler 2, 102; Keloğlan Masalları, 253; Billur Köşk Masalları, 627; Az Gittik Uz Gittik, 353; Allı İle Fırfırı 1, 156; Allı İle Fırfırı 2, 203; Evvel Zaman İçinde, 402; Havaya Uçan At, 123; Sevdalı Bulut, 171; Arılar Ordusu, 36; Serçe Kuş, 128; Yürekdede İle Padişah, 63; Miskinler Tekkesi, 491; Hep O Şarkı, 341; Uluç Reis, 539; Osmancık, 468; Yonca Kız, 257; Barbaros Hayrettin Geliyor, 666; Bir Küçük Osmancık Vardı, 178; Gulyabani/Gönül Ticareti, 431; Göl Çocukları, 149; Bitmeyen Gece, 496; Yankılı Kayalar, 123; Uç Minik Serçem, 146; Gümüş Kanat, 215; Halime Kaptan, 283; Arif Nihat Asya'dan Seçme Şiirler, 140; Peri Kızıyla Çobanın Hikayesi, 28; Memleket Şiirleri Antolojisi, 298; Çocuk Şiirleri, 26;

Bir Gemi Yelken Açtı, 23; Çocuklara Şiirler, 77; Şermin, 26; Ülkemin Efsaneleri, 126; Domaniç Dağlarının Yolcusu, 83; Karagöz İle Hacivat, 30; Vatan Yahut Silistre, 105; Akın, 59; Koçyiğit Köroğlu, 65; Benim Küçük Dostlarım, 158; Ömer'in Çocukluğu, 79; Falaka, 81; Mevlana Mesnevisinden Seçmeler, 332; Tekerlemelerden Seçmeler, 32; Türk Bilmecelerinden Seçmeler, 26; Türk Ninnilerinden Seçmeler, 1; Türk Manilerinden Seçmeler, 33; Türkülerden Seçmeler, 50; Damla Damla, 41; Balım Kız Dalım Oğul, 181; Eşref Saati, 178; Tiryaki Sözler, 94; Vatan Toprağı, 339; Aritmetik İyi Kuşlar Pekiyi, 27.

Eserlerde toplam 147 atasözü ve 130 farklı atasözü kullanılmıştır. Dağılım şu şekilde yapılmıştır; Gururlu Peri, 4; Yalnız Efe, 4; İnci'nin Maceraları, 1; Bağrıyanık Ömer, 7; Cumhuriyet Öncesi Yazarlardan Seçme Hikayeler, 3; Yer Altında Bir Şehir, 2; Kuklacı, 4; Ötleğen Kuşu 1, 1; Ötleğen Kuşunun Sonu, 1; Nasrettin Hoca Hikayeleri, 2; Aldı Sözü Anadolu, 22; Anılarda Öyküler 2, 1; Keloğlan Masalları, 2; Billur Köşk Masalları, 12; Evvel Zaman İçinde, 10; Sevdalı Bulut, 1; Arılar Ordusu, 2; Miskinler Tekkesi, 4; Hep O Şarkı, 2; Uluç Reis, 5; Osmancık, 9; Yonca Kız, 1; Barbaros Hayrettin Geliyor, 2; Bir Küçük Osmancık Vardı, 2; Gulyabani/Gönül Ticareti, 4; Bitmeyen Gece, 5; Yankılı Kayalar, 1; Gümüş Kanat, 1; Halime Kaptan, 5; Memleket Şiirleri Antolojisi, 1; Çocuk Şiirleri, 1; Şermin, 1; Koçyiğit Köroğlu, 1; Falaka, 1; Balım Kız Dalım Oğul, 1; Eşref Saati, 8; Tiryaki Sözler, 9; Vatan Toprağı, 3.

Bazı eserlerde aynı atasözü birkaç kez daha kullanılmıştır. Farklı kullanılan atasözlerinin dağılımı şu şekildedir; Gururlu Peri, 4; Yalnız Efe, 4; İnci'nin Maceraları, 1; Bağrıyanık Ömer, 7; Cumhuriyet Öncesi Yazarlardan Seçme Hikayeler, 3; Yer Altında Bir Şehir, 2; Kuklacı, 4; Ötleğen Kuşu 1, 1; Ötleğen Kuşunun Sonu, 1; Nasrettin Hoca Hikayeleri, 2; Aldı Sözü Anadolu, 19; Anılarda Öyküler 2, 1; Keloğlan Masalları, 2; Billur Köşk Masalları, 8; Evvel Zaman İçinde, 10; Sevdalı Bulut, 1; Arılar Ordusu, 2; Miskinler Tekkesi, 3; Hep O Şarkı, 2; Uluç Reis, 5; Osmancık, 6; Yonca Kız, 1; Barbaros Hayrettin Geliyor, 2; Bir Küçük Osmancık Vardı, 2; Gulyabani/Gönül Ticareti, 3; Bitmeyen Gece, 5; Yankılı Kayalar, 1; Gümüş Kanat, 1; Halime Kaptan, 4; Memleket Şiirleri Antolojisi, 1; Çocuk Şiirleri, 1; Şermin, 1; Koçyiğit Köroğlu, 1; Falaka, 1; Balım Kız Dalım Oğul, 1; Eşref Saati, 6; Tiryaki Sözler, 9; Vatan Toprağı, 3.

Öğrencilerimizin söz varlıkları ve kültür hazinelerini geliştirme bakımından ders kitaplarının yanında okuma kitapları da oldukça önemlidir. Ama 100 Temel Eser adı altında seçilen bazı eserlerin bu konuda yetersiz olduğu görülmüştür.

MEB'in 2005 Yılında ilköğretim okulları için Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserdeki Türk yazarlara ait bütün kitaplar incelenmiştir. Kitaplarda geçen deyim ve atasözleri tespit edilmiştir.

MEB'in 2005 Yılında ilköğretim okulları için Tavsiye Ettiği 100 Temel Eserdeki Türk yazarlara ait kitaplar deyim ve atasözü aktarımı açısından yeterli değildir.

Kitapların sayfa sayısı arttıkça kullanılan deyim sayısının arttığı görülmüştür.

Edebi eserler yoluyla deyimlerin öğretilebileceği; fakat atasözü öğretiminde yetersiz olduğu ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin deyim ve atasözü öğretiminde yol gösterici olması gerekmektedir.

5.2. Öneriler

Türkçe öğretim programında kelime öğretimi üzerinde önemle durulmalıdır. Atasözlerimiz ve deyimlerimiz kültür hazinelerimizdir. Dilimizin inceliklerinin öğrenilmesi bakımından bu şarttır ama seçilen eserlerin deyim özellikle de atasözü aktarmada yetersiz olduğu görülmüştür. Bu sebeple kitap seçerken bu hususlarda göz önünde tutulmalıdır.

100 Temel Eser projesi belirli bir sayıda kitap ile sınırlandırılmamalıdır. Daha çok kitap seçilmeli, hangi kitapların öncelikle okutulacağına öğretmenler karar vermelidir.

Milli Eğitim Bakanlığınca ilköğretim için tavsiye edilen 100 Temel Eser

serisindeki kitaplar uzmanlar tarafından 5.,6.,7.,8. sınıflar bazında seviyelendirilmelidir.

100 Temel Eser projesine kitap seçilirken kelime öğretimi özellikle deyim ve atasözü öğretimi dikkate alınmalı, atasözleri ve deyimlerin sıkça kullanıldığı kitaplar seçilmelidir.

Bütün ders kitaplarındaki metinler deyim ve atasözlerinin öğretimine yönelik olarak seçilmelidir. Deyimlerin ve atasözlerinin öğretimine yönelik öğrenci çalışma kitaplarında daha çok etkinliğe yer verilmeli, öğretmenler de bu konunun üzerinde titizlikle durmalıdır.

Bir kitap birçok yayınevi tarafından basılmaktadır. 100 Temel Eser adlı kitaplar Talim Terbiye Kurulu tarafından denetimden geçirilmeli ve yayınevi konusunda kısıtlama getirilmelidir.

100 Temel Eserin temin edilmesini kolaylaştırmak için Milli Eğitim Bakanlığı çalışmalar yapmalı, okullara bu kitaplar ücretsiz olarak dağıtılmalıdır. Ailelerin, öğrencilerin ve öğretmenlerin bu kitaplara ulaşmaları sağlanmalıdır.

Bütün kitaplar bugün hayatta olmayan yazarlardan seçilmiştir. Yaşayan yazarlardan da kitaplar seçilmelidir.

KAYNAKLAR

- ABASIYANIK, S. (2009). Sait Faik Abasıyanık'tan Seçme Hikâyeler. İstanbul: YKY.
- AKPINAR, M. AÇIK, F. (2010). Avrupa Dil Dosyası Bağlamında, Yabancılara Türkçe Öğretiminde Deyim ve Atasözlerinin Öğrenme-Öğretme Sürecine Aktarımı. III Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu. 16-18 Aralık 2010. İzmir.
- AKSAN, D. (1998). Türkçenin Gücü. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- AKSAN, D. (2009). Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim 1. 2. 3. Ciltler. Ankara: TDK Yayınları.
- AKSOY, Ö. A. (1988). Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü-1.İstanbul: Inkılap Yayınları.
- AKSOY, Ö. A. (1988). Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü-2. İstanbul: Inkılap Yayınları.
- ALANGU, T. (2009). Keloğlan Masalları. İstanbul: YKY.
- ALANGU, T. (2010). Billur Köşk Masalları. İstanbul: YKY.
- ALTUN, M. Türk Atasözleri Üzerine Sentatik Bir İnceleme (A syntactic study on Turkish proverbs) Akademik Araştırmalar Dergisi, (Journal of Academic Studies), Mayıs-Temmuz 2004, yıl 6, sayı 21, s.79-91.
- AROLAT, A. (2009). Bir Gemi Yelken Açtı. İstanbul: Dünya Yayıncılık.
- AŞKUN, V. (2008). Çocuklara Şiirlere. Ankara: Elips Kitap.
- ATTİLA, O. (2010). Memleket Şiirleri Antolojisi. Ankara: Elips Kitap.
- BALIKÇISI, H. (2009). Uluç Reis. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- BANARLI, N. S. (2001).Türkçenin Sırları. İstanbul: Kubbealtı Neşriyatı.

- BANGUOĞLU, T. (2007). Türkçenin Grameri. Ankara: TDK Yayınları.
- BAŞ, B. (2006). 1985-2005 Yılları Arasında Çocuk Edebiyatı Sahasında Yazılmış Tahkiyeli Metinlerin Söz Varlığı Üzerine Bir Araştırma. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- BAYRAKTAR, N. (2006). Dil Bilimi. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- BEYZADEOĞLU, S. (2003). Durub-ı Emsal-i Osmaniye. İstanbul: MEB.
- BİLBAŞAR, K. (2010). Yonca Kız. İstanbul: Can Çocuk.
- BOYUNAĞA, A. (.....). Yankılı Kayalar. İstanbul: Timaş Yayınları.
- BSTS / Dilbilgisi Terimleri Sözlüğü 1972.
- BUĞRA, T.(2008). Osmancık. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- BURDURLU, İ. (2009). Anılardan Öyküler 1. İzmir: Tudem.
- BURDURLU, İ. (2009). Anılardan Öyküler 2. İzmir: Tudem.
- BURDURLU, İ. (2011). Ülkemin Efsaneleri. İzmir: Tudem.
- CANAT, H. (2010). Bir Küçük Osmancık Vardı. İstanbul: Timaş Yayınları.
- CUMALI, N. (2009). Uç Minik Serçem. İstanbul: Cumhuriyet Kitapları.
- ÇAMLIBEL, F. (2010). Akın. İstanbul: YKY.
- ÇALAPALA, R.N. (2006). 87 Oğuz. İstanbul: Bilge Kültür Sanat.
- ÇOBANOĞLU, Ö. (2004). Türk Dünyası Ortak Atasözleri Sözlüğü. 2004: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- ÇOTUSÖKEN, Y. (1998). Deyimlerimiz. İstanbul: Varlık Yayınları.
- DİLİDÜZGÜN, Selahaddin- Eğitimin Gerçeği Açısından ‘100 Temel Eser’ Tartışmaları Değerlendirme ve Öneriler. Varlık Dergisi. Ekim 2006(74-1189),23-26.

- DOĞAN, M. (2010). Aksaray Ağzında Görülen Deyimler Üzerine Bir Değerlendirme. III. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu.
- DOĞRU, A. (2008). 6. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Deyimler. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- DUYMAZ, R. (2005). Türk Atasözlerinin Estetiği: (Estetik Süje)". II. Bursa Halk Kültürü Sempozyumu Bildirileri Kitabı. Uludağ Üniversitesi Rektörlüğü Kültür Sanat Kurulu Yayınları. Bursa . s. 369 – 380.
- ELÇİN, Ş. (1993). Halk Edebiyatına Giriş. Ankara: Akçağ Basım Yayım Pazarlama.
- ENÇ, M. (1983). Bitmeyen Gece. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- EYÜBOĞLU, K. (1975). On Üçüncü Yüzyıldan Günümüze Kadar Şiirde ve Halk Dilinde Atasözleri ve Deyimler İstanbul: Doğan Kardeş Matbaacılık.
- ERGİN, M. (2000). Türk Dil Bilgisi. İstanbul: Bayrak Basım Yayın Tanıtım.
- FARUKİ, M. (2007). Mevlana'nın Mesnevi'sinden Seçme Hikâyeler. İstanbul: Nun.
- FİKRET, T. (2008). Şermin. Ankara: Elips Kitap.
- GENCAN, T.N., (2001). Dilbilgisi. Ankara: Ayraç Yayınları.
- GÖKYAY, O. (2006). Dede Korkut Hikâyeleri. İstanbul: Kabalcı Yayınevi.
- GÖVSA, İ. (2009). Çocuk Şiirleri. Ankara: Elips Kitap
- GÜLCAN, F. (2010). Deyim Öğretiminde Gösteri Tekniğinin Etkililiği. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- GÜNEY, E. (2009). Evvel Zaman İçinde. İstanbul: Nar Yayınları.
- GÜNTEKİN, R. (.....) Tanrı Misafiri. İstanbul: İnkılap Kitapevi.
- GÜNTEKİN, R. (.....) Miskinler Tekkesi. İstanbul: İnkılap Kitapevi.

GÜRBÜZ, B. (2006). Türk Atasözleri ve Deyimler. Bilgitek.

GÜRPINAR, H. (2009). Gülyabani-Gönül Ticareti. İstanbul: Everest Yayınları.

GÜZEL, A. ve TORUN, A. (2003). Türk Halk Edebiyatı El Kitabı. Ankara: Akçağ Yayınları.

HACIEMİNOĞLU, N. (2006). Türkçenin Karanlık Günleri. Türk Edebiyat Vakfı.

HİKMET, N. (2002). Sevdalı Bulut. İstanbul: YKY.

ILGAZ, R. (2009). Halime Kaptan. İstanbul: Çınar Yayıncılık

İŞBULAN DEMİREL, Z. (2010). 7. sınıf Türkçe Çalışma Kitaplarındaki Deyimlerin Öğretiminde Kullanılan Etkinliklerin Etkililiği. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

KANSU, C. (2009). Balım Kız Dalım Oğlum. Ankara: Bilgi Yayınevi.

KARATAŞ, T. (2004). Edebiyat Terimleri Sözlüğü. Ankara: Akçağ Yayınları.

KARAOSMANOĞLU, Y. (2009). Hep O Şarkı. İstanbul: İletişim.

KAYHAN, Ç.G. (2009). Hakkari/Yüksekova 75.Yıl Yatılı İlköğretim Bölge Okulu İlköğretim 7. Sınıf Düzeyinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Deyim, Atasözü ve Bilmece Dağarcıklarının Belirlenmesi ve Bunların Öğretilmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

KAZINCI, E. (2008). “İlköğretim İkinci Kademedeki Türkçe Derslerinde Deyim ve Atasözlerinin Öğretiminde Dramatizasyon Yönteminin Etkililik Düzeyi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

KEMAL, N. (2005). Vatan Yahut Silistre. İstanbul: Timaş Yayınları.

KEMAL, O. (2009). İnci'nin Maceraları. İstanbul: Büyülü Fener.

- KİRİŞÇİOĞLU, F. (2007). Saha Türklerinin atasözleri inceleme –metin. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- KOCAGÖZ, H. (2009). Ötleğen Kuşu. İstanbul: Boyut Yayıncılık.
- KOCAGÖZ, H. (2005). Ötleğen Kuşu’nun Sonu. İstanbul: Boyut Yayıncılık.
- KORKMAZ, Z. (2001). Türk Dili ve Kompozisyon Bilgileri. Yargı Yayınevi.
- NACİ, M. (2008). Ömer’in Çocukluğu. Ankara: Elips Kitap.
- NALCI, H.B. (2006). Uşak İl Merkezindeki 8.sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatımda Deyimleri Kullanma Becerisi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Afyon: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- NEYDİM, N. (2006). Çocuk Edebiyatının Durumu ve “100 Temel Eser” Üzerine. Varlık, 74(1189), 3-7.
- NİHAL, Ş. (2009). Domaniç Dağlarının Yolcusu. İstanbul: Timaş Yayınları.
- OKUR, A. (2007). Serbest Okuma Etkinliğinin Sözcük Hazinesi ve Kavram Gelişimine Etkisi (MEB Tarafından İlköğretim II. Kademe Öğrencilerine Önerilen 100 Temel Eser Örneğinde). Yayımlanmamış Doktora Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- ORAKÇI, C. (2009). Arif Nihat Asya’dan Seçme Şiirler ve Yazılar. Ankara: Elips Kitap.
- ORAL, Ü. (2007). Karagöz İle Hacivat. İstanbul: Nar Yayınları.
- ORAL, Ü. (2009). Tekerlemeler. İstanbul: Bilgecan.
- ORAL, Ü. (2009). Türk Ninnilerinden Seçmeler. İstanbul: Bilgecan.
- ORAL, Ü. (2009). Türk Bilmecelelerinden Seçmeler. İstanbul: Bilgecan.
- ORAL, Ü. (2009). Türkülerden Seçmeler. İstanbul: Bilgecan.

- ORAL, Ü. (2009). Türk Manilerinden Seçmeler. İstanbul: Bilgecan.
- ORHON, O. (.....). Peri Kızı İle Çoban Hikâyesi. Konya: Kitapmatik Yayınları.
- ÖNDER, M. (2008). Aldı Sözü Anadolu. Ankara: Elips Kitap.
- ÖNEL G. (2008). İlköğretim 6, 7, 8. Sınıf Öğrencilerin Atasözlerini Algılama Düzeyleri. Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü-Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı.
- ÖRS, İ. (2007). Göl Çocukları. İstanbul: Şimşek Yayınları.
- ÖZTÜRK, R. Uyanık, O. (2006). Kumuk Atasözleri ve Deyimleri, Konya: Çizgi Kitapevi.
- PALA, İ. (2004). İki Dirhem Bir Çekirdek, İstanbul: Kapı Yayınları.
- PARLATIR, İ. (2008). Atasözleri ve Deyimler-1. Ankara: Yargı Yayınevi.
- PARLATIR, İ. (2008). Atasözleri ve Deyimler-2. Ankara: Yargı Yayınevi.
- RADO, Ş. (2005). Eşref Saati. Ankara: Elips Kitap.
- SAĞLAM, M. Y. (2004). Atasözleri Kaybolan Kültür Mirasımız. Ankara: Ürün Yayınları.
- SAFA, P. (2011). Havaya Uçan At. İstanbul: Damla Yayınevi.
- SEYDA, M. (2007). Cumhuriyet Öncesi Doğumlu Yazarlardan Çocuklara Hikayeler. Ankara: Elips Kitap.
- SEYDA, M. (2009). Gururlu Peri. İstanbul: Bilge Yayıncılık.
- SEYFETTİN, Ö. (2009). Yalnız Efe. Ankara: Elips Kitap
- SEVER, S. (2003). Çocuk ve Edebiyat. Ankara: Kök Yayıncılık.
- SU, M. (2009). Vatan Toprağı. Ankara: Elips Kitap.

- SÜREYA, C. (1996). Aritmetik İyi Kuşlar Pekiye. İstanbul: YKY.
- ŞEHABETTİN, C. (2008). Tiryaki Sözler. İstanbul: Fide Yayınları.
- TANSEL, O. (2009). Al'lı ile Fırfırı 1. Ankara: Elips Kitap.
- TANSEL, O. (2009). Al'lı ile Fırfırı 2. Ankara: Elips Kitap.
- TDK Türkçe Sözlük (1998). Ankara: Türk Tarih Kurumu Basım Evi.
- TOZOĞLU, S. (2009) .T.C Milli Eğitim Bakanlığınca Tavsiye Edilen 100 Temel Eser İçerisindeki Türk Edebiyatına Ait Romanların Atasözleri ve Deyimler Bakımından İncelenmesi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- TUĞCU, K. (2008). Yeraltında Bir Şehir. İstanbul: Noktaçocuk.
- TUĞCU, K. (2009). Kuklacı. İstanbul: Damla Yayınevi.
- TÜLBENTÇİ, F. (2008). Barbaros Hayreddin Geliyor. İstanbul: İnkılap Kitapevi.
- Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi. Devirler/İsimler/Eserler/Terimler Cilt 1 (1977). İstanbul: Dergah yayınları.
- UÇUK, C. (2006). Gümüş Kanat. İstanbul: Bilge Yayıncılık.
- ÜLKÜSAL, M. (1970). Dobruca'daki Kırım Türklerinde Atasözleri ve Deyimler. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- ÜNALAN, Ş. (2004). Dil ve Kültür. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- ÜNAYDIN, R. (2010). Damla Damla. Konya: Tablet Kitapevi.
- VELİ, O. (2003). Nasrettin Hoca Hikâyeleri. İstanbul: YKY.
- YALÇIN, A, AYTAŞ, G. (2005).Çocuk Edebiyatı. Ankara: Akçağ Yayınları.
- YESARİ, M. (.....). Bağrı Yanık Ömer. İstanbul: Meram Yayıncılık.

YILDIZ, B. (.....). Arılar Ordusu. İstanbul: Özyürek Yayınevi.

ZARİFOĞLU, C. (2005). Serçekuş. İstanbul: Beyan.

ZARİFOĞLU, C. (.....). Yürekdede ile Padişah. İstanbul: Beyan Yayınları.

ZORLUTUNA, H. (2009). Benim Küçük Dostlarım. İstanbul: Timaş Yayınları.

İnternet Üzerinden Elde Edilen Kaynaklar:

Çocuk Edebiyatının Ölüm Fermanı (<http://eski.bianet.org/2004/05/21/34934.htm>, 7 Ekim 2010 tarihinde ulaşıldı.)

Kelime Servetinin Eğitim Öğretimdeki Yeri ve Önemi (Milli Eğitim, 144, 71-73. http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/144/tosunoğlu.htm, 7 Ekim 2010 tarihinde ulaşıldı.)

MEB'in İlköğretim Okullarında Okutulacak 100 Temel Eser Genelgesi (<http://iogm.meb.gov.tr/files/mevzuat/45.pdf>, 10.07.2011 tarihinde erişilmiştir.)

İlköğretim Öğrencileri için 100 Temel Eser Belirlendi. <http://www.meb.gov.tr/haberler/haberayrinti.asp?ID=925>, 10.07.2011 tarihinde erişilmiştir.)

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu (<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/88.html>, 10 Ağustos 2011'de erişildi.)

Güncel Türkçe Sözlük (http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&view=gt, 10 Ağustos 2011'de erişildi.)

Türkçe 6-8 Öğretim Programı (<http://ttkb.meb.gov.tr/program2.aspx/>, 14 Aralık 2012 tarihinde erişildi.)

Kumuk Türkçesi Deyimleri (<http://www.sbedergi.ibu.edu.tr/index.php/sbedergi/article/view/437/828>, 29 Haziran 2013 tarihinde erişildi.)

EKLER

EK 1: MEB'İN 2005 YILINDA TAVSİYE ETTİĞİ 100 TEMEL ESER LİSTESİ

Bu araştırma Milli Eğitim Bakanlığının 19.08.2004 tarihinde 2005/70 sayılı genelgesiyle kamuoyuna sunulan ilköğretim okulları için '100 Temel Eser' serisinde yer alan eserler ve yazarları şöyle:

1. Dede Korkut Hikayeleri (İlköğretim İçin Uyarlama)
2. Mevlana'nın Mesnevisinden Seçme Hikayeler (İlköğretim Çocukları İçin Seçme Hikayeler)
3. Karagöz ile Hacivat (İlköğretim İçin Seçme Hikayeler)
4. Vatan Yahut Silistre (Namık Kemal)
5. Ömer'in Çocukluğu (Muallim Naci)
6. Gulyabani (Hüseyin Rahmi Gürpınar)
7. Şermin (Tevfik Fikret)
8. Altın Işık (Ziya Gökalp)
9. Yalnız Efe (Ömer Seyrettin)
10. Çocuk Şiirleri (İbrahim Alaaddin Gövsa)
11. Hep O Şarkı (Yakup Kadri Karaosmanoğlu)
12. Peri Kızı ile Çoban Hikayesi (Orhan Seyfi Orhon)
13. Uluç Reis (Halikarnas Balıkcısı-Cevat Şakir Kabaağaçlı)
14. Damla Damla (Ruşen Eşref Üneydin)
15. Bağrıyanık Ömer (Mahmut Yesari)
16. Domaniç Dağlarının Yolcusu (Şukufe Nihai)
17. Evvel Zaman İçinde (Eflatun Cem Güney)
18. Cumhuriyet Öncesi Yazarlardan Çocuklara Hikayeler (Mehmet Seyda)
19. Gururlu Peri (Mehmet Seyda)
20. Akın (Faruk Nafiz Çamlıbel)
21. Havaya Uçan At (Peyami Safa)
22. Benim Küçük Dostlarım (Halide Nusret Zorlutuna)
23. Sevdalı Bulut (Nazım Hikmet)
24. Kuklacı (Kemalettin Tuğcu)
25. Yer Altında Bir Şehir (Kemalettin Tuğcu)

26. Arif Nihat Asya'dan Seçme Şiirler (Arif Nihat Asya)
27. Sait Faik Abasıyanık'tan Seçme Hikayeler (Sait Faik Abasıyanık)
28. Koçyiğit Köroğlu (Ahmet Kutsi Tecer)
29. Az Gittik Uz Gittik (Pertev Naili Boratav)
30. Aritmetik İyi Kuşlar Pekiyi (Cemal Süreya)
31. Çocuklara Şiirler (Vehbi Cem Aşkun)
32. 87 Oğuz (Rakım Çalapala)
33. Yonca Kız (Kemal Bilbaşar)
34. Bitmeyen Gece (Mithat Enç)
35. Halime Kaptan (Rıfat Ilgaz)
36. Gümüş Kanat (Cahit Uçuk)
37. Vatan Toprağı (Mükerrem Kamil Su)
38. Barbaros Hayrettin Geliyor (Feridun Fazıl Tülbentçi)
39. Eşref Saati (Şevket Rado)
40. Nasreddin Hoca Hikayeleri (Orhan Veli)
41. İnci'nin Maceraları (Orhan Kemal)
42. Allı ile Fırfırı (Oğuz Tansel)
43. Tiryaki Sözleri (Cenap Şahabettin)
44. Keloğlan Masalları (Tahir Alangu)
45. Billur Köşk Masalları (Tahir Alangu)
46. Osmancık (Tarık Buğra)
47. Balım Kız Dalım Oğul (Ceyhun Atuf Kansu)
48. Falaka (Ahmet Rasim)
49. Bir Gemi Yelken Açtı (Ali Mümtaz Arolat)
50. Üç Minik Serçem (Necati Cumalı)
51. Memleket Şiirleri Antolojisi (Osman Atilla)
52. Ülkemin Efsaneleri (İbrahim Zeki Burdurlu)
53. Anılarda Öyküler (İbrahim Zeki Burdurlu)
54. Aldı Sözü Anadolu (Mehmet Önder)
55. Göl Çocukları (İbrahim Örs)
56. Miskinler Tekkesi (Reşat Nuri Güntekin)
57. Tanrı Misafiri (Reşat Nuri Güntekin)

- 58. Ötleğen Kuşu (Halil Karagöz)
- 59. Arılar Ordusu (Bekir Yıldız)
- 60. Yankılı Kayalar (Yılmaz Boyunağa)
- 61. Yürekdede ile Padişah (Cahit Zarifoğlu)
- 62. Serçe Kuş (Cahit Zarifoğlu)
- 63. Bir Küçük Osmancık Vardı (Hasan Nail Canat)

- HAZIRLATILACAK ESERLER-

- 64. Tekerlemeler
- 65. Türkçede Deyimler
- 66. Türk Atasözlerinden Seçmeler
- 67. Türk Bilmecelelerinden Seçmeler
- 68. Türk Ninnilerinden Seçmeler
- 69. Türkülerden Seçmeler
- 70. Türk Manilerinden Seçmeler

- DÜNYA EDEBİYATI-

- 71. Küçük Prens (A. de Exupery)
- 72. Şeker Portakalı (Jose Mauro de Vasconcelos)
- 73. Oliver Twist (Charles Dickens)
- 74. Alice Harikalar Ülkesinde (Lewis Carrol)
- 75. Gülliver'in Gezileri (Swift)
- 76. Define Adası (Robert Louis Stevenson)
- 77. Robin Hood (Howard Pyle)
- 78. Tom Sawyer (Mark Twain)
- 79. Ezop Masalları
- 80. Andersen Masalları I-II
- 81. Üç Silahşörler (Alexander Dumas)
- 82. La Fontaine'den Seçmeler (La Fontaine)
- 83. Pinokyo (Carlo Collodi)
- 84. 80 Günde Devr-i Alem (Jules Verne)
- 85. İnci (John Steinbeck)

86. Beyaz Yele (Rene Guillot)
87. Peter Pan (James Matthew Barrie)
88. Uçan Sınıf (Erich Kastner)
89. Yağmur Yağdıran Kedi (Marcel Ayme)
90. Ölümsüz Aile (Natalie Babbitt)
91. Yaşlı Adam ve Deniz (Ernest Hemingway)
92. Mutlu Prens (Oscar Wilde)
93. Şamatalı Köy (Astrid Lindgren)
94. Momo (Michael Ende)
95. Heidi (Johanna Styri)
96. İnsan Ne ile Yaşar (Leo Tolstoy)
97. Sol Ayağım (Christy Brown)
98. Hikayeler (Anton Çehov)
99. Değirmenimden Mektuplar (Alfonse Daudet)
100. Pollyanna (Elaanor Porter)

EK 2: ESERLERDE TESPİT EDİLEN ATASÖZLERİ VE DEYİMLERİN LİSTESİ

KİTABIN ADI/YAZARI		GURURLU PERİ	
KİTABIN TÜRÜ		HİKAYE	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		455	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		305	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		4	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		4	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
İğne atsan yere düşmez	1	gözüne ilişmek	1
hayır ola	1	dalga geçmek	1
yüzüstü bırakmak	2	merak sarmak	1
eli yüzü düzgün	1	göze almak	1
göz kırpma	7	yol göstermek	1
geri kalmak	4	göz atmak	1
söz altında kalmamak	1	paldır küldür	1
merak etmek	6	kulak kesilmek	1
canı yanmak	1	aklına gelmek	6
içi kabarmak	1	canı isterse	2
yüreği sızlamak	1	özür dilemek	4
yüreği kabarmak	2	başın sağ olsun gitmek	1
yufka yürekli	1	taş atmak	1
görmezlikten gelmek	1	bir çift söz	1
ifadesini almak	1	gözünün yaşına bakmamak	1
birbirine girmek	1	söz tutmak	1
alıp vermek	1	süklüm püklüm	1
baş edememek	2	oyunbozanlık etmek	2
kuyruğunu kıstırmak	2	çıkarcı yol	3
sesi çıkmamak	4	ağız kalabalığı	1
söz almak	1	üzerine yıkmak	1
yaka silkme	1	el vermemek	1
mum direk	1	kendini tutamamak	5
elinde kalmak	1	karnım tok	1
kaşlarını çatmak	4	köşeye sıkışmak	1
yüz göz olmak	1	kanına girmek	1
içine kapanmak	1	ayağa kaldırmak	1
başa çıkmak	1	ödü kopmak	2
kulağını çekmek	1	farkında olmak	1
canı sıkılmak	4	ortaya çıkmak	1
dili varmamak	2	boy göstermek	1
omuz silkme	1	hangi rüzgar attı	1
bıyık altından gülümsemek	1	yüzünü ekşitmek	1
sahip çıkmak	3	kulağına çalınmak	1
içini çekmek	7	belini doğrultmak	1
yol açmak	4	kafa tutmak	1
Kulak kabartmak	3	altından kalkmak	1
sayım suyum yok	2	yolun açık olsun	1
önüne düşmek	3	uğurlar ola	1
Allah Allah	2	kendini beğenmek	1
yer tutmak	1	makaraları koyuvermek	1
baklayı ağzından çıkarmak	1	koltukları kabarmak	2
tepesi atmak	2	kendine gelmek	1
sorguya çekmek	3	gözleri sulanmak	1
gücüne gitmek	3	yerden göğe kadar	1
kış kıyamet	1	ezilip büzülme	1
kulak asmamak	1	başına iş açmak	1
gözleri parlamak	5	beyninden vurulmuş dönmek	2

mekik dokumak	2	kendini alamamak	3
akıl etmek	1	karşı koymak	1
dile gelmek	1	başını çaresine bakmak	1
yüzüne bakmamak	1	gözü kara	1
adını vermek	1	yüzüne karşı söylemek	1
gözünün içine bakmak	1	içinden çıkmak	1
gözden geçirmek	1	can pazarı	1
gözleri kan çanağına dönmek	1	gücü gücü yetene	1
şeytan dürtmek	2	sıkıntı çekmek	1
aklı ermek	5	hesaba katmak	1
hesapta olmamak	1	uzun sözün kıyası	1
yedi mahalle	1	sözü kesmek	3
baş göstermek	1	ok yaydan çıkmak	1
elinden gelmek	3	can çekişmek	1
gözüyle görmek	1	ağzı sulanmak	1
örnek olmak	1	aklına gelmemek	1
boynu bükük	5	karşı çıkmak	1
hayata atılmak	2	çatık kaş	1
işe girmek	1	kara kara düşünmek	1
ekmek parası	2	içi daralmak	1
ağzı açık kalmak	5	taş çıkartmak	1
çetin ceviz	1	kaç para eder	1
başı önünde	2	ses çıkarmamak	2
yürekler acısı	1	sol tarafından kalkmak	1
canına değmek	1	işin içinden çıkmak	1
dudak bükmek	5	ağzını açmamak	1
güven vermek	1	papuç kadar dili var	1
haber vermek	3	karşı durmak	1
alttan almak	1	ayıkla pirincin taşını	1
üstüne varmak	3	yüz vermek	1
ağzının mührü ile	1	çıkmaza girmek	1
göğüs geçirmek	2	yüreği parçalanmak	1
taşı gediğine koymak	2	ahret suali	1
fırsat kollamak	1	hapı yutmak	1
söz vermek	6	soluk aldırmmamak	1
ağzını aramak	1	kalbini kırmak	1
pışmış aş su katmak	2	kendi halinde	1
işi yokuşa sürmek	1	allayıp pullamak	2
kestirip atmak	3	diş göstermek	1
avucunu yalamak	1	can atmak	1
suspus durmak	1	adam olmak	1
sözünden çıkmamak	1	tabana kuvvet	1
güçlük çekmek	1	damarına basmak	1
el üstünde tutmak	1	üzerine varmak	1
yerine getirmek	2	peşine takılmak	2
göz dikmek	1	hapı yutmak	1
aklı yatmak	1	evirip çevirmek	1
burnunda tütme	1	istifini bozmamak	1
gözünü ayırmamak	2	beş para etmez	1
baş üstüne	4	ateş etmek	1
selam vermek	2	dert yanmak	2
bozuntuya vermemek	1	mumla aramak	1
parmağında oynatmak	1	üstüne yıkmak	1
tez canlı	2	aşağı kalmamak	1
tepeden tırnağa	3	yüzü asık	1
hatırını kırmak	1	arpacı kumrusu gibi düşünmek	1
dili döndüğü kadar	2	el sürmemek	1
ayağını kesmek	1	öte beri	1
bağrına basmak	1	nispet vermek	1
kızarıp bozarmak	1	el atmak	1

ne münasebet	1	baş eğmek	1
kem küm etmek	2	dizini dövmek	1
bin dereden su getirmek	1	içi yanmak	1
ayaklarına kara su inmek	1	dik dik bakmak	1
gündüz gözüyle	1	işine yaramak	1
ince hastalık	1	ağız aramak	2
kapı dışarı etmek	1	dik başlı	1
dikiş tutturamamak	1	gözün aydın	2
gözleri dolmak	1	size ömür	1
toz kondurmamak	1	ayak üstü	1
gözleri yaşarmak	2	geçmiş olsun	3
bereket versin	3	sağ ol	4
aklı almamak	2	göğsü kabarmak	1
el sürmemek	1	canına kıymak	3
şeytana pabucu ters giydirmek	1	içi parçalanmak	1
avuç açmak	1	içini dökmek	1
ele geçirmek	1	farkına varmak	1
kokusu çıkmak	1	oyuna gelmek	1
başına bir hal gelmek	1	gözünü dikmek	1
eli boş olmak	2	peşine düşmek	1
yer yarılıp içine girmek	1	tepeden inme	1
ağız değiştirmek	1	yakasını bırakmamak	1
işi oluruna bağlamak	1	gözden kaçmak	1
yol tutmak	3	göze çarpmak	2
yolunu gözlemek	1	yola çıkmak	1
soluk soluğa	2	göz ucuyla bakmak	2
kan ter içinde kalmak	1	yol kesmek	1
üzerine titremek	1	hoşuna gitmek	1
soluğu almak	1	köşeye çekilmek	1
hesap sormak	1	yola gelmek	1
ateş basmak	1	yalvar yakar olmak	1
eti senin kemiği benim	1	tövbeler tövbesi	1
ateş saçmak	1	ele vermek	1
ayağına kapanmak	1	üzerinden atmak	1
bağrına taş basmak	2	dizini dövmek	1
yüreği yufka	1	bir ayağı çukurda olmak	1
içler acısı	1	başı göğe ermek	1
yoluna girmek	1	ele avuca sığmamak	1
gözlerinin içi gülmek	1	kara kara düşünmek	1
ağır gelmek	2	kabuğuna çekilmek	1
gözü arkada kalmak	1	bir düşüncedir aldı	1
yan gözle bakmak	1	göz göre göre	1
iş görmek	1	dara düşmek	1
iğne ipliğe dönmek	1	buyur etmek	1
karşı çıkmak	1		

Atasözleri	Sıklık	Atasözleri	Sıklık
her yiğidin bir yoğurt yiyişi vardır	1	böyle gelmiş böyle gider	1
can boğazdan gelir	1	sütten ağzı yanan yoğurdu üfleyerek yer	1

KİTABIN ADI/YAZARI		YALNIZ EFE	
KİTABIN TÜRÜ		HİKAYE	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		245	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		173	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		4	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		4	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Düşse kalka	1	El kaldırmak	1
Bağdaş kurmak	1	Karşısına dikilmek	2
Hoşuna gitmek	2	Ayağına gelmek	3
Yüzü kara	1	Gözleri yaşarmak	1
Kendini tutamamak	2	Söz dinlemek	1
Boynu bükük	2	Yaş dökmek	2
Yüzü gülmek	2	Yüreği ağzına gelmek	1
Önüne geçmek	2	Canını vermek	2
Az gelmek	1	Başını vermek	1
Ağzından düşürmemek	1	Tepesi üstü	1
Baş eğmek	2	Kendinden geçmek	1
Gözünü dikmek	2	Uykuya dalmak	1
Yabana atmak	1	Dili tutulmak	2
Can çekişmek	1	Kulak vermek	3
Hal hatır sormak	1	Diz çökmek	3
Ne var ne yok	1	İnceden inceye	1
Boğaz tokluğuna çalışmak	1	Karaman'ın koyunu,sonra çıkar oyunu	1
Yüzüne bakmamak	2	Ayak uydurmak	1
Baş kaldırmak	2	Göğsü kabarmak	1
Para etmemek	1	Göze çarpmak	2
Aklı ermek	1	Elinden gelmek	1
Eyvallah demek	3	Önüne gelen	1
Adım atmamak	1	Selam vermek	2
Sütü bozuk	1	Divan durmak	2
Canını yakmak	1	Sevdasına düşmek	1
Dağa çıkmak	1	Nara atmak	2
Üste çıkmak	1	Dolu dizgin	1
Karşı gelmek	1	Ayağına kapanmak	1
Dünyaya kazık kakmak	1	Merak etmek	1
El uzatmak	1	Tepeden tırnağa	1
Gözüne bakmak	1	Önüne düşmek	1
Gözünün önüne getirmek	6	faka basmak	1
Bir deri,bir kemik kalmak	1	baş üstüne	2
Allah, Allah	3	pes demek	1
Yol açmak	2	tuzığa düşmek	1
Boyun eğmek	5	canını bağışlamak	1
Eli ayağı tutmak	1	canına tak demek	1
İçini çekmek	3	dudak ısırarak	1
Kulakları çınlasın	1	gözü pek	1
Yola çıkmak	1	gölge düşmek	1
İşi bitmek	1	eyvallah etmemek	1
Elini sürmemek	1	el etek öpmek	1
Benzi solmak	1	gözleri süzülme	1
Uykusu kaçmak	1	ağzını açmamak	1
Aklından geçirmek	1	gözünü açmak	1
Gözü kapanmak	2	işe yaramak	1
Gözünü yummak	2	elden çıkmak	1
Yüreği hop etmek	1	haddini bildirmek	1
Yüreği çarpmak	1	anamın ak sütü gibi helal olsun	1
Ayakta kalmak	1	başından savmak	1
Dişini sıkarak	4	boşu boşuna	1

Haber vermek	3	göz kamaştırmak	1
Baştan aşağı	1	yol vermek	1
Başını belaya sokmak	1	kendini göstermek	1
Bereket versin	1	yere sermek	1
Kaç para eder	1	dillere destan olmak	2
Taş kesilmek	3	ötede beride	1
Gözü açık	1	yolunu şaşırmak	2
Ağız açmamak	3	açtı ağzını yumdu gözünü	1
Bin dereden su getirmek	1	Ağzına geleni söylemek	1
Sözünden çıkmamak	1	Üstüne düşmek	1
Görmemezlikten gelmek	1	İş çıkarmak	1
Hatırı için	1	Öpüp başına koymak	2
Güme gitmek	1	yerinden oynamak	1
Aklına gelmek	4	göğsü kabarmak	1
Saçı sakalı birbirine karışmak	1	göz kırpmadan	1
Gözüyle görmek	3	karşı koymak	1
Can vermek	3	kapağı atmak	1
Yüz çevirmek	1	ele geçmek	1
Gözünü açamamak	1	canını almak	3
Gönlünden kopmak	1	öne düşmek	1
Canı yanmak	1	safa geldiniz	1
Ateş etmek	1	yüreği hoplamak	1
Sesini kesmek	1	el vermek	1
Başı dönmek	1	kaşlarını çatmak	1
Eline düşmek	1	gözlerini açamamak	1
Dini bütün	1	ayak yolu	1
Göz kırpmak	1	rast gelmek	1
Kara haber	1	ant içmek	4
Hayırdır inşallah	2	kan kardeşi	2
Canı sıkılmak	2	kulağını çekmek	1
İki büklüm	3	aklına koymak	1
Kulak kabartmak	1	karşı durmak	1
Hakkından gelmek	1	gözleri parlamak	1
Saçma sapan	1	farkında olmak	1
Kulak kesilmek	1	Göz gezdirmek	2
Söz vermek	1		

Atasözleri	Sıklık	Atasözleri	Sıklık
Yaş yetmiş,iş bitmiş.	1	Hak yerini bulur.	1
Gülme komşuna gelir başına.	1	Elçiye zeval olmaz.	1

KİTAPIN ADI/YAZARI		DEDE KORKUT HİKAYELERİ		
KİTAPIN TÜRÜ		HİKAYE		
KULLANILAN DEYİM SAYISI		673		
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		229		
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0		
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0		
Deyimler		Sıklık	Deyimler	Sıklık
Ele almak		20	Kendini bırakmak	1
Sözünü tutmak		1	Eli olmak	3
Yol almak		4	El ele	1
Adı çıkmak		1	Kollarını açmak	1
Elden ele geçmek		1	Söz yok	1
Ağzını açmamak		1	Başa kakmak	1
Tıka basa yemek		1	deli divane olmak	1
Eli boğründe kalmak		1	Soğuk almak	1
Yüzü gülmek		8	Ere varmak	1
Kulağına koymak		1	At koştur	1
Hor görmek		11	kılıçtan geçirmek	2
Canı tatlı		4	Derli toplu	1
Gözleri dalmak		7	Yer tutmak	2
El kaldırmak		4	Yurt tutmak	2
Ayak üstü		1	Öüne çıkmak	1
Üstüne yıkmak		1	Hesap sormak	2
Kan dökmek		22	Başına çıkmak	2
Adını vermek		3	Bir sözünü iki etmemek	1
Allah versin		3	Gözünü kan bürümek	1
eksik olmak		1	Dili damağı kurumak	1
Ayağa kalkmak		10	Kulağı çınlasın	1
Göz gezdirmek		2	Yanına varılmaz	1
Yüreği oynamak		5	Haber almak	1
Gözünü açmak		15	Geceyi gündüze katmak	1
Gönül vermek		7	El altından	1
Gözüyle görmek		2	Ocağını söndürmek	1
Bağrı yanık		7	Kendini tutamamak	1
Kurban olayım		27	Yerini tutmak	1
Karşı gelmek		20	Nara atmak	2
Geri dönmek		1	Baş tacı etmek	1
Baş kaldırmak		4	doyum olmamak	1
Ele vermek		2	Canını almak	20
Aklına şaşayım		1	Emir kulu	1
Boynunu vurmak		3	Can vermek	7
Bağrına basmak		3	İşe yaramamak	1
Dünyaya gelmek		1	Aradan çıkmak	1
ölümlü dünya		7	Canına kıyamamak	2
Diz çökmek		8	Yüz bulmak	1
Söz dinlemek		8	Canını vermek	2
Haber vermek		14	Gözü tutmak	2
Üstüne gelmek		1	Canına kıymak	2
Selam vermek		14	Can kurban	1
Gözü korkmak		3	Gözüm görmesin	1
Yere sermek		1	Söz vermek	1
Dünya alem		5	Göz dikmek	2
Zindan kesimek		1	Gönül almak	2
Hayra yormak		1	At koştur	1
Üstüne varmak		1	Selam almak	1
Başının çaresine bakmak		2	Ağzının suyu akmak	1
Yola çıkmak		2	Yüz çevirmek	1
üzerine gelmek		15	Gözü görmemek	2
Meydan kalmamak		1	Beli bükülmek	2

Kanı kaynamak	2	Yaş dökmek	1
Yola düşmek	6	Elde kalmak	1
Ardına düşmek	9	Yer bulmak	1
Gözün aydın	5	Önüne geçmek	1
Aklı başından gitmek	5	Önüne katmak	4
Buyur etmek	1	İçine ateş düşmek	1
Başına kakmak	1	Gözü dönmek	1
Gözü kararmak	2	Allah bilir	1
Hoş geldiniz	7	Dünya başına dar olmak	3
Söz işitmek	2	Söz atmak	1
Ses vermemek	1	Laf atmak	1
Dünyaya getirmek	2	Başın için	2
saçını başını yolmak	4	göz ucuyla bakmak	1
sağ ol	7	karşı durmak	1
aman vermemek	2	elde olmak	1
başını alamamak	3	At koştur	1
ciğeri dağlanmak	1	yara açmak	2
gözü kesmek	2	başı önünde	1
ayak altında kalmak	1	düşüp kalkmak	1
üzerine düşmek	5	başa çıkmak	2
kan kusmak	7	yol kesmek	1
yüzü görmemek	5	ödü patlamak	1
kan çıkmak	1	yer vermek	1
elden çıkmak	1	hoşça kalın	3
yer etmek	1	arkasını vermek	1
karşı çıkmak	7	dağ taş	1
canı cehenneme	1	önüne gelen	2
Doyum olmamak	1	yerle bir olmak	1
Yüz tutmak	2	bel bağlamak	2
Önüne düşmek	2	peşkeş çekmek	1
Parmak ısırmak	1	üzerine yürümek	1
Adını koymak	2	kulağı delik	2
Oğul vermek	2	el gün	5
Üzerine varmak	1	rast gelmek	1
Ne olur	1	gönül açmak	1
Meydana çıkmak	4	el bağlamak	1
Kız almak	3	el vurmamak	1
Yol göstermek	1	tuzak kurmak	2
Söz açmak	1	ağzını aramak	1
Eceli gelmek	2	ayağı uğurlu	1
Yaradana sığınıp	4	önünü almak	1
Üzerine atmak	1	malum olmak	1
İşi olmak	1	ekmeğini eline almak	1
Göze görünmemek	3	götünü yırtmak	1
Allah aşkına	4	dört bir taraf	1
Dışarı çıkmak	1	ele gelmek	1
Suya düşmek	1	belini kırmak	1
Can korkusu	1	el vermek	1
Canı sıkılmak	3	hoş görmek	4
Gönlünü hoş etmek	3	ortaya atmak	1
Göz yaşı dökmek	5	hazırlık görmek	1
Ahı çıkmak	5	taşa tutmak	1
Karalar giymek	14	dil çıkartmak	1
Muradına ermek	8	meydana gelmek	2
Haberi olmak	8	kendini bilmek	1
Baş koymak	3	ayağına kapanmak	1
Yas tutmak	4	hayır ola	1
Ant içmek	16	kanına susamak	1
Yol vermek	3	boş vermek	1
Yolu tutmak	1	gece gündüz dememek	1

Helal olsun	1	ayağına düşmek	1
Kara başım	1	doyum olmamak	1
Üstüne atmak	1		

KİTABIN ADI/YAZARI		SAİT FAİK'TEN HİKAYELER SEÇME	
KİTABIN TÜRÜ		HİKAYE	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		221	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		166	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
ayağı yerden kesilmek	1	diş bilemek	1
Ele avuca sığmamak	1	dişe dokunur	1
Hayal meyal	2	diş geçirememek	1
hoşuna gitmek	6	yüzü yok	1
İçi içini yemek	1	inan olsun	1
Günah çıkarmak	1	gözüyle görmek	2
Bol keseden	1	göz kırpma	3
Para tutmak	1	elinden gelmek	2
Meydan vermemek	1	sıkıntı çekmek	1
Silip süpürmek	1	rengi uçmak	1
Evli barklı	2	can sıkıntısı	1
İçten içe	1	sayıp dökmek	2
Soğuk almak	1	yüreği çarpmak	2
Düşünceye dalmak	1	göz kırpmadan	2
Aklı durmak	1	yola çıkmak	7
Başı dönmek	1	saçını başını yolmak	1
merak etmek	6	ırzına geçmek	1
hazır bulunmak	1	yedisinden yetmişine kadar	1
ses seda çıkmamak	1	yola düşmek	1
yana yatmak	1	işini görmek	1
yan yatmak	1	emir kulu	1
gözünü ayırmamak	1	vebali boynuna	1
kafası şişmek	1	iş güç	1
aldırış etmemek	3	iş vermek	1
pestilini çıkarmak	1	içine doğmak	1
ayağa kalkmak	1	şunun şurasında	1
başını eğmek	1	yerinde saymak	1
temize çekmek	1	aklına gelmek	1
el sürmemek	1	kılı kırk yarmak	1
yan gözle bakmak	3	yok canım	1
göreceği gelmek	1	olur şey değil	1
ele almak	1	ağzı kulaklarına varmak	1
omuz vermek	1	körü körüne	1
üst baş	1	incir çekirdeğini doldurmaz	1
yerinde duramamak	1	gözü açık	2
yüz vermek	4	içinden pazarlıklı	1
devede kulak	1	cart curt etmek	1
dişini sıkmak	3	baş vurmak	2
tepesine binmek	1	akıl etmek	2
gözleri yaşarmak	2	pılyı pırtıyı toplamak	1
ileri gitmek	1	peşine düşmek	1
yer tutmak	1	sesini kesmek	1
ardı arkası kesilmemek	2	salık vermek	1
ses çıkarmamak	1	başını alıp gitmek	1
kazık atmak	1	içi cız etmek	1
kafese koymak	1	konu komşu	1
allah aşkına	1	hüküm vermek	1
hayatını kazanmak	1	yırtık pırtık	1
yaşını başını almak	1	ceza kesmek	1
yüzünü görmemek	1	keyfi kaçmak	2
başı boş bırakmamak	1	başüstüne	1

ateşi düşmek	1	çalı çırpı	2
aklından geçmek	1	arka üstü	1
göz dikmek	1	canı çekmek	1
söz açmak	1	işe yaramak	1
sözü geçmek	1	gözleri kapanmak	1
ayak basmak	1	ateş kesmek	1
canı isterse	2	dört bir taraf	1
allah versin	1	gözü ilişmek	1
hesap etmek	1	kargacık burgacık	1
kendinden geçmek	1	kurşun dökmek	1
çoluk çocuk	3	size ömür	1
canı sıkılmak	6	gözü bulanmak	1
küçük dilini yutmak	1	başı önünde	1
gözüne kestirmek	1	alın teri	2
yüzüne bakmamak	1	uykuya dalmak	1
helal süt emmiş	2	fiyat vermek	1
gözü kapamak	1	iş bitirmek	1
kanı sıcak	2	gönlünden kopmak	1
laf düşmemek	1	hak etmek	1
uykusu kaçmak	1	el çekmek	1
özür dilemek	1	yağma yok	1
dudak bükmek	1	laf işitmek	1
halden anlamak	1	söz vermek	1
uyku tutmamak	2	divane olmak	1
kulak misafiri olmak	1	yürekler acısı	1
buldukça bunamak	1	gözü pek	1
eceli gelmek	1	yalın ayak, başı kabak	1
nalları dikmek	1	karnı tok, sırtı pek	1
kalıbı dinlendirmek	1	rengi atmak	1
cortayı çekmek	1	bayram etmek	1
tahtalı köye gitmek	1	canından bezmek	1
ayağını sürümek	1	anadan doğma	3

KİTABIN ADI/YAZARI		YER ALTINDA BİR ŞEHİR	
KİTABIN TÜRÜ		HİKAYE	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		373	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		240	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		2	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		2	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Dişini sıkmak	3	Dilini tutmak	2
Nefesi kesilmek	1	Kulak vermek	1
Ele geçmek	2	Öteden beriden	1
İşini bitirmek	1	Gülmekten kırılmak	3
Peşini bırakmak	1	Çil yavrusu gibi dağılmak	1
Eli boş dönmek	1	Allak bullak olmak	1
Sırt çevirmek	1	Peşi sıra	4
Göz kulak olmak	1	İleri gelenler	1
Uyku bastırmak	1	Kollarını açmak	1
Yakayı ele vermek	1	Dünya gözüyle	2
Peşine düşmek	3	Yüz vermek	1
Gözden geçirmek	7	Kulahları değişmek	1
İliğine işlemek	1	Bağrına basmak	1
Üst üste	1	Ağır gelmek	1
Canına yetmek	2	Gözünün içine bakmak	2
Uykuya dalmak	2	Yola düşmek	1
Gözünü açmak	8	Deme gitsin	1
İçini çekmek	9	Aşağı kalmamak	1
İçi yanmak	3	Yola düşmek	4
Yola çıkmak	14	Aklı başında	2
Eline kalmak	1	Eli ayağı tutmak	1
Karşı gelmek	3	Yarından tezi yok	1
Aklı ermek	4	Yolunu beklemek	2
Akıl vermek	1	Çıt çıkarmamak	1
Karşısına çıkmak	2	Burnunu bile kanatmamak	1
Ele geçirmek	3	Baş eğmek	5
Başına buyruk	1	Yol üstü	1
Kafa tutmak	2	Hoşça kalın	1
Ortadan kaldırmak	1	Bir köşeye çekilmek	2
Göz dikmek	4	Haber almak	1
Göz koymak	3	Yanıp tutuşmak	1
El altından	1	Kafaya koymak	1
Gözüne kestirmek	1	Sözü açılmak	1
Aklına esmek	1	Avuç içi kadar	1
Gündüz gözüyle	1	İşine gelmek	1
İdare etmek	1	Yakasını bırakmamak	2
Kulak kabartmak	2	Vız gelmek	1
Yüreği çarpmak	3	Gözleri yaşarmak	1
Yolunu bulmak	3	Dişini sıkmak	1
Ortadan kalkmak	1	Hatırını sormak	1
Can sıkıntısı	2	Kolaçan etmek	3
Göz kamaştırmak	2	Göz gözü görmemek	3
Aklı başına gelmek	1	Gözü yılmak	1
Öne düşmek	4	Sarmaş dolaş olmak	1
Eli değmemek	1	Meydan vermemek	1
Ayak basmak	1	Çelme takmak	1
Aklına gelmek	7	Ağız açık kalmak	1
Boşa gitmek	1	Gözü pek	2
Ses çıkarmamak	3	Gözüyle görmek	1
Aklı almamak	1	Ağız tadıyla	1
Yol vermek	1	Yoluna koymak	2
Aç susuz kalkmak	1	Eli işe yatmak	1
Önüne düşmek	1	Gözdağı vermek	1

Kaşlarını çatmak	4	Canı sıkılmak	1
Para etmemek	1	Akıl öğretmek	1
Sorguya çekmek	1	Kıyameti koparmak	1
Emir kulu	1	Değme keyfine	1
Öpüp başına koymak	2	Can yakmak	2
Kendinden geçmek	2	Altında kalmamak	1
Kaşla göz arasında	1	Alın teri	1
Ayağa kalkmak	1	El sürmemek	1
Hoş geldiniz	2	Karşı durmak	1
Haklı bulmak	1	Dişine göre	1
Hakkını yemek	1	Üstüne yürümek	1
Kendi yağıyla kavrulmak	1	Elini çabuk tutmak	1
Baskın yapmak	3	Diş geçirememek	1
Ağzının tadı bozulmak	1	Düşme kalka	1
Ağzı bıçak açmamak	1	Kendini göstermek	1
Sıkıntı çekmek	2	Yer tutmak	1
Gözüne ilişmek	1	Ağzını açmamak	1
Ağzından kaçırarak	1	Boynu bükük	1
Dik dik bakmak	2	Yüzü gülmek	2
Boyun eğmek	1	Lafa tutmak	1
Hatırını saymak	1	Hoş bulduk	1
Sözü geçmek	1	Önüne geçmek	2
Peşine takılmak	4	Tadını çıkarmak	1
Nefes nefese	1	Fikir almak	1
Kılı kıpırdamak	2	Gözleri dönmek	1
Gözleri yuvalarından fırlamak	1	Allah bilir	1
Gözü açılmak	1	Damdan düşer gibi	3
Gözlerini dikmek	1	Koltukları kabarmak	1
Göze görünmemek	2	Karşısına dikilmek	2
Üstüne varmak	1	Yaka paça	1
Laf dinlemek	1	Kış kıyamet	1
Üstünden yük kalkmış gibi	1	Fırsat kollamak	1
Yüzüne bakmamak	1	Göz göre göre	1
Canını sıkmak	2	Gözleri fıldır fıldır dönmek	1
Gözüne uykı girmemek	2	El yordamıyla	1
Ağız açtırmamak	1	Elini çabuk tutmak	2
Kendini tutamamak	3	Akıl öğretmek	1
Pestilini çıkarmak	1	Aklına getirmemek	2
İçi rahat etmek	2	Başına iş açmak	1
Renk vermemek	2	Gözünün önünde	1
Tüyleri diken diken olmak	1	İşine gelmek	1
Zindan olmak	1	Canı çekmek	1
Gecesini gündüzüne katmak	1	Söze karışmak	1
Açığa vurmak	1	Peşinden gelmek	1
İçini dökmek	1	Sırtı yere gelmemek	1
İçi sıkılmak	1	Aklına gelen başına gelmek	1
Canı istemek	1	Eksik etmemek	1
Gözleri dalmak	1	Hakkını helal etmek	1
Canını yakmak	1	Gözüne çarpmak	1
Öteki beriki	1	Önüne geçmek	1
Yolunu kesmek	1	Üzerine düşmek	1
Elinden gelmek	1	Soluğu kesilmek	1
"Oh" çekmek	1	Diz boyu	1
Sırtını dayamak	1	Yol almak	4
Diz çökmek	1	Düşme kalka	1
Göz açtırmamak	1	Ölmek var dönmek yok	1
İki gözü iki çeşme	1	Gözden kaybolmak	1
Sesini kesmek	1	Üst baş	1
Eline düşmek	1	Hali vakti yerinde	1
Kılıçtan geçirmek	1	Varı yoğu	1

Yanına kalmak	1	Boşa gitmek	1
Delik deşik	1	Canını almak	1
Kendini göstermek	2	Baş kaldırmak	1
Ön ayak olmak	1	Tozu dumana katmak	1
El altında	1	Can vermek	1
Elden çıkmak	1	Canını dişine takmak	1
Altüst olmak	1	Meydana çıkarmak	1

Atasözleri	Sıklık	Atasözleri	Sıklık
Göz görmeyince gönül katlanır	1	Kurt puslu (dumanlı) havayı sever	1

KİTABIN ADI/YAZARI	ÖTLEĞEN KUŞU 1		
KİTABIN TÜRÜ	HİKAYE		
KULLANILAN DEYİM SAYISI	237		
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI	160		
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI	1		
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI	1		
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Merak etmek	1	Hoşuna gitmek	5
Ardına düşmek	1	Kendinden geçmek	3
Ele geçirmek	2	Büyümüş de küçülmüş	1
Gönül almak	1	Gözünü kapamak	1
İşi başından aşkın olmak	2	Yola düşmek	1
Dört gözle beklemek	1	Kulaktan kulağa	1
İple çekmek	1	Yola çıkmak	4
Gözlerini açmak	2	Bağdaş kurmak	3
Kendini bulmak	1	Yerinde duramamak	1
Oralı olmamak	1	Ağır basmak	1
Elinden düşürmemek	1	Üzerine basmak	1
Gözü gönü açılmak	1	Üstüne yürümek	1
Önüne katmak	1	Ağzının payını vermek	1
Küplere binmek	3	Can sıkıntısı	1
Taş çıkartmak	1	Başı dönmek	1
Göz atmak	3	Ders vermek	1
Dil çıkarmak	1	Dizinin dibinde	1
Yola çıkmak	3	Gözüne kestirmek	1
Bir çırpıda	1	Yol açmak	1
Aklına gelmek	3	Gözlerinin içi gülmek	1
Yüreği çarpmak	6	Kulak kabartmak	2
Sözüm ona	1	Uykuya dalmak	1
Renkten renge girmek	1	Can kulağıyla dinlemek	2
Taş kesilmek	1	Gün görmüş	1
Boynu bükük	1	Gözlerini yummak	1
Acı çekmek	1	Yerini doldurmak	1
Gözünü yummak	2	Omuz silkme	1
Elinden gelmek	1	Bağına basmak	1
İşine gelmek	1	Gün görmek	1
Hoş geldiniz	6	Boynunu bükme	3
Gözleri yaşarmak	2	İki de bir	1
El çırpma	7	İki ayağını bir pabuca sokmak	1
Gözlerinin içine bakmak	5	Sesini çıkarmamak	2
Göz gezdirmek	1	Çeki düzen vermek	2
Göz açtırmamak	2	Göğsü kabarmak	1
Kendini tutamamak	2	Gözleri dolu dolu olmak	1
Görmüş geçirmiş	1	Üzerine atmak	1
Gözünü dikmek	1	Haber vermek	1
Önüne geçmek	2	İleri geri konuşmak	1
Ayağı yerden kesilmek	1	Sesi çıkmamak	1
Kulakları çınlamak	1	Süklüm püklüm	1
Diz boyu	1	Yüreği hop etmek	1
Soluğu kesilmek	1	Olan oldu	1
Kaşlarını çatmak	3	Başta başa	1
Göz kulak olmak	1	Ağzını bıçak açmamak	1
Kulaklarını dikmek	2	Bıyıkları terlemek	1
Canını dişine takmak	1	Baş edememek	1
Göz açıp kapayıncaya kadar	4	Dudak dudağa	1
Geri kalmak	1	Yüreği dayanmamak	1
Göz göze gelmek	2	Arpacı kumrusu gibi düşünmek	1
Hevesini almak	1	Başına toplamak	1

Gözleri kamaşmak	1	Ağız bir karış açık kalmak	2
Ses çıkarmamak	1	Gözünü dört açmak	1
Bir solukta	1	Söz açmak	1
Cirit atmak	1	Ağır başlı	1
Bir varmış bir yokmuş	2	Gözünün içine bakmak	1
Başını derde sokmak	1	Kan ter içinde kalmak	1
Göze batmak	2	Gözleri açılmak	1
Hoş bulduk	2	Göz kırpma	1
Helal olsun	2	Bıyık altından gülmek	1
Yaygarayı basmak	3	Boynum kıldan ince	1
İçini çekmek	1	Göz değmesin	1
Soluk soluğa	3	Sözünü etmek	1
Sağa sola bakmamak	1	Tozu dumana katmak	1
Karşı koymak	1	Gık dememek	1
Yüreği kabarmak	1	Üzerine yürümek	1
Yüreğine su serpmek	1	Bıyık burmak	1
Kafasına koymak	1	Ayağına dolaşmak	2
Tepeden tırnağa	1	Geçmiş olsun	1
Gözünü ayırmamak	3	Karşı çıkmak	2
Düşüp kalkmak	1	Yorgun argın	1
Boyun eğmek	1	Yol üstünde	1
Yol göstermek	2	Dar kafalı	1
Kendini alamamak	1	Canı sıkılmak	1
Yolu bulmak	1	İçini dökmek	1
Göz ucuyla bakmak	1	Boş bulunmak	1
Dudak bükmek	1	Gülmekten kırılmak	3
Şaka yapmak	2	Kendini beğenmek	1
Hık demiş burnundan düşmüş	1	İyi etmek	1
Yüzünü eksitmek	1	Dudaklarını büzmek	1

Atasözü	Sıklık
Bülbülü altın kafese koymuşlar,yine de "Ah vatanım " demiş	1

KİTABIN ADI/YAZARI		ÖTLEĞEN KUŞUNUN SONU	
KİTABIN TÜRÜ		HİKAYE	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		233	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		169	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		2	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		2	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Boynu bükük	4	Göz süzmek	1
Canı sıkılmak	1	Ana baba günü	1
İçini dökmek	2	Kül olmak	1
Gözü dalmak	1	Elde etmek	1
Ortada kalmak	1	Elinde olmak	1
Gözden geçirmek	3	Söz vermek	2
Göz atmak	2	Yüzüne vurmak	1
Taklak atmak	1	Elinden gelmek	3
Tüyleri ürpermek	1	Gözlerini açmak	3
Yerini tutmak	1	Gözünü kapamak	1
Yüreği çarpmak	1	Sağlık olsun	1
Gözlerinin içine bakmak	5	Göz almak	1
Acı çekmek	1	Bir bir	1
Şaka yapmak	1	Boşa gitmek	1
Kendini tutamamak	2	Sözü kesmek	1
El ele	1	Hatırını kırmak	2
Ayağa kalkmak	2	Göz ucuyla	1
Göz gezdirmek	1	Hoşça kalın	2
İlişi kurmak	1	Kolayını bulmak	1
Yüreği hop etmek	4	Geri kalmak	2
Gözleri buğulanmak	2	İşi bitmek	2
Yük olmak	1	Sağ ol	2
Göz ucuyla bakmak	1	Göz alıcı	1
Gözden düşmek	1	Boydan boya	1
Ak pak	1	Başından geçmek	1
Gözü takılmak	2	Başına çıkmak	1
Soluğu almak	2	Sabrı taşmak	1
Gözünü yummak	2	Gürültüye getirmek	1
El çırpma	1	Göç etmek	1
Çimdik atmak	1	Açık seçik	1
Üstüne basmak	1	Büyümüş de küçülmüş	1
Kendini beğenmek	2	Gözünden kaçmamak	1
Ele geçirmek	1	Yabana atmak	1
Nazar değmek	1	Dizini bükmek	1
Kurşun dökmek	1	Tozu dumana katmak	1
Karşı çıkmak	1	Gözlerini yummak	3
İçine almak	1	Göz açtırmamak	1
Diş geçirmemek	1	Yan bakmak	1
Gözüne kestirmek	1	Dişini sıkmak	1
Kulak kabartmak	2	Kırk yılda bir	1
Tek tük	1	Sesini çıkarmamak	1
Bağdaş kurmak	1	Salık vermek	1
Göğsü kabarmak	1	Gözleri yaşarmak	1
İçinden gelmek	1	Geri almak	1
Başa geçmek	1	Buyur etmek	1
Göz değmek	2	El sıkmak	1
Canını sıkma	1	Özür dilemek	1
Ardına düşmek	1	Dile getirmek	1
Karşı koymak	1	Hoşuna gitmek	3
Geçmiş olsun	1	El çırpma	3
Başbaşa vermek	1	Küt küt atmak	1
Başına toplamak	2	Üst baş	2

Bıyığı terlemek	1	Göze çarpmak	1
Ha babam	1	Yan yatmak	1
Yolu göstermek	1	Göz alıcı	1
Geriye dönmek	1	Yüreği çarpmak	2
Soluk soluğa	6	Yüzünden okumak	1
Gözleri dolmak	1	Çekidüzen vermek	1
Eli varmamak	1	Yerinde duramamak	1
Ağız bir karış açık kalmak	2	Gözünde tutmek	1
Tövbeler tövbesi	1	Gözlerinin içi gülmek	1
Ses çıkarmamak	1	Kulaklarını dikmek	1
Can dayanmamak	1	Adam olmak	1
Kendini atmak	1	Üstün gelmek	1
Çat pat	1	Boşa gitmek	1
İğne atsan yere düşmemek	1	Eksik olma	2
Yol bulmak	1	Ağız kulaklarına varmak	1
Hoş geldiniz	6	Mürüvvetini görmek	1
Hoş bulduk	2	Aklına gelmek	1
Kapağı atmak	1	Elini çabuk tutmak	1
Yol almak	1	Yan gözle bakmak	1
Yürekler acısı	1	Allah bağışlasın	1
Gözünü ayırmamak	1	İç i gitmek	1
Dilini mi yuttun	1	Yola çıkmak	3
Göz kırmak	2	Bir yastıkta kocamak	1
Göz altına almak	1	Sağa sola bakmamak	1
Kesip atmak	2	Nikah kıymak	1
Ettiğini bulmak	1	Dizinin dibinde	1
Kendini toplamak	3	Kaş çatmak	1
Yüreği dayanmamak	1	Gözüne bakmak	1
İçini çekmek	2	Gözyaşı dökmek	1
Yorgunluğunu almak	1	Göklere çıkarmak	1
Eline sağlık	2	Gözlerini dört açmak	1
Eli kulağında	2	Kendinden geçmek	1
Gözlerini kırıştırmak	1		

Atasözleri	Sıklık
Kurunun arasında yaş çalı çırpıda yanıyor	1

KİTABIN ADI/YAZARI		ANILARDA ÖYKÜLER 1	
KİTABIN TÜRÜ		HİKAYE	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		196	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		143	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
İşe yaramak	1	Kulak kesilmek	1
Yerine getirmek	1	akıllılık etmek	1
Elinden düşürmemek	1	Allah allah	2
Gözü kalmak	1	Ağzı açık kalmak	1
Gözden geçirmek	2	İş inada bilmek	1
Yerinde duramamak	2	tadına doyum olmamak	1
Dili açılmak	3	Bir dediğini iki etmemek	1
Gözünün içine bakmak	3	ad takmak	1
Sesini çıkarmamak	3	Boylu boyunca	1
Gözlerini ayıramamak	1	Kendinden geçmek	3
Bayram etmek	1	Geri kalmak	3
Yer yerinden oynamak	1	önünü kesmek	1
Merak etmek	1	başı dönmek	1
Yol üstü	1	kendine gelmek	2
İç çekmek	1	önüne gelen	1
Kendini atmak	4	yol vermek	1
iş güç	1	cirit atmak	1
fırıldak döndürmek	1	ders vermek	2
Hoş geldiniz	3	aklı ermek	1
Gözün aydın	1	içten içe	3
içi içine sığmamak	1	Yüzünü ağartmak	1
olan oldu	1	hazıra konmak	1
Başa geçmek	1	Parmak kaldırmak	1
Baştan başa	2	görmemezlikten gelmek	1
Yerine geçmek	1	ilişki kurmak	1
eli boş olmak	1	Kafasına koymak	1
nöbet tutmak	1	ortaya çıkmak	1
gözleri parlamak	1	kendini göstermek	1
işi bitmek	1	düş kurmak	1
içi yanmak	2	baş sallamak	1
Ağzını açmamak	1	can kulağıyla dinlemek	1
Yola düşmek	2	işini bitirmek	3
Hoşuna gitmek	3	önüne geçmek	1
Kendini toplamak	1	ağız değiştirmek	1
farkına varmak	2	gülmekten kırılmak	1
El sürmemek	1	selam vermek	1
Özür dilemek	3	canını çıkarmak	1
Canı yanmak	1	yola çıkmak	1
Aklına gelmek	1	keyfi yerine gelmek	1
içini kemirmek	1	ses çıkarmamak	1
başına iş çıkarmak	1	hak etmek	1
kendi kendine	5	sağ ol	4
fark etmek	1	kulağını çekmek	2
yüreği çarpmak	3	beli bükülmek	1
adam olmak	1	ayakları geri geri gitmek	1
gözleri kararmak	2	yüz vermemek	1
gözünün önüne gelmek	1	yüreği hop etmek	1
yerine geçmek	1	yüzü gülmek	1
göz kıpmak	1	canını sıkmak	1
geri dönmek	1	yerine getirmek	1
Bağ bozmak	1	söz olmak	1
Dayak yemek	1	köşe bucak	1

Kendini tutmak	1	elinden gelmek	1
El uzatmak	1	hoş bulduk	1
Akıl danışmak	1	göz kırpma	1
sesi çıkmamak	3	bıyık burmak	1
Dili çözülmek	1	kendini göstermek	1
haber vermek	5	karşısına dikilmek	1
aklına başına gelmek	1	kaşlarını çatmak	2
üstüne almak	1	ağzı kulaklarına varmak	1
üst baş	2	iyi olmak	1
Evcilik oynamak	1	ortadan kalkmak	1
geçmiş olsun	2	selam söylemek	1
söz vermek	2	yokuş aşağı	1
canı sağ olsun	2	yan yana	1
göze almak	1	karşıdan bakmak	1
ateş saçmak	1	eli açık	1
Gözünü açmak	1	elinde kalmak	1
oflayıp puflamak	1	üzerinde durmak	1
ucuz kurtulmak	1	Ele geçmek	1
gözünü yummak	1	And içmek	1

KİTABIN ADI/YAZARI		ANILARDA ÖYKÜLER 2	
KİTABIN TÜRÜ		HİKAYE	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		159	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		102	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		1	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		1	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Hoşuna gitmek	13	Üstüne gelmek	1
Kendi kendine	3	Sesi çıkmamak	1
Hesabını görmek	1	Dili dönmek	1
Adını vermek	1	Canı sıkılmak	1
Gözleri parlamak	1	Aklına gelmek	3
Sağ ol	6	Göz yummak	1
Kendinden geçmek	1	Karşı çıkmak	4
Gözünü açmak	2	Canı isterse	1
Söz dinlemek	3	Önüne geçmek	2
Sesini çıkarmamak	9	Haberi olmak	1
Yüz vermek	1	Yerine getirmek	1
İşe yaramak	1	Kıyameti koparmak	1
Bir dediğini iki etmemek	1	Gözünün içine bakmak	1
Göz kırpma	1	Önüne dikilmek	1
Ayağa kaldırmak	1	Başı dönmek	3
Haber vermek	4	Gözü kararmak	1
Gülüp geçmek	1	Farkına varmak	1
Uykusu gelmek	1	Yerine geçmek	1
Ağzını kapamak	1	Omuzuna binmek	1
Gözü kapanmak	1	Sağa sola bakmamak	2
Merak etmek	1	El atmak	1
Selam söylemek	1	Hoş geldiniz	3
Bereketli olsun	1	Kül olmak	1
Yola çıkmak	1	Gezip tozmak	1
İşe koşmak	1	Yolunu bulmak	1
Eksik olmamak	1	Ses çıkarmamak	1
Sırt üstü	1	Bir baştan bir başa	1
Kulak asmamak	2	Başına toplamak	1
Gözünü dikmek	4	Kendine gelmek	1
Buz tutmak	1	Doyum olmamak	1
Yüreği yanmak	1	Ağır başlı	1
Olan oldu	2	Kaşları çatılmak	1
Sahip çıkmak	1	Karşı karşıya	1
Ömrüne bereket	1	Dili çözülmek	1
Adam olmak	2	Başbaşa	1
Kulakları çınlamak	1	Gözleri kararmak	2
İçten içe	1	Yerinde duramamak	2
Gözden geçirmek	3	Yan gözle bakmak	1
Su gibi akmak	1	Geri kalmak	1
Kan davası	1	Gözüne girmek	1
Canını sıkmak	1	Yas tutmak	1
Dişini sıkmak	1	Kırk yılda bir	1
El açmak	1	Haber almak	1
İçi burkulmak	1	Gözleri kapanmak	2
Candan bağlı	1	Ortaya çıkmak	2
Gözü takılmak	1	Ayağa kalkmak	1
Başından kaynar sular dökülmek	1	Başı önünde	1
Ağzını açmamak	1	Adı karışmak	1
Bağrına basmak	1	Özür dilemek	1
Bata çıka	1	Yola koyulmak	2
El emeği	1	Can vermek	1

Atasözü	Sıklık
Yaş kesen baş keser	1

KİTAPIN ADI/YAZARI		CUMHURİYET ÖNCESİ YAZARLARDAN ÇOCUKLARA ŞİİRLER	
KİTAPIN TÜRÜ		HİKAYE	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		366	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		288	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		3	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		3	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Üstüne gelmek	1	Tadı damağında kalmak	1
Ardına düşmek	1	Yola düşmek	1
Canını almak	1	Yüzü suyu hürmetine	2
Kan kusmak	2	Saçını başını yolmak	1
Ödü patlamak	3	Derdine düşmek	1
Selam vermek	2	Göz gözü görmemek	1
Can vermek	1	Dili varmamak	2
Gözleri yaşla dolmak	1	Güç bela	1
Karşı gelmek	1	Yüreğine su serpmek	1
Arkasını vermek	1	Yedisinden yetmişine kadar	1
Önüne gelen	1	Ağzı var dili yok	1
Kırıp geçirmek	1	Kanını iliğini kurutmak	1
Bıyıkları terlemek	1	Peşine düşmek	3
Boynunu vurmak	1	Altüst etmek	3
Elinden gelmek	2	Yüreğine ateş düşmek	1
Allah allah	1	Delik deşik	2
Yer öpmek	1	Göz değmek	1
Ayak basmak	1	Gözünü dikmek	1
Kaşla göz arasında	2	Bağrına basmak	3
Taklak atmak	1	Yolunu bulmak	1
Dil uzatmak	1	Sabaha çıkmamak	1
Katı yürekli	1	Gözleri kararmak	1
Ayak diremek	1	Az buçuk	3
Anadan doğma	1	Kendini toplamak	2
Ayağı yerden kesilmek	1	Kurban olayım	1
Parmağı ağzında kalmak	1	Eksik etek	1
Cebine indirmek	1	Aklını kaybetmek	1
El ele	2	Dilinden kurtulamamak	1
Boyun eğmek	1	Zehir zemberek	1
Diz çökmek	4	Yanıp tutuşmak	1
Gözü yılmak	1	Kül olmak	1
İnan olsun	2	Gece gündüz dememek	1
Toprağı bol olsun	1	Üstüne yürümek	1
Yüreği hoplamak	1	Suya düşmek	1
Allah akıl fikir zihin açıklığı versin	1	Yas tutmak	2
Gözüne ilişmek	2	Akıl sır erdirememek	2
Gözlerini dikmek	2	Yola dizilmek	1
Yerine geçmek	1	Dilinden düşürmemek	1
Olan biten	2	İçine kurt düşmek	1
Soluğu almak	1	Gözlerini yummak	2
Gözünü açmak	4	Aklı ermek	1
Aşağı tükürsem sakal,yukarı tükürsem bıyık	1	Gözü kan çanağına dönmek	1
Sıkı fıkı olmak	1	Canına yetmek	1
Tez canlı	1	Allah aşkına	2
Devede kulak	1	Yerden yere vurmak	1
Gözyaşı dökmek	1	Aklı başına gelmek	3
Yüzünden akmak	1	İçine çekmek	1
Kendine gelmek	2	Kulak kesilmek	1
İyi saatte olsunlar	1	Üzerine almak	1
Merak etmek	1	Başı dönmek	2
Hesap vermek	1	Gözü kararmak	1

Baş eğmek	1	Pılı pırtıyı toplamak	1
Sesini çıkarmamak	3	Salık vermek	1
Çat pat	1	Gözünü kapamak	1
Kaşlarını çatmak	2	İçi cız etmek	1
İçi sıkılmak	1	Konu komşu	1
Yüreği çarpmak	1	Hüküm vermek	1
Can acısı	1	Gözünü kırpmak	1
Ağzından dökülmek	1	Yola çıkmak	3
Hatır sormak	1	Ekmek parası	1
Yüz vermek	2	El sürmemek	1
Aklına gelmek	2	Aklından geçirmek	1
Şeytan dürtmek	1	İyi gözle bakmamak	1
Üst baş	3	Laf etmek	1
Ayağa kalkmak	1	Hatır için	1
Gözden geçirmek	1	Vay anasını	1
Sıra dayağı	1	Vız gelmek	1
Şart olsun	8	Sökün etmek	1
Şaha kalkmak	1	Yol göstermek	1
Boş düşmek	5	Baş köşe	1
Elden ele	1	Aklına esmek	1
Dişini göstermek	1	Hoş geldin	2
Karşısına dikilmek	1	Şafak sökmek	1
Yoluna girmek	1	Adam akıllı	1
Allah bilir	2	İliğine işlemek	1
Başını sokmak	1	Eksik etmemek	1
Sesi çıkmamak	1	Bel bağlamak	1
Gözlerinin içine bakmak	1	Ayak üstü	1
Meydana çıkmak	1	Bildiğini okumak	1
Omuz silmek	1	Göz atmak	1
Gözleri yaşarmak	2	Aklı başında	1
Omuz vermek	1	Gözleri kamaşmak	1
El kadar	1	Şeytan dürtmek	1
Yolun açık olsun	1	Ya herrü ya merrü	1
Dişinden tırnağından arttırmak	1	Gözden kaçmak	1
Yol açmak	1	Pabuç bırakmamak	1
Dişini sıkamak	1	Şıp diye	1
Hoşbeş etmek	1	Haddini bilmek	1
Ardı sıra	1	Adet yerini bulsun diye	1
Ağzı sulanmak	1	Zihnini kurcalamak	1
Canı sıkılmak	2	Emir kulu	1
Yanı başında	2	Başına buyruk	1
Göz kesilmek	1	Geçmiş olsun	1
Köşe bucağı	1	Oralı olmamak	1
Göz yummak	1	Taş çıkartmak	1
Kulağı çınlamak	1	Kendi kendine	1
Baştan başa	2	Punduna getirmek	1
Göz alabildiğine	1	Nutku tutulmak	2
Çatık kaş	1	Aklından uçuvermek	1
İçine almak	1	Gözüne girmek	1
Yerinden oynamak	1	Neme lazım	1
Önüne geçmek	1	Ele ele vermek	1
Kendini tutamamak	3	Geri dönmek	1
Gözleri dolmak	1	Açık gözlü	1
Yola düzülmek	1	Gözden kaybolmak	2
Geri kalmak	1	Eksik olmamak	1
Gözü açık	1	Kulaklarını dikmek	1
Tuzağa düşmek	1	Aklı almamak	1
Boynunu bükmek	3	Gözüne inanmamak	1
Dünya kadar	1	Parmakla gösterilmek	1
Tozu dumana katmak	1	Başına toplamak	1

Kendini bırakmak	1	Boğazına düşkün	1
Kendi halinde	3	Yaka silkme	1
Kırk dökük	1	Hatırını saymak	1
Günahı boynuna	1	Boydan boya	1
Eline düşmek	1	Göğüs germek	1
Kara haber	1	Yol vermek	1
Gözleri parlamak	2	Zıvanadan çıkmak	1
Kulak vermek	1	Enine boyuna	2
Elden gitmek	1	Şeytan diyor ki	2
Yol görünmek	3	Çekidüzen vermek	1
Aklını oynatmak	1	Hin oğlu hin	1
Sırta kadem basmak	1	Parmak kadar	1
Ses vermemek	1	Kulağını çekmek	1
Kendini alamamak	1	Dudak bükmek	1
Öte beri	2	Gözünü korkutmak	1
Burnunu çekmek	1	Başta çıkmak	1
Canı istemek	1	Dile getirmek	1
Nefes nefese	1	Gözünün önünden gitmemek	1
Bağdaş kurmak	1	Ses çıkarmamak	1
Ocağına incir dikmek	1	Aklı fikri	1
Külâhı giydirmek	1	Gün doğmak	1
Ağızına bakmak	1	Mekik dokumak	1
Gel zaman,git zaman	1	Canını dişine takmak	1
Buyur etmek	1	Ağızına bir şey koymamak	1
Sabrı tükenmek	1	Akıl etmek	1
Dört dönmek	1	Boylu boyunca	1
Muradına ermek	1	Hakkını vermek	2
Kendini kaptırmak	1	Hayal meyal	1
Elinde düşürmemek	1	Aklından çıkarmak	1
Soluk soluğa	1	İçinden gülmek	1
Ele geçmek	1	El değmemiş	1
Peşinde koşmak	1	Öteden beri	1
Bir baltaya sap olmak	1	Uykusu kaçmak	1

Atasözleri	Sıklık	Atasözleri	Sıklık
Lafla peynir gemisi yürümez	1	Yuvarlanan taş yosun tutmaz	1
Güvendiği dağlara kar yağmak	1		

KİTABIN ADI/YAZARI		İNCİNİN MACERALARI	
KİTABIN TÜRÜ		HİKAYE	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		82	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		69	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		1	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		1	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
aklından geçirmek	3	içi daralmak	1
kulak kabarttı	1	haber vermek	1
yüreğine inmek	1	selam vermek	1
dudak bükme	1	kendini beğenmek	1
düşünüp taşınmak	1	göz etmek	1
ölçüp biçmek	1	kaş çatmak	1
kulak kesilmek	1	aklı gitmek	1
göz kırpma	1	karşısına dikilmek	1
peşi sıra	2	vız gelmek	2
yüreği çarpmak	1	canı sıkılmak	2
boşa gitmek	1	çekip gitmek	2
kafa patlatmak	1	içini çekmek	3
burnunu sokmak	1	gözleri dolmak	2
dişe dokunuş	1	içi parçalanmak	1
aldırış etmemek	1	kuyruğuna basmak	1
el uzatmak	2	yüz vermek	1
adım atmamak	1	karşı gelmek	1
derdine düşmek	1	hiçe saymak	1
ağzı sulanmak	1	göğsüne bastırmak	1
her kafadan bir ses	1	gözünden kaçmak	1
kulak vermek	1	tahtalı köy	1
kan ter içinde	1	gözleri dalmak	1
taban tepmek	1	allah aşkına	1
göç etmek	1	boynu bükülme	1
diz çökmek	1	önüne düşmek	1
gözü kör olsun	2	akıl erdirememek	2
kendini vermek	1	aklına getirmek	1
gönlü olmak	1	caka satmak	1
omuz silmek	2	işini bilmek	1
tepeden tırnağa	1	el ayak çekilmek	1
işi başından aşmak	2	kendine gelmek	1
gözden geçirmek	1	öte beri	1
güven vermek	1	uykusu gelmek	1
can sıkıntısı	1	gözleri yaşarmak	1
Atasözleri	Sıklık		
Atlar tepişir,arada eşekler ezilir	1		

KİTABIN ADI/YAZARI		TANRI MİSAFİRİ	
KİTABIN TÜRÜ		HİKAYE	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		317	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		238	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Dudak bükmek	3	Canını yakmak	1
Rüyada görse hayra yormamak	1	Allah versin	1
Haber vermek	2	Yükünü tutmak	1
Çene çalmak	1	Şeytana külahını ters giydirmek	1
Akılda kalmak	1	Alem yapmak	1
Kaşlarını kaldırmak	1	Kulaklarını çekmek	2
Dilinden düşürmemek	1	Malum olmak	1
Renkten renge girmek	3	Baş döndürücü	1
Akıl ermek	1	Yüreğine inmek	2
Canı sıkılmak	4	Canını almak	3
Diz çökmek	2	Bir paralık etmek	2
Bağdaş kurmak	1	Gözü kapalı	1
Postu sermek	1	Aklında tutmak	1
Dili varmamak	2	Yanıp tutuşmak	2
Taşı gediğine koymak	1	Aklından çıkmak	1
Boynunu bükmek	4	Yakasına yapışmak	2
Deniz tutmak	1	Nikah kıymak	1
Canını sıkmak	1	Damarı tutmak	2
Halden anlamak	1	Nuh der peygamber demez	2
Gözünü seveyim	3	Dili uzun	1
Yüz çevirmek	1	Gözleri fırlamak	1
Haberi olmak	1	İşine gelmek	2
Öte beri	1	Üstüne gelmek	1
Mide bulandırmak	1	Kolayını bulmak	1
Aklını bozmak	1	İş görmek	3
Üstüne iyilik sağlık	2	Gönlünü almak	1
Gözüne dizine durmak	1	Kendi halinde	1
Göz koymak	1	Hoş görmek	1
Aslı, faslı olmamak	1	Kulak vermek	2
Göz yaşı dökmek	1	Sabrı tükenmek	1
Bir paralık olmak	2	Yüzüne vurmak	1
Tereyağından kıl çeker gibi	1	Göz göre göre	2
Dişini sıkamak	1	Peşini bırakmak	1
Cehennem olmak	1	Güç gelmek	2
Ders vermek	1	Gün görmüş	1
Gözü dönmek	2	Yüreği ezilmek	1
Başını dinlemek	1	Gözü kararmak	1
Peşine takılmak	3	Ağzından bal akmak	1
Ses çıkarmamak	1	Üstüne düşmek	1
Kurban olayım	2	Yazıklar olsun	1
Elinden bir kaza çıkmak	1	El sürmemek	1
Ortada kalmak	1	Ötede beride	1
Haber almak	1	Üstüne almak	1
Kan beynine çıkmak	2	Gözünün önünde	1
Canını çıkarmak	1	Ağzı sulanmak	1
Şart olsun	2	Hanyayı Konyayı anlamak	1
Gözlerini dikmek	1	İçi yanmak	1
Can kurban	2	Uğurlar ola	1
Kıyamet gibi	1	Çiğneyip geçmek	1
Ağız yapmak	1	İyi gitmek	1
Kendini göstermek	1	Acısını çıkarmak	1
Saç saça baş başa	1	Çatık kaş	1

Sesini kesmek	1	Aklına gelmek	1
Gözleri yaşla dolmak	1	Metelik vermemek	1
Adam olmak	2	Gözleri parlamak	2
İş olsun	1	Dili tutulmak	1
Sözü kesmek	3	Aklı yatmak	1
Gözlerini kamaştırmak	1	Aklı ermek	1
Aralarını bulmak	1	Pot kırmak	1
Baştan çıkarmak	1	Ağzını açmak	1
Gözünü açmak	2	Uykuya dalmak	1
Hoşuna gitmek	1	Tuzla buz olmak	1
Yan çizmeye başlamak	1	Aklına sığmamak	1
Derdini dökmek	1	İş tutmak	1
Göz göze gelmek	1	Aklı başından gitmek	1
Başını önüne eğmek	2	Ayak diremek	2
Göğüs geçirmek	4	Cancığır	1
Yükünü atmak	1	El açmak	2
İleri gelmek	1	Yüz vermek	2
Sinirine dokunmak	4	Canı burnuna gelmek	1
Kendine gelmek	1	Gına gelmek	1
Tüyleri ürpermek	1	Hesap sormak	1
Boşa gitmek	3	Eli boş dönmek	1
Aklına gelmek	2	Çileden çıkmak	1
Aklı ermek	2	Belaya çatmak	1
Yüze gülmek	1	Kafasına koymak	1
Yolunu bulmak	1	Başını belaya sokmak	1
Gözünün içine bakmak	1	Gözü kör olsun	1
Başbaşa kalmak	1	Baş göstermek	1
Kendini vermek	1	Yer bulmak	1
Göz ucuyla	1	Ortadan kaybolmak	1
Ağzından kaçırmak	2	Evlere şenlik	1
Can çekişmek	1	Kulağına çalınmak	1
Dizinin dibinde	1	Haddine düşmek	1
Gözlerini kapamak	2	Baş belası	1
Gözleri ilişmek	1	Bereket versin	2
Dilini yutmak	2	Kırk yılda bir	1
Üzerine düşmek	1	İşi düşmek	2
Kalbini kırmak	1	Önüne katmak	1
Çıban başı	1	Ekmeğini taştan çıkarmak	1
Dünyaya gelmek	1	İki ayağını bir pabuca sokmak	1
İş güç	1	Sevda çekmek	1
El çırpamak	1	Hiçe saymak	1
Sözünü bal ile kesmek	1	Hüküm vermek	1
Geri kalmak	2	Omuz silmek	1
Kendini tutamamak	3	Aklı öğretmek	1
Kıymetini bilmek	1	Aklından geçirmek	1
Göz boyamak	1	Biçilmiş kaftan	5
Aklına getirmek	1	Sessiz sedasız	1
Şifayı bulmak	1	Gönlü olmak	1
Kendini alamamak	1	Ateşten gömlek	1
Gözü açılmak	1	Görmezlikten gelmek	1
Günahına girmek	2	Parmak ısırmak	1
Baş başa kalmak	1	Hak vermek	1
Yüz yüze gelmek	1	Naza çekmek	1
Hüküm sürmek	1	Göz gezdirmek	1
Ele geçirmek	1	Allah aşkına	2
Akla gelmek	1	Pir pak olmak	1
Söz vermek	3	Ayaklarına kapanmak	1
Boş bulunmak	1	Helal olsun	1
Ayağının altına almak	1	Dilini mi yuttun	1
Hatır sormak	1	Ocağına düşmek	1

Ölümlü dünya	1	Kendi haline bırakmak	2
Kaşlarını çatmak	3	Alın yazısı	1
Hoş bulmak	1	Güç bela	1
Elinden gelmek	1	Renk vermemek	2
Üste vermek	1	Selam vermek	1
Kafası kızmak	1	Akılda kalmak	1
Başına hal gelmek	2	Taklak atmak	1

KİTABIN ADI/YAZARI	NASRETTİN HOCA HİKAYELERİ
KİTABIN TÜRÜ	HİKAYE
KULLANILAN DEYİM SAYISI	102
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI	95
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI	2
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI	2

Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Bir deri bir kemik	1	Burnunu sokmak	1
Elinde kalmak	1	Aklı ermek	2
Kendini göstermek	1	Kalp kırmak	1
Baş vermek	1	Elinin körü	1
Allak bullak olmak	1	Çene çalmak	1
Aklını çelmek	1	Muradına ermek	1
Hak vermek	1	Hesabını görmek	1
Takım taklavat	1	Göz kulak olmak	2
Ağız tadıyla	1	Yaya kalmak	1
Hatırı sayılır	1	Hava almak	1
Yakasına yapışmak	1	Gücüne gitmek	1
Hoşça kalın	1	Boş bulunmak	1
Çat kapı	1	Günü gününe	1
Gözyaşı dökmek	1	İstifini bozmamak	1
Sırt üstü	1	Başını belaya sokmak	1
Tanrı'nın günü	1	Sabrı tükenmek	1
Güçlük çıkarmak	1	Canı çıkmak	1
İpe un sermek	1	Ortada kalmak	1
Aklı yatmak	1	Ağzı sulanmak	1
Beti benzi atmak	1	Fırsat kollamak	1
Ağzı kalabalık	1	Kaşla göz arasında	1
Evlere şenlik	1	Ağzını açmamak	1
Sabrı tükenmek	1	Metelik vermemek	1
Göz koymak	1	Söz dinlemek	1
Kıyameti koparmak	1	İdare etmek	2
Tadını çıkarmak	1	Baş belası	1
Soyunup dökünmek	2	Canına tak etmek	1
Aklı başından gitmek	1	İşini bitirmek	1
Yola düşmek	4	Laf altında kalmamak	1
Başına çökmek	1	Gözü yılmak	1
Doyum olmamak	1	Yaradana sığınmak	1
Dişini tırnağına takmak	1	Aklını kaybetmek	1
Mızıkçılık etmek	1	Canı yanmak	1
Sökün etmek	1	Tası tarağı toplamak	1
Karnı zil çalmak	1	Size ömür	1
Zihin yormak	1	Gitti gider	1
Gözlerini yummak	1	Nevri dönmek	1
Sağ olun	1	Canı tatlı	1
Gözü tutmak	1	Elden gitmek	1
Hevesi kursağında kalmak	1	Arap saçına dönmek	1
Gemi azıya almak	1	Dolma yutmak	1
Gâvur etmek	1	Kapıya dayanmak	1
Kesip atmak	1	Giyim kuşam	1
Damarı tutmak	1	Süsleyip püslemek	1
Zıvanadan çıkmak	1	Hatırı kalmak	1
Hoş geldiniz	1	Mahkemeye düşmek	1
Suyunun suyu	1	Kara haber	1
Tatlı dil	1		

Atasözleri	Sıklık
Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür	1
El elin eşeğini türkü çağırarak arar	1

KİTABIN ADI/YAZARI		ALDI SÖZÜ ANADOLU	
KİTABIN TÜRÜ		HİKAYE	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		264	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		185	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		22	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		19	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
sahip çıkmak	2	ağzını açmamak	1
gün görmüş	3	çileden çıkmak	1
gözünün içine bakmak	1	kendini toplamak	1
ayakta tutmak	4	iş düşmek	1
varı yoğu	1	peşine düşmek	1
az gelmek	1	dolu dizgin	1
adım başına	1	gözlerine inanmamak	1
kendine gelmek	3	göz göze gelmek	1
içine almak	1	içi burkulmak	1
dağ taş	1	tozu dumana katmak	1
derdini dökmek	1	niyet tutmak	1
yaş dökmek	2	oralı olmamak	1
hasret çekmek	1	yerinde durmamak	1
sağ kalmak	1	yüreği yanmak	1
geri dönmek	2	yerinden oynamak	1
allak bullak olmak	1	yüreği hoplamak	1
dümen kırmak	1	eksik olmamak	1
gece gündüz	4	allayıp pullamak	1
dile getirmek	9	ayağa kaldırmak	2
gözünü açmak	1	ileri gelenler	1
içini dökmek	4	boşu boşuna	1
başa geçmek	1	elde etmek	2
göz alabildiğine	1	akan sular durmak	1
alın yazısı	2	çıkar yol	1
göz alıcı	2	alın teri	1
yüreği sızlamak	1	iş tutmak	1
arayıp sormak	1	yola düzülme	1
dili çözülmek	3	göz açıp kapayıncaya kadar	2
söz vermek	1	gözünü açmak	1
gönül vermek	3	işin içinden çıkmak	1
oldum olası	1	kız vermek	1
baştan ayağa	1	göz kamaştırmak	1
haber almak	1	ye kürküm ye	1
yola düşmek	7	yüzüne kan gelmek	1
muradına ermek	10	oflayıp puflamak	1
dile gelmek	3	yaz kış dememek	1
gönlü akmak	1	yüzü gülmek	1
karşısına çıkmak	4	dilinden düşürmemek	1
ele avuca sığmamak	3	dili döndüğü kadar	2
köşe bucak	1	yol bulmak	1
giyim kuşam	1	gözüyle bakan	1
boy pos	1	hesaba gelmemek	1
aklına gelmek	1	bir baştan bir başa	1
yüreği ağzına gelmek	1	yol üstü	1
divan durmak	1	bağrı yanık	4
göze almak	1	aklı almamak	1
söz almak	1	olan oldu	1
kök salmak	1	bağrını delmek	1
göz dikmek	1	diz çökmek	1
yol kesmek	1	söz kesmek	1
farkına varmak	1	çile çekmek	1
ayak basmak	1	yolunu bulmak	1

sökün etmek	2	can vermek	1
nefesi kesilmek	1	meydan okumak	1
az bulmak	1	dillere destan olmak	1
helal olsun	1	arı kovarı gibi işlemek	1
hak vermek	1	gönlünü kaptırmak	1
başından geçmek	1	baş köşe	1
yaka paça	1	boynunun borcu	1
dayak atmak	1	hatırına gelmek	1
yol açmak	2	süsleyip püslemek	1
karşılık vermek	1	gönül yarası	1
önüne geçmek	1	yüreği hop etmek	1
iyi gün dostu	1	aklı başına gelmek	1
gönül almak	1	gün ola harman ola	1
ağır basmak	1	konu komşu	1
selam vermek	4	sır vermemek	1
yolu düşmek	2	canına kıymak	2
geri çevirmek	1	canını vermek	1
ağız tadıyla	2	yüreği kabarmak	1
yer almak	1	göz yaşı dökmek	1
surat asmak	1	bağrına basmak	1
el atmak	1	ele geçirmek	2
hatırını kırmak	1	elden çıkmak	1
buyur etmek	1	ortadan kalkmak	1
yolun açık olsun	1	kabına sığmamak	1
gezip tozmak	1	gözü açık gitmek	1
evirip çevirmek	1	şafak sökmek	1
eksik etmemek	1	göz kırpmamak	1
el pençe divan durmak	1	işini bitirmek	1
yol almak	2	gel zaman git zaman	3
gün doğmak	2	kasıp kavurmak	1
güçlük çekmek	1	yanı başında	2
ışık tutmak	2	başı dönmek	1
temel taşı	1	kendi kendine	1
canını almak	1	yanıp tutuşmak	2
önüne çıkmak	1	dünyaya gelmek	2
gözü görmemek	1	nikah kıymak	1
boyun eğmek	1	dem vurmak	1
bir kalemde	1	başına vurmak	1
yol göstermek	2	baştan başa	1
söz açmak	1	sözü kesmek	2
yol vermek	2		

Atasözleri	Sıklık	Atasözleri	Sıklık
Çorbada Bizimde Bir Kaşık Tuzumuz Bulunsun	1	Ayağını Yorganına Göre Uzat	1
Çorbanın yağı Yüzünde İnsanın Merdi Sözünde Durur	1	Sürüden Ayrılan Kuzuyu Kurt Kapar	1
Bir Fincan Kahvenin Kırk Yıllık Hatırı Vardır	2	Ağaç Yaşken Eğilir	1
sayılı gün çabuk geçer	1	Kabahat Samur Kürk Olsa Kimse Sırtına Almaz	1
gönül ferman dinlemez	2	Ne Ekersen Onu Biçersin	1
derdini söylemeyen derman bulamaz	1	Taşıma Su İle Değirmen Dönmez	1
Davulun Sesi Uzaktan Hoş Gelir	1	Keskin Sirke Küpüne Zarardır	2
Gülü Seven Dikenine Katlanır	1	Üzüm Üzüme Baka Baka Kararır	1
Dağ Dağa Kavuşmaz İnsan İnsana Kavuşur	1	Bülbülün çektiği dili belası	1
Parayı Veren Düdüğü Çalar	1		

KİTABIN ADI/YAZARI		ALTIN IŞIK	
KİTABIN TÜRÜ		HİKAYE	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		132	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		97	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Dişinden, tırnağından arttırmak	1	Küplere binmek	1
Ekmeğini kazanmak	1	Gönlünü çalmak	1
Muradına ermek	5	Hesap etmek	1
Kulak asmamak	1	Baş üstüne	2
Uykusu kaçmak	1	İşe yaramak	3
Söz vermek	2	Canına kıymak	1
Elinde kalmak	2	Önüne çıkmak	2
Hava almak	1	Yüreği hoplamak	2
Adam olmak	1	İçi sızlamak	1
Allaha ısmarladık	3	Meydana çıkmak	1
Yola çıkmak	4	Geri kalmak	1
Allah aşkına	1	Geri dönmek	1
Aklı başına gelmek	2	Meydana atılmak	1
Arkasına düşmek	1	Meydan okumak	1
Hüküm vermek	1	Yolunu bulmak	1
Haber vermek	1	Boşa gitmek	1
Yola düşünce	4	Sözünde durmak	1
Gönül vermek	5	Canını yakmak	1
Yola düşmek	1	Gözü kararmak	1
Yanıp tutuşmak	1	Canı çıkmak	1
El emeği	1	Canını vermek	3
Hatırına gelmek	2	Kan akıtmak	2
Önünü kesmek	1	Bahtı kara	2
Yerli yerinde	1	Kolu kanadı kırılmak	1
Galebe çalmak	1	Kalbine doğmak	1
Selam vermek	1	El açmak	2
Haber almak	1	Gözü yılmak	1
Hoşuna gitmek	1	Yerini tutmak	1
Can sıkıntısı	1	Gözün aydın	1
Can atmak	1	Geri çekilmek	1
Gözleri kamaşmak	1	Helal olsun	1
Başına bela olmak	1	Hak etmek	1
Can vermek	2	Göç etmek	1
Gözünü açmak	1	Peşine düşmek	1
Ders vermek	1	Yol kesmek	1
Tatlı dil	1	Ad almak	1
Yas tutmak	3	Gözyaşı dökmek	1
Dünyaya gelmek	1	Yol bulmak	1
Benzi atmak	1	Sözü geçmek	1
Diz çökmek	1	Karşı durmak	1
Bel bağlamak	1	Kan davası	1
Bağına basmak	3	Yola düzülmek	1
Aklını kaybetmek	1	Elinden tutmak	1
Başından geçmek	1	İşini bitirmek	1
Nikah kıymak	1	İnsan eti yemek	1
Aklı başında	1	Eksik olmamak	1
Kulağına girmemek	1	Kılıçtan geçirmek	1
Aklını oynatmak	1	Gözü açık	1
Kara haber	1		

KİTAPIN ADI/YAZARI		87 OĞUZ	
KİTAPIN TÜRÜ		HİKAYE	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		137	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		112	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Gözlerini yummak	2	Canı sıkılmak	2
Yerinden fırlamak	1	Çeki düzen vermek	1
Vız gelmek	1	Boylu boyunca	1
Ayağa kaldırmak	1	Ödü kopmak	2
Eksik kalmak	1	Canı istemek	1
Hele şükür	1	Merak sarmak	1
Rahat yüzü görmemek	1	Öne sürmek	1
Meydana çıkmak	3	Geri dönmek	1
Ses çıkaramamak	4	Göğsü kabarmak	1
Ne pahasına olursa olsun	1	Yanına sokulmak	1
Göreceği gelmek	1	Boy ölçüşmek	1
Kendi kendine	1	Günden güne	1
Suya düşmek	1	Küçük görmek	1
Tadı kaçmak	1	Orta halli	2
Gözünü açmak	1	Sıkı fıkı	1
Tozu dumana katmak	1	Arkasından ayrılmamak	1
Yaşlı başlı	1	Öteden beriden	1
Başa geçmek	2	Gık dememek	1
Ağır başlı	2	Baş sıkılmak	1
Baş kazan olmak	1	Tersi dönmek	1
Gözüne çarpmak	3	Surat asmak	2
Akıl erdirmek	1	El çırpma	1
El bende	2	Aşağı yukarı	2
Gözden kaçmak	2	Gülmekten kırılmak	1
Kaşlarını çatmak	3	Ses vermemek	1
Başını sallamak	1	Akıl öğretmek	1
Ateş kesilmek	1	Hak vermek	1
Gözden geçirmek	1	Eti senin kemiği benim	1
Sefa geldiniz	1	İdare etmek	1
Etrafını almak	2	İçinden geçirmek	1
Gözleri dolu dolu olmak	1	Gözlerine inanamamak	1
Kendinden geçmek	1	Üstüne düşmek	1
Yoluna koymak	1	Dünya kadar	1
Gözünü dört açmak	1	Çimdik atmak	1
Ağızdan kaçırma	1	İç erimek	1
İş görmek	1	İç çekmek	1
Gözleri kapanmak	1	Yol vermek	1
Üstün gelmek	1	Üst baş	1
Yerli yerinde	1	Olur olmaz	1
Düşüp kalkmak	1	Merak etmek	1
Sözünü kesmek	1	İşini bitirmek	1
Adam olmak	1	Boy pos	1
Boynunu bükme	3	Kafası kazan gibi olmak	1
Kaşlarını kaldırmak	1	Bir dediği iki olmamak	1
Önüne geçmek	1	Gözünü ayırmamak	1
Gözü kaymak	1	Hayat adamı	1
Paldır küldür	1	Hak etmek	1
Aklından geçirmek	2	İlk ağızda	1
Altüst etmek	1	Aşağı kalmamak	1
Bereket versin	2	Elden geçirmek	1
Kendini alamamak	2	Kendini göstermek	1
Aklında kalmak	1	Kendini yemek	1

Başıboş bırakmak	1	Gönlü olmak	1
Gözlerini dikmek	1	Yola çıkmak	1
Çenesini tutmak	1	Meydan kalmamak	1
El ele vermek	1	Dört gözle beklemek	1

KİTABIN ADI/YAZARI		KUKLACI	
KİTABIN TÜRÜ		HİKAYE	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		244	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		199	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		4	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		4	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Söz aramızda	1	Başını dinlemek	3
Elinden gelmek	1	Aşağıdan almak	1
Aklı başında	2	Burnundan getirmek	1
Etiliye sütlüye karışmamak	1	Hesabı kesmek	1
Farkında olmak	2	Gözlerini kapamak	1
Fazla gelmek	1	İki dirhem bir çekirdek	1
Karşı çıkmak	2	Canını sıkmak	1
İki ucunu bir araya getirememek	1	Cin çarpmak	1
Meydan okumak	1	Başa gelmek	1
Hayır görmemek	1	Canı istemek	1
Ağız tadı	1	Kulağı delik	1
Dilini mi yuttun	1	Ele güne karşı	1
Canı çıkmak	1	Cep harçlığı	1
Eşek başı mıyım	1	İşi azıtmak	1
Hoş geldiniz	3	Ufak tefek	2
Canı sıkılmak	1	Bir hal olmak	1
İçi bayılmak	1	Kendini bilmek	1
Karşı gelmek	1	İyi kötü	2
Eşek sudan gelinceye kadar dövmek	1	Kaşlarını çatmak	1
Aklını bozmak	1	Gözünün içine bakmak	1
Üstüne varmak	4	Ağzını topla	1
El kaldırmak	1	Kız almak	1
Baş belası	1	Sırasına getirmek	1
Başını sokmak	1	Anasının kızı	1
Ağzının payını vermek	2	Burnunun doğrusuna gitmek	1
El sürmemek	2	Aklı başına gelmek	1
Haddini bilmek	1	Elini çabuk tutmak	1
Aklını başına toplamak	2	Sahip çıkmak	1
Borusu ötmek	1	Besiye çekmek	1
Aklına koymak	1	Yüz göz olmak	1
Durup dururken	1	Bereket versin	1
El kaldırmak	1	Allaha ismarladık	1
Alın teri	1	Yüz vermek	1
Kendini kaybetmek	1	Göze çarpmak	1
Nalıncı keseri gibi kendine yontmak	1	Yok pahasına	1
Hesap kitap	1	Gözüne dizine dursun	1
Aklı ermek	1	Burnundan solumak	1
Ortaya çıkmak	5	Cehenneme kadar yolu var	1
Dinden imandan çıkmak	1	Ne hali varsa görsün	1
Çenesini tutmak	1	Yüz üstü bırakmak	2
Gününü görmek	1	Üzerine almak	1
Fena olmak	1	Yaşlı başlı	1
Can sağlığı	1	İşine gelmek	1
Burnundan gelmek	1	Turşusunu kurmak	1
Canı isterse	1	Evirip çevirmek	1
Çanak tutmak	2	Ara sıra	1
Çoluk çocuk	1	Yolu düşmek	1
Ağız açtırmamak	1	Oldu olacak	1
Ağzı var dili yok	2	Güle güle	1
Başını belaya sokmak	1	Gözünü kırpmadan	1
Ağzını açmamak	2	Merak etmek	1
Ortaya dökmek	2	İyi etmek	1

Yüzüne vurmak	1	Sivri akıllı	1
El kapısı	1	ileri sürmek	1
Eline doğmak	1	Haklı çıkmak	1
Araya girmek	1	Söz almak	1
Üzerine yıkmak	1	Yol aramak	1
Kırk yılda bir	1	Elde etmek	3
Yan gözle bakmak	1	Yer almak	1
Patlak vermek	1	Merak sarmak	1
İleri geri söylemek	1	Kendini kaptırmak	1
Açıktan açığa	1	İşe yaramak	3
Can sıkıntısı	2	Hoşuna gitmek	1
Farkına varmak	1	Hesap tutmak	1
Ortaya atılmak	1	Karınca kaderince	1
Şamar oğlanı	1	Üstüne almak	1
Canından bezmek	1	Adını anmamak	1
Aşağı yukarı	1	Gözü kapalı	2
İşi olmak	2	Gözüne ilişmek	1
Şeytana külahını ters giydirir	1	Kan ter içinde kalmak	1
Helal olsun	1	Göz atmak	1
Başı dinç olmak	1	Eline ayağına sarılmak	1
Haber vermek	2	Değer biçmek	1
El altında	1	Dudak bükmek	1
İşi düşmek	1	Boğazına düşkün	1
Can sıkıntısı	1	Gözü doymak	1
Sermayeyi kediye yüklemek	1	Gözü tutmak	1
Baştan aşağıya	1	Düşse kalka	1
Aklını oynatmak	1	Ayak uydurmak	1
Söz geçirmek	1	Sıkıntı çekmek	1
Sözü geçmek	1	Can atmak	1
Sırtından geçinmek	1	Kalıbının adamı olmamak	1
Göz hapsine almak	1	Açık gözlü	1
Aklına gelmek	4	Eli değmemek	1
Gözünü dikmek	1	Güç gelmek	1
Kendi kendine	2	Canını yetmek	1
Çekip çevirmek	1	Nikah kıymak	1
Günü gününe	1	Kuyruğuna basmak	1
Yerine koymak	1	Söz dinlemek	1
Sözünü etmek	3	Gözleri kararmak	1
Hangi dağda kurt öldü	2	Başı dönmek	1
Bağdaş kurmak	2	Kendini beğenmek	1
Kapanın elinde kalmak	1	Eli dar	1
Gezip tozmak	1	Ayak üstü	1
Ne oldum delisi olmak	2	Hatır sormak	2
Gönül almak	2	Yoluna koymak	1
Ayağı alışmak	2	İş görmek	1
İç çekmek	1	Başını ağrıtmak	1
İşini görmek	2	Başından sağmak	1
Ortaya dökmek	1		

Atasözleri	Sıklık	Atasözleri	Sıklık
Besle kargayı oysun gözünü	1	Yumuşak başlı atın tekmesi pek olur	1
Alet işler el öğrenir	1	Ağaç yaş iken eğilir	1

KİTABIN ADI/YAZARI		BAĞRI YANIK ÖMER	
KİTABIN TÜRÜ		HİKAYE	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		542	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		371	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		7	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		7	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Karar vermek	1	can havliyle	1
dağ başı	1	kamı çekilmek	1
yüzüne bakmamak	2	oh demek	2
kulaktan kulağa	1	iyi olmak	3
yokuş aşağı	2	yüreği sızlamak	2
iç çekmek	1	elinden gelmek	2
dünya evine girmek	1	akıl etmek	1
başından geçmek	1	boş bulunmak	2
ahret suali	1	bağdaş kurmak	2
merak etmek	3	yerini tutmak	4
sıkıntı çekmek	1	dik dik bakmak	1
iyi etmek	2	bit yeniği	1
yola çıkmak	2	öte beri	1
yerine getirmek	1	başında beklemek	1
kız vermek	1	hık mık etmek	1
ses çıkarmamak	4	aklı fikri	1
gözden kaybolmak	1	ara sıra	4
bahtı kara	1	aklına esmek	1
karnı tok sırtı pek	1	leke sürmek	2
ödü kopmak	2	gözünün içine bakmak	3
yüreği çarpmak	1	dik başlı	1
gözü kararmak	2	boyun eğmek	2
kasıp kavurmak	1	eyvallah etmemek	1
içi titremek	2	adam yerine koymak	1
binde bir	1	omuz silmek	2
ateş püskürmek	1	diş göstermek	2
kavga çıkarmak	4	içine kurt düşmek	1
hasret çekmek	1	haber vermek	1
bağrına basmak	3	öteden beri	1
özleri dolmak	1	ele geçmek	1
baş başa kalmak	1	dişini tırnağına takmak	1
kendi kendine	10	göz ucuyla bakmak	2
çekip gitmek	2	başından atmak	1
gözleri dönmek	1	abuk sabuk konuşmak	1
surat asmak	2	göz süzmek	1
adım atmamak	2	ağır basmak	1
ağzı kara	1	haklı bulmak	1
haram olmak	1	dallanıp budaklanmak	1
yüz vermek	3	gün doğmak	2
yüz bulmak	1	damarına basmak	1
araya girmek	2	suyuna gitmek	2
zıddına gitmek	4	tatlıya bağlamak	1
sesini çıkarmamak	6	kabına sığmamak	1
göz yaşı dökmek	2	göz kulak olmak	1
kalbini kırmak	1	dokuz doğurmak	1
karşısına çıkmak	1	uykusu kaçmak	1
diş bilemek	2	yola getirmek	4
yerden göğe kadar	1	laf etmek	1
yüz çevirmek	1	bir yol	3
fark etmek	4	ne güne duruyor	1
canına tak etmek	1	aklına yatmak	1
sözünü etmek	2	haşır neşir olmak	1

haberi olmak	1	aklını çelmek	2
düşünceye dalmak	1	delik deşik	1
kapı dışarı etmek	1	dört dönmek	2
düşse kalka	1	soluk soluğa	2
eninde sonunda	1	aklında kalmak	1
fırsat kollamak	2	el ayak çekilmek	1
başında kavak yelleri esmek	1	uyku tutmamak	1
kendi halinde	2	gözleri sulanmak	1
başı boş bırakmak	1	hasret kalmak	1
kulaklarını tıkamak	1	uykuya dalmak	1
yüzü gülmek	1	dertsiz başını derde sokmak	1
yüreği çarpmak	1	günahını çekmek	1
gözleri parlamak	3	göz göze gelmek	1
yüreğine su serpmek	2	göreceği gelmek	1
gözden kaçırmamak	1	el basmak	1
gemi azıya almak	1	iş görmek	1
gözlerinin içi gülmek	6	işi düşmek	3
babasının oğlu	1	iş çıkarmak	2
bıyık altından gülmek	1	diş geçirmek	1
aklından geçmek	6	el sürmemek	1
varı yoğu	2	ortaya atmak	1
hatırı sayılır	1	kendine gelmek	1
boy ölçüşmek	5	aşağı yukarı	1
meydan okumak	2	yabana atmak	2
gönlünü etmek	1	sözü geçmek	1
göz boyamak	1	aklına koymak	2
kaşlarını çatmak	4	taşı gediğine koymak	1
selam vermek	1	elde etmek	1
renk vermemek	2	başını dinlemek	1
havadan sudan konuşmak	1	ağız kalabalığı etmek	1
yolu düşmek	1	kendini toplamak	1
hangi dağda kurt öldü	1	aklına gelmek	2
belli belirsiz	1	lafı ağzında gevelemek	1
gözü tutmamak	1	işine gelmemek	1
ağzını hayra aç	1	yalan yanlış	1
şaka yapmak	1	açık gözlü	1
ağzının tadı bozulmak	1	başa çıkmak	1
taban tepip	1	sayıp dökmek	1
bir bir	1	para yedirmek	1
işe koşmak	2	yüzüne karşı söylemek	1
ölüsünü öp	1	yüzüstü kalmak	1
yüzünü buruşturmak	1	allah bilir	1
peşi sıra	1	belini doğrultmak	2
aklı kesmek	2	işini bilmek	1
ağzında bakla ıslanmamak	1	ne var ki	1
adını çıkarmak	1	düşünüp taşınmak	1
kuyruk acısı	1	bir olmak	1
kan beynine sıçramak	1	ortalığı birbirine katmak	1
tozu dumana katmak	1	gözlerinin içine bakmak	1
yalan dolan	2	birlik olmak	1
göz yummak	3	boş vermek	1
gel gelelim	2	başına çorap örmek	1
gönlüne göre	1	bel bağlamak	2
canını bağışlamak	3	gönlü olmak	1
çil yavrusu gibi dağılmak	1	göz koymak	1
aklı ermek	3	gölgesi altında	1
ileri gitmek	1	gözü olmamak	1
yolunu bulmak	1	tuzak kurmak	1
baş sallamak	2	gizliden gizliye	1
yan yana	1	süt kuzusu	1

farkında olmamak	2	gözleri dolu dolu olmak	1
aklından geçirmek	2	gönülünü hoş etmek	1
zemzemle yıkanmış	1	evirip çevirmek	1
gözünü dikmek	4	uykusunu almak	2
ayak diremek	1	uykusu gelmek	1
sırtı yere gelmemek	1	oh çekmek	1
yere sermek	1	güçlük çekmek	1
ağzını açmamak	3	göze almak	1
gözden düşmek	1	inceden inceye	3
kafa yormak	1	kısa kesmek	1
taş kesilmek	1	soluğu kesilmek	1
aldırış etmemek	5	farkında olmak	1
har vurup harman savurmak	1	söz vermek	1
pusulayı şaşırmak	1	gözleri dolmak	1
değirmenin suyu nereden geliyor	1	yüz yüze gelmek	1
dudak bükmek	3	elini çabuk tutmak	1
canına minnet	2	yola düzülme	1
hesap sormak	1	gözü arkada kalmak	1
gözünün yaşına bakmamak	1	birbirine düşmek	1
dizini dövmek	2	lafını etmek	2
kılı kıpırdamamak	1	lafı ağzına tıkmak	1
gözü dolmak	2	el atmak	1
hoş görmek	1	kancayı takmak	1
nefesi kesilmek	1	haddini bilmek	1
baş köşe	1	hoş tutmak	2
gece gündüz	1	hatır için	2
yoldan çıkmak	1	içten içe	1
söz konusu	1	söz kesmek	2
can acısı	1	kendini göstermek	2
dili tutulmak	1	parmağı ağzında kalmak	1
yol almak	1	ölüp ölüp dirilmek	2
yanına kalmak	1	can evinden vurmak	1
belini bükme	1	bilmezlikten gelmek	1
baş üstüne	1	ayağını denk almak	1
at başı beraber	1	geçmiş olsun	1
kulağını bükme	1	sağ ol	1
eline düşmek	1	kanı kaynamak	1
geri dönmek	2	ağzının suyu akmak	1
baş üstüne	1	kafa tutmak	1
güle güle	1	karşı çıkmak	1
kolaçan etmek	1	ileri sürmek	1
kulak vermek	3	ötede beride	1
ağzını aramak	2	ağzından kaçırmak	1
gözünü açmak	2	gönül almak	2
yüreği cızlamak	1	iş güç	2
içini çekmek	4	kulak kabartmak	1
gözüne uyku girmemek	1	hatırına gelmek	1
soluk soluğa	1	aklından geçmek	1
sözü kesmek	1	yaş dökmek	1
sesi çıkmamak	1	akıl almamak	1
yolunu kesmek	1	köşeye çekilmek	1
akla kararı seçmek	1	söz geçirmek	1
canı sıkılmak	2	sesini kesmek	1
bıyıklarını burmak	1	günahına girmek	1
hak vermek	2	hayra yormak	1
hüküm vermek	2	alemler yapmak	1
ağzından çıkanı kulağı duymamak	1	gözü bulanmak	1
içi yanmak	4	dudak sarkıtmak	1
parmak kadar çocuk	1	yüreği ağzına gelmek	1
bağrına taş basmak	1	kendini atmak	1

idare etmek	2	arka çıkmak	1
şeytana pabucunu ters giydirmek	1	etekleri zil çalmak	1
aklı yatmak	1	ne olur ne olmaz	1
kulak asmamak	4	içi burkulmak	1
hoşuna gitmek	3	üzerine titremek	1
araları açılmak	1	haber almak	1
taraf tutmak	1	yüreği hoplamak	1
iki eli kızıl kanda olsa	1	içi içine sığmamak	1
diz üstü	1	yorgun argın	1
kendini tutamamak	3	yüreğine ateş düşmek	1
göz gezdirmek	3	sözünde durmak	1
daldan dala konmak	1	dert yanmak	1
ele geçirmek	1	bağrı yanık	1
içi geçmek	1		

Atasözleri	Sıklık	Atasözleri	Sıklık
Elin ağzı torba değil ki büzesin	1	kol kırılır yen içinde kalır	1
bir ağıza düşen bin ağıza yayılır	1	bakarsan bağ bakmazsan dağ olur	1
Her yiğidin bir yoğurt yiyişi vardır	1	yolcu yolunda gerek	1
kanı kanla yumazlar, kanı su ile yurlar	1		

KİTABIN ADI/YAZARI		MİSKİNLER TEKKESİ	
KİTABIN TÜRÜ		ROMAN	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		606	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		453	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		4	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		3	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
İşine gelmek	3	Bir hal olmak	1
Ayağının altına almak	2	Diline dolamak	1
Evirip çevirmek	2	Avaz avaz bağırarak	2
Abuk subuk konuşmak	2	Hak vermek	3
Can sıkıntısı	1	Kısmeti gelmek	1
Altında kalmamak	1	Tadına doyum olmamak	1
Karşı koymak	3	Aldırış etmemek	2
Fenalık yapmak	1	Tüy dikmek	1
Kuyruk acısı	1	Yola gelmek	2
Yanına kalmak	1	Deniz tutmak	2
Başa çıkmak	1	Yüz göstermek	1
Boynu bükük	1	Yol bulmak	2
Dişe dokunur	1	Baş vurmak	2
Tepe tepe kullanmak	1	Yalvar yakar olmak	2
Göze almak	5	Ders vermek	1
Tatlı dil	1	Yüreği çarpmak	3
El değmemiş	1	Ne pahasına olursa olsun	1
Gözüm görmesin	2	Gözleri kararmak	1
Yüreği oynamak	1	Kafa patlatmak	2
Ağzından yel alsın	1	Başını belaya sokmak	2
Adam olmak	4	Başından korkmak	1
Merak etmek	6	Can evi	1
Hayra alamet	1	Tuz biber ekmek	1
Gözleri dolmak	1	Küçük düşmek	1
Göğsü kabarmak	2	Bereket versin	7
Diz dize	2	Yüze yüze kuyruğuna gelmek	1
Akıl ermek	1	Yüzü suyu hürmetine	1
Parmakla gösterilmek	1	Hır güre etmek	1
Akılda kalmak	1	Söz açmak	1
El açmak	3	Öte beri	1
El sürmemek	2	Temize çekmek	1
El üstünde tutmak	1	Kendini beğenmek	2
Ele geçirmek	1	İçine çekmek	4
Kanı kaynamak	1	Arkasını getirmemek	1
Gözleri yaşarmak	1	Gözü kapalı	3
Bir çırpıda	1	Avucunun içine almak	2
Nöbet tutmak	1	Mal etmek	1
Gözü pek	1	Kaş.göz etmek	2
Ayağı ile gelmek	1	Turnayı gözünden vurmak	1
Peşi sıra	1	Ayak basmak	3
Deli divane olmak	1	Ağzı kulaklarına varmak	2
Üzerine varmak	1	Öteden,beriden	1
Yolunuz açık olsun	1	Bir baltaya sap olmak	1
At koştur	1	Emeği geçmek	1
Derli toplu	2	Eli ekmek tutmak	1
Etek öpmek	2	Fırsat kollamak	1
Yüzü ak	1	Kafese koymak	1
Ses seda çıkmamak	1	Göklere çıkarmak	1
Sıra dayağı	1	Nefsine yedirememek	1
Ana baba günü	2	Aklı ermek	3
Sıkı durmak	1	Dili varmamak	1
Eksik olmamak	4	El sıkmak	1

Mekik dokumak	1	Uğurlar ola	1
Ölüm döşeginde	1	Borç almak	1
Can vermek	2	Kendi derdine düşmek	1
Devede kulak	1	Akıl vermek	1
Ateş almak	2	Kirli çamaşırlarını ortaya dökmek	1
Kapıya dayanmak	1	Elini cebine atmak	1
El etek öpmek	1	Ağır gelmek	1
Sökün etmek	1	Allak bullak olmak	1
Ayak altında kalmak	3	Fena halde	1
Kim vurduya gitmek	1	Göz kamaştırmak	2
Allah aşkına!	3	Aklından geçmek	1
Gözden geçirmek	1	Gönlünden kopmak	1
Surat asmak	1	Yolunu beklemek	1
Aklına gelmemek	2	Mana çıkarmak	1
İçinden pazarlıklı	1	Eski hamam eski tas	1
İçini boşaltmak	1	Gözden kaçmak	1
Kapı dışarı etmek	2	Sokağa düşmek	1
Yol geçen hanı	1	Geri çekilmek	1
Postu kurtarmak	1	Damarına girmek	1
İleri gelmek	1	Sonunu getirememek	1
Yerin dibine geçmek	3	Meydana gelmek	3
Belini doğrultmak	1	Allah bağışlasın	1
Gönlüne göre	1	Şakaya gelmemek	1
Kendini toplamak	3	Canına tak demek	1
Kafese koymak	1	Burnunu sokmak	1
Canı sıkılmak	1	Hoş görmek	3
Mide bulandırmak	1	Yüreği sızlamak	1
Boğaz tokluğuna çalışmak	1	Kokusunu almak	2
Ne idiği belirsiz	1	Kol gezmek	1
Etek dolusu	1	Hesap sormak	2
Para dökmek	1	Efendime söyleyeyim	1
Ziyan zebil olmak	1	Göz göre göre	2
Baş koşmak	3	Baş koymak	1
Şeytana külahı ters giydirmek	1	Hava almak	1
Hin oğlu hin	1	Gözden çıkarmak	2
Borusu ötmek	1	yıllar yılı	1
Canı isterse	2	oştan çıkarmak	1
Başa geçmek	1	Elden ele dolaşmak	1
Kokusunu almak	1	Adı sanı belirsiz	1
Bağrına basmak	1	Göz kırpma	4
Aklı çıkmak	1	Başbaşa kalmak	1
Gözüne kestirmek	3	Para yemek	1
Günlerini saymak	1	Yüz vermek	1
Gece gündüz	1	Ele almak	1
Sineye çekmek	1	Kulağına çalınmak	1
Yola çıkmak	1	El üstünden tutulmak	1
Özenip bezenmek	1	Ağzına gelmek	1
Eceli gelmek	1	Dişini tırnağına takmak	1
Dizleri kesilmek	1	Kuru kalabalık	1
Yoluna girmek	1	Ayakta kalmak	1
Yük olmak	1	Kulağına çalınmak	1
Yol açmak	3	El uzatmak	1
Allah versin	1	Yüzünü buruşturmak	1
Gün doğmak	1	Yüreği yanmak	1
Yerden yere çalmak	1	Göz yaşı dökmek	1
Pııyı pırtıyı toplamak	2	Hakkını yemek	1
Güle güle	1	Kulak misafiri olmak	1
Dillere destan olmak	1	İn,cin yok	1
Saç saça baş başa dövüşmek	2	Akıl etmek	1
Dalına basmak	1	BİR olmak	2

Aşağı yukarı	1	El çekmek	1
Arayıp sormak	1	Mürüvvetini görmek	1
Elde kalmak	1	Eli açık	1
Lakırdısını etmek	1	Üst baş	1
Ayağa kalkmak	3	Eline düşmek	2
Bir deri, bir kemik kalmak	1	El altında	2
Meydana çıkarmak	1	Ses kesmek	1
Hangi rüzgar attı ?	1	Kelli felli	1
Başı için	2	Üstüne varmak	1
Hayır kalmamak	1	Derdini depreştirmek	1
Kendini kaptırmak	3	Dert ortağı	1
Ele vermek	2	Göğüs geçirmek	1
Can havliyle	1	Hatırına gelmek	1
Kan gütmek	1	Aklında kalmak	1
Göz dikmek	1	Yüreğine ateş düşmek	1
Kendini tutamamak	2	Geceyi gündüze katmak	1
Meydana çıkmak	2	Gönlünden geçirmek	1
Gözü açılmak	2	Ses çıkarmamak	1
Sövüp saymak	1	hatırandan çıkmamak	1
İçini çekmek	4	Ufak tefek	1
Allah ne verdiyse	1	ayak altında kalmak	2
Can almak	1	Yüreğine işlemek	1
Saati saatine uymamak	1	Baştan başa	1
Kanter içinde kalmak	1	Kafa kafaya vermek	1
Aklına esmek	2	Gözü kapanmak	2
Ayağını denk almak	1	Farkında olmak	2
Yol tutmak	5	Suyun başı	1
Haber vermek	10	Ayağına kapanmak	1
Ateş bacayı sarmak	1	Kendi kendini yemek	1
Yer demir, gök bakır	1	Kuş beyinli	1
Göz batmak	1	Yüzüne bakmamak	1
Kendinden geçmek	3	Surat asmak	1
Gözünü yummak	3	işe yaramak	1
Yakasını bırakmamak	3	Diz boyu	1
Göze görünmemek	2	Tadında bırakmak	1
Geri kalmak	2	Hor görmek	3
Hasretini çekmek	1	El basmak	1
Yol kesmek	1	Eksik etmemek	1
Sultanahmette dilenip Ayasofya'da sadaka vermek	1	Söz vermek	1
Mürekkep yalamış	1	Başını sallamak	1
Meydan dayağı	1	Sesini kesmek	1
Boş sallamak	1	Boynunun borcu	1
İliğine işlemek	2	Sıkıntı çekmek	1
Oyuna getirmek	1	Göz atmak	1
Peşine takılmak	3	İçim erimek	1
El etek çekmek	2	Boyun eğmek	1
Ağzını aramak	1	Yarım yamalak	1
Nevri dönmek	1	Açık kapı bırakmak	1
Elinden tutmak	3	Dünya kadar	1
Başına ekşimek	2	ayak takımı	1
Yol üstü	1	Başı tutmak	1
Elinden gelmek	2	Eli kolu bağlı olmak	1
Gözüne uyku girmemek	1	Yara açmak	1
Aklına gelmek	5	Kan kusmak	1
Arada sırada	1	Kendini atmak	1
Yüzüne çarpmak	1	İş bitirmek	1
Koluna girmek	1	Şaka yapmak	1
Süklüm püklüm	1	Alt alta üst üste	1
Yüz bulmak	2	Tüyleri ürpermek	1
Einden tutmak	1	Uykuya dalmak	1

Ayağına dolaşmak	1	Yüz tutmak	1
Köşe bucak	1	Göklere çıkarmak	1
Usanç vermek	1	Ayakları dolaşmak	1
Akla gelmemek	1	Başından atmak (savmak)	3
Kuyusunu kazmak	1	Başını alıp gitmek	1
Gözüyle görmek	2	Muradına ermek	1
İte kaka	1	Selam vermek	1
Taş atmak	1	El çırpma	1
Başı önünde	3	Sinek avlamak	1
Haraca bağlamak	2	Kulağına çalınmak	1
başını yemek	1	Yelkenleri suya indirmek	1
Adını anmamak	1	Güçlük çekmek	1
Geri dönmek	5	Ağız açmamak	1
Haşır neşir olmak	1	Kulak vermek	1
Kafa tutmak	5	Burun kıvrırmak	1
Gözünün içine bakmak	2	Gözleri dönmek	1
Borç etmek	1	Üstüne düşmek	1
Kolaçan etmek	1	Ağız kalabalık	1
Peşini bırakmak	1	Kısmeti çıkmak	1
Söz geçirmek	1	Yüzü kara	1
Başının etini yemek	1	El emeği	1
Kesenin ağzını açmak	1	Göz önüne getirmek	1
Gönül eğlendirmek	1	İdare etmek	1
Gülmekten kırılmak	1	İleri gelenler	1
Kısa kesmek	1	Çil yavrusu gibi dağılmak	1
Kızılca kıyameti koparmak	1	Aklı başına gelmek	1
Mola vermek	1	Aklını başına almak	1
Aklından geçirmek	4	Altüst olmak	1
Dünya gözüyle	1	Tadını çıkarmak	1
Gün görmüş	1	Eli genişlemek	1
Aza çoğa bakmamak	1	Ağzını bozmak	1
Can yoldaşı	1	Hüküm vermek	1
Oyun oynamak	1	Adam etmek	1
Kulak asmamak	5	Hali vakti yerinde	1
Başı dönmek	3	Yumuşak başlı	1
Hoşuna gitmek	5	Başı üstünde yeri var	1
Göz göze gelmek	1	Yüzünü yere getirmek	1
Kendini bilmek	1	Kenarda köşede	1
Gözünü açmak	4	Dünyaya getirmek	1
Yüzüne karşı söylemek	2	Lakırdıyı ağzında gevelemek	1
Geri çevirmek	1	Kaşlarını çatmak	1
Saçını başını yolmak	1	Sesini çıkarmamak	1
Ağız birliği etmek	1	Hiçe saymak	1
Sittin sene	1	Başına çökmek	1
Omuzuna binmek	1	İş güç	1
Dal budak salmak	1	Akıl, sır ermemek	1
Hesap kitap	2	Üstüne titremek	1
Baş kaldırmak	3	Özür dilemek	1
Ak pak	1	Ayağının tozuyla	1
İki büklüm	1	Aklında tutmak	1
Gözünü dikmek	2	Paha biçmek	1
Gözleri sulanmak	1	Canla başla	1
Üstünden atmak	2	Yok canım	1
Gözünü kapamak	1	işten değil	1
Vur abalıya	1	adı çıkmak	1
ağza almamak	1	alı al, moru mor	1
araya girmek	1	ayakları suya ermek	1
ayağının tozuyla	1	babasının oğlu	1
baskın yapmak	1	baş başa kalmak	2
baş başa vermek	2	baş koşmak	1

baş sallamak	1	baş üstünde yeri var	1
başımınla beraber	1	baştan çıkarmak	2
bir arada	1	bir araya gelmek	1
bir düşüncedir aldı	1	boşu boşuna	1
canı çekmek	1	canını almak	1
canını vermek	1	çenesi kuvvetli	1
çulu düzmek	1	dayak atmak	1
dayak etmek	1	dünya gözüyle	1
eğri büğrü	3	fark etmek	9
gizli tutmak	2	güneş almak	1
haber almak	4	hak etmek	1
hatırını hoş etmek	1		

Atasözü	Sıklık	Atasözü	Sıklık
İnsan yedisinde neyse yetmişinde de odur	2	böyle gelmiş böyle gider	1
hak yerini bulur	1		

KİTABIN ADI		HEP O ŞARKI	
KİTABIN TÜRÜ		ROMAN	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		520	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		341	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		2	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		2	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
İki sözü bir araya getirememek	1	Derli toplu	1
Dile gelmek	2	Göz kamaştırmak	1
Derdini dökmek	1	İşi yolunda olmak	1
Can vermek	1	Yolunu beklemek	1
Aklından geçmek	6	Sırta kadem basmak	1
Yüreği parçalanmak	3	Sözünü kesmek	1
İşin içinden çıkmak	2	Meydan vermemek	1
Kendinden geçmek	9	Meydana çıkmak	2
Gözünde büyümek	1	İçi açılmak	1
Kendini kaybetmek	1	Katı yürekli	1
Göz önüne getirmek	2	Gizli kapaklı	1
Baskın yapmak	1	Yalan dolan	1
Kendini tutamamak	7	Gözüne bakmak	2
Nutku tutulmak	4	Göz yaşı dökmek	1
Kendine gelmek	7	Hesap vermek	1
Dünyaya gelmek	1	Ağzını kapamak	1
Ziyade olsun	1	Yüreği parça parça olmak	1
Soluk soluğa	1	Sokağa düşmek	1
Yan gözle bakmak	1	Haber almak	1
Yüzüne bakmamak	7	İşe yaramak	1
İşi resmiyete dökmek	1	Gizli tutmak	1
Tadını çıkarmak	1	Soluk aldırılmamak	1
Gülmekten kırılmak	2	Aklını oynatmak	3
Kulak kabartmak	1	Göz yummak	1
Taş kesilmek	1	Hesaba katmak	1
Sarmaş dolaş	2	Taraf tutmak	1
Ortaya çıkmak	1	Çene yormak	1
Çil yavrusu gibi dağılmak	1	Yüzü tutmamak	1
Düşüp kalkmak	5	Olan biten	1
Senli benli olmak	1	Ağzı açık kalmak	1
Üst baş	1	Dizinin bağı çözülmek	1
Gönül kırmak	2	Akıl öğretmek	1
Ödü kopmak	1	Süklüm püklüm	1
Kırık dökük	1	Dizinin dibinde	1
Gönlü olmak	1	Gözleri yaşarmak	1
Gözüyle görmek	2	İleriye gitmek	1
Göze almak	1	Kendi halinde	3
Üstüne titremek	3	Fikir almak	1
Üstüne atmak	1	Diz dize	1
İpin ucunu kaçırmak	2	Dil dökmek	2
Yerinde yeller esmek	1	Gözüne ilişmek	2
Haşır neşir olmak	2	Hüküm vermek	1
Can atmak	2	Tersi dönmek	1
Tepeden tırnağa	6	Farkına varmak	2
Bereket versin	4	Peşine takılmak	1
Hoşuna gitmek	5	Dişini sıkmak	2
Gözünü ayırmamak	1	Yerli yerinde	1
Can sıkıntısı	1	Canı sıkılmak	1
El ayak çekilmek	1	İnce hastalık	1
Yol almak	3	Hatırına gelmek	2
İple çekmek	2	Yuvasını bozmak	1
Göz göze gelmek	3	Geceli gündüzlü	1
Yüreği hop etmek	1	Yanı başında	2

Ayağını çekmek	1	Yerini tutmak	1
Kendini bilmek	1	Eksik gelmek	1
Göz hapsine almak	2	Gönül eğlencesi	1
El etek çekmek	2	Can yoldaşı	1
Yanıp tutuşmak	1	Canına can katmak	1
Peşine düşmek	2	Ayaklar altına almak	1
Güçlük çekmek	2	Gönlü açılmak	1
Kendini alamamak	5	Münasebet almamak	1
Kaşlarını çatmak	4	Sürüncemede kalmak	1
Yerin dibine geçmek	1	İç açmak	1
Karşı gelmek	3	Feleğin çemberinden geçmiş	3
Boyun eğmek	4	Yol bulmak	1
Surat asmak	1	Ağzı kulağına yakın	1
İçinden gelmek	1	Gözü kapanmak	2
Palas pandıras	1	Ramak kaldı	1
Tüyleri ürpermek	3	Yüreği ağzına gelmek	2
Aklından geçirmek	1	Kulağına söylemek	1
Yerinden oynamak	1	Gözleri kapalı	2
Cici bici	1	El ele	2
Göz alıcı	1	İçini yemek	1
Can havliyle	1	Yoluna girmek	2
Yüz yüze gelmek	2	Aklı başına gelmek	1
Yükte hafif pahada ağır	1	Yerinde duramamak	1
Gözden düşmek	3	Ayak basmak	3
Güç bela	2	Baştan başa	1
Canını yakmak	1	Çeki düzen vermek	1
Kanına girmek	1	Havadan sudan konuşmak	2
İçini çekmek	3	Yüzü görmemek	3
Yakasını bırakmamak	1	İçinden geçirmek	1
Yola getirmek	1	Şeytana uymak	1
Gözünü açmak	6	Elden gitmek	1
Kendini toplamak	5	Gözlerini açmak	2
Dert yanmak	1	Ardı sıra	1
Ardı arkası kesilmemek	1	Gözleri dolu dolu olmak	1
Dört bir taraf	1	Dert ortağı	2
İdare etmek	1	Boşa çıkmak	1
Acısını çıkarmak	1	Az kalsın	2
Can beslemek	1	Söz geçirmek	1
Dili dönmek	1	Oh olsun demek	1
El ele vermek	1	Başbaşa kalmak	1
Gözünü dikmek	6	Haklı bulmak	1
Hoş görmek	1	Canını dişine takmak	1
Mana çıkarmak	1	Aman vermemek	1
Çileden çıkmak	4	Yatağa düşmek	2
Kulaklarını tıkamak	1	Ömür sürmek	1
Ses çıkarmamak	3	Kendini bırakmak	3
Uykuya dalmak	1	El sürmemek	1
Göz gezdirmek	1	Alıcı gözüyle bakmak	1
Bahis tutuşmak	1	Kara kara düşünmek	1
Geçmiş olsun	1	Hüküm sürmek	1
Başa çıkmak	1	Yas tutmak	1
Yüzünü kızartmak	1	Dizini dövmek	1
Kafası işlemek	1	Sağa sola bakmamak	1
Gönlü bulanmak	1	Sokağa düşmek	1
Çene çalmak	1	Başından savmak	1
Doyum almamak	1	Söz geçmek	1
Kulak misafiri olmak	1	Damdan düşer gibi	1
Dil uzatmak	1	Söz kesmek	1
Ulu orta söz söylemek	1	Size ömür	1
Kılı kıpırdamamak	1	Canı ağzına gelmek	1

Allah bağışlasın	2	Eli ayağı buz kesilmek	1
Baştan çıkarmak	1	İçine almak	1
Evli barklı	2	İlk ağızda	1
Baş tacı etmek	1	Bağrına basmak	1
Yerini tutmak	1	Derdine düşmek	1
Ağzını açmamak	1	Yol vermek	1
Ardı arkası kesilmemek	1	Arkada kalanlar	1
Sinirine dokunmak	1	Dünyaya gözlerini kapamak	1
Yüreği yanmak	1	Devlet düşkünü	1
Bıyık altından gülmek	1	Ayak uydurmak	1
Yalan çıkmak	2	Başsağlığı dilemek	1
Aklına gelmek	5	İçti götürmemek	1
Cehennem azabı	3	Hatır sormak	2
Elinden gelmek	5	Kül olmak	1
Uykuya dalmak	1	Silip süpürmek	1
Ağrına gitmek	1	Boy bos	1
Kalbini kırmak	1	Baş kaldırmak	1
Yiyip bitirmek	1	Göz nuru dökmek	1
Kendini vermek	1	İçti sıkılmak	2
Yüreğine inmek	2	İleri gelmek	1
Çıkmaza girmek	1	Başında kavak yelleri esmek	1
Ağzı süt kokmak	1	Üstünde durmak	1
Yoldan çıkmak	1	Aklı ermek	2
İçine işlemek	1	Özenip bezenmek	1
İçli dışlı olmak	2	Yol göstermek	1
Habbeyi kubbe yapmak	1	Yüreği sızlamak	1
Gönül vermek	1	Köşeye çekilmek	1
Belli başlı	1	Sözü kesmek	2
Kelli felli	2	Dört elle sarılmak	1
Hava almak	1	Haber vermek	1
Göze çarpmak	3	Yaşını başını almış	1
Bin dereden su getirmek	2	Süklüm püklüm	1
Ağızdan kapmak	1	Dik dik bakmak	2
Diz çökmek	1	Gözü kaymak	1
Üstüne iyilik sağlık	1	Kulaktan kulağa	1
Demiri tavında dövmeli	1	Keyfi kaçmak	1
İçti içine sığmamak	2	Hasret çekmek	1
Kendi kendini yemek	1	Süklüm püklüm	1
Gözüne uyku girmemek	2	Aklı almamak	1
Kendini göstermek	1	Göğüs germek	1
Çeki düzen vermek	1	Yakışık almamak	1
Gözleri evinden fırlamak	1	Başı önünde	3
Küçük dilini yutmak	1	Dilinin ucuna gelmek	2
Kurban olayım	1	Çoluk çocuk	2
Gözleri süzülme	1	Baba ocağı	1
Aklını başından almak	2	Beyninden vurulmuşa dönmek	1
Altüst olmak	1	Elde kalmak	1
Burnundan solumak	1	İç etmek	2
Göz kırmak	2	dört gözle beklemek	1
Yüreği çarpmak	2	Yüreği hoplamak	1
İçini dökmek	2	Başını sokmak	1
Baş eğmek	3	Gözden geçirmek	1
Can feda	1	Adet yerini bulsun diye	1
Öteden beri	1	İçinden çıkmak	1
Yol tutmak	1	Selam sabahı kesmek	1
Dile kolay	1	Ekmek parası	1
Arkasından teneke çalmak	1	Gün görmüş	1
Ele avuca sığmamak	1		
Atasözleri	Sıklık	Atasözleri	Sıklık
kızım sana söylüyorum gelinim sen işit	1	Demir tavında dövülür	1

KİTABIN ADI/YAZARI		ULUÇ REİS	
KİTABIN TÜRÜ		ROMAN	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		1153	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		539	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		5	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		5	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Göz dikmek	4	ayak basmak	3
tepeden tırnağa	16	anasını sattığım	1
göz kulak olmak	4	selam vermek	1
boy ölçüşmek	3	gözüne bakmak	1
demir atmak	3	deniz kurdu	1
peşi sıra	4	burnunda tütmek	1
ayağına gelmek	1	hasret kalmak	1
karşı karşıya gelmek	1	etekleri zil çalmak	3
alt üst etmek	4	diz çökmek	3
baş eğmek	3	yola çıkmak	5
yol almak	29	etine dolgun	1
kaşlarını çatmak	15	kambarsız düğün olmaz	1
boyun eğmek	6	gönlünden kopmak	3
hesap görmek	2	kısmetini ayağıyla tepmek	1
meydan vermemek	2	dünyaevine girmek	1
ana baba günü	3	can ciğer kuzu sarması	2
karga tulumba etmek	1	dil uzatmak	1
vur patlasın çal oynasın	2	kulak kabartmak	3
nara atmak	3	haber almak	1
işe yaramak	2	gönül vermek	1
işi olmak	1	kendinden pay biçmek	1
yol açmak	4	adam olmak	2
hodri meydan	1	gam yememek	1
ağzını kapamak	2	tıptı tıptı yürümek	1
allah allah	8	pisi pisine	1
ateş açmak	1	delik deşik	3
ele geçmek	12	çil yavrusu gibi dağılmak	3
üzerine düşmek	2	iş işten geçmek	3
yüreği çarpmak	8	gözlerine inanmamak	4
çeki düzen vermek	1	gözlerini kapamak	1
kara bahtı	1	parmak ısırmak	3
baş kaldırmak	2	gözleri evinden fırlamak	2
fitil fitil burnundan gelmek	2	üstüne almak	1
içini çekmek	14	kafa tutmak	1
gözüyle bakmak	1	saçını başını yolmak	3
sere serpe	1	gözünü yummak	1
iş görmek	3	bol keseden	1
alnının kara yazısı	1	haddini bildirmek	1
nazar değmek	1	içi kan ağlamak	1
rahat yüzü görmemek	1	içi açılmak	1
eninde sonunda	1	yüzü gülmek	1
canına tak demek	3	kül yutmamak	1
yol kesmek	4	dili çözülmek	1
göç etmek	1	baş başa kalmak	2
kan ter içinde kalmak	5	dişini sıkmak	1
başı dönmek	7	aklına şaşayım	1
köküne kibrit suyu dökmek	2	baş başa vermek	3
göz kırmak	6	gözden geçirmek	4
el pençe divan durmak	3	surat etmek	1
kelleyi koltuğa almak	1	eli kolu bağlı olmak	1
caka satmak	2	sabrı tükenmek	1
bağrına basmak	5	el kaldırmak	1

gık dedirtmemek	1	gözü dönmek	1
kendinden geçmek	5	yük olmak	2
ağzına layık	1	kör dövüşü	1
ırsına geçmek	3	başının çaresine bakmak	2
eli boş dönmek	1	can kulağıyla dinlemek	3
yerinde duramamak	2	gözüyle görmek	3
gözden kaçmak	2	kuş uçmaz kervan geçmez	2
kendine gelmek	4	gün görmüş	1
gözleri fal taşı gibi açılmak	10	çatık kaş	1
gözünü açmak	6	dünyaya gelmek	2
kan revan içinde	1	hor kullanmak	1
gözleri kan çanağına dönmek	3	uçkur çözmek	1
külahına anlat	1	şapır şupur	1
güme gitmek	1	boynuz takmak	2
ucu dokunmak	1	el etek çekilmek	1
eline düşmek	1	akla uymak	1
başından savmak	2	ilk göz ağrısı	2
yola getirmek	2	can evi	3
üstüne varmak	1	benzi atmak	5
göze almak	4	olan biten	4
canını yakmak	2	belaya çatmak	1
yola girmek	1	göz yummak	5
yüzüne gülmek	1	gözünü bağlamak	1
talihine küsmek	1	boşa gitmek	2
tereyağından kıl çeker gibi	3	gözü tutmak	1
tüyleri ürpermek	4	ateş püskürmek	1
aklını oynatmak	2	el yordamıyla	1
akan sular durmak	1	yerinde saymak	1
canı sıkılmak	11	gözlerini ayırmamak	2
göz göze gelmek	2	para etmemek	1
Gözünü ayırmamak	4	gözü olmamak	1
yüz tutmak	2	kulaktan kulağa	1
canı çekmek	1	öte beri	6
içi burkulmak	1	nişan almak	1
dünyaya getirmek	3	aşağı kalmamak	1
içini yemek	1	yaşını başını almak	1
yol vermek	4	yüreğine işlemek	1
canına kıymak	6	fit olmak	1
canı çıkmak	4	can feda	1
boy atmak	2	hor görmek	2
kaç para eder	1	göz almak	1
su gibi akmak	1	kulak asmamak	7
gık dememek	4	yaygarayı basmak	2
aklına esmek	2	baskın yapmak	2
haber vermek	1	tabanları kaldırmak	1
meşdan okumak	4	darda kalmak	1
gözünü daldan budaktan esirgememek	5	gözü dolmak	1
can atmak	7	rengi atmak	3
gözleri dolmak	6	arı kovarı gibi işlemek	1
gözleri parlamak	6	körü körüne	2
göğsü kabarmak	4	günah çıkarmak	1
yüreği yufka	3	dört gözle beklemek	2
gönül bağlamak	2	ağzı sulanmak	2
göz hapsine almak	1	iş tıkrında olmak	1
aslan yürekli	1	ayağına kapanmak	3
kulak vermek	4	dizinin bağı çözülme	1
baştan başa	1	burnu bile kanamamak	3
buz kesilmek	1	sen sağ ben selamet	1
tez elden	1	tadı damağında kalmak	1
içi içine sığmamak	1	eksik olmamak	2

ödü kopmak	2	can havliyle	1
iğne atsan yere düşmez	2	el çabukluğu ile	1
el koymak	1	özenip bezenmek	1
yüreği ağzına gelmek	1	küplere binmek	4
kulak kesilmek	2	kılı kırk yarmak	1
aklı fikri	3	ayak diremek	1
başından kaynar sular dökülmek	1	hasret çekmek	1
göz önüne almak	1	ayağı yerden kesilmek	1
hayal meyal	3	abayı yakmak	1
dünya gözüyle	3	hayra yormak	1
vız gelmek	5	göklere uçurmak	1
ağzı açık kalmak	2	başını alamamak	1
allak bullak olmak	3	göz alıcı	1
canı cehenneme	1	hatırından çıkmamak	1
gözü kaymak	1	ses çıkarmamak	1
zindan kesilmek	2	karman çorman	2
kelli felli	1	hesaba katmak	2
zehir zemberek	3	baştan savma	1
içine işlemek	1	uykuya dalmak	2
arap saçına dönmek	1	diş gıcırdatmak	4
boy pos	3	yol tutmak	11
başından geçmek	2	ileri sürmek	1
solda sıfır	3	boy göstermek	1
sırtını dayamak	1	kasıp kavurmak	1
baş belası	1	ateş saçmak	1
kendini göstermek	5	kabak başında patlamak	1
can kurban	2	kül olmak	2
karşı koymak	6	papara yemek	1
ana kuzusu	1	el uzatmak	2
kan ağlamak	1	adını anmamak	1
kulaklarını tıkamak	3	yüreği hoplamak	1
canına işlemek	1	gündüz gözüyle	2
yüreği cız etmek	1	iki gözü iki çeşme	1
içi yanmak	2	taş çatlasa	1
cart curt etmek	3	ağzını yoklamak	1
piç kurusu	1	dil dökmek	2
meydana çıkmak	2	cehennem azabı	1
farkına varmak	1	gözü ısırarak	1
dört bir taraf	4	içinden geçirmek	1
göz gözü görmemek	4	can düşmanı	1
dişine göre	1	kaçın kurası	1
sıkı fıkı	9	şapa oturmak	1
tabana kuvvet	4	önüne katmak	1
ortadan kalkmak	1	gözdağı vermek	1
kıyameti koparmak	14	canı yanmak	2
aklı ermek	1	söz kesmek	1
içi kabarmak	2	yüzsuyu dökmek	1
hatırı kalmak	2	nikah kıymak	1
kolaçan etmek	1	ayağının altına almak	1
cümbür cemaat	2	kılıçtan geçirmek	3
süt dökmüş kedi gibi	3	ramak kalmak	2
birebir gelmek	1	ağza almamak	1
agrına gitmek	4	etek öpmek	1
içi bayılmak	1	el çabukluğu ile	1
bal gibi	1	dert yanmak	1
bir dudağı yerde bir dudağı gökte	1	el değiştirmek	1
tefe koymak,	1	gözüne uyku girmemek	1
aklına gelmek	7	içini dökmek	1
anasını satayım	1	yataklık etmek	1
dikiz etmek	1	ayağını kesmek	4

hatırına gelmek	2	anadan doğma	1
çingâr çıkarmak	1	apar topar	2
sözüm ona	2	arkadan vurmak	1
elinden tutmak	1	kök salmak	2
alt üst olmak	3	al pençe divan durmak	1
gözünü sevdiğim	1	üstüne atmak	1
işi bitirmek	2	başa geçmek	1
kaşla göz arasında	2	soyup soğana çevirmek	1
turnayı gözünden vurmak	3	kara haber	2
iş göstermek	1	ocağına incir dikmek	1
gönül almak	1	bir aşağı bir yukarı	1
mekik dokumak	3	volta atmak	1
el ele vermek	1	çifte kumrular	1
kana susamak	1	ötede beride	3
göz kırpmadan	1	tadına varmak	1
göz atmak	2	dobra dobra söylemek	1
işin içinden çıkmak	1	baş sallamak	1
baş göstermek	2	damdan düşer gibi	1
kafa patlatmak	1	sağ ol	1
Allah bilir	1	göz süzmek	1
ince hastalık	1	göz süzmek	1
şeytan tüyü bulmak	2	etekleri tutuşmak	2
merak etmek	6	süklüm püklüm	1
ödü patlamak	6	galebe çalmak	1
yerin dibine geçmek	1	iç açmak	1
alt etmek	2	ateş kesilmek	1
gözü kesmek	1	diz boyu	1
altını üstüne getirmek	1	büyük söz söylemek	1
dümeni kırmak	2	dile gelmek	1
on paralık etmek	1	yaka silmek	2
nalları dikmek	1	saç sakal ağartmak	1
süklüm püklüm	1	hesabını bilmek	1
can vermek	3	göz değmek	1
içi bulanmak	1	aklı başından gitmek	1
içi kararmak	1	hiçe saymak	1
insanlıktan çıkmak	1	göz önünde tutmak	3
aklından geçmek	3	varı yoğu	1
üzerine atmak	3	deniz tutmak	1
feleğin sillesini yemek	1	kanlı bıçaklı olmak	1
yanına kâr bırakmamak	1	hiçe saymak	1
gözü sönmek	1	araya girmek	1
burnu kaf dağında	1	hakkından gelmek	1
hakkını yemek	1	dünyanın öbür ucu	1
zırnık vermemek	1	yerle bir etmek	2
peşine düşmek	19	verip veriştirmek	2
önünü kesmek	1	yerli yerinde	1
paldır küldür	4	iki büklüm	1
belasını bulmak	1	söz vermek	1
canı tatlı	1	karşı gelmek	1
bin pişman olmak	4	ant içmek	1
yüreği sızlamak	1	kendini beğenmek	1
tuzla buz olmak	4	söz dinlemek	2
tüyleri diken diken olmak	1	canını almak	1
varı yoğu	1	üzerine yürümek	1
aklını çelmek	2	kendini kaybetmek	1
ele geçirmek	36	göz gezdirmek	1
aşka gelmek	2	öteden beriden	1
adama dönmek	1	şu bu	1
selama durmak	1	yükte hafif pahada ağır	1
size ömür	1	üstüne düşmek	2

güç bela	8	göze girmek	1
hoş geldiniz	3	deli divane olmak	1
topa tutmak	1	sözünde durmak	1
arkada kalanlar	1	iki yüzlü	1
gözüyle yemek	1	ufak tefek	1
başını sokmak	1	yanıp yakılmak	1
fena etmek	1	ardı arkası kesilmemek	1
zar zor	1	önüne geçmek	2
hoş bulduk	1	yüreklere acısı	1
hoşuna gitmek	7	son kozunu oynamak	1
sözü kesmek	1	kıldan nem kapmak	1
peşine takılmak	3	ite kaka	1
haberi olmak	1	tepesi atmak	1
elinden gelmek	3	dindan imandan çıkmak	1
baştan kara gitmek	1	Allah aşkına	1
tuzağa düşmek	5	göz açıp kapayıncaya kadar	1
elde etmek	4	boğaz boğaza gelmek	1
aklından çıkmak	1	pusuya düşmek	1
gözleri yaşarmak	2	yarım ağızla	1
göz kamaştırmak	5	hallaç pamuğu gibi atmak	1
demir almak	2	boşu boşuna	2
elinin körü	1	göğüs germek	1
doyum olmamak	1	elden gitmek	1
fena olmak	2	üstüne yürümek	1
çoluk çocuk	2	önüne gelen	1
devede kulak	2	çekirdekten yetişme	1
işi bitmek	2	göz önüne getirmek	1
idare etmek	1	göğüs göğüse	1
tepesine binmek	1	can kalmamak	1
kulak misafiri olmak	1	kolu kanadı kırılmak	1
taban tepmek	1	sırtı yere gelmemek	1
kapağı atmak	2	önüne çıkmak	1
söz etmek	1	kendini alamamak	1
arkada bırakmak	2	senli benli olmak	1
göz açtırmamak	1	oralı olmamak	1
yüzü kara	1	Gözünde tutmak	1
iç açmak	1	göz yummamak	1
burnunun ucunu görememek	1		
Atasözleri	Sıklık	Atasözleri	Sıklık
beş parmak bir olmaz	1	iki kere iki dört eder	1
can boğazdan gelir	1	lokma çiğnemedi yutulmaz.	1
atın ölümü arpadan olsun	1		

KİTABIN ADI/YAZARI		OSMANCIK	
KİTABIN TÜRÜ		ROMAN	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		966	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		468	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		9	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		6	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
hoş geldiniz	12	damdan düşer gibi	2
hak etmek	9	dilinin ucunda olmak	1
göz açıp kapayıncaya kadar	11	aklı ermek	4
gözün aydın	4	peşine takılmak	1
temel atmak	2	kokusunu almak	1
ele avuca sığmamak	1	kıyamet koparmak	1
kabına sığmamak	2	yerine koymak	3
kendini göstermek	1	bağrına basmak	12
meydan okumak	1	aklını almak	1
dudak bükmek	4	gün görmüş	1
arkadaş canlısı	1	yurt tutmak	1
emek vermek	1	başına buyruk	2
tadını çıkarmak	1	yan yana	2
gönül vermek	2	akıl vermek	2
aklına gelmek	5	kurban olayım	2
köşeye çekilmek	1	çekip çevirmek	2
yerinde duramamak	1	gülmekten kırılmak	1
el değmemiş	1	dünya alem	1
aklına yatmak	5	içi yanmak	1
aklına sığmamak	2	yüzü kara	1
har vurup harman savurmak	1	bel bağlamak	2
laf atmak	1	ayak bağı	2
hoşuna gitmek	3	söz işitmek	1
içi rahat etmek	3	alçak gönüllülük	1
baş kaldırmak	1	sesini kesmek	1
burnundan solumak	12	kılı kırk yanmak	2
sabrı tükenmek	1	ölçüp biçmek	1
diz çökmek	13	can yoldaşı	1
karşı gelmek	4	vebali boynuna	2
hor görmek	6	haklı olmak	1
kolu kanadı kırılmak	1	canla başla	1
başını alıp gitmek	1	yüz çevirmek	1
içi içini yemek	2	kız vermek	2
ilişki kurmak	1	dünür gitmek	1
sağ ol	9	sözünü bilmek	1
yol kesmek	5	pamuk ipliğiyle bağlamak	1
yolunu kesmek	1	ipi koparmak	1
onuruna yedirememek	1	kuş vurmak	1
mırın kırın etmek	1	taş kesilmek	2
ağzını açmamak	2	işini görmek	1
iyi olmak	1	söz etmek	3
tepeden bakmak	1	göz etmek	1
kamı kaynamak	1	can kurban	1
kendini tutamamak	8	gözleri faltaşı gibi açılmak	1
gözleri parlamak	3	iç çekmek	1
araya girmek	9	gözü kesmek	1
başı dönmek	1	yüreği dayanmamak	2
boyun eğmek	4	yer almak	3
Allah bilir	2	el uzatmak	3
benzi uçmak	4	bıyığı terlemek	1
özür dilemek	2	sahip çıkmak	4
karşı karşıya gelmek	3	baskın vermek	3

benzi atmak	2	hesabını görmek	1
içinden geçirmek	2	işe yaramak	6
kuyruğunu kıstırmak	1	el kaldırmak	3
at başı beraber	4	süklüm püklüm	1
elinden gelmek	1	güçlük çekmek	1
selam söylemek	2	karşı çıkmak	10
aklına koymak	2	tuz ekmek hakkı	3
yerine getirmek	2	gözü dönmek	2
gönül eğlendirmek	1	fırsat kollamak	2
felek'ten kam almak	1	borcun altında kalmak	1
göz önüne getirmek	1	göze almak	1
karşısına çıkmak	3	at koştur	1
kesip atmak	1	yüzü gülmek	1
yan bakmak	1	taşı gediğine koymak	1
ters düşmek	1	el bağlamak	1
yukarıdan bakmak	1	muradına ermek	1
baş eğmek	22	adını vermemek	1
bağdaş kurmak	5	nefesi kesilmek	2
can atmak	7	ocağını söndürmek	1
yüzünü kızartmak	1	hazır olmak	1
gözleri kararmak	1	tıraş etmek	1
gözü pek	3	göz alıcı	2
karşısına dikilmek	1	ayak üstü	2
yakasına yapışmak	1	el altında	1
hesap sormak	1	hiçe saymak	1
acı çekmek	1	çıt çıkarmamak	1
kendini kaptırmak	3	yola düzülmek	1
aklından geçirmek	2	yol almak	1
öne sürmek	2	göz göze gelmek	7
gözünü ayırmamak	2	avucunun içine almak	1
gözden kaybolmak	1	el açmak	6
araya koymak	1	açığa vurmak	1
gözünü yummak	2	gözlerini dikmek	1
söz dinlemek	3	el vermek	2
haberi olmak	3	arka çıkmak	3
boynu bükük	8	açığa vurmak	1
ayağının altında olmak	1	sesi çıkmamak	1
sözünü etmek	8	söz tutmak	1
parlamak	1	yolcu etmek	1
kuyruk sallamak	2	dilinden düşürmemek	1
haber vermek	8	ele geçirmek	2
hoş beş etmek	1	kılana dokunmamak	1
gönlünü kırmak	1	gözünü kapamak	2
gözünün önünden gitmemek	2	yanına varılmaz	1
dört bir taraf	6	berhudar ol	1
göz alabildiğince	1	ellerini açmak	1
gönül almak	4	baş başa kalmak	6
karşı durmak	6	karşı durmamak	1
ölçüp biçmek	1	ara vermek	6
elde etmek	3	aklı yatmamak	1
iş görmek	4	başı önünde	2
emir kulu	2	canım isterse	1
göz kamaştırmak	1	gözlerinin içi gülmek	1
peşine düşmek	6	karşı karşıya	3
nara atmak	2	güven vermek	1
keyfe gelmek	1	aklına uymak	1
farkına varmak	5	yaş dökmek	2
iş işten geçmek	3	baş başa bırakmak	1
göz yummak	5	elinden tutmak	1
yazıklar olsun	1	gözleri yollarda kalmak	1

olan oldu	1	yer tutmak	1
mola vermek	3	taş atmak	3
buyur etmek	20	yarım ağızla söylemek	1
başını sallamak	1	gönül kırmak	2
sere serpe oturmak	1	sözünü tutmak	2
kendine gelmek	3	boynunun borcu	1
ayağa kalkmak	8	paniğe kapılmak	1
uyku tutmamak	1	öpücük göndermek	1
hayırdır inşallah	1	üzerine basmak	1
eli ayağı buz kesilmek	1	aradan çıkmak	1
eli kulağında	1	inan olsun	1
eli,kolu bağlı olmak	2	Allah unutturmasın	1
çileden çıkarmak	1	dizinin dibinde	1
canını acıtmak	1	pusu kurmak	3
soluk soluğa	1	gemi azıya almak	1
diz üstü	4	aklı başında	1
berhudar ol	1	söz almak	1
içine sindirmemek	1	bir olmak	2
yol göstermek	3	ağzını açmak	1
üstüne titremek	1	yolunuz açık olsun	1
canını vermek	1	üzerine yürümek	3
barut fıçısı	1	üstüne yürümek	1
burnundan kıl aldırmmamak	1	ses çıkarmamak	2
yalvar yakar olmak	1	yüz çevirmek	1
gözdağı vermek	1	ağır basmak	1
diş bilemek	1	üzerine gelmek	1
diş gıcırdatmak	2	gemini kısmak	1
göç etmek	2	tüyleri diken diken olmak	1
söz geçirmek	1	gözleri kapanmak	1
yol açmak	11	adı gibi bilmek	1
elden geçirmek	1	Allah Allah	1
yol vermek	2	ölçüp biçmek	1
geri çevirmek	7	hakkını vermek	1
asık surat,çatık yüz	1	kolaçan etmek	1
tuzla buz olmak	1	kılı kıpırdamamak	2
köşe bucak	1	karşı koymak	1
bal gibi	1	su götürmez	1
dişe dokunur	1	göz kırpma	1
akıl sır ermemek	1	ziyan zebil olmak	1
yola çıkmak	20	ateşe vermek	2
hüküm vermek	2	baş vermek	2
ele almak	1	işini bitirmek	1
at koştur	1	ite kaka	1
can dayanmamak	2	açığa vurmak	1
kulak kesilmek	1	el çekmek	1
gözü açılmak	1	aklına düşmek	1
avaz avaz bağırma	2	ayak basmak	1
geride kalanlar	1	ahret kardeşi	1
ters yüz etmek	1	ortaya çıkmak	2
adet yerini bulsun diye	1	hayır ola	1
laf olsun diye	2	açığa çıkarmak	1
fark etmek	1	hesaba katmak	1
hesaba katmak	1	dünya kadar	1
yakasını bırakmamak	1	Allah'a ısmarladık	1
eli açık	1	baş üstüne	1
açığa vurmak	1	akıldan çıkmak	2
işine gelmek	2	ölçüp biçmek	1
hızır gibi yetişmek	1	gözüne bakmak	1
yan tutmak	1	kılına dokunmamak	1
ters dönmek	1	ayağını kesmek	1

bir varmış bir yokmuş	1	başımın üstünde yeri var	1
üzerinde durmak	3	el bağlamak	1
su götürmek	1	cevabı yapıştırmak	1
farkında olmak	1	dil dökmek	1
ağızdan ağıza	1	iple çekmek	1
söz konusu	2	yüzünden kan damlamak	1
dara düşmek	1	göğsü kabarmak	1
vız gelmek	2	dik başlı	1
dalavere çevirmek	1	ateş püskürmek	1
aman dilemek	10	el ele olmak	1
dile düşmek	2	aldırış etmemek	2
sabahın köründe	1	ortalık yatışmak	1
hatır için	1	hak vermek	1
akıl etmek	1	yüzüne bakmamak	1
içi burkulmak	2	sırt çevirmek	1
yüzüne vurmak	1	yakışık almamak	1
merak etmek	2	canı sıkılmak	1
önüne çıkmak	1	küçük düşmek	1
çıkar yol	1	harekete geçmek	5
hoş görmek	6	işi bitmek	3
gözleri dolu dolu olmak	6	içten içe	1
ant içmek	5	açıktan açığa	1
selam vermek	2	yüz çevirmek	1
hal hatır sormak	5	eninde sonunda	1
yan gözle bakmak	1	tatlı dil	1
acele etmek	1	geri kalmak	1
sefa geldiniz	1	akıl almamak	2
havadan sudan konuşmak	1	içi kaldırmamak	1
içine kapanmak	2	sövüp saymak	1
haber almak	12	rengi atmak	1
geri dönmek	5	çekip gitmek	1
boğazına sarılmak	1	geç kalmak	3
yüzünü kara çıkarmak	1	ortadan kaldırmak	1
ateş basmak	1	bahtı kara	1
yarı yolda bırakmak	1	geri çekilmek	2
dal budak salmak	1	hatırı sayılır	1
şafak sökmek	1	emrine girmek	1
gidip gidip gelmek	1	can kulağıyla dinlemek	1
şaka yapmak	1	göz gezdirmek	1
içini görmek	1	cana yakın	1
içini çekmek	1	yarından tezi yok	1
derdini dökmek	2	dile getirmek	1
bir kulağından girip öteki kulağından çıkmak	1	geri gelmek	1
helal olsun	1	başı boş bırakmak	1
gözleri çakmak çakmak olmak	4	gün görmek	1
uygun görmek	1	aklına takılmak	1
alın yazısı	1	at koştur	1
eline ayağına düşmek	1	ruhunu teslim etmek	1
söz kesmek	1	dili varmamak	1
baş sallamak	1	yüz tutmak	1
üste çıkmak	1	şart olsun	1
allak bullak olmak	3	yol bulmak	1
gözden kaçmak	1	kuş uçurmamak	2
hayra yormak	1	önüne geçmek	1
Allah utandırmasın	1	gün görmek	1
ortaya çıkarmak	1	yola düşmek	1
hesaba katmak	1	yatağa düşmek	1
yolu tutmak	3	kem küm etmek	1
ayakta kalmak	1	içine sinmemek	1
söz vermek	4	içi geçmek	1

gözü arkada kalmak	4	hatırını hoş etmek	1
haklı bulmak	1	can vermek	1

Atasözleri	Sıklık	Atasözleri	Sıklık
Allahın bildiği kuldan saklanmaz	1	sayılı gün tez geçer	1
elçiye zeval olmaz	2	yiğidin malı meydandadır	1
huy canın altındadır	1	ölüm hak miras helal	1
yolcu yolunda gerek	2		

KİTABIN ADI/YAZARI		BİTMEYEN GECE	
KİTABIN TÜRÜ		ROMAN	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		1100	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		496	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		5	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		5	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
gözünü açmak	5	ortaya çıkmak	13
göz atmak	9	Allah aşkına	1
gözü kararmak	2	gözü doymak	1
dile getirmek	4	geri durmamak	1
eksik olmamak	3	peşini bırakmamak	2
içi burkulmak	1	asıp kesmek	1
dikiş tutturamamak	1	soğuk kanlı	1
elden gelmek	2	ağzına geleni soylemek	1
iş bitirmek	2	ortaya dökmek	2
tozu dumana katmak	2	buz kesilmek	1
su yüzü görmemiş	1	diz boyu	3
akla uymak	1	kendini göstermek	3
yalayıp yutmak	1	söz vermek	1
tadını almak	2	değer biçmek	1
gözleri sulanmak	1	düş kurmak	2
gönül kaptırmak	2	kök salmak	6
el kadar	1	oh çekmek	1
nefes nefese gelmek	2	yolunu bulmak	1
aç gözlü	1	sıkıntı çekmek	3
dönüm noktası	1	içine kapanmak	2
baştan savmak	4	ilişki kurmak	7
ne var ne yok	1	kurtlarını dökmek	1
buyur etmek	2	üstüne düşmek	1
göz önünde tutmak	3	yakayı sıyırmak	1
işe yaramak	21	yeşil ışık yakmak	1
yolunu şaşırmak	1	hoş bulduk	1
elinden gelmek	9	evde kalmak	2
derli toplu	1	ekmeğini kazanmak	2
el ayak çekmek	1	baş aşağı	1
işi bozulmak	1	el açmak	2
üstüne tüy dikmek	1	el atmak	7
gönlünü hoş etmek	1	geri kalmak	2
hava çalmak	1	ayak üstü	1
geçmiş olsun	2	peşine düşmek	3
arkası kesilmek	4	kafası şişmek	1
nazar değmek	1	dikkate almak	1
kurşun dökmek	2	farkında olmak	1
önüne dikilmek	4	kendini kaptırmak	2
gözü kapanmak	2	kolları sıvamak	2
peşinde koşmak	4	ön ayak olmak	1
iş işten geçmek	2	göz atmak	10
nefesi kesilmek	1	aklına gelmek	3
elinden tutmak	4	nefsini köreltmek	1
çekip gitmek	1	çıban başı	1
kendi başına	26	içi sızlamak	1
yol bulmak	10	kana susamak	1
başı dönmek	3	can atmak	2
baş göstermek	6	yakasını kaptırmak	1
dili dönmek	1	sesi çıkmamak	2
giyim kuşam	1	yakayı kurtarmak	4
burun buruna gelmek	1	yola vurmak	1
boğazına dizilmek	1	göze batmak	1

ciğerini sökmek	1	yerle bir etmek	1
el ele	1	dolap beygiri gibi dönüp durmak	1
geri dönmek	7	aklından çıkmak	1
içinden gelmek	5	açığa vurmak	1
paniğe kapılmak	1	peşinde dolaşmak	1
dil çıkarmak	1	yol aramak	1
ter dökmek	2	tok sözlü	3
kendine gelmek	2	kem küm etmek	2
kendini tutmak	1	yoluna girmek	1
örtbas etmek	3	yerin dibine geçmek	1
baklayı ağzından çıkarmak	1	el vermek	1
ağzı sulanmak	1	deli dolu	1
yakasını bırakmamak	1	kafa dengi	1
yol almak	7	işe girmek	2
kulağını açmak	1	nefes tüketmek	1
sık boğaz etmek	1	pamuk ipliğiyle bağlamak	2
yüreği çarpmak	1	ayakları suya ermek	1
ayak uydurmak	2	iş çıkarmak	1
yüz tutmak	10	bir baltaya sap olmak	1
söz etmek	12	karşı çıkmak	1
el yordamıyla	10	yer bulmak	1
yola çıkmak	4	parmak kaldırmak	1
ardı arkası kesilmemek	7	ortaya atmak	1
gözleri kan çanağına dönmek	1	yüreğine su serpmek	1
düşüp kalkmak	1	ele almak	5
günaha sokmak	1	işi başı yapmak	1
kendini alamamak	31	boğaz tokluğuna çalışmak	1
kağıt üstüne dökmek	1	görüciye çıkmak	1
köşe bucak	2	ağza almamak	1
özen göstermek	5	gargaraya getirmek	1
fark etmek	33	karşısına dikilmek	2
yolunu kesmek	3	ağzı sulanmak	1
boyun eğmek	1	kulak asmamak	2
göz yaşı dökmek	1	söz almak	2
baş başa kalmak	3	öh çekmek	1
ağzına kapamak	1	eli boş dönmek	2
dem vurmak	1	hasır altı etmek	1
kolu kanadı kırılmak	1	üstesinden gelmek	1
yalvar yakar olmak	1	ne pahasına olursa olsun	1
yer göstermek	1	tepeden inme	1
yol açmak	3	el pençe divan durmak	1
vaktini öldürmek	4	zemin hazırlamak	2
derdini dökmek	2	ufak tefek	1
alt üst etmek	2	gönül indirmek	2
akıl vermek	1	delik deşik	2
karşı koymak	2	göz almak	2
dört elle sarılmak	3	bata çıka	1
haber vermek	13	eli çabuk	3
olur olmaz	1	eşref-i saat	1
çileden çıkmak	1	tıka basa doldurmak	1
farkına varmak	1	öne çıkmak	1
duymamazlıktan gelmek	2	yüzünü ağartmak	1
höt demek	1	ok yaydan çıkmak	1
ortaya koymak	7	iliğine işlemek	1
iş tutmak	1	baş döndürmek	1
yol göstermek	7	çekip gitmek	1
akla yakın	1	işini görmek	1
kulak kesilmek	5	tuzağa düşmek	1
bereket versin	8	göz açıp kapayıncaya kadar	1
can kulağıyla dinlemek	1	kanı bozuk	1

not almak	3	uykusu kaçmak	1
söz kesmek	2	adam olmak	1
yüz vermek	1	önünü kesmek	1
içinden geçirmek	2	pire için yorgan yakmak	1
gönlünü almak	1	elden düşme	1
kıyameti koparmak	1	gönül açmak	1
evirip çevirmek	2	yüz ak	2
yüreği yufka	1	işin içinden sıyrmak	2
el koymak	2	geceyi gündüze katmak	1
eline geçmek	4	burnunda tutmek	1
suya düşmek	1	can kaygısına düşmek	1
yol vermek	2	cini tepesine çıkmak	2
yük olmak	3	ant içmek	1
ele geçirmek	9	göz ardı etmek	1
kendini bırakmak	1	ite kaka	1
ince eleyip sık dokumak	1	dört bir taraf	1
parmağına dolamak	1	numara yapmak	1
alın teri	2	surat asmak	1
ders vermek	5	başına yıkmak	1
idare etmek	7	başını alıp gitmek	1
çekip çevirmek	1	gözü yılmak	1
düşse kalka	2	örnek olmak	1
şesi beş görmek	1	bıyık altından gülmek	1
canı yanmak	2	elden geçmek	1
üstü başı	1	emek vermek	2
kendini tutamamak	1	önüne geçmek	2
içini boşaltmak	1	hoş görmek	2
içinden gülmek	1	rafa kaldırmak	1
bel bağlamak	1	göz çarpmak	1
kara kara düşünmek	1	hava basmak	1
yarım ağızla söylemek	1	omuz vermek	1
altından kalkmak	1	yerinde saymak	1
ezilip büzülme	2	yüz yüze gelmek	1
daldan dala konmak	1	içinden çıkmak	1
sorguya çekmek	1	tesli bayrağını açmak	1
el sıkmak	9	sarmaş dolaş	1
baş üstüne	1	çoluk çocuğa karışmak	1
ayağını kesmek	1	uyku tutmamak	1
çam devirmek	1	aklı ermek	2
hatır sormak	5	göz yummak	1
kestirip atmak	1	aklı kesmek	1
hoş geldiniz	5	olan biten	1
ses çıkmamak	2	acı çekmek	1
içi içine sığmamak	3	ad takmak	2
baş köşe	1	adım atmamak	1
ağzından kaçırmak	1	ağız birliği etmek	1
aklından geçmek	3	ağzını kapamak	1
tepeden tırnağa	6	aldırış etmemek	2
sinirine dokunmak	1	arası soğumak	1
tuhafına gitmek	1	arayıp sormak	1
meydan okumak	4	arka arkaya	1
hatırını kırmak	1	ayakta tutmak	1
tepesine çıkmak	1	balta girmemiş	1
ayıkla pirincin taşını	1	baş sallamak	1
havadan sudan konuşmak	2	ağır basmak	1
başının çaresine bakmak	1	gönül vermek	1
canına tak etmek	1	baş vurmak	1
yola düşmek	3	başına sarmak	1
işi yolunda olmak	1	başından geçmek	1
yoluna girmek	1	başından savmak	2

not etmek	2	biçim vermek	1
burnundan solumak	1	bir ağızdan	1
kılı kıpırdamamak	1	bir arada	3
tadını kaçırmak	1	boğazı kurumak	1
canı sıkılmak	1	boydan boya	1
baş sağlığı dilemek	1	burcu burcu kokmak	1
ileri gelmek	2	burnunun ucunu görmemek	1
kapısını aşındırmak	4	cebine doldurmak	1
burnunu sokmak	4	çekip gitmek	2
hazıra konmak	1	çıkmaza girmek	1
arkada bırakmak	3	çürüğe çıkmak	1
hasret çekmek	3	deniz tutmak	3
dili çözülmek	2	dizinin dibinde	1
iş görmek	2	el çabukluğu ile	3
kanı kaynamak	4	el değiştirmek	1
hoşuna gitmek	5	el elde baş başta	1
kulak vermek	3	el emeği	1
merak etmek	4	elde avuçta bir şey kalmamak	1
ileri sürmek	11	elinde olmak	3
elde kalmak	1	eline bakmak	1
içini çekmek	3	eline düşmek	1
şafak sökmek	1	eski çamlar bardak oldu	1
boşa gitmek	1	gelip çatmak	1
kafa tutmak	1	gırtlığına sarılmak	2
bununun ucunu görememek	1	gibi gelmek	26
görmezlikten gelmek	3	göze almak	3
elden geçirmek	4	gözünü dikmek	1
göç etmek	3	günü gününe	1
gözden geçirmek	8	güven vermek	1
baştan başa	1	harekete geçmek	4
baş başa bırakmak	2	hatırında tutmak	1
kabına sığmamak	1	hava almak	1
içine sinmemek	2	hesap sormak	1
kendini atmak	2	hesap vermek	1
özür dilemek	7	hizaya gelmek	1
göz kamaştırmak	4	iskartaya çıkarmak	1
kendinden geçmek	1	içi titremek	1
hatırına gelmek	3	ifadesini almak	1
istifini bozmamak	1	iş vermek	2
dünyaya gelmek	2	işin başı	1
gözü kapalı	1	işini bilmek	1
yanı başında	2	işitmezliğe gelmek	1
göğsü kabarmak	1	kim bilir	7
boy atmak	1	kafasına koymak	1
ayak basmak	3	karga tulumba etmek	1
silip süpürmek	1	karşı karşı	3
elde etmek	13	karşısına çıkmak	2
ateş basmak	1	kendi haline	1
yüzü gülmek	1	kırıp geçirmek	1
ağzı açık kalmak	1	kırkından sonra saz çalmak	1
dil dökmek	1	kocakarı ilacı	1
kuyruğa girmek	1	koluna girmek	4
işini bitirmek	1	kör dövüşü	1
kapı dışarı etmek	1	kör kadı	1
göze çarpmak	1	köşeye sıkışmak	1
demir atmak	1	kucak açmak	1
cirit atmak	2	kulağı kırıste	1
haddini bilmek	3	mayası bozuk	1
köşeyi dönmek	1	mola vermek	1
şaka yapmak	1	nefsini körletmek	2

ateş püskürmek	1	not tutmak	2
kendine getirmek	1	para babası	1
rahmetli olmak	1	para canlısı	1
atıp tutmak	3	patlak vermek	1
ışık tutmak	1	satıp savmak	1
rahat batmak	1	sıfırı tüketmek	1
kafası bozulmak	1	sil baştan	1
geri kalmamak	4	söz dinlemek	3
ortada kalmak	2	tadına bakmak	1
araya girmek	1	tadını çıkarmak	1
meydan vermemek	1	tatlı dil	1
geri almak	1	tek başına	1
söz götürmez	1	emel atmak	1
başına toplamak	1	yer almak	4
el sürmemek	1	yer vermek	3
boy göstermek	3	yolcu etmek	1

Atasözleri	Sıklık	Atasözleri	Sıklık
hiç yoktan iyidir	1	koyun olmazsa keçi Abdurrahman Çelebi'dir	1
gidipte gelmemek var, gelipte görmemek var	1	lokma(bile)çiğnenmeden yutulmaz	1
suç samur kürk olsa kimse üstüne giymez(almaz)	1		

KİTABIN ADI/YAZARI		GULYABANİ	
KİTABIN TÜRÜ		ROMAN	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		645	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		431	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		4	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		3	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
eğri büğrü	1	peşkeş çekmek	2
ayak diremek	1	allayıp pullamak	1
gönül okşamak	1	içi titremek	1
kendini alamamak	4	aklı ermek	5
yer almak	1	gözüyle yemek	1
dört gözle beklemek	1	çuvaldızı kendine iğneyi başkasına batırmak???	1
yürek oynatması	1	kırk bir buçuk maşallah	2
göz dikmek	10	Allah Allah	2
göz süzmek	2	göbek atmak	1
eline kalmak	1	üstüme iyilik sağlık	1
canını yakmak	1	elinde olmak	1
dayak yemek	1	yüz göz olmak	1
canına tak demek	1	kulak vermek	1
canını vermek	2	lakırdısını etmek	1
çok olmak	1	benzi atmak	2
helal-ü hoş olsun	1	canına okumak	1
iki eli böğründe kalmak	1	yerinde duramamak	1
açıkta kalmak	2	aklı başından gitmek	2
yüreği parçalanmak	1	canımın içi	1
yerden göğe kadar	3	aklından çıkmak	3
gözü kör olsun	2	anadan doğma	1
elde olmak	1	yüreği tükenmek	2
dişini sıkmak	4	elde etmek	2
başını sokmak	1	haddini bildirmek	3
merak etmek	6	yere batmak	2
ağzı sıkı	3	günaha sokmak	1
aklı başında	1	söz almak	1
burnunun dibinde	1	gözü dönmek	1
yağlı kapı	1	kanına girmek	1
aklına gelmek	8	kılına dokunmamak	1
söz vermek	3	yüzü yok	1
ahret suali	1	önüne düşmek	1
el sürmemek	4	abuk sabuk konuşmak	2
yola düzülmek	3	aklı zıvanadan çıkmak	2
alın yazısı	3	eli değmemek	1
kendini tutamamak	5	işi bozulmak	1
yola çıkmak	1	akıllı uslu	1
para etmemek	5	elinden gelmek	1
boyun eğmek	11	akla uymak	1
yol almak	2	dünya gözüyle	1
gözleri sulanmak	1	haber almak	1
geri dönmek	2	alt üst etmek	2
soluğu kesilmek	1	canını almak	1
ağız yapmak	1	göklere uçurmak	1
Allah bilir	1	aklına sığmamak	1
dile düşmek	1	kulak asmamak	1
aklını bozmak	3	can acısı	1
yüreği hop etmek	3	göklere çıkarmak	1
beti benzi kalmamak	3	gözüne dizine dursun	1
allak bullak olmak	1	aklını kaybetmek	1
çenesini tutmak	2	iş görmek	1
buz kesilmek	1	har vurup harman savurmak	1

yüzünü buruşturmak	1	para sızdırmak	1
yüz tutmak	3	yol bulmak	2
ağzını kapamak	1	ele almak	2
gözden geçirmek	4	güven kazanmak	1
hasret kalmak	1	girdisi çıktısı	1
kuş uçmaz kervan geçmez	1	iş görmek	1
el etek çekilmek	1	muradına ermek	1
pot kırmak	2	anadan doğma	1
altından kalkmak	1	boğazı kurumak	1
el ulağı	1	aklında kalmak	1
can yoldaşı	1	geniş gönüllü	2
adı çıkmak	1	yürekler acısı	1
diş göstermek	2	baş a kakmak	1
iş vermek	1	üzerine almak	1
safa geldiniz	1	renk vermemek	2
iyi olmak	1	üstüne almak	1
iyi saatte olsunlar	9	gönlü bulanmak	1
fenalık yapmak	1	yüreği daralmak	1
ayağıyla gelmek	1	dillere destan olmak	1
tatlı dil	1	ortaya atmak	1
bir başına	2	dönüm noktası	1
yaradana sığınıp	2	kan dökmek	1
dizinin bağı çözülmek	1	taş kesilmek	1
ayak uydurmak	3	başı dönmek	2
tüyleri ürpermek	1	açığa vurmak	1
kulak kabartmak	1	dili tutulmak	1
dereden tepeden konuşmak	1	özü kabahatinden büyük	1
yüzünü buruşturmak	1	gönlü çekmek	1
ayağına kapanmak	3	kısa kesmek	1
kurban olayım	1	canını sıkmak	1
gönül ferahlığı	2	el kaldırmak	1
ağız açık kalmak	2	hayatını yaşamak	1
aldırış etmemek	1	züğürt tesellisi	1
kulak kabartmak	1	baş eğmek	1
ecel teri dökmek	1	göz koymak	1
canına kıymak	2	para dökmek	1
üstün gelmek	2	geri kalmak	1
boşa çıkmak	1	peşine düşmek	1
göze almak	6	diş bilemek	1
hatır sormak	1	göze çarpmak	1
gözünü açmak	7	göğsü kabarmak	1
çile çekmek	1	gözüne sokmak	1
belaya çatmak	1	dünya yıkılsa umrunda değil	1
dünyanın öbür ucu	2	elinden düşürmemek	1
canını sokakta bulmak	1	Allah aşkına	2
turnak sürüştürmek	1	delik deşik	1
göz kırpmamak	1	peşinde dolaşmak	1
elden gel	1	çileden çıkmak	1
mal etmek	3	ateş kesilmek	1
yüreği çarpmak	4	gözünü kan bürümek	2
kulak vermek	1	diş gıcırdatmak	1
akıl satmak	1	pusulayı şaşırmaq	1
kendini beğenmek	1	kan ter içinde kalmak	1
aklını başına toplamak	2	yüreği sılamak	2
yerli yerinde	1	idare etmek	1
bir ağızdan	1	dünyaya gelmek	3
kulak vermek	1	ele geçmek	1
oyun oynamak	1	uykusu kaçmak	1
göz gezdirmek	4	ödü kopmak	1
suyunca gitmek	1	göğsü kabarmak	1

dışarıya çıkmak	1	yakayı kurtarmak	1
çile doldurmak	1	içi rahat etmek	1
hak etmek	2	çalıp çırpmak	1
göze görünmemek	2	kısa kesmek	1
hoşuna gitmek	4	buyur etmek	1
ödü kopmak	1	canı isterse	1
söz açmak	1	ortaya atmak	1
söz dinlemek	1	kendini göstermek	1
boyu devrilesi	1	göz önünde tutmak	2
kendini atmak	3	idare etmek	1
tüyleri diken diken olmak	1	iş görmek	1
ziyan zebil olmak	1	ağzını açmamak	1
kulak vermek	1	can atmak	2
cin tutmak	3	gözden kaçmak	1
kaşlarını çatmak	1	çalı çırpı	1
ödü kopmak	1	sabrı taşmak	1
baş edememek	3	hayrını görmek	1
haber vermek	1	kendini bulmak	1
yüreği parça parça olmak	1	dostlar alışverişte görsün	1
ağzından kaçırmak	1	eline bakmak	1
aç susuz kalmak	1	karşı gelmek	1
fark etmek	1	ağzını açıp gözünü yummak	1
dilini tutmak	3	boş düşmek	1
kendini bilir	1	dert yanmak	1
omuz silkmek	1	ağzını öpeyim	1
can dayanmamak	4	üzerine yürümek	1
önüne düşmek	1	söz altında kalmamak	1
dizini dövmek	1	gözü takılmak	1
gözden kaybolmak	3	yüz göstermek	1
can korkusu	1	kapıyı açmak	1
emir kulu	1	yüzünü buruşturmak	1
benzi uçmak	1	sözü dinlemek	1
sağ ol	1	kendini ağır satmak	1
kendine gelmek	1	sağa geldiniz	1
gözleri parlamak	2	başını dinlemek	1
can vermek	5	çanak açmak	1
derdine düşmek	1	burnu Kafdağı'nda olmak	1
ders vermek	1	iş görmek	1
elinden gelmek	1	dudak bükme	1
eyvallah etmemek	1	göklere çıkarmak	1
söz atmak	1	dünyaya getirmek	1
ağzının suyu akmak	1	göğüs göğüse	1
gözlerine inanmamak	1	yüz çevirmek	1
çiğ çiğ yiyecek	1	sövüp saymak	1
gözünü ayırmamak	1	gözüne dizine dursun	1
sözünü etmek	1	aç susuz kalmak	1
az kaldı	1	yük olmak	1
aklı gitmek	2	dört ayak üstüne düşmek	1
başına yıkmak	1	kulaklarını dikmek	1
göz göze gelmek	4	içler acısı	1
cana yakın	2	deli divane olmak	1
sesini kesmek	1	yaş dökmek	2
sinirleri boşanmak	1	gözüm görmesin	1
kıyameti koparmak	5	kırk dereden su getirmek	1
önüne düşmek	1	canından bezmek	1
dili varmamak	4	bal dök yala	1
kafası kızmak	1	yüz vermek	1
tuhafına gitmek	1	gözyaşı dökmek	2
kulakları çınlasın	1	çoluk çocuk	1
yüz yüze gelmek	1	evlere şenlik	1

çığ çığ yiyecek	1	uyku bastırmak	1
göğüs germek	1	gözüyle bakmak	1
aklını almak	2	tepeden tırnağa	1
gözü ilişmek	3	göz önüne getirmek	1
kendinden geçmek	2	ağızından bal akmak	1
kurban olayım	1	yüz vermek	1
can feda	3	çalı çırpı	1
tuzağa düşmek	1	soylu soylu	1
eline düşmek	2	kulağına çalınmak	1
gönül vermek	2	diz çökmek	1
meydan okumak	2	iş görmek	1
aşık atmak	1	boy göstermek	1
yol açmak	1	soylu soylu	1
gönlünden geçmek	1	al atmak	1
güçlük çekmek	1	elden çıkarmak	1
söz kesmek	2	el atmak	1
yüz bulunca astarını istemek	1	gözüyle bakmak	1
gözleri faltaşı gibi açılmak	1	su yüzü görmemiş	1
yola gelmek	3	el etek öpmek	1
uykuya dalmak	1	gözüm çıksın	1
sopa yemek	1	elden gitmek	1
güç bela	1	içine doğmak	1
yerinden oynamak	1	diz çökmek	1
akılından çıkmamak	1	elinden tutmak	1
dil dökmek	1	el çekmek	1
dizinin bağı çözölmek	1	bağrına basmak	1
gözü kararmak	5	elden ne gelir	1
yanıp yakılmak	1	canı yanmak	2
meydana çıkmak	2	içini boşaltmak	1
fırsatı ganimet saymak	1	arkası kesilmek	1
göz ucuyla bakmak	1	ardı arkası kesilmemek	1
dile dökmek	1	kulak vermek	1
açık seçik	3	gözleri çakmak çakmak olmak	1
kendini kaybetmek	5	söz tutmak	2
yerin dibine geçmek	3	eksik olmak	1
yaşı yerde sayılası	1	ağza almamak	1
gönlünden kopmak	1	dile getirmek	1
gözünün önünden gitmemek	2	aklı başına gelmek	1
ağızından çıkanı kulağı işitmek	2	ayılıp bayılmak	1
ağızını kullanmak	1	boylu boslu	1
ağızını tutmak	1	başını vermek	1
gönlü akmak	1	arkası kesilmek	1
baştan çıkarmak	1	hak vermek	1
ele geçirmek	1		

Atasözleri	Sıklık	Atasözleri	Sıklık
merhametten maraz doğar	1	Allah'ın bildiği kuldan saklanamaz	1
denize düşen yılana sarılır	2		

KİTABIN ADI/YAZARI		GÜMÜŞ KANAT	
KİTABIN TÜRÜ		ROMAN	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		357	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		215	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		1	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		1	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
yüreği yanmak	2	gözleri dolmak	2
üst baş	1	el sıkmak	5
boynu bükük	1	yoluna girmek	2
sesini çıkarmak	1	lakırdı etmek	1
iş vermek	2	içi sızlamak	1
göz gezdirmek	1	geçmiş olsun	2
yüreği hoplamak	2	Allaha ısmarladık	7
kulağı çınlasın	1	güle güle	2
kaşlarını çatmak	3	boydan boya	1
baş kaldırmak	8	göz dikmek	4
avuç açmak	1	gözüyle bakmak	1
bir damla	1	önüne gelen	1
soluğu kesilmek	8	tüyleri ürpermek	1
aklına gelmek	4	kendinden geçmek	1
söz açmak	4	diz çökmek	3
elde kalmak	1	gözü kapalı	1
içini çekmek	13	el koymak	1
sabun köpüğü gibi sönmek	1	göz kamaştırmak	2
yüreğine su serpmek	1	allah allah	2
gözleri parlamak	5	baş eğmek	2
yüzü gülmek	3	yok canım	1
içine işlemek	1	Allah bağışlasın	2
bağırına basmak	3	yüzüne vurmak	1
acı çekmek	2	evirip çevirmek	1
kendini tutamamak	2	kulak vermek	1
hoş geldiniz	1	dağlara düşmek	2
sağ ol	6	yol vermek	1
içi sıkılmak	1	hesap vermek	1
hava değiştirmek	1	başına buyruk	1
bel bağlamak	1	kendini alamamak	2
canını vermek	2	aklı ermek	2
diz üstü	3	set çekmek	1
yerli yerinde	1	diz boyu	1
hiçe saymak	1	bata çıka	4
peşinde koşmak	1	ekmek parası	1
yolunu şaşırarak	1	el uzatmak	1
aklından geçmek	3	içi içine sığmamak	1
gücüne gitmek	1	aklından geçirmek	1
ele vermek	1	gözünün içine bakmak	2
haber vermek	2	ayağa kalkmak	1
göz göze gelmek	2	özür dilemek	1
göz önüne getirmek	1	dizinin dibinde	1
kulağını doldurmak	1	rengi uçmak	2
alın yazısı	1	peşi sıra	2
hoşuna gitmek	5	gözü açık	1
yolu düşmek	1	adam olmak	1
dünyaya getirmek	1	ateş kesilmek	1
göğsü kabarmak	4	aklı başında	2
buz kesilmek	2	göğüs germek	2
iyi olmak	2	derinlere dalmak	1
hayırdır inşallah	2	havayı bozmak	1
göz atmak	4	dem vurmak	1

yüzünden okumak	2	gözüne girmek	1
söz vermek	8	eli boş dönmek	1
göz kırpma	3	selam söylemek	1
tek başına	2	kan kardeşi	1
canını almak	1	işe yaramak	1
göz etmek	1	aklını oynatmak	1
aç susuz kalmak	1	hatırını saymak	1
bahtı açık olmak	1	yüzünü kızartmak	1
selam vermek	1	tüyleri diken diken olmak	1
meydana çıkmak	2	kendini toplamak	1
gözden geçirmek	1	yanına bırakmamak	1
ses sada çıkmamak	1	gönül kırmak	1
merak etmek	5	gönlünü hoş etmek	1
gözü dolmak	1	önüne geçmek	1
sesini kesmek	1	geri dönmek	1
evet efendimci	1	cana yakın	1
iç vermek	4	kalın kafalı	1
ardı sıra	1	gönlünü etmek	1
yerine geçmek	1	içi ezilmek	1
yerini almak	1	midesi bulanmak	1
dolu dizgin	1	yüzü olmamak	1
yol almak	2	bir deri bir kemik kalmak	1
laf etmek	1	ışık tutmak	1
gözü dalmak	1	içi rahat etmek	1
kendini bırakmak	1	boğazı kurumak	2
kuyruğa girmek	1	buz tutmak	1
değiş tokuş	1	gözüne bakmak	1
taş kesilmek	2	göze görünmemek	1
içinden gelmek	1	yüreği ezilmek	1
kollarını açmak	2	soluk aldırılmamak	1
kendi başına	1	yüreği yaralı	1
ağza almamak	1	baş koşmak	1
başa gelmek	1	farkına varmak	1
başı önünde	1	kara haber	1
gözünü açmak	5	havada kalmak	1
göze çarpmak	1	aklı almamak	1
acele etmek	1	geçim yolu	1
aşağı kalmamak	1	ağzını açmamak	1
uykuya dalmak	3	elden çıkarmak	1
el pençe divan durmak	1	başı dönmek	1
gözünde büyümek	1	kendi halinde	2
başına çökmek	1	söz gelmek	1
yüzüne çarpmak	1	kulak açmak	1
el sürmemek	1	ayağa kalkmak	1
ele geçmek	2	ağzını açmamak	1
ömür sürmek	1	sarmaş dolaş	1
paha biçmek	1	eli değmemek	1
ele almak	1	baş sallamak	1
ele geçirmek	2	akıllara durgunluk vermek	1
önüne dikilmek	1	avaz avaz bağırarak	1
adım atmamak	1	çiraklık etmek	1
sırtını çevirmek	1	yüreği sızlamak	1
yol bulmak	1	köşeyi dönmek	1
peşine düşmek	2	gözünü yummak	1
soluk soluğa	2	baş üstüne	2
yol göstermek	2		

Atasözü	Sıklık
derdini söylemeyen dermanını bulamaz	1

KİTAPIN ADI/YAZARI		HALİME KAPTAN		
KİTAPIN TÜRÜ		ROMAN		
KULLANILAN DEYİM SAYISI		443		
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		283		
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		5		
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		4		
Deyimler		Sıklık	Deyimler	Sıklık
Ağrısı tutmak		2	Yüz tutmak	3
Gözlerini yummak		1	Elinden düşürmemek	2
Gözünü açmak		3	Canını yakmak	1
Gözü tok		1	Elden gitmek	1
Hasret kalmak		1	Dört ayağının üstüne düşmek	1
Paraya kıymak		1	Karşısına çıkmak	1
Yerine getirmek		1	Aklına gelmek	2
Yoluna girmek		3	Haraca kesmek	2
Aklından çıkarmak		1	Gözü ilişmek	1
Yola çıkmak		7	Selam vermek	1
Hoş geldin		3	Çekip çevirmek	1
Adam olmak		2	Dili varmamak	1
Aklına gelmek		1	Yolunu beklemek	1
Aklının köşesinden geçmemek		1	Biçim vermek	2
İşi olmak		1	Başını alıp gitmek	1
Aç karnına		1	Gözü kaymak	1
İşi bitmek		1	İçten içe	2
Kaşlarını çatmak		2	Şakaya getirmek	1
Hah şöyle		1	İçinden geçirmek	2
Dilinin ucuna gelmek		1	Bağdaş kurmak	1
Çene yarıştırmak		1	Acele etmek	1
Yüz bulmak		1	Üzerine düşmek	1
Ayak basmak		1	Kulak vermek	1
İçi rahat etmek		1	İşten bile değil	1
İşi düşmek		1	Tereyağından kıl çeker gibi	1
Yola düzülme		4	Demir atmak	1
Sözünü etmek		1	Yol almak	1
Uğurlar ola		1	Gözleri takılmak	9
El etmek		1	Şaşırıp kalmak	1
Gözden geçirmek		9	Eline düşmek	1
Surat etmek		1	İş düşmek	1
Ayağa kalkmak		1	Gözlerini ayıramamak	1
Baş üstüne		6	Gözüne çarpmak	1
Yolun açık olsun		5	Yol göstermek	1
Güle güle		3	Boş bulunmak	1
Dara düşmek		1	Kulak asmamak	1
Gözü arkada kalmak		2	Hoş bulduk	2
Göz kulak olmak		2	Buyur etmek	1
Yola gitmek		1	Gözlerini dikmek	2
Ayak basmak		1	Tadına bakmak	2
Aşağı kalmamak		3	Canı çekmek	1
Aklından geçirmek		6	Enine boyuna	1
Topa tutmak		6	Kara kara düşünmek	1
Dümeni kırmak		7	Eline sağlık	1
Eksik gedik		1	Yolu düşmek	1
Geri kalmak		1	El koymak	1
İşini bitirmek		1	Gözü pek	5
Hoşuna gitmek		1	Dara gelmek	2
Karşısına dikilmek		1	Çözüm yolu	2
Canı çıkmak		1	Uykuya dalmak	1
Kılı kıpırdamamak		2	Sıkı fıkı	2
Başına bela olmak		1	Kış kıyamet	1

Göğsünü gere gere	1	Uykusu kaçmak	1
Sözünü tutmak	1	Yüzü tutmamak	2
Görmüş geçirmiş	1	Damdan düşer gibi	1
Dilinden kurtulamamak	1	Para etmemek	1
Lafı ağzına tıkamak	1	Kulağı delik olmak	1
Bereket versin	2	Aklı yatmak	1
İşin içinden çıkmak	1	Sesini çıkarmamak	1
Yol kesmek	1	Yolcu yolunda gerek	3
İşe yaramak	6	İç i cız etmek	1
Önünü kesmek	2	Gözünün önüne getirmek	1
Üzerine gelmek	2	Aklının ucundan bile geçirmemek	1
Ateş etmek	7	İç i sızlamak	1
Keyfi yerine gelmek	1	Ağzından kaçırmak	1
Çaptan düşmek	1	Lafını etmek	1
Hak etmek	2	Sözünden çıkmak	1
Yüz yüze gülmek	1	Hoşça kalın	1
Eller yukarı	1	Gözü üzerinde olmak	1
Geri dönmek	4	Aşağı kalır yeri olmamak	1
Göz atmak	4	Göz göre göre	1
Adam yerine koymak	1	Sözünü geçirmemek	1
Peşinden koşmak	1	Yüzü kalmamak	1
Eli kalem tutmak	1	El kadar	1
Kendini atmak	1	Söz etmek	1
Haklı çıkmak	1	Nöbet tutmak	1
Boylu boyunca	2	Üst baş	1
Başı önünde?	3	Göz gezdirmek	1
Yer yarılıp içine girmek	1	Aşağı yukarı	1
Boşa gitmek	1	Gününü görmek	1
Eli boş dönmek	1	Dişe dokunmak	1
Hesap sormak	1	Gözünden kaçmamak	1
Aklından geçmek	1	Açık vermek	2
Verilmiş sadakanız varmış	1	İşine yaramak	1
Önüne düşmek	4	Hal hatır sormak	4
Dilden dile dolaşmak	1	Kısa kesmek	1
Sağ ol	7	Elinden kurtulmak	1
Ders vermek	1	Canı sıkılmak	1
Gözden kaybolmak	1	Ele gelmek	1
Aklından çıkarmak	1	Eksik etmek	1
Peşine düşmek	2	Haber vermek	1
Şeytana uymak	1	Tepeden tırnağa	1
Yüzüne bakmamak	2	Hoşuna gitmek	1
Ayağı kaldırmak	2	Kendini alamamak	1
Laf etmek	1	Bıçak kemiğe dayanmıştı	2
Göz dikmek	1	Eli açık	1
Dört gözle bakmak	1	Adam etmek	1
Aklından çıkarmak	1	Ağız açtırmamak	1
Gözden kaçmak	1	Söz vermek	1
Sarpa sarmak	1	Kafası kızmak	2
El atmak	2	Ana baba günü	2
Vız gelmek	1	Yakışık almamak	1
Gözünün önünde	1	Geri çekilmek	1
Alt üst etmek	1	Arka arkaya	2
Tüyleri diken diken olmak	1	Farkına varmak	1
İç i yanmak	1	Başına buyruk	1
Gözüne ilişmek	2	Ayağı kalkmak	7
Sırt üstü	1	Aklına yatmak	4
Akıl etmek	1	Alıcı gözüyle bakmak	2
Yolunu kesmek	4	Üstesinden gelmek	1
Korktuğu başına gelmek	1	Örnek olmak	1
Kendine gelmek	2	Göz ucuyla bakmak	1

Merak etmek	7	Göz göze gelmek	1
Kırkı çıkmak	1	Karşı karşıya	1
Laf dinlememek	1	Başı derde girmek	1
Sözü kesmek	1	Yola koyulmak	1
Eksik olmamak	1	Akla gelmek	1
Haber almak	3	Gözünü dikmek	1
Kaşlarını çatmak	1	Göz yummak	1
Karşı gelmek	1	Çıkar yol	1
Elini kana bulamak	1	İşi sarpa sarmak	1
Pusu kurmak	1	Göz açıp kapayıncaya kadar	2
Ayağı dolaşmak	1	Hoşuna gitmek	1
Ortaya çıkmak	2	Yerini tutmak	1
Gözünü seveyim	1	Yerine geçmek	1
Ayağa kaldırmak	1	Ayağa kalkmak	1
Ayağının türabı olmak	1	Güven vermek	1
Selam söylemek	2	Kolları sıvamak	1
Rahmetli olmak	1	Yolunu bulmak	2
Kafasını kurcalamak	1	Sözü geçmek	1
Üzerine almak	1	Kendini alamamak	1
Yere sermek	1	Paha biçmek	1
Dili varmamak	1	Taş çatlasa	1
Aklı ermek	2	Kol gezmek	1
Aklını bozmak	1	Peşine takılmak	1
Yüzüne hasret kalmak	1	İçini çekmek	1
Boynuna sarılmak	1	Tuzağa düşmek	1
İçini dökmek	1	Elden geçirmek	1
Gözünü korkutmak	1	Süt liman olmak	1
Aklı başında	1	Yoluna koymak	1
Canını almak	1	Gözden kaçırmak	1
Olan biten	1		

Atasözleri	Sıklık	Atasözleri	Sıklık
aç ayı oynamaz	1	yolcu yoluna gerek	1
Evli evine köylü köyüne	2	çam sakızı çoban armağanı	1

KİTAPIN ADI/YAZARI		YONCA KIZ	
KİTAPIN TÜRÜ		ROMAN	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		319	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		257	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		1	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		1	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Dünyaya gelmek	2	Allah bağışlasın	1
Kulak vermek	1	Gözünü kırpmak	1
Bağdaş kurmak	1	Merak etmek	1
Başına geçmek	1	El çırpamak	3
Başına devlet kuşu konmak	2	Aklına düşmek	1
Düğün bayram etmek	1	Boynuna atılmak	1
İş tutmak	1	Gözleri sulanmak	1
Gözden kaybolmak	1	Gözlerini kısmak	1
Burnunu çekmek	9	Gözüne çarpmak	1
Boşa çıkmak	2	Gözüne ilişmek	1
Yüreği çarpmak	6	Ağızına bakmak	1
Parmağı ağzında kalmak	1	Gözünü oymak	1
İş görmek	1	Uykuya dalmak	2
Karşı çıkmak	1	Adam olmak	2
Hoş geldin	10	Elinden gelmek	1
Sırtı yere gelmemek	1	Yolunu bulmak	1
Kolu kanadı kırılmak	1	Akıl etmek	1
Gözünün yaşına bakmamak	1	Başımla beraber	1
Sözünü kesmek	1	İçin içine sığmamak	1
Adam etmek	1	Aklına gelmek	1
Öte beri	1	Göz önünde	1
Kendini kaptırmak	2	And verdirmek	1
Gözünü dikmek	1	Gözden geçirmek	2
Yüzü görmemek	1	Göz kamaştırmak	1
Tez elden	2	Akıl vermek	1
Aklı yatmak	1	Kafa kâğıdı	1
El çırpamak	3	Açtı ağzını yumdu gözünü	1
Önünde dikilmek	2	Varı yoğu	1
Boylu poslu	1	Çenesini tutmak	1
Kanı kaynamak	2	İyi olmak	1
Söz vermek	1	Bi kaşık suda boğmak	1
Kendini tutamamak	3	İfrit kesilmek	1
Yolunu kesmek	1	Muradına ermek	1
Tepeden tırnağa	4	Yerine getirmek	1
Kaşlarını çatmak	3	Uyku çekmek	1
Aklı kesmek	1	Önüne gelen	1
Ardına düşmek	2	Selama durmak	1
İçi daralmak	1	Hoşça kal	2
Cana yakın	2	Uğur ola	1
Baş üstüne	4	Allaha ısmarladık	3
Ses çıkarmamak	1	Önlerine düşmek	1
Baş edememek	3	Dilini çıkarmak	2
Göz kararı	1	Yanına varmak	1
Güle güle	1	Ele avuca sığmamak	1
Sağ ol	5	Sözünü dinlemek	1
Hoşuna gitmek	4	Paniğe kapılmak	1
Keyfi kaçmak	1	Gözü kör olasıca	3
Gözlerini yummak	1	Başına hal gelmek	2
Ağızını açmamak	1	Soluk soluğa	2
Bayrak açmak	1	Baş edememek	1
Baş sallamak	1	Kefeni yırtmak	1
El etmek	1	Kulağını açmak	1

Göz kulak olmak	3	Diş göstermek	1
Gözü kör olsun	1	Yüzünü buruşturmak	1
Işık tutmak	1	Kendini toplamak	1
Haber vermek	1	Kendinden geçmek	1
El kadar	1	Canı yanmak	1
Akıl erdirmek	1	Söz etmek	1
Gönül almak	1	Akla yakın	1
Bir içim su	1	İki gözü iki çeşme	2
Söz kesmek	1	Kafasını patlatmak	1
Yerini göstermek	1	Aklına sığmamak	1
Yüzüne bakmak	1	Başını eğmek	1
Gözünü açmak	3	Gözünden yaş gelmek	1
Kulağına gelmek	2	Ağzı kulaklarına varmak	1
Dil dökmek	1	Yola gelmek	1
Sözünü geçirememek	1	Gözü önünde	1
Üst baş	1	Sırt üstü	1
Parmak kadar	2	Yol almak	1
Gözlerini ayıramamak	1	Şafak sökmek	1
Berhudar ol	1	Can atmak	1
Hevesini almak	1	Kıt kanaat geçinmek	1
Etek öpmek	2	Ciğeri yanmak	1
Göz göze gelmek	1	Diz çökmek	1
İşi tatlıya bağlamak	1	Başı sıkılmak	1
Sorguya çekmek	1	Gözleri fıldır fıldır dönmek	1
İş bitirmek	1	İçinden geçirmek	1
İçini kemirmek	1	Gözlerini dikmek	1
El sürmemek	1	Gözleri ilişmek	1
Yanıp yakılmak	1	Gözlerine inanmamak	2
Kıyameti koparmak	1	Başına iş çıkarmak	2
İçi kabarmak	1	Önüne geçmek	1
Bağına basmak	3	Evlat edinmek	1
Yarından tezi yok	1	Yanıp tutuşmak	1
Gönlünü almak	1	Yüreği dayanmamak	1
Dert yanmak	1	Allah verede	1
Ayağını kesmek	1	Ayak uydurmak	1
Dizin dövme	4	Gözünü bağlamak	1
Ant vermek	1	Dünyalar onun olmak	1
Can yoldaşı	1	Gözleri açılmak	1
Gözü arkada kalmamak	1	Boynuna sarılmak	1
Yolunu gözlemek	1	Çatık kaş	1
Göz kırpmadan	1	Gözünden kaçmak	1
Yola çıkmak	3	İşi düşmek	1
Kara borsa	1	Üstü başı	1
İleri geri konuşmak	1	Göz hapsinde tutmak	1
El uzatmamak	1	İçini çekmek	1
Hâl hatır sormak	1	Gözlerinden yaş gelmek	1
Hâtırı kalmak	1	Parmağını ağzına götürmek	1
Kim vurduya gitmek	1	İşin içinden çıkmak	1
Yas tutmak	3	Yüreği kalkmak	1
Eli ayağı tutmak	1	Ortaya çıkarmak	1
Kıt kanaat	1	Boş yere	1
Tatlı dil	1	Soluğu kesilmek	1
Kendini göstermek	2	Gözleri önünde	1
Başlarını ağrıtmak	1	Kendini alamamak	1
İş çıkarmak	3	Tok gözlü	1
Hava almak	1	Söz açmak	1
Canını vermek	1	Gözleri parlamak	1
Başı önünde	1	Yolcu etmek	1
Gözleri yaşarmak	6	Akıl almamak	1
Kurban olayım	1	Hatırı kalmak	1

Yola koyulmak	1	Göz yaşı dökmek	1
Hoş bulduk	1		

Atasözü	Sıklık
Azıcık aşım kaygısız başım kaygısız başım	1

KİTABIN ADI/YAZARI		UÇ MİNİK SERÇEM	
KİTABIN TÜRÜ		ROMAN	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		231	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		146	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Dilinin ucuna gelmek	1	Güle güle	4
Yol açmak	2	Kulak kesilmek	1
Aklından geçmek	4	Aklından geçirmek	3
Hoş geldiniz	5	Bildiğini okumak	1
Kulağını bükmek	1	İşini bitirmek	2
Kaşla göz arasında	1	Üstüne yatmak	1
Dişine göre	1	Taş yürekli	1
Canını yakmak	1	Kulaklarını dikmek	1
Hatır için	1	Göz ucuyla bakmak	1
Kuyusunu kazmak	1	İşten değil	1
Gözden düşmek	2	Kaşlarını çatmak	1
Üstüne yıkmak	2	Kendini bilmek	1
Önüne çıkmak	1	Yağ çekmek	1
Allah bilir	1	İş karıştırmak	1
Dolap çevirmek	1	Yüreğine inmek	1
Oyuna gelmek	1	Göz göze gelmek	2
Renk vermek	1	Surat asmak	1
Göz kulak olmak	3	Gönlü olmak	1
Üstüne atılmak	1	Can yakmak	1
Önünü kesmek	3	Yüreği daralmak	2
Yol bulmak	1	Omuz silkemek	1
Yakayı kurtarmak	1	Düşünceye dalmak	1
Birbirine düşmek	1	El uzatmak	2
Bin pişman olmak	1	Hoşuna gitmek	2
Gözlerini açmak	1	Örnek almak	1
Ardına düşmek	2	Canını acıtmak	1
Aklı kesmek	1	Açığa vurmak	2
Üste çıkmak	1	Kendini göstermek	1
İşi düşmek	1	Acele etmek	1
Canı yanmak	1	Kulak vermek	3
Ayak basmak	1	Tek başına	1
El çırpma	7	Ekmeğini kazanmak	1
İçinden gelmek	3	Tadını çıkarmak	2
Diline dolamak	1	Özür dilemek	2
İş güc	1	Sözü kesmek	3
Durduğu yerde	2	El sıkma	1
Gözlerine bakmak	1	Boyun eğmek	1
Yükseklerde uçmak	1	Gözleri yaşarmak	1
Sözünden çıkmamak	1	Karar vermek	1
Burun kıvrıma	1	Aklı fikri	1
Gözünün önüne gelmek	1	Gönlünü almak	3
Geri dönmek	2	Köşe kapmaca oynamak	1
Çıkar yol	1	Yanı başında	1
Arkasına düşmek	1	Yüreği çarpma	2
Cancıger	1	Başı dönmek	1
Ses çıkarmamak	1	Boynu bükük	1
Yola çıkmak	4	Abuk sabuk	1
Eksik gelmek	1	Güçlük çekmek	1
Yerini tutmak	1	Kendine gelmek	1
İç çekmek	1	Gözünün içine bakmak	1
Aklından çıkmamak	1	Dil dökmek	1
Para etmemek	1	Söz vermek	1

Can sıkıntısı	3	Gönlünü kazanmak	1
Enine boyuna düşünmek	1	Gözden kaybolmak	1
Aklı ermek	2	Gözünü ayırmamak	2
Haklı bulmak	1	Soluk soluğa	1
Hatırını kırmak	2	Sözünü etmek	6
Aklına getirmek	6	Haber getirmek	1
Gücünü aşmak	1	Hoş tutmak	1
Göç etmek	1	Merak etmek	5
Aklının ucundan geçmemek	1	Ayak üstü	1
Gözlerinin içine bakmak	1	Ad takmak	1
Değerini bilmek	1	Yüzü gülmek	2
Gözü tutmak	1	Can vermek	1
Canla başla	1	Gözleri dolmak	1
Arkası kesilmek	1	Üstüne gelmek	2
Öne düşmek	1	Söz dinlemek	2
Üstüne düşmek	2	Karşı çıkmak	1
Hoşça kalın	3	Baş sallamak	1
Aklına gelmek	3	Uykusu gelmek	1
Akıl etmek	1	Yolu göstermek	1
Başı çekmek	1	Baştan başa	1
Canı sıkılmak	1		

KİTABIN ADI/YAZARI		GÖL ÇOCUKLARI	
KİTABIN TÜRÜ		ROMAN	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		231	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		149	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Yer almak	3	Gözden geçirmek	1
İş düşmek	2	İşini görmek	1
Ayak basmak	1	Ortaya atmak	1
Soluğu almak	2	Ne olur ne olmaz	2
Üstüne yok	1	İşini bitirmek	2
Yerinde duramamak	3	Haber vermek	1
Gözünü dikmek	2	Günahını almak	1
Yanı başına	1	Baş sallamak	2
Yüz tutmak	1	Eli açık	1
İleri gelenler	4	Özür dilemek	1
Ağız bir karış açık kalmak	1	Gözden kaçmak	2
Hoşuna gitmek	1	Dili dolaşmak	1
Naza çekmek	1	Şeytana uymak	2
Yan tutmak	1	Gözleri fal taşı gibi açılmak	1
Kendinden geçmek	2	Söz konusu	1
El çırpamak	2	Kulağını çekmek	2
Geri kalmak	3	Renk vermemek	3
Kendini göstermek	1	Bereket versin	1
Soluk soluğa	1	İşten bile değil	1
El sıkmak	2	Kafa kafaya vermek	1
Dile getirmek	1	Kendi kendine	1
Haber vermek	7	Baş tacı etmek	1
Hali vakti yerinde	2	Çamur atmak	1
Kesenin ağzını açmak	2	Güle güle	1
Örnek olmak	2	Boynu bükük	1
El açmak	1	Gözü dolmak	1
Zar zor	2	Gözü ilişmek	1
Hatırı sayılır	1	Peşine takılmak	3
İşleri gitmek	1	Gözü pek	1
Gözleri yaşarmak	1	Eli boş dönmek	1
Gözü takılmak	3	İş güç	1
İç çekmek	2	Ele geçirmek	1
Söz vermek	4	Mekik dokumak	1
Parmakla gösterilmek	1	Kırk yılda bir	1
Akan sular durmak	1	İçi rahat etmek	1
Temel atmak	1	Göze almak	1
Karınca kararınca	1	İleri gelmek	1
Elinden gelmek	2	Meydana çıkmak	1
Adam olmak	1	Ağır basmak	1
Yanıp tutuşmak	1	Boşa gitmek	1
Yüz vermek	1	Karar vermek	1
Baş başa bırakmak	1	Göz atmak	1
İşe yaramak	3	Yan yana	1
Yolu düşmek	2	Gözünden kaçmamak	2
Çekip giderlerdi	1	Aklı kalmak	1
Merak etmek	7	Yan yatmak	3
Hatır sormak	2	Geri çekilmek	1
Topu topu	1	Söz geçirmek	1
İşini bilmek	2	Üst baş	1
Karşı koymak	4	Gözü kaymak	1
Açığa vurmak	3	Ağzını aramak	1
Kendini alamamak	2	Şundan bundan konuşmak	1

Az çok	1	Yüzünü buruşturmak	1
Göz gezdirmek	1	Sözünde durmak	1
Bir ağızdan	2	El ayak çekilmek	1
Güçlük çekmek	1	Yola vurmak	1
Hak vermek	3	Geri dönmek	1
İş işten geçmek	1	Elden gitmek	2
İçini çekmek	4	Allah allah	2
Yol açmak	2	Buyur etmek	1
Geçmiş olsun	1	Göz göre göre	1
Haber almak	2	Gözüne uyku girmemek	1
Sözünü etmek	3	Yerinde saymak	1
Canı sıkılmak	2	İş olsun	2
Canını sıkamak	1	Allah aşkına	1
İyi olmak	4	Üzerinde durmak	1
İleri sürmek	2	Başına iş açmak	1
İyi kalpli	1	Başa gelmek	1
Kafasına girmek	1	Uykuya dalmak	1
Karşı karşıya	2	Haklı çıkmak	1
Ağırına gitmek	1	Sırt üstü	1
Yol aramak	2	Vay canına	1
Aklına gelmek	1	Süt dökmüş kedi gibi	1
Söz almak	1	Boşa çıkmak	1
Dünyalar onun olmak	1		

KİTABIN ADI/YAZARI		BİR KÜÇÜK OSMANCIK VARDI	
KİTABIN TÜRÜ		ROMAN	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		301	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		178	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		2	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		2	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Gözü ilişmek	1	buyur etmek	1
sağa sola bakmamak	1	sırtını dayamak	1
tuzağa düşmek	1	ciğerini yakmak	1
kendinden geçmek	1	cezasını çekmek	1
eli boş dönmek	1	aklı yetmek	1
kendini toplamak	2	gözleri dolmak	3
geçmiş olsun	1	yolunu gözlemek	1
olan biten	1	gözünü dikmek	6
kendini tutamamak	6	gözü kan çanağına dönmek	1
aklına gelmek	7	yüreği ezilmek	1
soğukkanlı	1	içinden gelmek	4
bağrına basmak	10	para koparmak	1
renkten renge girmek	2	hak vermek	3
dudak ısırarak	3	gün görmüş	1
sesini çıkarmamak	1	başta gelmek	6
acı çekmek	2	dayak yemek	1
dili çözölmek	1	elinden gelmek	3
göğüs germek	1	parmak kadar çocuk	1
sonunu getirememek	1	yük olmak	1
kendi kendine	1	idare etmek	3
haberi olmak	3	göz atmak	1
geri dönmek	2	yoluna koymak	1
tepeden tırnağa	1	duymamazlıktan gelmek	1
başından savmak	2	yeri dibine geçmek	1
işi bitmek	1	sinir olmak	1
ne hali varsa görsün	1	göz yaşı dökmek	3
paniğe kapılmak	2	dudak bükme	2
gözden çıkarmak	1	meydana gelmek	2
olup biten	3	omuz silmek	3
fikir yürütmek	2	yüzüne bakmamak	1
elde etmek	1	hak etmek	1
canı sıkılmak	2	yaşını doldurmak	1
nefes nefese	3	içine çekmek	1
aklından çıkmak	1	gözleri dolu dolu olmak	1
iş sarpı sarmak	1	allah bilir	2
boşa gitmek	1	kendini atmak	1
kafası bozulmak	1	yaka paça	1
aklına esmek	1	belasını bulmak	1
aldırış etmemek	2	göz ucuyla bakmak	1
dağ başı	10	burnunun direği sızlamak	1
suya düşmek	1	mana vermek	1
gözden kaybolmak	2	gözüne kestirmek	1
elden çıkarmak	1	dünür olmak	1
eninde sonunda	1	kafasına takılmak	1
hoş geldiniz	3	sözünden çıkmamak	1
aklına gelmemek	1	uygun bulmak	1
kendini bırakmak	1	işe girmek	3
haber vermek	3	özür dilemek	1
dili tutulmak	2	köşeye çekilmek	2
aklına gelmek	1	parmakla gösterilmek	1
uyku tutmamak	1	adam olmak	1
laf olsun diye	1	özen göstermek	2

kafasına girmek	1	üzerine titremek	1
hava almak	2	taş kesilmek	1
düşe kalka	1	içini çekmek	2
dırdır etmek	1	boş bulunmak	1
çıkar yol	1	kendine gelmek	1
karşı koymak	1	kurban olayım	1
gözünü kırpmadan	1	kalbini kırmak	1
umurunda değil	1	derinlere dalmak	1
yolunu bulmak	1	güçlük çekmek	1
gözler fal taşı gibi açılmak	1	göz önüne getirmek	1
aklına koymak	1	söz vermek	1
doğru dürüst	1	yüreği kabarmak	1
allah aşkına	2	ayağa kalkmak	1
ses çıkmamak	1	başından geçmek	1
kara kara düşünmek	1	hatır için	1
boynu bükük	1	kendini alamamak	1
haberi olmak	2	merak etmek	9
adım atmamak	1	sabahı etmek	1
ayak basmak	1	ortaya çıkmak	3
uykuya dalmak	7	ayak üstü	1
iş güç	1	yorgun argın	1
yüzüstü bırakmak	1	evlat edinmek	1
başbaşa bırakmak	1	aklına gelmek	1
önayak olmak	1	gözleri parlamak	2
yol almak	2	hasret çekmek	1
yola çıkmak	5	gece gündüz	2
fark etmek	7	yerine koymak	1
düşünceye dalmak	2	iş görmek	1
baskın yapmak	1	baş sallamak	3
başı dönmek	1	bir başına	1
bir çırpıda	1	çok olmak	1
doyum olmamak	1	fikir vermek	1
harekete geçmek	2	kim bilir	1
kokusunu almak	1	kollarını açmak	1
midesi bulanmak	1	neye uğradığını bilememek	1
not etmek	1	selam vermek	1
ses çıkarmamak	3	söz konusu	1

136

Atasözleri	Sıklık
gün bugün	1
Allahtan umut kesilmez	1

KİTABIN ADI/YAZARI		YANKILI KAYALAR	
KİTABIN TÜRÜ		ROMAN	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		214	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		123	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		1	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		1	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
doyum olmamak	1	ses çıkarmamak	5
geri dönmek	4	ikide bir	1
farkına varmak	1	üstüne yürümek	1
iyi kalpli	2	yolunu kesmek	1
elinden gelmek	2	yüreği cız etmek	1
başından geçmek	1	baba ocağı	1
bata çıka	1	buyur etmek	1
güle güle	2	karar vermek	6
merak etmek	9	göreyim seni	1
yola düşmek	1	sıkıntı çekmek	1
taş kesilmek	1	içi sızlamak	1
baş başa kalmak	1	adam olmak	1
fark etmek	5	ayakta kalmak	1
gözleri yaşarmak	8	iç geçirmek	3
uykusu kaçmak	1	içi açılmak	2
hoşuna gitmek	7	canı sıkılmak	1
kulakların çınlasın	5	canını vermek	1
fena olmak	1	üst baş	2
el sürmemek	1	hah şöyle	1
uykuya dalmak	2	içine sinmemek	1
başsağlığı dilemek	2	ağzının tadı kaçmak	2
içi yanmak	4	borç harç	1
yerini tutmak	1	kendine gelmek	1
kendini bırakmak	1	baş edememek	1
elden ne gelir	1	laf etmek	1
sesini çıkarmamak	1	aklı ermek	1
eksik etmemek	1	tadını çıkarmak	1
kendini tutamamak	1	hiç olmazsa	1
tadı tuzu kalmamak	1	araya girmek	1
el çırpma	2	idare etmek	1
gözünün önünden gitmemek	1	işe girmek	1
acı çekmek	1	ağır gelmek	1
söz vermek	5	yorgun argın	1
hoş geldiniz	3	günden güne	2
göz atmak	1	üstüne geçirmek	1
hak vermek	2	ağız tadıyla	1
bir varmış bir yokmuş	1	surat asmak	1
aklına gelmek	8	boğazına dizilmek	1
haber vermek	2	içine kapanmak	1
iyi olmak	2	suya düşmek	1
sağ olun	7	gözünü dikmek	1
yük olmak	4	gözden geçirmek	1
baş üstünde yeri var	1	kendini toplamak	2
ortada kalmak	1	her kafadan bir ses	1
diz çökmek	2	farkında olmamak	1
mola vermek	1	hafife almak	1
içinden gelmek	1	gözünün içine bakmak	1
kendi kendine	1	hoş bulduk	1
kendinden geçmek	1	haberi olmak	1
bağrına basmak	2	göz kararı	1
gözünü açmak	2	yüzü gülmek	2
gözleri kapanmak	1	karşı çıkmak	1

kulak vermek	2	yol açmak	1
fak etmek	1	ok yaydan çıkmak	1
diş göstermek	2	kaşlarını çatmak	1
geri çekilmek	2	aklından çıkmak	1
gözünü ayırmamak	1	ağzını bağlamak	1
göz ucuyla bakmak	1	dilini bağlamak	1
kendini atmak	3	baş sallamak	1
yüreğine su serpmek	1	kendini vermek	1
arada bir	1	gözleri parlamak	1
günün birinde	1		

Atasözü	Sıklık
eski camide dilenir yeni camide sadaka verir	1

KİTAPIN ADI/YAZARI		BARBAROS HAYRETTİN GELİYOR	
KİTAPIN TÜRÜ		ROMAN	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		1803	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		666	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		2	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		2	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
cana yakın	2	uğur ola	1
sayıp dökmek	4	yok yok	2
hayat geçirmek	1	burnunu çekmek	1
hoşuna gitmek	5	canına minnet	1
haddini bilmek	2	hayra yormak	3
ortaya çıkmak	4	açığa vurmak	1
gözünü dört açmak	3	bir dediği iki olmamak	4
aşağı yukarı	3	senet sepet	1
meydana çıkmak	9	eski püskü	1
ineden ineye	2	har vurup harman savurmak	1
öbür dünya	9	yağma yok	1
başa çıkmak	13	ayak uydurmak	3
karşısına çıkmak	13	yerine koymak	1
bol keseden	2	işi olmak	2
haber vermek	58	günün birinde	4
aforoz etmek	5	kız almak	1
haber almak	31	sesini çıkarmamak	3
sözü kesmek	16	eksik olmamak	4
merak etmek	41	hali vakti yerinde	3
dünyaya gelmek	8	ne olur ne olmaz	4
aklına gelmek	23	meydan vermemek	2
ders almak	1	eğri büğrü	1
çat pat	1	pot kırmak	2
idare etmek	2	ecel teri dökmek	2
iyi olmak	3	işin içinden çıkmak	1
dert yanmak	1	laf olsun diye	2
eski toprak	1	bıyık altından gülmek	1
parmakla gösterilmek	1	sinirine dokunmak	1
kolayını bulmak	8	ağzını aramak	2
iyi gitmek	1	kılıçtan geçirmek	8
dayayıp dösemek	1	keseinin ağzını açmak	1
yedisinden yetmişine kadar	2	ses çıkarmamak	19
haraç mezat satmak	4	haraca kesmek	1
elden çıkarmak	3	işi sarpa sarmak	1
canına tak demek	1	tuzığa düşmek	2
demir atmak	4	faka basmak	1
kendi kendine	25	içine kurt düşmek	1
göz açtırmamak	1	beyninden vurulmuşa dönmek	4
yolun açık olsun	3	işin içinde iş var	1
harekete geçmek	5	çoluk çocuk	3
dümeni kırmak	10	kendini alamamak	6
alın yazısı	1	para canlısı	2
boyun eğmek	4	can atmak	2
elden gitmek	4	alacağı olsun	1
kulak kesilmek	2	içi sıkılmak	1
altını üstüne getirmek	4	gözleri parlamak	8
kalbini kırmak	2	yüz tutmak	2
hak vermek	13	gün görmek	1
iple çekmek	5	gözleri yaşarmak	2
kanı kaynamak	6	baştan aşağı	1

gözlerinin içi gülmek	7	söz açmak	3
el sürmemek	1	abayı yakmak	1
allah allah	2	görmezlikten gelmek	2
varını yoğunu	1	önüne çıkmak	1
işi pişirmek	5	baskın yapmak	3
aklı başında	6	aklı yatmak	3
gözünde tutmak	1	el ele	1
göz hapsine almak	1	fark etmek	2
ayağa kalkmak	3	göz yummak	1
şapır şupur	4	kılını bile kıpırdatmamak	3
başını çaresine bakmak	1	yerinden oynamak	2
ali kiran baş kesen	1	basireti bağlanmak	1
süklüm püklüm	1	baştan başa	3
araları açılmak	1	gafil avlamak	3
ağız dalaşı	1	teslim bayrağı çekmek	3
üç aşağı beş yukarı	2	kıran kırana	2
denizden çıkmış balığa dönmek	1	elinden bir şey gelmemek	1
günden güne	7	rengi uçmak	2
geri almak	1	yüzüne kan gelmek	1
baş köşe	4	meydan bırakmamak	2
adamdan saymak	1	hüküm vermek	2
şaka yapmak	2	hava almak	1
kaşlarını çatmak	2	meydanı boş bulmak	2
geri vermek	1	ok yaydan çıkmak	1
kafa tutmak	14	ağlamaklı olmak	2
dağ başı	1	birbirine girmek	4
hiçe saymak	1	tepeden tırnağına	6
üzerine yürümek	7	paçaları sıvamak	2
burnu bile kanamamak	5	yoluna girmek	2
günah çıkarmak	1	benim diyen	1
baştan çıkarmak	3	gözleri açık gitmek	1
yiyip bitirmek	3	söz almak	4
ele geçirmek	30	ağır başlı	3
boş kalmamak	1	evirip çevirmemek	1
başlı başına	6	hoş bulduk	1
yerine getirmek	15	gözü olmak	1
ders vermek	1	nabza göre şerbet vermek	2
gözüne kestirmek	1	arkadaş canlısı	1
kendisini ağır satmak	1	içini dökmek	1
yakasını kaptırmak	1	bereket versin	3
kuyusunu kazmak	1	çorbada tuzu bulunmak	1
baş eğmek	2	bir avuç	1
tuzak kurmak	1	kendini ateşe atmak	1
iş görmek	1	dünden razı	1
farkına varmak	17	uykuya dalmak	1
yüz vermek	6	başını vermek	3
canını sıkmak	1	bağdaş kurmak	1
gönül kaptırmak	3	bire bin katmak	2
yolu düşmek	2	ortaya dökmek	1
soyup soğana çevirmek	1	aklı almamak	3
kendine güvenmek	1	hak etmek	2
ses seda çıkmamak	2	topa tutmak	1
sorguya çekmek	3	eli boş dönmek	6
meydan okumak	7	ayak basmak	3
yüksekten atmak	2	körü körüne	4
renk vermemek	6	başın için	1
hoş geldiniz	3	ayağına kapanmak	13
kendini göstermek	3	gözleri dolmak	3
kanına girmek	1	yıldızı sönmek	3
dayak atmak	1	açık kapı bırakmak	1

gözünü budaktan esirgememek	2	soluğu almak	1
ilişki kurmak	1	can düşmanı	1
hüküm sürmek	1	kalın kafa	1
elde etmek	4	karşı çıkmak	4
yüz çevirmek	3	çingir çıkarmak	1
avucunun içine almak	3	küplere binmek	3
yüzde yüz	1	patlak vermek	1
yola getirmek	7	hesap etmek	2
gözünden düşmek	1	cehennem azabı	1
hakkından gelmek	8	açıktaki kalmak	1
el elden üstündür	1	şakaya gelmek	1
gözlerine inanmamak	5	kısa kesmek	1
dalavere çevirmek	2	ele avuca sığmamak	1
ağızına bir şey koymamak	2	dem vurmak	1
günaha girmek	4	kulağına söylemek	2
üzerine almak	3	hesabını görmek	1
söz vermek	17	gönül yapmak	1
geri dönmek	16	ikide bir	1
geri çekilmek	10	söz ıstırmak	1
ekmeğine yağ sürmek	1	şöyle dursun	1
ağızından kaçırmak	3	işten bile değil	2
diz boyu	2	işe yaramak	8
kulak kabartmak	2	gönül rızası	1
yol göstermek	6	kafayı tütsülemek	1
yol almak	3	elini çekmek	1
canı cehenneme	2	gününi gün etmek	1
yer almak	5	anadan doğma	3
gece gündüz	2	gözden düşmek	4
kıyıda köşede	3	gözünü kan bürümek	1
dört elle sarılmak	4	yüreği sızlamak	1
canı sıkılmak	11	içi yanmak	1
yaşlı başlı	1	gözleri kararmak	1
kısmeti çıkmak	1	iyi gelmek	1
akıl vermek	2	keyif çatmak	1
üzerine düşmek	1	bıyıkları terlemek	1
boş yere	1	hoş görmek	1
gözünün içine bakmak	5	dünyaya getirmek	1
işini görmek	1	gözü açık gitmek	1
canına kıymak	3	mırın kırın etmek	2
her kafadan bir ses	4	farkında olmak	2
aklından zoru olmak	1	ayak üzeri	1
göz göre göre	1	hakkı olmak	2
yola gelmek	3	fikir almak	3
yere sermek	2	yol bulmak	2
peşi sıra	2	pusulayı şaşırmak	1
kan gövdeyi götürmek	4	gizli tutmak	3
günahı boynuna	1	aklı ermek	2
elini kolunu sallamak	1	yolu şaşırmak	1
gık dememek	1	aklına başına toplamak	1
yola çıkmak	8	çileden çıkmak	3
olan biten	9	kurban olayım	1
yerinde duramamak	5	gözleri dolu dolu olmak	5
gözünü ayırmamak	6	kul köle olmak	2
taraf tutmak	2	öne sürmek	1
gözünü dikmek	9	bir köşeye çekilmek	2
soğuk kanlı	1	kendinden geçmek	2
fark edilmek	1	baş başa bırakmak	2
kendini kaybetmek	3	dolap çevirmek	1
bağına basmak	1	kestirip atmak	1
ileriye görmek	1	iyi etmek	3

dut yemiş bülbüle dönmek	1	sağ ol	14
tası tarağı toplamak	2	göze çarpmak	1
kendini vermek	1	gözü pek	2
sermayeyi kediye yüklemek	1	yatağa düşmek	1
haberi olmak	8	para etmemek	1
palas pandaras	1	yüzüne karşı söylemek	1
gülmekten kırılmak	1	içinden geçirmek	1
kendini beğenmek	3	dert ortağı	1
atıp tutmak	7	aman vermemek	2
haddini bildirmek	3	gururunu okşamak	2
kendi kendine gelin güvey olmak	1	ağız tadıyla	2
sözüm ona	4	hakkını vermek	2
karşı koymak	15	hesap görmek	1
göz doyurmak	1	öteki dünya	3
mana vermek	6	can feda	1
baklayı ağzından çıkarmak	5	göz kırpma	1
güle güle	3	ortaya düşmek	1
safa geldiniz	1	kendini bırakmak	2
el pençe divan durmak	1	bir ağızdan	1
bir sözünü iki etmemek	1	eksik etmemek	1
işi azıtmak	2	hasret çekmek	1
kan dökmek	5	gam yememek	4
yüreğine su serpmek	3	kafayı çekmek	2
ateşe vermek	1	felekten kam almak	1
önünü kesmek	2	görüciye çıkmak	1
kulağı delik	1	mat etmek	1
kız vermek	4	zilzurna sarhoş	1
araya koymak	1	dilden dile dolaşmak	1
gündüz gözüyle	1	göze almak	4
yüz yüze gelmek	2	canını vermek	3
havadan sudan konuşmak	1	farkında olmamak	1
taş çıkartmak	2	peşine düşmek	2
bir aşağı bir yukarı dolaşmak	1	canla başla	2
gözü takılmak	2	nefsine yedirememek	1
kendini toplamak	6	sesi çıkmamak	1
can sıkıntısı	1	gözünü kırpmadan	2
gözünün önünden gitmemek	1	meydana gelmek	1
ev bark	4	yoluna koymak	1
ağzından dökülmek	1	aşağıdan almak	1
başından geçmek	3	söz konusu	1
hayata atılmak	1	içini çekmek	1
elden ele dolaşmak	1	al aşağı etmek	1
ardı arkası kesilmemek	3	gözden geçirmek	4
sözünde durmak	4	kulak misafiri olmak	1
ele geçmek	4	laf işitmek	1
aşağı kalmamak	8	canı yanmak	1
gözü doymak	1	çıt çıkmamak	1
ortadan kalkmak	3	şafak sökmek	2
ne pahasına olursa olsun	1	taş taş üstünde bırakmamak	1
pahalıya mal olmak	3	haber çıkmamak	1
karşı karşıya gelmek	1	söz dinlemek	1
iyi kalpli	19	gözünü açmak	4
ileri sürmek	9	kendini atmak	1
ağzını açmamak	4	el atmak	1
gözleri vefecri okumak	1	akıl hocası	2
kafese girmek	2	kesip atmak	1
yelkenleri suya indirmek	4	zerre kadar	1
ağzından girip burnundan çıkmak	1	pabuç bırakmamak	1
ağzı kulaklarına varmak	2	suratı bir karış	3
söz düşmemek	1	kırk yılda bir	2

boşa çıkmak	4	altından kalkmak	1
el üstünde tutulmak	1	söz olmak	1
iş var	1	işini bitirmek	1
kan ter içinde kalmak	1	aklı başına gelmek	1
üstüne almak	1	can damarı	1
ne pahasına olursa	1	yüz bulmak	1
gönül almak	11	sabrı tükenmek	3
haturına gelmek	6	kendini ağır satmak	1
iki büklüm	1	el altında	2
uzun uzadıya	5	karşı gelmek	3
göz önünde bulundurmak	1	akan sular durmak	1
selam vermek	8	kırıp geçirmek	3
cevabını yapıştırmak	1	hesap sormak	1
ileri gitmek	8	elden ne gelir	1
gözden kaçmak	5	su katılmamış	1
yol görünmek	1	işine gelmek	3
yüzüstü bırakmak	7	gözü kalmak	1
kendine gelmek	2	aklına yatmak	2
gözüyle görmek	2	işin içinden sıyrılmak	2
el pençe divan durmak	1	sus payı	1
ağzının suyu akmak	2	dalına basmak	2
soyunup dökünmek	1	işi bitmek	1
peşini bırakmamak	2	tabanları yağlamak	1
gönlü çekmek	2	nara atmak	2
günaha sokmak	2	baş edememek	1
önüne geçmek	3	ortaya atılmak	1
dört gözle beklemek	1	öne düşmek	2
öteden beri	2	küçük dilini yutmak	1
yaşını başını almak	2	el değiştirmek	1
biçilmiş kaftan	2	yan gözle bakmak	1
yağlı kuyruk	1	boş atıp dolu tutmak	1
bugünden tezi yok	2	yarından tezi yok	2
güç gelmek	1	aklından çıkmamak	1
elde kalmak	1	oyunbozanlık etmek	1
gözyaşı dökmek	3	başına iş açmak	1
bin pişman olmak	2	göz boyamak	1
gönül vermek	5	elinden gelmek	2
günü gününe	6	baş başa vermek	2
yüzü gülmek	2	pişkinliğe vurmak	1
yola düzülmek	2	yerine geçmek	1
ileri gelenler	21	işi düşmek	1
iki eli kanda olsa	1	üst baş	4
baş başa kalmak	3	ceza çekmek	1
gönlünü kaptırmak	1	amana gelmek	1
ruhu bile duymamak	2	akıl etmek	1
geri çevirmek	1	toz kondurmamak	1
uygun bulmak	1	ağzına geleni söylemek	2
gücüne gitmek	1	sesini kesmek	1
sıkıntıya düşmek	1	göz gezdirmek	1
sıcağı sıcağına	1	size ömür	4
gözleri yollarda kalmak	2	arkası kesilmek	1
kendini tutamamak	6	kulak vermek	1
yok yere	1	gözüne uyku girmemek	1
ayak diremek	2	uykusu kaçmak	1
kol gezmek	2	derme çatma	1
açık gözlü	3	yüreğine işlemek	1
eline düşmek	3	taşı gediğine koymak	1
yolunu kesmek	4	lafı ağzına tıkamak	1
istifini bozmamak	1	tozu dumana katmak	2
boşa gitmek	1	dini bütün	1

güme gitmek	1	dişini sıkmak	2
ne var ne yok	2	göz atmak	1
çıkış yapmak	1	acısını çıkarmak	1
üzerine gelmek	1	hatırı sayılır	1
delik deşik	1	analar ne doğurmuş	1
can vermek	1	boş bulunmak	3
ağır gelmek	2	yakasına yapışmak	1
eli ayağı gevşemek	1	gürültüye pabuç bırakmamak	1
aman dilemek	1	dayak yemek	1
aslan sütü	1	gökte ararken yerde bulmak	1
içinden gelmek	1	hatırında kalmak	1
soğuk düş	1	dillere destan olmak	1
yüzü asık	1	hallaç pamuğu gibi atmak	1
mana çıkarmak	1	taşa tutmak	1
gün görmüş	1	kendini kaptırmak	1
baş sağlığı dilemek	1	çıkart yol	1
arkadan vurmak	1	el ayak çekilmek	3
gözünde büyümek	1	yerinden etmek	1
çekidüzen vermek	1	allah bilir	1
olan oldu	1	hasret kalmak	1
ileri geri söylemek	1	başı boş kalmak	1
gönül eğlendirmek	1	sözünden çıkmamak	1
in cin top oynuyor	1	alem yapmak	1
el ayak öpmek	1	başından savmak	2
selamı sabahı kesmek	1	başına toplamak	1
aklından geçirmek	1	içi kan ağlamak	4
kapı dışarı etmek	1	selam söylemek	1
el etek öpmek	1	surat asmak	1
yüz göstermek	1	oh çekmek	1
ortaya atmak	1	cana minnet bilmek	1
gözdağı vermek	1	ortadan kaybolmak	1
üstüne gelmek	1	aslan payı	1
arkasına düşmek	3	allak bullak olmak	1
akla uymak	1	demir almak	2
ezilip büzülmek	1	karşısına dikilmek	1
alı al moru mor	1	saçma sapan	1
gönlü olmak	1	kabına sığmamak	1
başını kurtaramamak	1	haber gelmek	1
kafaları tütsülemek	1	hazır bulunmak	1
uykusu gelmek	1	baş kaldırmak	1
selam almak	1	temel atmak	1
günah işlemek	1	iş işten geçmek	1
hatırdan çıkarmamak	2	cephe almak	2

KİTABIN ADI/YAZARI		KELOĞLAN MASALLARI	
KİTABIN TÜRÜ		MASAL	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		399	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		253	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		2	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		2	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Bir varmış bir yokmuş	18	Soluğu kesilmek	1
Canına yetmek	1	Canı burnuna gelmek	1
Selam vermek	1	Söz dinlemek	1
İkınıp sıkınmak	1	Belini doğrultmak	1
Kafa kafaya vermek	1	Yol yordam	3
Suluk soluğa	1	Başını derde sokmak	1
Sopa atmak	1	Konu komşu	1
Bağdaş kurmak	1	Akıl vermek	1
Kulaklarını dikmek	2	Gam yememek	1
Kana kan istemek	1	Yağma yok	1
Ortada kalmak	1	Saçma sapan	1
Ağzını bağlamak	1	Yatağa düşmek	1
Yol tutmak	8	Giyim kuşam	2
Hoş geldiniz safalar getirdiniz	1	Dil dökmek	2
Canı sıkılmak	3	Kırık dökük	2
Kan ter içinde kalmak	1	Baş aşağı	1
İşe koşmak	1	Gün görmüş	1
Aklı karışmak	1	Dört bir taraf	1
Gözleri dönmek	3	Başına iş açmak	1
Yola çıkmak	5	El ayak çekmek	1
Boynunu vurmak	1	Köşesine çekilmek	1
Boyun eğmek	2	Dizinin dibinde	1
Ayağa kaldırmak	1	Göz yaşı dökmek	1
Sırt üstü	3	Köşeye çekilmek	1
Muradına ermek	9	Dibi görünmek	1
Gaflet basmak	1	Eli böğründe kalmak	1
Dağ taş	2	Kurda kuşa yem olamam	1
Oh çekmek	2	Allah'a ısmarladık	1
Sövüp saymak	3	Dağ başı	1
Allah yarattı dememek	2	Doluya koydum almadı, boşa koydum dolmadı	3
Sesini kesmek	1	Hop oturup hop kalkmak	1
Peşinden koşmak	1	Ortaya dökmek	1
Ekmeğini taştan çıkarmak	1	Saç sakal birbirine karışmak	1
Düşünüp taşınmak	1	Üst baş	1
Kanı kaynamak	1	Özür dilemek	1
İçini dökmek	1	Dökülüp saçılmak	1
Haddini bilmek	1	Hop oturup hop kalkmak	1
Ağız açmamak	1	Açık gözlü	1
İçinden çıkmak	1	Ortalık karışmak	1
Boynu bükük	5	Dizinin bağı çözülmek	1
Ömür çürütmek	1	Ayağa kalkmak	1
Parmak ısırmak	1	Yan gelip yatmak	1
Sorguya çekmek	1	Kafası kızmak	1
Ölçüp biçmek	2	Eli ayağı dolaşmak	5
Sözünü yerine getirmek	1	Baş etmek	1
İşler yolunda olmak	1	Meydana çıkmak	1
Baş başa vermek	3	Bahtınız açık olmak	1
Gözünü dört açmak	1	Haber almak	1
Alt etmek	1	Kırk bir buçuk maşallah	1
Hesap vermek	1	Kendini tutamamak	2
Üstün gelmek	1	Ağzının suya akmak	3
Dili tutulmak	3	Dişlerini gıcırdatmak	1

Canını almak	8	İçe girmek	1
Koluna girmek	1	Para kesmek	1
Can vermek	2	Bereket versin	1
Sabrı tükenmek	4	Söz dinlemek	1
Karman çorman	1	Yerden bitme	1
Pabuç pahalı	1	Aşağıdan almak	1
Yola düşmek	5	Gönlü olmak	1
Cebi delik	1	Kırıp geçirmek	1
Kıyıda köşede	1	Yolun açık olsun	2
Tatlı dil	1	Göz ucuyla bakmak	1
İndirip bindirmek	1	Haber almak	1
Yüreği soğumak	4	Hüküm sürmek	1
Ant içmek	4	Aç karnına	1
Nalları dikmek	1	Yüzüne bakmak	1
Etekleri zil çalmak	1	Döküp saçmak	1
Paldır küldür	1	Tok sözlü	3
Nalları dikmek	1	Can yoldaşı	4
Oyun etmek	4	Çenesi durmamak	1
Laf etmek	3	Gözü doymak	1
Uzun uzadıya	1	Eksik olmamak	1
Kapıya dayanmak	1	Atı alan Üsküdar'ı geçti	1
Yakasına yapışmak	3	Peşine düşmek	3
Yerinde duramamak	1	Gözleri fal taşı gibi açılmak	2
Göz açıp kapayıncaya kadar	3	Adı çıkmak	1
Oyuna gelmek	1	Ensesi kalın	1
Göz dikmek	1	Boğaz tokluğunu çalışmak	2
Ele almak	1	Yedi iklim dört bucak	1
Yalvar yakar olmak	3	Köle olmak	1
Naza çekmek	1	Gözleri fıldır fıldır etmek	3
Bin dereden su getirmek	2	Kulakları dolmak	1
Sözbirliği etmek	1	Baş üstüne	1
Öte beri	1	Önüne kalmak	1
Baş alamamak	1	Acından ölmek	1
Buyur etmek	3	Gözü dönmek	1
Eli ayağı tutmak	1	Ağzı sulanmak	2
Gözden geçirmek	1	İçi kazınmak	1
Ağırdan almak	1	Dert yanmak	1
Dili çözülmek	2	Yanıp yakılmak	2
Yokuşa sürmek	1	Belasını bulmak	1
Aklı başına gelmek	5	Yüz kızartıcı	1
Gözleri parlamak	1	İşe girmek	1
Baş edememek	1	İçine ateş düşmek	1
Evirip çevirmek	6	Türküsünü çağırmak	1
Geride kalanlar	1	İçine kurt düşmek	1
Diline dolamak	1	Altını üstüne getirmek	1
İte kaka	1	Gözleri evinden fırlamak	2
Yüz çevirmek	1	Karşısına dikilmek	3
Gözüne bakmak	1	Apdest bozmak	1
Elinde kalmak	1	El pençe divan durmak	2
Baştan ayağa	3	Al kanlara boyanmak	1
İçini çekmek	2	Çoluk çocuk	1
Peşine takılmak	2	Yokuşa sürmek	1
Gözü yaşarmak	1	Görücü gitmek	1
Ele geçirmek	3	Dünür gitmek	1
Kapıya dayanmak	1	Dediği dedik (çaldığı düdüğü)	1
Elden ayaktan düşmek	4	Yol bulmak	2
Konu komşu	1	Yerine geçmek	1
Yerinde yeller esmek	1	Eksik gedik	1
Hop oturup hop kalkmak	1	Gönül açmak	1
Alicengiz oyunu	1	Gözden kaybolmak	1

Bir ağızdan	1	Aklı başından gitmek	1
İçi sıkılmak	2	Gözlerini kamaştırmak	1
Canını bağışlamak	1	Kaş çatmak	1
Uykuya dalmak	1	Hesaba almak	1
Söz vermek	1	Gözüne kestirmek	1
Tatlıya bağlamak	1	Gözü tok	1
Bir baltaya sap olmak	1	Gönül kaptırmak	1
Göz gözü görmek	1	Göze almak	1
Kıyameti koparmak	1	Beti benzi kalmamak	1
Çil yavrusu gibi dağılmak	1	Gözlerinin içine bakmak	1
Delik deşik	1	İçi geçmek	1
Can havliyle	1	Cezasını çekmek	1
Ağız kulaklarına varmak	1	Dile gelmek	1
Düşe kalka	1	Görmezlikten gelmek	1
Ömür sürmek	1		

Atasözleri	Sıklık	Atasözleri	Sıklık
Yanlış hesap Bağdat'tan döner	1	Yaşı yetmiş işi bitmiş	1

KİTABIN ADI/YAZARI		BİLLUR KÖŞK MASALLARI	
KİTABIN TÜRÜ		MASAL	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		1384	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		627	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		12	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		8	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
bir varmış bir yokmuş	14	tatlı dil	1
dünyaya gelmek	3	başını alamamak	1
gel zaman git zaman	9	peşini bırakmamak	1
eninde sonunda	1	dikiş tutturamamak	1
canı sıkılmak	11	nikah kıymak	2
yerinde duramamak	4	ağzı kilitli	5
dört duvar arasında	1	hesap sormak	2
göz almak	2	kırkı çıkmak	1
göz açıp kapayıncaya kadar	2	ağırdan almak	3
göz kamaştırmak	4	ayağına kapanmak	1
düşünceye dalmak	8	boynunu vurmak	4
aklını almak	1	uyku bastırmak	1
gönül almak	3	gözüyle görmek	1
yüreği çarpmak	2	yüreği yufka	1
ayağına kapanmak	1	yatağa düşmek	1
gönül hoşluğu ile	2	sesini çıkarmamak	2
yedi iklim dört bucak	4	ele vermek	1
merak sarmak	1	göze almak	2
yola çıkmak	30	başına toplamak	1
yol almak	6	önüne düşmek	2
gözlerine inanmamak	1	canını dar atmak	1
ağzı açık kalmak	1	başından geçmek	4
gönül vermek	3	aklından çıkmak	1
aklı başında	1	gözüm görmesin	1
aklı başına gelmek	2	gözün aydın	1
içi geçmek	7	sarmaş dolaş	1
uykuya dalmak	25	başını beklemek	1
içine ateş düşmek	3	Tanrı'nın günü	1
iki gözü iki çeşme	10	yol göstermek	3
kendine gelmek	12	boyun kesmek	3
tez elden	1	yarım ağızla	1
bir sözünü iki etmemek	1	yolun açık olsun	2
içini kemirmek	2	etek öpmek	1
gözleri yollarda kalmak	1	gözleri süzülme	2
gün görmüş	7	ayağına kapanmak	1
dillere destan olmak	5	kaşlarını çatmak	4
hal hatır sormak	6	hakkından gelmek	2
doyum olmamak	3	etek öpmek	1
gönül eğlendirmek	3	gözü dönmek	2
gönlü bol(gani)	1	gözü ilişmek	2
aklından geçirmek	1	belini doğrultmak	1
gözüne uyku girmemek	9	ağzından dökülmek	1
aklı ermek	2	ayağına kapanmak	1
göz dikmek	2	karşı gelmek	5
havadan sudan konuşmak	3	geri çekilmek	6
gözünü ayırmamak	3	gözü pek	1
ayağını sürümek	1	etek öpmek	1
dara getirmek	1	can acısı	1
yerinde yeller esmek	2	gözü pek	1
öte beri	9	gönlü çekmek	1
içini dökmek	3	etek öpmek	1
gönül kaptırmak	2	kulağına girmek	1

hoş geldiniz	2	önüne geçmek	1
sözünü kesmek	1	canı cehenneme	3
selam vermek	7	nara atmak	1
baş köşe	3	el açmak	1
gözünün önüne getirmek	1	eli ayağı dolaşmak	1
ter basmak	2	başına buyruk	1
yüreği kabarmak	2	başı sıkılmak	1
el sürmemek	6	içi yanmak	1
boyunu bükük	8	bağrı yanık	1
başını alıp gitmek	2	gelip çatmak	1
gözyaşı dökmek	3	canından bezmek	1
adım atmamak	2	sırtın pek	1
iki çift laf etmek	1	yediden yetmişe	2
ağzını açmamak	5	tepeden bakmak	1
nispet vermek	1	uykusunu almak	1
içinin yağı erimek	2	canını vermek	1
yol yakinken	4	el bağlamak	1
başına çıkmak	3	sağ ol	1
ne hali varsa görsün	1	dili dolaşmak	1
yüzü suyu hürmetine	1	aklı karışmak	1
yol tutmak	2	gözünü dört açmak	1
içi açılmak	4	bir dudağı yerde bir dudağı gökte	1
gece gündüz	7	hatır için	2
başı için	3	altını üstüne getirmek	1
yüz görümlüğü	3	kendini tutamamak	2
etekleri zil çalmak	1	öteye beriye	1
kestirip atmak	1	aklı yatmak	1
başında durmak	1	iş çıkarmak	1
canı yanmak	1	çıkarcı yol	1
geçmiş olsun	2	canı burnuna gelmek	1
ağzının içine baktırmak	1	halden anlamak	1
boyun eğmek	2	akıl almak	2
dört gözle beklemek	1	ipten almak	1
yola düşmek	17	hor görmek	1
peşinden koşmak	2	yakasını kurtarmak	1
sarmaş dolaş	7	el değmemiş	2
elinden tutmak	4	diş kirası	1
muradına ermek	21	bağdaş kurmak	1
darısı başına	12	bir solukta	3
gözü gibi sakınmak	1	alt üst etmek	1
gözü ilişmek	1	ölümlü dünya	1
aklı başından gitmek	12	el emeğiyle	1
elde etmek	1	yalayıp yutmak	3
başını sokmak	2	yüreği cız etmek	2
enine boyuna	1	gönlü olmak	1
sözünden çıkmamak	1	dolap beygiri gibi dönüp durmak	1
üstesinden gelmek	2	oyuna gelmek	1
yanıp yakılmak	3	göz ucuyla	1
üstüne düşmek	2	eli sopalı	1
gönlünü etmek	3	kan revan içinde	1
dil dökmek	4	gözleri parlamak	3
hoşbeş etmek	2	ardına düşmek	6
ortaya dökmek	5	gönlü bulanmak	4
aklına gelmek	20	söz gelimi	2
gönül açmak	2	yolcu etmek	1
sokağa düşmek	1	söz açmak	1
hoş görmek	1	bir köşeye çekilmek	7
göklere çıkarmak	1	üstün gelmek	2
sökün etmek	1	hüküm vermek	1
iş bitirmek	1	diş gıcırdatmak	1

ağız yaymak	1	başa gelmek	1
yüreği ağzına gelmek	2	dert yanmak	1
kendini toplamak	1	ayağı suya ermek	1
gözden kaçmak	1	yükte hafif pahada ağır	1
Allah yarattı dememek	2	diz çökmek	1
can dayanmamak	3	yüreği daralmak	2
düşse kalka	5	aman vermemek	4
bit yeniği	1	söz vermek	2
akıl ermek	1	çevir kazan yanmasın	7
güç bela	1	işi pişirmek	1
eli ayağı tutmak	7	kendi kendine	5
öteki beriki	4	yerine geçmek	1
yüzü kara	2	allaha ismarladık	1
yoldan çıkmak	1	can sıkıntısı	4
bir baştan bir başa	2	gün doğmak	1
konu komşu	1	ad takmak	1
söz birliği etmek	1	yolunu gözlemek	2
nefes nefese	1	iğne ipliğe dönmek	1
yol bulmak	6	ağzı laf yapmak	1
yoldan çıkmak	1	göze girmek	1
yola vurmak	1	ağız, dil vermemek	1
içi kan ağlamak	1	dili çözülmek	2
yüreği oynamak	1	ayağı dolaşmak	1
sırtını dayamak	1	elden ele dolaşmak	1
içini çekmek	7	başında beklemek	2
gözünde tutmek	1	selam söylemek	1
dünya gözüyle	2	geri dönmek	3
etekleri zil çalmak	1	ağzına baktırmak	1
sıkı fıkı	1	dereden tepeden konuşmak	1
ayak diremek	7	renkten renge girmek	1
ele geçmek	1	gözünden uyku akmak	1
dört elle sarılmak	3	cana yakın	1
elden gitmek	1	ince eleyip sık dokumak	3
yüze yüze kuyruğuna gelmek	1	yolunu bulmak	1
oyun etmek	5	baş başa vermek	3
kan ter içinde kalmak	2	hava almak	1
saçını başını yolmak	1	farkında olmamak	1
ayağının tozuyla	3	yakayı sıyırmak	2
köşeye çekilmek	7	yüreği hop etmek	1
boğaz tokluğuna çalışmak	2	ele geçirmek	4
hatırını kırmak	1	fark edilmek	1
tadı damağında kalmak	1	eli boş dönmek	1
aklına düşmek	2	hin oğlu hin	1
dünya başına dar olmak	1	sarmaş dolaş olmak	4
elini sallasa ellisi,başını sallasa tellisi	3	kuyruğu titremek	1
söz dinlemek	2	yolunu kesmek	4
dağlara düşmek	1	aman dilemek	1
sabrı tükenmek	7	meydan vermemek	1
tatlı dil	1	yüreği ezilmek	1
baş üstünde yeri var	1	emir kulu	1
renk vermemek	3	can yakmak	1
can kulağıyla dinlemek	4	içine doğmak	3
kulaklarını dikmek	1	yüreği sızlamak	1
ecel terleri dökmek	2	gık dememek	1
iki büklüm	6	yarı başında	1
söz almak	3	ali cengiz oyunu	4
ortalık karışmak	3	kulak kesilmek	2
konu komşu	1	kulaktan kulağa	3
kökünü kurutmak	1	laf ebesi	1
ocağını söndürmek	1	taklak atmak	1

karnı burnunda	2	el ovuşturmak	1
ayak basmak	10	hazır yiyici	1
el altında	1	işe yaramak	1
dünyaya getirmek	3	yol yordam	5
haber vermek	5	ortaya atılmak	1
uğurlar ola	3	oyuna getirmek	1
adını vermek	1	nefesi tükenmek	1
yüreği dayanmamak	5	ipin ucunu kaçırmak	1
ötede beride	1	iyi olmak	1
el pençe divan durmak	17	kafese koymak	1
ağzı kulaklarına varmak	2	hoşuna gitmek	2
baş üstüne	7	akıl vermek	2
dile gelmek	11	keyfi kaçmak	1
gözden kaybolmak	7	can düşmanı	1
at koştur	1	kafa kafaya vermek	4
can yoldaşı	5	süklüm püklüm	2
duymamazlıktan gelmek	1	gözüne kestirmek	2
parmak ısırarak	6	yer öpmek	1
karalar giymek	1	iki arada bir derede	1
baştan aşağı	1	işini bitirmek	2
baştan ayağa	6	gözleri kapanmak	2
kendinden geçmek	2	gözüne ilişmek	2
göz gözü görmemek	1	kulak vermek	2
gözünü açmak	3	camı çekmek	1
göz kırpmadan	2	gözü tok	3
kesip atmak	2	burnunda tütme	1
el ayak çekilmek	6	çat kapı	1
gözü kesmek	1	diz dize	1
dünya âlem	3	eli açık	3
hayır ola	1	gözünü dikmek	2
başına iş açmak	2	alın teri	1
peşine düşmek	4	bire bin katmak	1
yakayı kurtarmak	1	rengi atmak	1
ayağına gelmek	1	doluya koydum almadı boşa koydum dolmadı	7
Allah aşkına	2	içi kararmak	1
karşı koymak	1	ağız dalaşı	1
haddini bilmek	1	tozu dumana katmak	1
can feda	1	üst baş	1
ele almak	1	peşine takılmak	3
soluk soluğa	2	ömür sürmek	1
konu komşu	1	ödü patlamak	1
aklı fikri	2	içi kabarmak	2
yan gözle bakmak	2	çoluk çocuğa karışmak	2
olan biten	12	çıkart yol(yordam)	1
açık seçik	1	yele vermek	1
kendini atmak	1	yarından tezi yok	2
yolunu şaşırarak	1	eli işe yatmak	1
yorgun argın	4	canını yakmak	1
aklı gitmek	1	beli bükülmek	2
el atmak	5	kıran girmek	1
ardı arkası kesilmemek	1	iş bilmek	3
ant vermek	1	umurunda değil	2
işe girmek	1	kıyıda köşede	1
sözünde durmak	1	işin içinden çıkmak	1
iş vermek	1	işi bitmek	2
boyu devrilesi	1	ağız ağıza vermek	1
boşa gitmek	1	dağ başı	1
zehir zemberek	1	elden ele geçmek	1
üzerine titremek	3	derdini dökmek	3
çile doldurmak	1	aşağı yukarı	1

kendini dirhem dirhem satmak	1	ayak uydurmak	1
yoldan kalmak	1	kulak misafiri olmak	1
demir atmak	1	boydan boya	1
işleri yolunda olmak	1	el kadar	1
demir atmak	1	gönül ferahlağı	1
söz tutmak	1	canına tak demek	1
dümeni kırmak	1	öteden beriden	1
el çırpamak	2	gönlü akmak	1
sabır taşı	1	dizinin dibinde	1
yüz tutmak	4	içi erimek	1
burnundan solumak	1	bir yastıkta kocamak	1
can havliyle	4	dökülüp saçılmak	1
kırk katır mı kırk satır mı	2	ağzının içine bakmak	1
kıt kanaat	1	el bebek gül bebek	1
yoluna girmek	2	aklına esmek	1
pılı pırtıyı toplamak	2	kuyruk olmak	1
yüzüne bakmamak	1	delik deşik	1
bağrına basmak	2	alımlı çalımli	1
kendini alamamak	6	ağız dolusu	1
laf etmek	5	el gün	1
kulakları dolmak	1	ettiğini bulmak	1
içi sıkılmak	3	kız almak	2
hayırdır inşallah	1	gam çekmek	1
ömür törpüsü	1	ileri gelenler	2
canına işlemek	1	hop oturup hop kalkmak	1
ağız açtırmamak	1	önüne gelen	1
oldum olası	1	göz açtırmamak	1
gözden geçirmek	4	kısmeti çıkmak	1
dillerde dolaşmak	1	el ele vermek	2
gönlünü açmak	1	sabahı etmek	1
ölçüp biçmek	1	başına hal gelmek	1
söz kesmek	1	dört dönmek	1
ayağa kalkmak	3	baştan başa	5
ciğerini yakmak	1	düşüp kalkmak	1
dili damağına yapışmak	1	ter dökmek	1
taş yürekli	2	kanat germek	1
ciğeri yanmak	1	eline düşmek	1
dili damağı kurumak	1	hasret çekmek	2
burnu büyümek	1	oh demek	1
hasret gitmek	2	bin dereden su getirmek	2
baş başa bırakmak	1	belaya çatmak	3
ses çıkarmamak	1	üstü başı dökülmek	1
kan ağlamak	1	yas tutmak	1
bir dediği iki olmamak	2	yerini doldurmak	1
kendini bulmak	1	üzerine varmak	1
hoş tutmak	2	aklını oynatmak	1
yüzü gülmek	2	bir ağızdan	1
yüreğine ateş düşmek	4	aklını başına almak	1
kenarda köşede	1	iş güç	2
ayağı birbirine dolaşmak	1	kul köle olmak	1
dini bütün	1	ağızdan laf almak	1
tanrı misafiri	1	karşı durmak	1
mırın kırın etmek	2	ak pak	1
kırıp geçirmek	1	al kanlara boyanmak	3
buyur etmek	3	içine atmak	1
yüzüne vurmak	1	karşısına dikilmek	1
güneş doğmak	1	gözdağı vermek	2
kara bağlamak	1	peşinde dolaşmak	1
yakayı kurtarmak	1	aş yermek	1
gözleri yaşarmak	1	akıl öğretmek	1

üzerine yürümek	2	boy atmak	1
yanına koymamak	1	başı göğre ermek	1
meydan dayağı	1	canını bağışlamak	1
cehennem olmak	1	fırsat kollamak	1
söz kesmek	1	hık mık demek	3
gözü kesmek	1	içi daralmak	1
rast gelmek	2	iş görmek	1
tilki uykusu	1	ana baba günü	1
gözü açık	1	ayak sürmek	1
kulağı delik	2	geri çevirmek	1
ağızına geleni söylemek	2	boş yere	1
evirip çevirmek	2	gönlünü hoş etmek	2
yüreği soğumak	2	akşama sabaha	1
sokağa atmak	1	ayak üstü	1
mum gibi durmak	1	boy pos	1
eli işte gözü oynasta	1	ileri gitmek	1
rast gitmek	1	yoluna koymak	1
işi başından aşmak	1	ipe un sermek	1
elden geçirmek	2	uygun düşmek	1
dili tutulmak	3	apar topar	1
başına dert açmak	3	oldum olası	1
başından savmak	1		

Atasözleri	Sıklık	Atasözleri	Sıklık
derdini demeyen derman bulamaz	1	geç olsun güç olmasın	2
komşuda pişer bize de düşer	1	danışan dağı aşmış danışmayan yolu şaşmış	2
tebdili mekanda ferahlık vardır	1	hayvanlar koklaşa koklaşa insanlar söyleşe söyleşe anlaşır	3
bülbülü altın kafese kapamışlar ille de evim yurdum demiş	1	havanın alacası dışında insanın alacası içindedir	1

KİTABIN ADI/YAZARI		AZ GİTTİK UZ GİTTİK	
KİTABIN TÜRÜ		MASAL	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		695	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		353	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
geride kalmak	1	dört gözle beklemek	2
bir varmış, bir yokmuş	30	yüz görümlüğü	1
ağzı var, dili yok	1	söz dinletmek	1
iş çıkarmak	1	süklüm püklüm	2
derdine düşmek	1	buyur etmek	4
üst baş	5	etek öpmek	1
canına tak etmek	1	varı yoğu	1
kafası şişmek	1	ortalığı birbirine katmak	1
aldırış etmemek	4	sabrı tükenmek	1
uğurlar ola	3	olan oldu	1
nikah kıymak	6	iş işten geçmek	2
karşılık vermek	1	başı için	2
canı isterse	1	işini görmek	4
keyif çatmak	1	akıl öğretmek	2
yola düşmek	13	eline düşmek	1
yük olmak	1	kaşlarını çatmak	1
hal hatır sormak	5	yüzüne bakmamak	5
hoş beş etmek	7	istifini bozmamak	2
peşine takılmak	5	çatık kaş	1
hatırını kırmak	1	köşeye çekilmek	1
haber vermek	1	dil dökmek	1
hakkından gelmek	1	giyim kuşam	4
hatırı sayılı	1	yol almak	1
canına minnet	1	alt üst etmek	1
çalı çırpı	1	gaflet basmak	1
kül olmak	1	gözü açık	1
tuzak kurmak	1	başına bir açmak	1
öne düşmek	1	karşısına çıkmak	1
güç bela	2	sözünde durmak	1
başına hal gelmek	2	hayrını görmek	1
dayak atmak	2	başı sıkılmak	1
farkına varmak	4	karşısına dikilmek	1
alev saçacağı sarmak	1	ortadan kaybolmak	1
göz kırpma	1	hararet basmak	1
keyfi gelmek	1	dayalı döşeli	1
ağzını açamamak	1	elinden gelmek	1
anasını bellemek	3	surat asmak	1
yakayı kurtarmak	1	şafak sökmek	1
tozdan dumandan ferman okumamak	1	akıl vermek	2
başının çaresine bakmak	1	işe yaramak	1
aptesi gelmek	1	yaka paça	1
rahatına bakmak	2	yan gelip yatmak	2
sopa atmak	1	baş kaldırmak	4
başını alıp gitmek	1	hoşuna gitmek	7
canı çıkmak	1	yaka paça	1
eğri büğrü	1	ses çıkarmamak	5
söz atmak	1	bahis tutuşmak	1
alıp başını gitmek	1	başına toplamak	2
meydana çıkmak	4	göze almak	1
bir köşeye çekilmek	2	tanrı misafiri	1
peşine düşmek	3	başından geçmek	4
ses çıkarmak	2	gözleri yaşarmak	1

başını belaya sokmak	1	şakaya getirmek	1
ses vermemek	7	maaş bağlamak	1
delik deşik	1	olan biten	3
lafını etmek	1	gözlerini açılmak	1
göze almak	1	gözüyle görmek	3
baş köşe	3	allah allah	1
iki gözü iki çeşme	5	elden ele dolaşmak	1
bayram etmek	2	kırk katır, kırk satır	1
muradına ermek	25	ömür sürmek	1
merak etmek	11	söz geçirmek	1
ele almak	3	gücüne gitmek	1
el pençe divan durmak	1	kendinden geçmek	1
eline su dökemez	3	gözden düşmek	1
alıp başını gitmek	1	gönlü olmak	1
gece gündüz dememek	1	canına kıymak	2
allaha ısmarladık	8	yakasını bırakmamak	1
göz kamaştırmak	8	gözü dalmak	1
aklına gelmek	12	gözüne uyku girmemek	1
kendi kendine	1	yolu düşmek	1
aklı başından gitmek	2	gözü dışarda	1
yatağa düşmek	3	başına toplanmak	1
baş üstüne	2	sevda çekmek	3
aklı ermek	1	in cin yok	1
adını koymak	2	ses seda çıkmamak	1
güle güle	1	aklına başına toplamak	1
dünyaya gelmek	5	el pençe divan durmak	1
kıyameti koparmak	1	selam söylemek	1
ortalık karışmak	1	geçmiş olsun	1
hatırına gelmek	4	işine gelmek	1
boynunu vurmak	4	ettiğini bulmak	1
içini çekmek	3	ders vermek	3
kendini tutamamak	1	adam etmek	1
iyi olmak	2	önünden geçmek	1
ceza çekmek	1	hayra alamet	1
günah işlemek	1	başına kakmak	3
göz açamamak	1	söz vermek	1
yola çıkmak	14	adam yerine koymak	1
gözüne ilişmek	3	dili tutulmak	2
arkasına düşmek	2	boğaz tokluğuna çalışmak	2
yol bulmak	2	bahse girmek	2
dile gelmek	4	sesi çıkmamak	1
sözünde durmak	1	başı sıkılmak	1
gözünü yummak	1	pestilini çıkarmak	1
sökün etmek	1	aç acına	1
deli divane olmak	1	sokağa atsan	3
dayayıp döşemek	1	gel zaman, git zaman	2
elde etmek	1	bir düşüncedir aldı	1
gün doğma	1	size ömür	2
can feda	3	yakasına yapışmak	1
nara atmak	1	ele vermek	1
canını almak	5	kendini atmak	3
gözden çıkarmak	1	yas tutmak	3
yok pahasına	1	gönlünü etmek	1
boynu bükük	2	ağzı açık kalmak	1
can yoldaşı	1	yaka paça	1
safa geldiniz	2	söz işitmek	1
hoş geldiniz	8	laf olsun diye	4
para etmek	1	canı sağ olsun	3
konu komşu	1	öte beri	2
geri almak	2	fark etmek	1

uyku bastırmak	1	işi oluruna bağlamak	1
aklı başına gelmek	1	altını üstüne getirmek	1
ağzından laf çıkmak	1	altından kalkmak	3
sesini çıkarmamak	2	küçük düşmek	1
ağzını açamamak	1	hesabını görmek	2
sağ ol	1	tepeden tırnağa	1
dört bir taraf	3	aklı almamak	1
uykuya dalmak	1	selam vermek	1
başını vurmak	1	aklından çıkmak	3
sarmaş dolaş	2	el vermek	1
burnu bile kanamamak	1	ağız açmak	1
tadına doyum olmamak	1	kız olmak	1
ağzını açamamak	1	akıl etmek	1
boğazından kesmek	1	göz gezdirmek	1
canına tak demek	1	yolu aramak	1
yolun açık olsun	1	aklında kalmak	1
gözden kaybolmak	1	yarım yamalak	1
ocağına düşmek	1	yukardan aşağı süzmek	1
geri çevirmek	1	ecel terleri dökmek	1
kapıya dayanmak	1	geniş bir nefes almak	1
gönül kaptırmak	1	başına devlet kuşu konmak	1
can kurban	1	haber almak	1
ortadan kalkmak	1	kızını vermek	1
kavga çıkarmak	2	ağzını bağlamak	1
yola düzülme	4	nazar değmek	2
hüküm sürmek	1	gözü kör olsun	1
elden çıkmak	1	canını yakmak	1
yanıp yakılmak	1	önüne gelen	2
ele geçirmek	2	canı pek	1
alıp başını gitmek	1	yanına varılmaz	1
işi bitirmek	3	tozu dumanı katmak	1
ırağı yakın etmek	3	gözleri kör olsun	1
gözü açık	3	eli boş olmak	1
işin içinden çıkmak	6	soluğu almak	1
illallah demek	1	tokat atmak	1
gün görmek	1	gönlünü etmek	1
aklından geçirmek	1	kız almak	1
el üstünde tutulmak	1	ardı sıra	1
günü saymak	1	keyfine bakmak	1
el etek çekmek	1	ortaya koymak	1
yüzüne bakılır	1	elinde kalmak	1
canı sıkılmak	7	can havliyle	1
başını bağlamak	1	tuzığa düşmek	2
suratını asmak	1	üstüne gelmek	1
yol göstermek	3	adı sanı	1
aklında tutmak	1	içine atmak	1
taş kesilmek	1	iş sarpa sarmak	1
saçını başını yolmak	3	üstünden atmak	1
önüne düşmek	5	yaka paça	1
selam vermek	1	geri çekilmek	2
kanı kaynamak	3	tuhafına gitmek	1
içinden geçirmek	1	ziyan zebil olmak	1
yıldırım ile vurulmuş dönmek	1	ateş etmek	1
kendine gelmek	2	yere serilmek	2
bağrına basmak	1	aklı kesmek	1
iyi etmek	3	yol üstü	1
hayırdır inşallah	1	suya düşmek	1
ayağına kapanmak	9	idare etmek	1
dağ başı	1	meydan okumak	1
alın teri	1	birbirine girmek	1

gözünü açamamak	3	yerli yerinde	1
ağızına layık	1	hesap etmek	1
gözünü dikmek	2	yerine koymak	1
neye uğradığını bilememek	1	arkadan vurmak	1
kulağına girmek	2		

KİTABIN ADI/YAZARI		SERÇE KUŞ	
KİTABIN TÜRÜ		MASAL	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		152	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		128	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Peş peşe	1	Başına bir hal gelmek	1
Eline geçirmek	1	Sesini çıkarmamak	2
Güneş doğmak	1	İş güç	1
Önlerini açmak	1	Sözüm ona	1
Karşı koymak	2	Elinden bir şey gelmemek	1
Uykuya dalmak	2	Bryık altından gülmek	1
Yüz yüze gelmek	1	Haklı bulmak	1
Tadına doyum olmamak	1	Dünden razı	1
Elde etmek	1	Gözleri kapanmak	1
Alt etmek	1	Uyku bastırmak	1
Sus pus olmak	1	Uykusu kaçmak	1
Kan dökmek	1	Yola koyulmak	1
Dünya başına yıkılmak	1	Hop oturup hop kalkmak	1
Gözünü kaçırmak	1	Ödü patlamak	1
Akılda kalmak	2	Yan gözle bakmak	2
Yol almak	1	Akla gelmek	1
Canı isterse	1	Ayağına gelmek	1
Gözünden kaçmak	1	Ortaya çıkmak	2
Aklına takılmak	1	Gözden çıkarmak	1
Tepeden bakmak	1	Yol bulmak	1
Can sıkıcı	1	İşini görmek	1
Göz atmak	1	Başlı başına	1
Diz çökmek	4	Ateş etmek	1
Gözlerini kapamak	2	Kafasından geçirmek	1
Önüne geçmek	1	İçinden geçirmek	1
Göz ucu ile bakmak	3	Akıl almamak	1
Başı önünde	1	Meydan okumak	1
Avuç açmak	1	Tüyleri diken diken olmak	1
Gönül ferahlığı	1	Gözleri yaşarmak	1
Önüne düşmek	1	Paçayı kurtarmak	1
Sökün etmek	1	Postu kurtarmak	1
Akıllara durgunluk veren	1	Akla yakın	2
Tek başına	1	Hapı yutmak	1
Yolunu gözlemek	1	Canını almak	6
Göz kamaştırmak	1	Koltukları kabarmak	1
Göz açıp kapayıncaya kadar	1	Tepene dikilmek	1
Başı dönmek	2	Kara haber	2
Köşeye çekilmek	1	Ağzındaki baklayı çıkarmak	1
Ağzını kapamak	1	Can kulağıyla dinlemek	1
Burun buruna gelmek	2	Canını yakmak	1
Acele etmek	1	Göze görünmemek	1
Pusu kurmak	1	Sözünü geri kalmak	1
Başını çevirmek	1	Kan ter içerisinde kalmak	1
Dünyaya çöreklenmek	1	Can atmak	1
Aklına gelmek	1	Filozof kesilmek	1
Felsefe yapmak	1	Gözleri fal taşı gibi açılmak	1
Eksik kalmak	1	Can korkusu	1
Akıl vermek	1	Tıka basa dolu	1
Aklı karışmak	1	Canı tatlı	2
Yakasını bırakmamak	1	Akıl almamak	1
Tepeden tırnağa	1	Boşa gitmek	1
Boy atmak	1	Cana can katmak	1

Haddini bilmek	1	Göz alıcı	1
Kendini toparlamak	1	Gözünü ayıramamak	1
Eline düşmek	1	Göze almak	1
Yüreğinin yağı erimek	1	Aklına gelmek	1
Can korkusu	1	Canını kurtarmak	1
Can feda	1	Göz yaşı dökmek	1
Gözden geçirmek	2	Başından atmak	1
Ölçüp biçmek	1	Zor zoruna	1
Gözleri takılmak	1	Bata çıka	1
Ecel terleri dökmek	2	Darda kalan	1
Hayra yormak	1	Can çekişmek	1
Altın bilezik	1	Canı çıkmak	1

KİTABIN ADI/YAZARI		EVVEL ZAMAN İÇİNDE	
KİTABIN TÜRÜ		MASAL	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		568	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		402	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		10	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		8	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Yola düşmek	6	Dünya gözüyle	1
Uğurlar ola	1	İpe un sermek	1
Göz değmek	2	Baştan ayağa	1
Bir varmış bir yokmuş	2	Bir yaşına daha girmek	2
Bağrına ateş düşmek	1	Boğazından geçmemek	1
Taş yürekli	1	Kırk dereden su getirmek	1
Gözüne batmak	1	Gözden düşmek	1
Başını alıp gitmek	1	Dert yanmak	1
Can,ciğer olmak	1	Elinden gelmek	1
Başından savmak	1	Yollara düşmek	1
Önüne katmak	3	Yüreği dayanmamak	1
Dünyalar onun olmak	4	Kollarını açmak	1
Kıyameti koparmak	1	Etrafını almak	1
Peşine düşmek	1	Gözlerine uyku girmemek	1
Başından geçmek	2	Canına minnet	1
İyi saatte olsunlar	1	Göz yummak	1
Dilini bağlamak	1	Kendini atmak	1
Kulaklarına inanmamak	4	Gözleri süzülme	1
Yele vermek	1	Dünya kelamı etmek	1
Kızılca kıyameti koparmak	1	Eli uzanmak	1
Tepeden turnağa	2	Dil yarası	1
Yaygarayı basmak	1	Toz kondurmamak	1
Yer yerinden oynamak	1	Sorguya çekmek	1
Tuz-ekmek haini	1	Boynum kıldan ince	1
Dili varmamak	4	Can feda	1
On paralık etmek	1	Adım atmamak	2
Yoldan çıkmak	1	Kelleyi koltuğuna almak	1
Eşiğine yüz sürmek	1	Canı ağzına gelmek	1
Gözleri kararmak	1	Eksik etek	1
Yüz karası	1	Başından korkmak	1
Dil uzatmak	1	Dilinde tüy bitmek	1
Yüzüne,gözüne bulaştırmak	1	Dizinin dibinde	3
Güç bela	1	Taşı gedğine koymak	1
Gözlerine inanmamak	7	İğne atsan yere düşmez	1
Kem küm etmek	3	Ağzından kaçırmak	1
Allah bilir	2	Elne su dökemez	2
Babasının hayrına mı	1	Gözleri velfecir okumak	1
Ağzını açmamak	2	Yediden yetmiş	1
Dile gelmek	3	Evli evine,köylü köyüne	1
Ağzından çıkanı kulağı duymamak	1	Tereyağından kıl çeker gibi	1
İpe sapa gelmez	1	Boyun eğmemek	1
Yüreği parçalanmak	1	Günaha girmek	3
Yanına kaçmak	1	Baş ağrıtmak	1
Küplere binmek	2	Göz göze gelmek	1
Üstüne yürümek	1	Darısı başına	1
Söz sahibi olmak	1	Ağzı var,dili yok	2
Başını yemek	1	Gözünün üstünde kaşın var	1
Gözlerini kan bürümek	1	Yük olmak	1
Malum olmak	1	Kendi yağıyla kavrulmak	1
Gözüne görünmemek	1	İş güç	1
Başını vermek	1	Başını beklemek	1
Allah allah	4	Saçını başını yolmak	3

Kılına dokunmamak	1	Kan ağlamak	1
Ağzını bıçak açmamak	2	Baltayı taşa vurmamak	1
İflahını kesmek	1	Ağzını açıp,gözünü yumup	1
Gününü gün etmek	3	Adam olmak	1
Giyinip kuşatmış	1	El sürmemek	1
Kambersiz düğün olmaz	1	Har vurup harman savurmak	1
Göz,kulak olmak	1	Küpünü doldurmak	2
Göz dağı vermek	1	Çekip çevirmek	1
Yüreğine işlemek	1	Helal süt emmiş	2
Kendini tutamamak	2	Gözü tutmamak	1
El ine düşmek	1	Boşa gitmek	1
Kuruyup kalmış	1	Yol yordam	1
Mumla aratmak	1	Yola düzülmek	1
Gözü gönlü açılmak	3	Maşallahı var	1
Dili tutulmak	3	Fındık kabuğunu doldurmaz	1
Hayra yormak	1	Aklını peynir ekmekle yemek	1
Yüreğine su serpilmek	2	Cennetin kapısını açmak	1
Yüreği yağ bağlamak	1	Aleme akıl dağıtmak	1
Ağzı bir karış açık kalmak	1	Sözü çiğnemek	1
İki büklüm	1	Yüzüne bakılmaz	1
Göz ucuyla bakmak	1	Ayağını kesmek	1
Yol kesmek	1	Yüzünü kızartmak	1
Dağa kaldırmak	1	Nevri dönmek	1
Kurda kuşa yem olmak	1	Kaş yapayım derken göz çıkarmak	1
Gözü üstünde kalmak	1	İş vermek	1
Yüreğine ateş düşmek	3	Yüzü suyu hürmetine	1
Dağ taş	5	Can sıkıntısı	1
Ateş bacayı sarmak	2	Gece gündüz dememek	1
Çene yarıştırmak	1	Gönül hoşluğu ile	2
Kılı kırk yarmak	1	Ağzı yanmak	1
İnce eğirip sık dokumak	1	Etiyle sütüyle karışmamak	1
Kuş uçmaz,kervan geçmez	3	Baş başa vermek	1
Yer yarılp içine girmek	1	Gönlüne göre	1
Aklı yatmak	1	On parmağında da on hüner	1
Kaşlarını çatmak	2	Eteğini göstermez	1
Ayak diremek	1	Yüksekten uçmak	1
Parmağı ağzında kalmak	7	Gözüne kestirmek	1
Başına devlet kuşu konmak	1	Alnı açık yüzü ak	1
Foyası meydana çıkmak	1	Kulağı delik	1
Duymamazlıktan gelmek	1	Gözü pek	1
Etekleri tutuşmak	1	Nur topu	2
Kül olmak	4	Gözlerin aydın	1
Ört bas etmek	1	İşe koyulmak	1
Akan sular durmak	1	Yok pahasına	1
Sayıp dökmek	2	Boş bırakmak	1
Gözleri dolmak	1	Dizini vurmak	1
Başı önünde	1	Tövbeler tövbesi	1
Kırk katır mı kırk satır mı	3	Şifayı bulmak	1
Kanıyla ödemek	1	Yer demir gök bakır	1
Muradına ermek	5	Gün görmüş	1
Yüzü gülmek	3	Yan gözle bakmak	1
Cinler cirrit oynamak	2	Derdine yanmak	1
Yüz suyu dökmek	1	Aklına yatmak	2
El emeği	1	Bayram etmek	1
Alın teri	2	Yüreği kan ağlamak	1
Ağzına bakmak	1	Kırıp geçirmek	1
Karda gezip izini belli etmemek	1	Taş üstüne taş bırakmamak	1
Cin fikirli	1	Talihine küsmek	1
Akıl sır ermemek	3	Yüreğine dokunmak	1
Suya götürüp susuz getirmek	2	Adam sen de	1

Gel zaman,git zaman	2	Sözü uzatmak	1
Bir avuç	1	Dünyaya gelmek	1
Boşa koysam dolmaz,doluya koysam almaz	4	Ağzı süt kokmak	2
Kara kara düşünmek	6	Kulaktan kulağa	1
Söz düşmemek	1	Korktuğuna uğramak	1
Ağzıyla kuş tutmak	1	Akıl öğretmek	2
Önüne düşmek	2	Ağzına bir parmak bal çalmak	1
El değmemek	2	El ayak çekilmek	1
Yüz üstü bırakmak	1	Kolu kanadı kırılmak	2
Tüyleri diken diken olmak	1	İn cin yok	1
Belini bükme	2	Bildiğini okumak	1
Kara gün dostu	1	Gözünün içine bakmak	1
Helal olsun	1	Aç gözlü	1
Tatlı dil	2	Kızarıp bozarmak	1
Ağız tadıyla	1	Gözlerini dört açmak	1
Kanına girmek	2	Eceline susamak	1
Ana kuzusu	1	Dil dökmek	3
Şeytana uymak	1	Boşa çıkmak	3
Meydan okumak	1	Taş kesilmek	2
Gözyaşı dökmek	1	Şeytan kulağına kurşun	1
Alın yazısı	1	Kıyamet kopmak	1
Bir bir	1	Harfi harfine	1
Aman vermemek	1	Tez elden	1
Gözleri fal taşı gibi açılmak	1	Kendine gelmek	1
Başına çorap örmek	4	Bereket versin	2
Yaş tahtaya basmamak	2	Acele etmek	1
Haram olmak	1	Nefes nefese	1
Kaş göz etmek	1	Kaşla göz arasında	2
Yerinde yeller esmek	2	Yüzü suyu dökmek	2
Arkasına düşmek	1	Bir deri bir kemik	1
Akıl sır erdirememek	4	Yakasına yapışmak	2
Yollara dökülmek	1	Dili damağı kurumak	1
Güvendiği dağlara kar yağmak	3	Canına yetmek	1
Kanı kaynamak	1	Başını ağrıtmak	3
Sırta kadem basmak	1	Aklı başına gelmek	1
Yüzü kara	1	Ölüm Allah'ın emri	1
Başgöz etmek	1	Armut piş,ağzıma düş	1
Devlet kuşu	1	Gözünde tutmek	2
Kısmeti çıkmak	1	Baş eğmek	1
Öpüp de başına koymak	1	Yüzüne bakmamak	1
Kuyusunu kazmak	2	Kurban olayım	3
Baş üstünde yeri var	2	Hayal meyal	1
Yüz görümlüğü	2	Kendini kaptırmak	1
Pabuç bırakmamak	1	Eli ayağı tutmak	1
Soluk soluğa	1	Gönlü kalmak	1
Saman altından su yürütmek	1	Gözü kör olsun	2
Yer etmek	1	Ağzı kulaklarına varmak	2
Yüzüne gülmek	2	Kuş beyinli	1
Allem kallem etmek	2	Turnayı gözünde vurmak	1
Tozu dumana katmak	2	Ayak uydurmak	1
Gözüne uyku girmemek	3	Rüyasında görse,hayra yormamak	1
Baş belası	2	Bozuntuya vermemek	1
Göz koymak	1	Dillere destan olmak	2
Gözleri kamaşmak	1	Sözüm ona	1
Dolap çevirmek	1	Kulağına gitmek	1
Deli divane olmak	4	Avucunun içine almak	2
Yerden göğe kadar	2	Başına yıkmak	1
Ağzını aramak	1	Nazar değmek	1
Diş bilemek	2	Yatağa düşmek	1
Lamı,cimi yok	3	Parmağının ucunu göstermek	1

Gözden kaybolmak	1	Göz etmek	1
Gözleri dönmek	1	Kesenin ağzını açmak	1
Cin çarpmak	1	Bir taşla iki kuş vurmak	1
Bıyık altından gülmek	1	Al kanlara boyanmak	1
Allaha ısmarladık	1	Canevinden vurmak	1
Cehenneme kadar yolu var	1	Kulp takmak	3
Göz kamaştırmak	1	Avuç açmak	1
Dudak bükme	1	Saçını süpürge etmek	1
Gözüne girmek	1	Gözünün önüne gelmek	1
Beğenmeyen kızını vermesin	1	Elin kulağında	1
Kulağına küpe olmak	2	Yorgun argın	1
Dile kolay	2	Canı çekmek	1
Ses çıkmamak	1	El uzatmak	1
Dili dolanmak	1	Kulak kesilmek	2
Gözünü toprak doyursun	2	Aklını başına toplamak	1
Yolunu bulmak	1	Sabrı tükenmek	1
Göze girmek	1	Yufka yürekli	1
Düşünüp taşınmak	1	Bağrına basmak	2
Elpençe divan durmak	1	Günleri saymak	1
Maval okumak	2	Kabuğuna çekilmek	1
Kara kaplı kitap	1	Yakasını kurtarmak	1
Ele güne karşı	3	İple çekmek	1
Haddini bilmek	1	Hanyayı konyayı anlamak	1
Baş üstüne	1	Kendini yemek	1
Kulak vermek	1	Kılıçtan geçirmek	1
Üstüne titremek	1	Gönül almak	1
Boy atmak	2	Sözü mü olur	1
Akıl danışmak	1	Tadı damağında kalmak	1
Başına toplamak	1		

Atasözleri	Sıklık	Atasözleri	Sıklık
Üzüm üzüme baka baka kararır	2	Ummadığın taş baş yarar	1
Dimyata pirince giderken, evdeki bulgurdan olmak	1	Akıl yaşta değil, baştadır	1
Minareyi çalan kılıfını hazırlar	2	Büyük lokma ye de, büyük söz söyleme	1
Çam sakızı çoban armağanı	1	Derdini söylemeyen derman bulamaz	1

KİTAPIN ADI/YAZARI		YÜREKDEDE İLE PADİŞAH	
KİTAPIN TÜRÜ		MASAL	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		85	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		63	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Bir varmış bir yokmuş	2	Gözlerini kapamak	2
Ortaya çıkmak	1	Hesap vermek	2
Sözünü etmek	2	Aşka gelmek	1
Yola çıkmak	9	El çekmek	1
Şifayı bulmak	1	Aklına gelmek	3
Ayağa kalkmak	1	Eli açık	1
İş tutmak	1	Gönlü bol	1
Eksik olma	1	Hakkını helal etmek	2
Nalları dikmek	1	Hoş tutmak	1
Boynunu bükmek	2	Yolunuz açık olsun	1
Kısmeti çıkmak	1	Açığa vurmak	1
Yüreği cız etmek	1	Boylu poslu	2
Cana yakın	1	Akıl vermek	1
Hayrını görmek	1	Sarmaş dolaş olmak	1
Ağzının suyu akmak	1	Laf etmek	1
Göz yaşı dökmek	2	Göz göze gelmek	2
Gözlerini kırmak	1	Gam yememek	1
Gözünü açmak	1	Baş eğmek	1
El altında	1	Aklı almamak	1
Ayağının turabı olmak	1	Kendi kendine	1
Gözün aydın	2	Can sağlığı	1
Hoş geldiniz	3	Muradına ermek	1
Selam vermek	1	Kulak kabartmak	1
Hal hatır sormak	1	Gücüne gitmek	1
Diline dolamak	1	Kulak kesilmek	1
Gözü ilişmek	1	Kuş uçmaz kervan geçmez	1
İçi yanmak	1	Akıl almamak	1
Can yoldaşı	1	Kara kara düşünmek	1
İçinden geçirmek	1	Kış kıyamet	1
Başına devlet kuşu konmak	1	Ters yüz etmek	1
Boynunun borcu	1	Baş eğmek	1
Boynunu bükmek	1		

KİTABIN ADI/YAZARI		ARILAR ORDUSU	
KİTABIN TÜRÜ		MASAL	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		49	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		36	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		2	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		2	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Gözlerine inanamamak	1	Çıkar yol	1
Diz çökmek	7	Gözünü dikmek	1
Yüzü gülmek	1	İşe yaramak	1
Kurban olayım	1	Dizini dövmek	1
İleri gelenler	1	Karşı çıkmak	1
Ağzı süt kokmak	1	Haram olmak	1
Kılıçtan geçirmek	1	Yerin dibine batsın	1
El ayak çekilmek	1	Dilinin ucuna gelmek	1
Göz kırmak	4	Olur olmaz	1
Ele geçirmek	1	Soluk soluğa	1
Kulağına küpe olsun	1	Aklını oynatmak	1
Yas tutmak	1	Bal gibi	1
İte kaka	1	Geri çekilmek	1
Gözü kamaşmak	1	Örnek almak	1
Kül olmak	2	Aklına yatmak	1
Vız gelmek	1	Dişini sıkamak	1
Gözüne girmek	1	Bir solukta	1
Boyun eğmek	4	Gözün aydın	1
Atasözleri	Sıklık	Atasözleri	Sıklık
Akıl yaşta değil,baştadır	1	Bir elin nesi var iki elin sesi var	1

KİTABIN ADI/YAZARI		HAVAYA UÇAN AT	
KİTABIN TÜRÜ		MASAL	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		215	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		123	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
gözden geçirmek	1	günün birinde	2
dünyanın öbür ucu	1	sesini çıkarmamak	1
kız vermek	5	sefa geldiniz	1
merak etmek	3	gölgede bırakmak	1
gözden kaybolmak	2	haber olmak	1
sesini çıkarmamak	1	gece gündüz	1
geri dönmek	3	ileri gelenler	1
başından geçmek	9	altüst etmek	1
gözleri kararmak	1	meydana çıkmak	1
kendine gelmek	1	gözüyle bakmak	1
yola çıkmak	6	işini bitirmek	2
aklımı kaybetmek	3	yol almak	1
deli dolu	1	köşe bucak	1
iyi etmek	4	önüne çıkmak	1
aklı başında	1	yerine geçmek	1
deli divane olmak	2	dünyaya gelmek	1
iyi olmak	2	elinden gelmek	2
şafak sökmek	1	hakkını vermek	1
kulaktan kulağa	1	elden ne gelir	1
sesini çıkaramamak	1	tek başına	1
haber almak	2	göz yaşı dökmek	1
baş başa vermek	2	hoş geldiniz	1
gözü yılmak	1	gözünü ayırmamak	2
gönül eğlendirmek	1	sözü kesmek	1
gözünü açmak	3	renkten renge girmek	1
allah allah	4	yüzüne bakmamak	1
gözleri yaşarmak	2	yol bulmak	1
güç bela	1	iyi kalpli	1
enine boyuna	1	ele geçirmek	1
korktuğu başına gelmek	1	gözleri kamaşmak	1
ayak basmak	4	güneş doğmak	1
kaşlarını çatmak	4	söz vermek	1
tepeden tırnağa	1	silip süpürmek	1
kız almak	2	iş görmek	3
boğaz tokluğuna çalışmak	1	can sıkıntısı	1
iyilik etmek	1	gözünü yummak	1
yüzüne bağırarak	1	iştahı açılmak	1
göz dikmek	1	ders vermek	1
dünya gözüyle	1	eli ayağı tutmak	1
canı sıkılmak	5	ufak tefek	2
oyun yapmak	1	yüzü gülmek	3
başının çaresine bakmak	1	akıl etmek	1
altından kalkmak	1	ekmek parası	1
haber vermek	2	üst baş	1
aklına gelmek	7	el ele	2
kulak vermek	1	gözleri dolmak	1
bir araya gelmek	1	işe yaramak	1
boşa çıkmak	1	göz kırpma	1
karşısına çıkmak	5	ağzı kilitli	1
üstünde durmak	1	içi açılmak	1
hoşuna gitmek	2	soğuk almak	1
bereket versin	1	göz göze gelmek	1

sözün kıyası	1	sesi çıkmamak	1
uykuya dalmak	3	kendini göstermek	1
yüz çevirmek	1	selam vermek	1
uykuda olmak	1	yüz tutmak	1
kendini alamamak	1	evirip çevirmek	1
kendi kendine	17	güçlük çekmek	1
yer öpmek	2	koluna girmek	1
yerine getirmek	4	rüyalarına girmek	1
harfi harfine	1	gel zaman git zaman	1
fark etmek	1		

KİTABIN ADI/YAZARI		SEVDALI BULUT	
KİTABIN TÜRÜ		MASAL	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		297	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		191	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		1	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		1	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
yola çıkmak	13	canı sıkılmak	1
dağlara düşmek	1	akıl vermek	1
Bir varmış bir yokmuş	7	sırt üstü	3
gel gelelim	2	gözünü yummak	1
gözleri kapanmak	1	turşusu çıkmak	1
günleri sayılı olmak	1	göz kamaştırmak	1
dili damağına yapışmak	1	uzun lafın kıyası	2
kendini tutamamak	4	paha biçmek	2
göze almak	1	gözden kaybolmak	4
kafa tutmak	1	sözünü tutmak	2
başı dönmek	1	aklından geçmek	1
başı göğşe değmek	1	sözünde durmak	1
sağ olun	3	rahat yüzü görmemek	1
alt üst etmek	1	rahat yüzü görmemek	1
ortaya çıkmak	2	yaka silkmek	1
küplere binmek	4	gözünü açmak	1
baş aşağı	1	ayak basmak	4
tahtası eksik	1	yola çıkmak	1
dünyanın öbür ucu	3	alt üst etmek	1
taklak atmak	1	yola düzülmek	1
göz atmak	1	aklından geçirmek	1
göz alabildiğine	2	kulak asmamak	5
yanı başında	1	ağız değiştirmek	1
elpençe divan durmak	1	hoş geldiniz	2
uykusu gelmek	1	baş üstüne	2
can acısı	3	evirip çevirmek	1
tabanları yağlamak	5	ele geçirmek	1
hoşuna gitmek	4	kendi kendine	5
kaşlarını çatmak	1	gık dememek	1
yoluna koymak	1	uygun düşmek	1
üstüne gelmek	1	şafak sökmek	2
içini çekmek	5	yarından tezi yok	1
öpücük yollamak	1	can kulağıyla dinlemek	1
içinden geçirmek	2	taş kesilmek	1
dile gelmek	5	adam olmak	1
canına kıymak	1	alt etmek	1
işe yaramak	2	baş tacı etmek	1
gözden geçirmek	1	yolun açık olsun	1
uykusu gelmek	1	üst baş	3
gözlerini dört açmak	1	peşine takılmak	2
karşı koymak	5	hoşça kalın	2
tuzla buz olmak	1	kuş sütünden başka ne istersen var	1
küçük dilini yutmak	1	ayak diremek	1
karşısına çıkmak	2	bir çift söz	1
yol almak	13	merak etmek	1
iğne ipliğe dönmek	2	oyun bozanlık etmek	1
yola düşmek	3	nikah kıymak	2
adım atmamak	2	yerine getirmek	1
göğüs germek	1	eski püskü	1
kıyameti koparmak	1	sağa sola	1
önüne gelen	1	kız vermek	1
elinden gelmek	1	elinde kalmak	1

akıl etmek	1	açığa vurmak	1
gözünün yaşına bakmamak	1	ders vermek	1
soluğu kesilmek	1	peşine düşmek	1
hesap sormak	1	ceza çekmek	2
geri dönmek	1	hakkından gelmek	5
tozu dumana katmak	1	söz dinlemek	1
yüzü gülmek	2	sabrı tükenmek	1
göz yaşı dökmek	1	ne hali varsa görsün	1
çoluk çocuk	2	cehenneme kadar yolun var	1
zar zor	1	aklı kesmek	1
dil dökmek	2	gözüne uyku girmemek	2
ceza kesmek	4	uykuya dalmak	1
tatlı dil	1	canı çıkmak	1
yola getirmek	1	mideye oturmak	1
iki gözü iki çeşme	4	tabanları kaldırmak	1
önüne katmak	5	başını belaya sokmak	2
dert yanmak	2	ödü kopmak	1
gözleri yaşarmak	1	duymamazlıktan gelmek	1
eli ekmek tutmak	1	söz vermek	1
durup dinlenmeden	1	yas tutmak	1
başına çalmak	1	bağrına basmak	2
canı isterse	1	düğün bayram etmek	1
dayak yemek	2	gözünü seveyim	2
haber vermek	1	yakasını kurtarmak	1
yırtık pırtık	1	geri almak	1
gönlünü kırmak	1	varı yoğu	1
haber almak	2	günlerden bir gün	1
aklını başına toplamak	1	ufak tefek	2
mola vermek	1	eline düşmek	1
başından geçmek	1	sökün etmek	2
aşağı kalmamak	1	sefalar getirdiniz	1
ses çıkartmamak	1	göz kırpma	2
bıyık burmak	1	bağdaş kurmak	1
Allah bilir	1		

Atasözleri	Sıklık
lafla peynir gemisi yürümez	1

KİTABIN ADI/YAZARI		ALLİ İLE FIRFIRI 1	
KİTABIN TÜRÜ		MASAL	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		259	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		156	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		1	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		1	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Gönül vermek	1	Üstünden akmak	1
Kesip atmak	1	Boy pos	1
Kendini dar atmak	2	Yakasına yapışmak	1
Gözüne uykuyu girmemek	3	Hoş geldin	1
Tebelleş olmak	1	İşin üstesinden gelmek	1
Kaşla göz arasında	2	Uykusu kaçmak	2
İç içine sığmamak	1	Gözlerine inanmamak	3
Küplere binmek	5	Ağzından kaçırarak	1
Sözünü tutmak	1	Dört dönmek	1
Gözünü ilişmek	2	Ellerinden ne gelir	1
Arkasına düşmek	1	Derdini dökmek	1
Dili çözülmek	3	Dil dökmek	4
Yola düşmek	16	Yüz tutmak	2
Yalvar yakar olmak	3	Söz vermek	3
Yaka paça	1	And içmek	1
Birbirine düşmek	1	Üstesinden gelmek	3
Sarmaş dolaş olmak	4	Güven kazanmak	1
Bir dediği iki olmamak	1	Sözünde durmak	2
Dünür düşmek	3	Gözdağı vermek	1
Gün doğmak	1	Ağır gelmek	1
İçine bir kurt düşmek	1	Kulağı kırıste	1
Ödünü kopmak	2	Gözünü hiçbir şey görmemek	1
Gözleri yuvalarından fırlamak	1	Altını üstüne getirmek	1
Yol almak	1	Dili tutulmak	1
Suluk soluğa	2	Dizlerinin bağı çözülmek	1
Gün batmak	1	Yakasından düşmek	1
Gözüne kestirmek	1	Anadan doğmuşa dönmek	1
İki dirhem bir çekirdek	1	Gözünü dört açmak	1
Yanıp tutuşmak	1	Usuna esmek	1
Yatağa düşmek	1	Dünyaya getirmek	1
Başının altından çıkmak	1	Gözünü açılmak	1
Can korkusu	1	Gözüne çarpmak	1
Kulak asmamak	1	Yüreğine ateş düşmek	1
Gözüne ilişmek	1	Ayak diremek	1
Düğün bayram etmek	1	Yolun açık olsun	4
Başının etini yemek	2	Yerinde durmamak	1
Kendini tutamamak	1	Ah çekmek	1
Sözünü geçmek	2	Baş köşe	1
Sesini çıkarmamak	1	Gözleri kamaşmak	1
İş isten geçmiş	1	Yarından tezi yok	1
Boşa gitmek	2	Dağ taş	1
Hazıra dağ dayanmaz	1	Güle güle	2
Söz açmak	1	Ağız açık kalmak	1
Hazıra konmak	1	Yola çıkmak	4
Göz gezdirmek	1	Elde etmek	1
Hoşça kal	2	Taş kesilmek	7
Kendini toplamak	1	Sabrı tükenmek	1
Yerinden oynamak	2	Yüreğine su serpmek	1
Parmağı ağzında kalmak	2	Sorguya çekmek	1
Gözünü ayıramamak	1	Karşısına dikilmek	2
Ses çıkarmamak	2	Kaşla göz arasında	1
Muradına ermek	12	Dünyalar onun olmak	1

Dize gelmek	1	Güç bela	1
Darda kalmak	2	Dile gelmek	4
Boy atmak	1	Başını alıp gitmek	1
Sus pus olmak	1	Canına tak etmek	1
Yürekler acısı	1	Yolunu beklemek	1
Buyur etmek	2	Boynunu vurmak	1
Ocağını söndürmek	1	Başını yemek	1
Gözünü yummak	1	Gözden geçirmek	2
Gözü kalmak	1	Yüreği oynamak	1
Yanına sokulmak	1	Kurban olayım	1
Yüreği hoplamak	2	Can vermek	2
Ele geçmemek	1	Evli evine köylü köyüne	1
Başına iş açmak	1	Yüreği sızlamak	1
Kanı kaynamak	2	İçi kan ağlamak	1
Çıkar yol	3	Yüz görümlüğü	1
Dereden tepeden konuşmak	2	Ortaya çıkmak	1
Söz kesmek	2	Boylu poslu	1
Yola vurmak	5	Ciğerini sökmek	1
Yola koyulmak	4	Usu durmak	1
Canı sıkılmak	4	Gözü kalmak	1
Öte beri	1	Gönlü olmak	1
Kara kara düşünmek	1	Üzerine yürümek	1
Yolunu yitirmek	1	Önlerine düşmek	1
Uykuya dalmak	1	Gözden kaybolmak	2
Kendine gelmek	1	İşi bitmek	1
Kan dökmek	1	Yola düzülme	1

KİTABIN ADI/YAZARI		ALLI İLE FIRFIRI 2	
KİTABIN TÜRÜ		MASAL	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		321	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		203	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Su dökmek	1	Kulak kesilmek	1
Ağrına gitmek	1	Sus pus olmak	1
Dert yanmak	4	Dile gelmek	2
Üstüne yürümek	1	Dil dökmek	4
Kapı dışarı etmek	6	Yüreğine işlemek	1
Ödü kopmak/patlamak	3	Har vurup harman savurmak	1
Gözünden ayırmamak	1	Oyun etmek	5
İçinden geçirmek	1	İçi yanmak	1
Göz gezdirmek	1	İçi içini yemek	1
Gözleri fal taşı gibi açılmak	1	Boşa gitmek	1
Kaşla göz arasında	4	Canı yanmak	1
Yüreği hoplamak	1	Ses soluk çıkarmamak	1
Ucundan tutmak	1	Eline geçirmek	1
El sürmemek	1	Bir solukta	1
Yola düşmek	24	Gönlünü etmek	3
Elini kolunu sallamak	1	Kulak kabartmak	1
Başa çıkmak	4	Aldırış etmemek	1
Gözlerine inanmamak	5	Kül olmak	1
Önüne katmak	1	Usu başına gelmek	1
Gel zaman git zaman	1	Küplere binmek	3
Yolunuz açık olsun	2	Oyuna getirmek	1
İn cin yok	1	Dizinin bağı çözülmek	1
Dişlerini bilemek	1	Küçük dilini yutmak	2
Dilini yutmak	1	İş tutmak	4
Kan tere batmak	1	Usuna gelmek	2
Yolunu kesmek	1	Yan gözle bakmak	1
Kanını dökmek	1	Usuna düşmek	1
Gözleri dolmak	2	And içmek	1
Derdini dökmek	5	Yüze bakmamak	1
Başını yemek	1	Tadını çıkarmak	3
İyi saatte olsunlar	2	Kesip atmak	2
Sözünü tutmak	3	Gözleri kamaşmak	1
Kaşlarını çatmak	1	İşini bitirmek	1
Yüzünden düşen bin parça olmak	2	Su gibi akmak	1
Yola vurmak	3	İş işten geçmek	1
Gözüne kestirmek	2	Dört dönmek	1
Yanına sokulmak	3	Kendini bırakmak	1
Yüz vermemek	1	Üst baş	2
Ardına düşmek	1	Bağdaş kurmak	1
Sarmaş dolaş olmak	1	İçine kurt düşmek	1
Can çekişmek	2	Sözü geçmek	1
İşi bitirmek	1	Gönül yapmak	2
Yan yatmak	1	Ayağa kalkmak	1
Atrp tutmak	1	Gözden kaybolmak	5
Elinden kurtaramamak	1	Yüreğine su serpilmek	1
Dili varmamak	1	Eline ayağına sarılmak	1
Dillere destan olmak	1	Yerden bitme	1
Yakasını kurtaramamak	1	Yolunu beklemek	1
İşi başından aşkın olmak	1	İşin içinden çıkmak	1
Boylu boyunca	1	Yerini tutmak	1
Diz boyu	2	Bir deri bir kemik kalmak	1
Gözlerinin içi gülmek	1	Taban tepmek	1

Eline sağlık	1	Usunla bin yaşa	1
Yola düzülmek	1	Yol bulmak	1
Tabanları yağlamak	2	Sorguya çekmek	2
Ağız açık kalmak	1	Boynu bükük	3
Hoşuna gitmek	2	Ayak diremek	1
Yok olmak	1	Çiğ süt emmek	1
Geçmiş olsun	2	Kulak vermek	1
Güle güle	2	Gözünü dört açmak	1
Ağrısı tutmak	1	Birbirine düşmek	2
Yüreği yanmak	1	Üstüne düşmek	1
İçine ateş düşmek	1	Gözleri parlamak	1
Takıp takıştırmak	1	Ağız,dili kurumak	1
Gününi görmek	1	Sözünden dönmek	1
Elinden tutmak	1	Beli bükülmek	1
Gözleri açılmak	1	Belini kırmak	1
Kara kara düşünmek	3	Arkasına düşmek	2
Yolu düşmek	1	Yerine getirmek	1
Çıkar yol	4	Yas tutmak	1
Şaha kalkmak	1	Kendini tutamamak	1
Gem almamak	1	İki yakası bir araya gelmemek	1
Söz geçirmek	1	Usu başından gitmek	1
Yola çıkmak	4	Öte beri	1
Kolayını bulmak	1	Gönül eğlendirmek	1
Gözüne ilişmek	1	Yüreği serinlemek	1
Kızarıp bozarmak	1	Dereden tepeden konuşmak	1
Alı al moru moruna	1	Göz ucuyla bakmak	1
El açmak	1	Dünür düşmek	2
Canını yakmak	1	Gönül vermek	2
Yüreği sızlamak	1	Önlerine düşmek	1
Yol vermek	1	Konu komşu	1
Ev bark	1	Ocağına incir dikmek	1
Yanına komamak	1	Kendini dar atmak	1
Dili çözülmek	1	Usunu oynatmak	1
Yakasına yapışmak	1	Gözünü açmak	1
Gözden geçirmek	3	Usu başında	1
Kendinden geçmek	1	Boyacı küpü değil ki	1
Gözlerini açamamak	1	Gözlerin kör olsun	1
Çıt çıkartmamak	1	Ettiğini bulmak	1
Çiğ çiğ yemek	1	İçi geçmek	1
Canı sıkılmak	2	Dünür göndermek	1
Yerinde yeller esmek	1	Aklına şaşayım	1
Can sıkıntısı	1	Üstün olmak	1
Kanı kaynamak	1	Selam söylemek	2
Burnunu kırmak	1	Yanına bırakmamak	1
Canını almak	2	Olup biten	2
Dirlik düzenlik	2	Ses çıkarmamak	1
Muradına ermek	4	Başından geçmek	2
Kimi kimsesi olmamak	1	Usuna düşmek	1
Kol kanat olmak	1	Yer gök	1
Sözünde durmak	3		

KİTABIN ADI/YAZARI		ARİF NİHAT ASYA'DAN SEÇME ŞİİRLER	
KİTABIN TÜRÜ		ŞİİR	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		179	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		140	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Hak etmek	1	İçini çekmek	1
Örnek olmak	3	Yüz yüze gelmek	1
Emek vermek	1	Canını vermek	1
Yol göstermek	1	Bağrına basmak	2
Dünyaya gelmek	2	Dümeni kırmak	1
Kaleme almak	1	Yürekler acısı	1
Gözleri kapanmak	1	Kulak kabartmak	1
Gölge etmek	1	Kendini göstermek	1
El almak	1	Ortaya çıkmak	1
Dile gelmek	1	Ele almak	1
Gözünü açmak	1	Laf etmek	1
Yer almak	2	Hoş görmek	1
Mal etmek	1	Ömür sürmek	1
Dikkate almak	1	Uygun düşmek	1
Ortaya koymak	3	Ağız tatsızlığı	1
Elde etmek	2	Meydana gelmek	1
Gönül vermek	1	Konu komşu	1
Gezip tozmak	1	Tadına bakmak	1
Yan yana	1	Ağız tadıyla	1
Gözüne bakmak	1	Tadı damağında kalmak	1
Yoldan kalmak	3	Değer biçmek	1
Hor görmek	2	Göze almak	1
Göz nuru dökmek	3	Ağızına gitmek	1
El emeği	1	Özür dilemek	1
Gününü saymak	1	Can yoldaşı	1
Öbür dünya	1	Üstüne titremek	1
Etek öpmek	1	Fark gözetmek	1
Yol kesmek	2	Yüzünü kızartmak	1
Yıldızı düşük	1	Dile getirmek	2
Dünyanın öbür ucu	1	Hoşuna gitmek	1
Kül olmak	2	İçine işlemek	1
Dili döndüğü kadar	1	Elde kalmak	1
Bir dediği iki olmamak	1	Elden gitmek	11
Parmakla gösterilmek	2	Tadını çıkarmak	2
Kırık dökük	1	Aklından geçmek	1
Yüz vermek	1	Kulaklarını tıkamak	1
Arkada kalanlar	1	Yerine getirmek	1
Dillere destan olmak	2	Farkına varmak	1
Üstünden atmak	1	Boynu bükük	3
Avucunun içine almak	1	Boy bos	1
Yola çıkmak	1	Elinden gelmek	1
Ölümlü dünya	1	Yabana atmak	1
Peşkeş çekmek	1	Canı isterse	1
Baş üstünde	1	Güç bela	1
Kendini bulmak	2	Akla kararı seçmek	1
Dünya evine girmek	1	Yakasına yapışmak	1
El ele vermek	1	Gözüm görmesin	1
Gözü açılmak	1	Boşa gitmek	1
Temel atmak	1	Yol vermek	2
Eli boş dönmek	1	Boydan boya	1
Gün batmak	1	Tuzağa düşmek	1
Gün doğmak	1	Kolayını bulmak	1

Canı çekmek	1	Korktuğu başına gelmek	1
Gözünde kalmak	1	Aklı ermek	1
Ses vermemek	1	Gözü arkada kalmak	1
Meydan okumak	1	Üst baş	1
Yol almak	1	Üzerine almak	1
Göze girmek	1	Canına değsin	1
yüzüne vurmak	1	Nikâh kıymak	1
Söz açmak	3	Teslim bayrağı çekmek	1
Gözünde tutmek	1	Öteden beri	1
Kaş çatmak	1	Köşe kapmaca oynamak	2
İş görmek	2	Binde bir	1
Dışarı çıkarmak	1	Kulakların çınlasın	1
Gölgesinden korkmak	1	Yan bakmak	1
Deniz tutmak	1	El pençe divan durmak	1
Ayak basmak	2	Üzerine titremek	1
Ders vermek	1	Hatırda kalmak	1
Gözüyle görmek	1	El değmemiş	1
Baş kaldırmak	2	İçine almak	1

KİTABIN ADI/YAZARI		MEMLEKET ŞİİRLERİ ANTOLOJİSİ	
KİTABIN TÜRÜ		ŞİİR	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		461	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		298	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		1	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		1	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
şafak sökmek	4	göz atmak	2
kendini vermek	1	el etmek	3
kül olmak	4	gönlü kalmak	1
yola düşmek	4	yüzünü kızartmak	1
yol bulmak	3	başı göğe değmek	1
dilinden düşürmemek	1	boy bos	1
canını vermek	2	canı sıkılmak	1
gözü açılmak	2	gözü arkada kalmak	1
diz çökmek	1	fakir fukara?	1
el açmak	2	hava almak	1
taş kesilmek	5	gece gündüz	1
boy atmak	4	başı dara düşmek	1
anadan doğma	1	selam söylemek	1
taş çıkartmak	1	hüküm sürmek	1
dile gelmek	9	paha biçmek	1
dört bir taraf	8	güneş batmak	1
bağrını delmek	1	içini dökmek	1
muradına ermek	5	tadını almak	1
yer etmek	1	iki eli kanda olsa	1
gözü dalmak	2	kapı komşu	1
dağ taş	3	uykusu gelmek	1
karalar giymek	1	yolunu beklemek	2
anamın ak sütü gibi helal olsun	1	cana yakın	2
ana baba günü	1	ayak basmak	1
boy vermek	2	başın için	1
yanıp yakılmak	1	el vermek	1
kurban olayım	2	başını taştan taş vurmak	1
bağrı yanık	4	gün batmak	2
uykuya dalmak	1	sözünü etmek	1
gözünde tutmek	1	düşse kalka	1
kulak vermek	1	kendini kaptırmak	1
can vermek	5	önüne geçmek	1
can evi	4	göz gezdirmek	1
aşka gelmek	1	bahtı açık olmak	1
aklını almak	5	buz tutmak	2
bir hoşluğu olmak	1	içi titremek	1
boy vermemek	1	can can katmak	2
boyly boyunca	1	gönlü çekmek	2
alın teri dökmek	2	önüne katmak	1
başı dönmek	1	yorgun argın	1
çoluk çocuğa karışmak	1	yaya kalmak	1
elden gitmek	1	kara haber	1
gözü akmak	1	ufak tefek	1
dağa çıkmak	1	eli kolu bağlı olmak	1
gün doğmak	4	gözünün içine bakmak	1
bir uçtan bir uca	2	kafası duman	1
söz vermek	1	kendinden geçmek	3
göz alabildiğine	1	ses vermemek	1
can dayanmamak	1	kılı kırk yarmak	1
üstüne titremek	1	dün doğmak	1
can yoldaşı	1	meydan okumak	1
bereket versin	2	başına vurmak	1

başını alıp gitmek	1	içine sinmemek	1
yüreği yanmak	7	kollarını açmak	2
baştan başa	3	canla başla	1
can feda	1	el uzatmak	1
baş köşe	1	kanadını germek	1
baş üstünde yerin var	1	defterleri dürmek	1
yüzüne kan gelmek	1	yüzüstü kalmak	1
baş kaldırmak	1	gözü olmak	1
el emeği	1	hakkı geçmek	1
söz açmak	1	sere serpe	1
el ele vermek	5	baş komak	1
yedisinden yetmişine kadar	1	boynu bükük	4
söz almak	1	ayda yılda bir	1
gel zaman git zaman	1	hüküm sürmek	1
hoşça kal	1	bir çift söz	1
göğüs germek	1	dile getirmek	2
burcu burcu kokmak	7	yer almak	2
postu sermek	1	yerden bitme	1
yol göstermek	2	on parmağında on hüner	1
toz kondurmak	1	öteden beri	1
ele vermek	3	kulakları çınlasın	1
baş eğmek	4	öbür dünya	1
yüz sürmek	5	tadından yenmemek	1
gönül vermek	2	başı dumanlı	1
burnunda tütme	2	içi içini yemek	1
hesaba gelmez	1	tatlı dilli	1
günah işlemek	1	ses vermemek	1
diz boyu	1	derdini dökmek	1
omuz omuza	1	başı başına	1
yer vermek	1	nabızı atmak	1
allah allah	1	baş başa kalmak	1
bağrına basmak	15	ateşe atmak	1
gözü dolu olmak	2	gözü kararmak	2
bir avuç	1	tek tük	1
el pençe divan durmak	1	içi içine sığmamamk	1
yediden yetmişe	1	içi kararmak	1
gün görmek	2	ses vermemek	1
ele almak	1	yer öpmek	1
boyun eğmek	1	gözünü yummak	1
adını koymak	2	ayılmak bayılmak	1
gözünde tütme	1	iğne atsan yere düşmez	1
yol vermek	6	kırk dökük	1
yolu tutmak	1	dünya gözüyle	1
gönlü akmak	1	baba ocağı	1
yolu düşmek	2	boydan boya	1
yol almak	3	eksik olmamak	1
eksik olmamak	1	haber vermek	2
ter dökmek	1	peşini bırakmamak	1
ses vermemek	1	tadına doyum olmamak	1
yola çıkmak	3	yan bakmak	1
dillere destan olmak	1	iç içe	1
söz geçirmek	1	içine sokacağı gelmek	1
selam vermek	2	söz etmek	1
bağdaş kurmak	3	selama durmak	1
bağrına taş basmak	1	Allah bilir	1
göz boyamak	1	yas tutmak	1
yüz görümlüğü	1	yere sermek	1
göz alabildiğine	2	bıyığı terlemek	1
önüne geçmek	1	kendi yağıyla kavrulmak	1
gözleri parlamak	2	sonunu getirememek	2

akıl vermek	1	çatık kaş	1
bel bağlamak	2	göğsü kabarmak	1
laf atmak	1	hasret çekmek	1
göğüs geçirmek	1	delik deşik	2
nefes nefese gelmek	1	gölge düşmek	1
üst baş	1	çile çekmek	1
dünya gözüyle	1	kulak vermek	1
öpüp başına koymak	1	belini bükmek	1
göz yaşı dökmek	6	içinden gelmek	1
hoş geldiniz	1	ayak üstü	1
sarmaş dolaş olmak	3	gözüyle görmek	1
yerden göğe kadar	1	ışık tutmak	1
rüyalarına girmek	2	yüz çevirmek	1
açığa vurmak	1	göğsünü gere gere	1
nefesi kesilmek	1	eteğinden öpmek	1
önüne katmak	1	yol kesmek	2
gözleri dolmak	1	dünyanın öbür ucu	1
peşine takılmak	1	içi sızlamak	1
dilini mi yuttun	1	kan dökmek	1
beli bükülme	1	bal gibi	1
Allah'a ismarladık	1	içi yanmak	1
saltanat sürmek	1	gözünü dört açmak	1
üzerinde durmak	1	ciğerini delmek	1
yol açmak	1	şaha kalkmak	2
yoldan kalmak	1	gözüne girmek	1
tekin değil	1	nazı geçmek	1
al almak	1	hatır sormak	1
alın yazısı	3	rahmet okutmak	1
tepeden bakmak	2	kendini bulmak	1
kan dökmek	1	duman olmak	1
aklından geçmek	1	peşini bırakmak	1
gözleri yaşarmak	2	pusu kurmak	1
yorgun argın	1	ayağa kalkmak	1
baştan ayağa	1	yüz tutmak	1
Allah'ın günü	1	tadını çıkarmak	1
canına tak etmek	1	birbirine düşmek	1
göklere çıkarmak	1	hasret kalmak	1

Atasözü	Sıklık
Taş düştüğü yerde ağırdır	1

KİTAPIN ADI/YAZARI		PERİ KIZI İLE ÇOBANIN HİKAYESİ	
KİTAPIN TÜRÜ		ŞİİR	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		28	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		28	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Akıllara zarar	1	el ele vermek	1
merak etmek	1	bir yaşına daha girmek	1
geri gelmek	1	darısı başına	1
haber vermek	1	murada ermek	1
içi yanmak	1	gözyaşı dökmek	1
bahtı kara	1	kalbini kırmak	1
gözü tok	1	gözleri dalmak	1
sözü kesmek	1	kaşlarını çatmak	1
bağrını delmek	1	yüzü asık	1
gün batmak	1	eline doğmak	1
yüreği çarpmak	1	gözleri parlamak	1
göz koymak	1	yaş dökmek	1
yer etmek	1	kan ağlamak	1
adını anmamak	1	and içmek	1

KİTAPIN ADI/YAZARI		ÇOCUKLARA ŞİİRLER İBRAHİM A.	
KİTAPIN TÜRÜ		ŞİİR	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		30	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		26	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		1	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		1	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Yuvasını yapmak	1	Göğüs germek	1
Söz işitmek	1	Gözünü açmak	2
Üstünde durmak	1	Güneş doğmak	1
Alın teri	1	Boynu bükük	1
Kendine güvenmek	1	Kapana düşmek	1
Can vermek	4	Ağza almamak	1
Geri dönmek	1	Gözleri açık gitmek	1
Bir olmak	1	Başını ezmek	1
El uzatmak	1	Tepeden tırnağa kadar	1
İş görmek	1	Baş eğmek	1
Yer tutmak	1	Söz vermek	1
Kulak vermek	1	Ter dökmek	1
Aklında kalmak	1	Hasret çekmek	1
Atasözü	Sıklık		
Haydan gelen huya gider	2		

KİTABIN ADI/YAZARI	ŞERMİN
KİTABIN TÜRÜ	ŞİİR
KULLANILAN DEYİM SAYISI	27
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI	26
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI	1
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI	1

Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
hatır sormak	1	ateş püskürmek	1
yürek oynatması	1	gözleri çakmak çakmak olmak	1
aklı başında	1	ödü kopmak	1
hatırından çıkarmamak	1	hatırına gelmek	1
gülmekten kırılmak	1	sıkıntı çekmek	1
gücüne gitmek	1	muradına ermek	1
içini çekmek	1	iş görmek	1
hayırdır inşallah	1	boş durmak	1
dünyaya gelmek	1	alın teri	1
elinden düşürmek	1	adım atmamak	1
hoşuna gitmek	2	gözleri kararmak	1
allah versin	1	bereket versin	1
başı göğe ermek	1	gözü kalmak	1

Atasözü	Sıklık
Alet işler,el övünür	1

KİTABIN ADI/YAZARI		BİR GEMİ YELKEN AÇTI	
KİTABIN TÜRÜ		ŞİİR	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		31	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		23	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Katı yürekli	1	Yola düşmek	2
Ayak basmak	1	Gözleri parlamak	1
Can vermek	4	Üstüne düşmek	1
İç çekmek	3	Hoşça kalın	1
Beli bükülmek	2	Gözyaşı dökmek	1
Tadını almak	1	Göğsünü germek	1
Sesi çıkmamak	1	Gözleri kararmak	1
Baş eğmek	1	Yol almak	1
Başa çıkmak	1	Kulak vermek	1
El sürmemek	1	Başını taştan taşa vurmak	2
Boynu bükük	1	Göz kırpma	1
Ömür sürmek	1		

KİTABIN ADI/YAZARI		ÇOCUKLARA ŞİİRLER/VEHBİ CEM AKSU	
KİTABIN TÜRÜ		ŞİİR	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		99	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		77	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
el çırpmaq	1	gece gündüz	2
günleri saymaq	1	kulak kesilmek	1
yolu bulmaq	1	dile gelmek	2
gözün aydın	1	delik deşik	1
bağrına basmaq	2	dünyaya gelmek	4
örnek olmak	2	kendinden geçmek	1
gözüyle görmek	1	temel atmaq	2
dört gözle beklemeq	1	boyun eğmek	2
üst baş	1	gözleri yaşarmaq	1
can vermek	4	el değmemiş	1
önünde eğilmek	2	gözünüz aydın	1
diz çökmek	3	gözleri dolmaq	2
el bağlamak	1	demir atmaq	1
yola çıkmak	1	yüzüne kan gelmek	1
başını vermek	1	dünya gözüyle	1
set çekmek	1	gönül bağlamak	1
yol vermek	2	hasret çekmek	1
Allah allah	3	yas tutmaq	3
gözün aydın	1	yerine getirmek	1
adı kalmak	1	bir çift söz	1
yara açmaq	1	başını ezmek	1
arkada bırakmaq	1	kendi kendine	1
gözlerini kapamak	1	göz yaşı dökmek	2
içine ateş düşmek	1	geri kalmak	1
iki gözü iki çeşme	1	yüzü gülmek	1
gözleri kamaşmaq	1	gün görmek	1
sözünü tutmaq	1	aklından çıkaramamak	1
tatlı dil	1	kendini bilmek	1
kendini bulmaq	1	derinlere dalmak	1
ödev bilmek	1	kökünü kurutmak	1
gözün aydın	1	ateşten gömlek	1
köşe bucak	1	üst baş	1
emek vermek	1	yüzü gülmek	1
gözlerinin içi gülmek	1	yük olmak	1
başına buyruk	1	canını sıkmak	1
hoş geldiniz	1	canı çekmek	1
alın açık, yüzü ak	1	iş güç	1
kendine gelmek	1	karşısına dikilmek	1
içini çekmek	1		

KİTABIN ADI/YAZARI	KOÇYİĞİT KÖROĞLU
KİTABIN TÜRÜ	TİYATRO
KULLANILAN DEYİM SAYISI	83
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI	65
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI	1
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI	1

Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Tuzak kurmak	1	Hesabını görmek	2
Yolunu şaşırarak	2	Göze göz,dişe diş	2
Küpünü doldurmak	1	Haber vermek	1
Acısını çıkarmak	1	Gafil avlamak	1
Yerini tutmak	2	Geri çekilmek	1
Ant içmek	3	Gece gündüz	1
Hesap görmek	2	Benzi atmak	1
Meydan okumak	1	Gözü yılmak	1
İçini dökmek	1	Dilden dile dolaşmak	1
Gönlünü kaptırmak	1	Kendinden geçmek	2
Çile doldurmak	1	Kolayını bulmak	1
Yola çıkmak	1	Göz koymak	1
El ele vermek	1	Çil yavrusu gibi dağılmak	1
Tatsız tutsuz	1	Hodri meydan	1
Gözü görmek	2	Gözleri kararmak	2
Sırtı yere gelmemek	1	Gözünü açmak	1
Hesap vermek	2	Canını vermek	2
Canını bağışlamak	2	El değmemiş	1
İşe yaramak	1	Can kurban	1
Ayağını denk almak	1	Akılda kalmak	1
Kafa tutmak	1	Yüzüne bakmamak	1
Vay canına	1	Boyun eğmek	2
Soylu soplu	2	Altını üstüne getirmek	1
Dizlerine kapanmak	1	Gözün aydın	1
Kendini tutamamak	1	Haber almak	1
Can evinden vurmak	1	Hoş geldiniz	4
Haberi olmak	1	Eline düşmek	1
Kuş uçurmamak	1	Laf etmek	1
Yol göstermek	1	Buyur etmek	1
Adı çıkmak	1	Aman vermemek	1
Ev bark	1	İçinden geçirmek	1
Peşine düşmek	1	Hoş tutmak	1
Pusu kurmak	1		

Atasözü	Sıklık
At ölür meydan kalır,yiğit ölür şan kalır	1

KİTAPIN ADI/YAZARI		AKIN	
KİTABIN TÜRÜ		TİYATRO	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		73	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		59	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Kulak vermek	1	Can vermek	3
Baştan başa	1	Boyun eğmek	1
Yol göstermek	1	Kurban olmayım	2
Canını sıkmak	1	Kanına susamak	2
Gözün aydın	1	Önünü almak	2
Göze almak	2	Göz yummak	1
Aklı olmak	1	Diş bilemek	2
Ahı tutmak	1	Yerini tutmak	1
Haberi olmak	1	Dile gelmek	2
Elden ne gelir	1	Yolunu kesmek	1
Alın teri	1	Yol aramak	1
Kendinden geçmek	1	Ah etmek	1
Hasret çekmek	1	İçinden kan gitmek	1
Diz dize	1	Başı dönmek	1
Dile getirmek	1	Günahına girmek	1
Can çekişmek	2	Yüreği çarpmak	2
And içmek	3	Eli böğründe kalmak	1
Adını anmamak	1	Yolunu bulmak	1
Gözleri yaşarmak	1	Yola çıkmak	1
Elde kalmak	1	Aklına gelmek	1
Yüz sürmek	1	Elden gitmek	1
Boy ölçüşmek	1	Bahtı açık olmak	2
Yola düşmek	1	Göz göze gelmek	1
Başını sokmak	1	Baş eğmek	1
Gözüne çarpmak	1	Hasret kalmak	1
Can atmak	2	Baş kaldırmak	1
Can evi	1	Göz koymak	1
Göç etmek	1	El uzatmak	1
Gözünü yummak	1	Boşa gitmek	1
İçi sızlamak	1		

KİTABIN ADI/YAZARI		VATAN YAHUT SİLİSTRE	
KİTABIN TÜRÜ		TİYATRO	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		189	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		105	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Yüreği çarpmak	1	Dünyaya gelmek	3
Hatırına gelmek	1	Haberini almak	2
Gönlüne ateş düşmek	1	Hüküm vermek	1
Gözyaşı dökmek	3	Haber vermek	1
Yüzü gülmek	1	Kurşuna dizmek	8
Gözüne uyku girmemek	1	Göz dikmek	1
Ayaklarına kapanmak	1	Dayak yemek	1
Utancından yerlere geçmek	1	Öbür dünya	1
Kendini göstermek	2	Gözünü yummak	1
Gözü açılmak	1	İşe yaramak	1
Allah aşkına	5	Gözlerini dikmek	1
Allah bilir	4	Yerini tutmak	1
Önüne çıkmak	1	Yerine koymak	1
Aklından çıkmak	2	Aklından geçmek	1
Can acısı	1	Günah işlemek	1
Aşağı kalmamak	1	Gözleri kapanmak	1
Kanı içine akıtmak	1	Sözü açmak	1
Yaş dökmek	1	Meydana çıkmak	1
Bahtı açık olmak	1	Geri kalmak	1
Yalan çıkmak	1	Taş kesilmek	3
Hatırına getirmek	1	Aklı başında	1
Gam yememek	1	Haram olmak	1
Can vermek	10	Gözünün önünde	1
Rast gelmek	1	Kanına girmek	2
Sağ olmak	1	Gözden çıkarmak	2
Gözünün önüne getirmek	6	Göze almak	1
Kollarını açmak	1	Karar vermek	1
Kucak akmak	3	Yüz yüze gelmek	1
Gönlünden çıkarmak	1	Başını vermek	1
Allah allah	2	Gözünden yaş düşmek	1
Aklı başından gitmek	1	Karşı çıkmak	1
Can evi	1	Can çekişmek	1
Kendini tutamamak	1	Aklına gelmek	2
Gözleri dolmak	1	Söz vermek	4
Keyfi kaçmak	1	Aklında olmak	1
Yer etmek	1	Yol bulmak	2
Gönlünü kırmak	1	Ayağına gelmek	1
Elinden gelmek	3	İçini dökmek	1
Beddua etmek	1	Kurban olmak	1
Aklı başında	1	Ağzı süt kokmak	1
Cehennem azabı	1	Söz geçirmek	1
Kıyamet kopmak	27	Bereket versin	1
Can korkusu	1	Helal olsun	1
Birbirine girmek	1	Yüzü ak	1
Saçına ak düşmek	1	Gözünde büyümek	1
Göze almak	2	Adam olmak	1
Yüz çevirmek	2	Arkasına düşmek	2
Adı kalmak	1	Günahına girmek	1
Canını vermek	2	Hasretini çekmek	2
Elden çıkarmak	2	Örnek olmak	1
Karşı durmak	1	Yerine getirmek	2
Canını almak	3	Göklere çıkarmak	1
Gözleri yaşarmak	1		

KİTABIN ADI/YAZARI		KARAGÖZ İLE HACİVAT	
KİTABIN TÜRÜ		TİYATRO	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		46	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		30	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
İyi kalpli	1	Üstüme iyilik sağlık	1
Hoş geldiniz	5	Öbür dünya	1
Eline sağlık	1	Canı sıkılmak	1
Dayak atmak	1	Sağ olasin	6
Elinin körü	5	Ayak üstü	1
Kulağına girmek	1	Hal hatır sormak	1
Boylu boyunca	1	Kalbini kırmak	1
Aklı karışmak	1	Gözlerini dikmek	1
Sabrı tükenmek	1	İç çekmek	1
Hoşça kal	1	Aklını karıştırmak	1
Kafasını şişirmek	2	Ağzından kaçırarak	1
Yüzüne gözüne bulaştırmak	1	Çekip gitmek	1
Şaka yapmak	1	Hatır sormak	1
Sırt üstü	1	Paldır küldür	1
Aklına gelmek	3	Özür dilemek	1

KİTAPIN ADI/YAZARI		MEVLANA MESNEVİSİNDEN SEÇMELER		
KİTAPIN TÜRÜ		MESNEVİ		
KULLANILAN DEYİM SAYISI		573		
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		332		
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0		
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0		
Deyimler		Sıklık	Deyimler	Sıklık
Gözleri kan çanağına dönmek		1	Hak etmek	1
Kendinden geçmek		11	Aklı yetmek	1
Baş başa kalmak		3	Hor görmek	1
Yatağa düşmek		2	Suya düşmek	1
Gözü açılmak		1	Az gelmek	1
Ortalığı birbirine katmak		2	Söz dinlemek	1
Dili tutulmak		1	İşe yaramak	2
Bin pişman olmak		5	Selam vermek	4
Kendi kendine		1	Eceli gelmek	1
Dile gelmek		5	Aklına gelmek	2
Kara kara düşünmek		1	Yazıklar olsun !	2
Baş edememek		2	İçi açılmak	2
Canını vermek		3	Canımın içi	1
Gönül bağlamak		1	İleri gitmek	2
Deli divane olmak		2	Gerisin geriye	1
Muradına ermek		5	Yola vurmak	1
Dünyaya gelmek		1	Başköşe	1
Perdesi yırtık		2	Elden çıkmak	1
Ortaya dökmek		1	Bel bağlamak	1
Ağzı yanmak		1	Küçük görmek	1
Dil dökmek		4	Göze almak	1
Ayağına gelmek		2	Saçını başını yolmak	2
Yan çizmek		1	Kendini atmak	1
Sözünde durmak		2	Sahip çıkmak	1
Oyun oynamak		2	Önüne katmak	1
Sözünü tutmak		4	Selamı sabahı kesmek	1
Dize getirmek		1	Can kurban	1
Özrü kabahatinden büyük		1	Düşünceye dalmak	1
Vakitsiz öten horozun başını keserler		1	Aklı başına gelmek	3
Adam olmak		1	Kırıp geçirmek	1
Adam yerine koymak		1	Kan ağlamak	1
Canı yanmak		3	Boy atmak	1
Kulak vermek		3	İşi düşmek	1
Yola çıkmak		5	El açmak	5
Ağzına layık		1	Eline bakmak	1
Yolunu kesmek		2	Başına kakmak	1
Ağza almamak		1	Gözden düşmek	1
Aklı başından gitmek		5	Aklından çıkmak	1
Kendini bilmek		4	El vermek	1
Gözünü açmak		4	Allah aşkına	1
Tuzağa düşmek		1	Gözünü ayırmamak	1
Gönlünü hoş etmek		1	Yüz tutmak	1
Canını almak		3	Farkına varmak	1
Sayıp dökmek		5	Anadan doğma	1
Yüzünü kara çıkarmak		2	Bayram etmek	1
Gözü kapanmak		2	İki büklüm	1
Selam söylemek		10	Masal okumak	1
Can vermek		10	Yoldan çıkmak	1
Yol almak		5	Peşinden koşmak	1
Dile getirmek		4	Başına dert olmak	1
Nefesi kesilmek		1	İş tutmak	1
Haber vermek		2	Kokusunu almak	1

Başına iş açmak	2	Gidip gelmek	1
Selam almak	1	Ayak diremek	1
Tadını çıkarmak	1	Acele etmek	2
İçi yanmak	1	Boşa çıkarmak	1
Uyku tutmamak	1	Yüzüne gelmemek	1
Baştan başa	1	Yakasını bırakmamak	1
Dillere destan olmak	1	Başa geçmek	1
Yola düşmek	9	Ağzının tadını bilmek	1
Yüzüne vurmak	1	İğne ipliğe dönmek	1
Peşine takılmak	4	Kendini tutamamak	1
Eksik olmamak	1	Can feda	2
Ağzının suyu akmak	1	Hatırı sayılır	1
İçine doğmak	1	Haberi olmak	1
Sesini çıkarmamak	5	Sorguya çekmek	1
Senli benli olmak	1	Elinden gelmek	1
Hal hatır sormak	7	Kafasına koymak	1
Yol yordam	3	Boğazına düşkün	1
İşler yolunda olmak	2	Başı dönmek	1
Canı sıkılmak	5	Birbirine düşmek	1
Göz önüne getirmek	2	Göz açamamak	1
Boş bulunmak	1	Ateş kesilmek	1
Aç susuz kalmak	2	Başını ezmek	1
Ayağa kalkmak	2	İş görmek	2
Eline düşmek	1	Kalbini kırmak	1
Başına toplamak	2	Hasret çekmek	1
Surat asmak	1	Üstün gelmek	1
Helâl olsun	1	Kolları sıvamak	1
İleri geri konuşmak	1	Tuzak kurmak	1
Yol göstermek	1	Elini eteğini çekmek	1
Gözyaşı dökmek	9	Yerinden yeller esmek	1
Ödö patlamak	1	Hesap vermek	1
Canı isterse	2	Yas tutmak	5
Bİnde bir	1	Akıl etmek	1
Ağır aksak	1	Apdest bozmak	2
El çırpamak	1	Hatırı sayılır	1
Boynu bükük	3	Başını belaya sokmak	1
Üzerine gelmek	1	Ses çıkarmamak	1
Tatlı dil	2	Kazdığı kuyuya düşmek	1
Kendini göstermek	2	Yanıp yakılmak	1
Düşüp kalkmak	1	Derdine düşmek	1
Baş eğmek	3	Elden gitmek	1
Yüzünü kızartmak	1	Meydana çıkmak	1
Çan çan etmek	2	Olan biten	1
Hoş görmek	2	İsmi var cismi yok	1
Kök salmak	2	Helal olsun	1
Yüz çevirmek	5	Delik deşik	1
Gözüne bakmak	1	Para etmemek	1
Kurban olayım	1	Yerli yerinde	1
Aklını kaybetmek	1	Yerle bir olmak	1
Yol tutmak	1	Akıllara durgunluk vermek	1
Yalvar yakar olmak	2	Öne sürmek	2
Peşine düşmek	8	Buyur etmek	1
Peşini bırakmamak	1	Hakkı olmak	1
Gönül vermek	2	Kurban olayım	1
Gönül gözü açık	1	Geri kalmak	1
Gözüyle görmek	1	Aklına yatmak	1
Gözünü açık tutmak	1	Elinden gelmek	1
Can kulağıyla dinlemek	2	Beş para etmez	1
Fikir almak	1	Yol açmak	1
Deliliğe vurmak	1	Önüne gelen	1

Kan ter içinde kalmak	1	Aklını başına almak	4
peşinde koşmak	4	Aman vermemek	1
Farkında olmamak	1	Hoşuna gitmek	2
Kendi derdine düşmek	1	Kulağına girmek	1
İleri gelenler	1	Yüreği yanmak	1
Can korkusu	1	Dalga geçmek	2
Kan dökmek	1	Yakasına yapışmak	1
Gözleri kararmak	2	Çile çekmek	1
Üst baş	2	Çileden çıkmak	1
Gönül gezdirmek	1	Gece gündüz	1
Temize çıkarmak	1	Haklı bulmak	1
Diz boyu	2	Meydana gelmek	2
Haber almak	2	Saçma sapan	1
Haddini bilmek	3	Ortaya çıkmak	2
Gönül kırmak	1	Yüreği oynamak	1
Gözü açık	1	Merak etmek	1
Tıka basa yemek	1	Yer bulmak	1
Uykuya dalmak	1	Karşı gelmek	2
Yol bulmak	2	Söz vermek	1
Kan dökmek	1	Sabrı tükenmek	2
Hak vermek	2	Kulağını çekmek	1
Gönül almak	3	Açığa çıkarmak	1
Gözlerine inanmamak	1	Açığa vurmak	3
Yüz sürmek	2	Taş yürekli	2
Elde etmek	13	İçinden geçirmek	1
Ele almak	1	İşini bitirmek	1
Karşı çıkmak	1	Merak etmek	1
Aklını başına toplamak	1	Peşini bırakmamak	1
Üstüne yürümek	2	Ayak bağı	2
Küçük düşmek	1	Sesi çıkmamak	1
Baş kaldırmak	2	Ateşe atmak	1
Merak etmek	1	Kül olmak	1
Can atmak	1	Darda kalmak	1
Canına minnet	1	Kendini kaybetmek	1
Merak etmek	1	Karşısına çıkmak	1
Sağa sola bakmamak	1	El sürmemek	1
Gönlü olmak	1	Dili çözülmek	1
Kendini beğenmek	1	Baş üstüne	2
Emir kulu	3	Yük altına girmek	1
Canı çıkmak	1	El kaldırmak	2
Küplere binmek	1	Önüne katmak	1
Meydan okumak	1	Bayram etmek	1
Ödü kopmak	1	Başına vurmak	1
Özür dilemek	2	İş işten geçmek	3
Ele geçmek	1	Ok yaydan çıkmak	1
Kendine gelmek	8	Başı dönmek	2
Paniğe kapılmak	1	Yük olmak	1
Günah işlemek	1	Kan dökmek	1
Hüküm vermek	1	Dikkate almak	1
Başına toplanmak	2	Güneş doğmak	1
Yola getirmek	2	Yerine getirmek	2
Ayakları geri geri gitmek	1	Hüküm vermek	1
Nara atmak	1	Elinden tutmak	1
Aklını başından almak	1	Köşeye çekilmek	1

KİTABIN ADI/YAZARI		BENİM KÜÇÜK DOSTLARIM	
KİTABIN TÜRÜ		ANI	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		190	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		158	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
hoşuna gitmek	3	Gözünü dört açmak	1
kendini beğenmek	1	ateş olmak	1
baş başa bırakmak	1	göz kırpmadan	1
el altında	1	can vermek	1
adım atmamak	2	baş eğmek	1
başı dönmek	1	boyun bükme	1
idare etmek	2	göz önüne getirmek	1
canını vermek	1	karşısına dikilmek	1
baş kaldırmak	1	üstüne titremek	1
aklına gelmek	2	kendini vermek	1
yüz çevirmek	1	yumuşak başlı	1
açık seçik	2	gönlünü etmek	1
yüz vermek	1	kendini tutamamak	1
güç gelmek	1	allah bilir	2
dört gözle beklemek	1	eski kafalı	1
sözünü etmek	1	sivri akıllı	1
safa geldiniz	1	hiçe saymak	1
eline sağlık	1	kendine gelmek	1
açığa vurmak	2	sabrı tükenmek	1
özür dilemek	1	gözü kararmak	1
hak vermek	1	çileden çıkmak	1
nutku tutulmak	1	ayağına kapanmak	1
gözünü açmak	2	geri çekilmek	1
boyunu bükük	1	tüyleri diken diken olmak	1
kendini atmak	1	geri kalmak	1
acı çekmek	1	gözünü kırpmak	1
içini parçalamak	1	hayat memat meselesi	1
kendini bilmek	2	meydan okumak	3
yüreği parçalanmak	1	yol aramak	1
dört duvar arasında	1	dili dolaşmak	1
tek başına	1	bal gibi	7
nöbet tutmak	1	diline dolanmak	1
yer vermek	1	dört bir taraf	1
yüreği sızlamak	1	meydana gelmek	1
el koymak	1	ışık tutmak	1
göğsü kabarmak	2	haber almak	1
göğüs göğüse	1	elde etmek	1
adam evladı	1	el sürmemek	1
gücü gücü yetene	1	göz önünde tutmak	1
dünya kelamı etmek	2	merak etmek	1
kaşlarını çatmak	2	içini yemek	1
keyfi kaçmak	2	göze çarpmak	1
işine gelmek	1	işe girmek	1
ödü kopmak	1	ele güne karşı	1
boğazına dizilmek	1	kız vermek	1
halî vakti yerinde	1	avuç açmak	1
elini kolunu sallaya sallaya gelmek	1	etekleri zil çalmak	1
yüreği dayanmamak	1	ecel terleri dökmek	1
atıp tutmak	1	beti benzi kalmamak	1
kendini bulmak	1	göğsünü gere gere	1
yüzüne bakmamak	2	gafil avlanmak	3
içini çekmek	3	başını gözünü yarmak	1

uygun düşmek	1	ele gelmek	1
ağır işitmek	1	kulağına çalınmak	1
ağız açık kalmak	1	hastası olmak	1
söz kesmek	1	cana can katmak	1
kendini kaybetmek	3	gözünü kapamak	1
ders vermek	1	ele geçirmek	1
geçmiş olsun	1	maymun iştahlı	1
işi bitmek	1	ele vermek	1
gözleri dolu dolu olmak	1	emek vermek	1
kuş uçmaz kervan geçmez	1	eksik etmek	2
adam olmak	1	canı isterse	1
kendine güvenmek	1	üstüne titremek	1
kulak asmamak	1	selam vermek	2
üstüne almak	1	ayak diremek	1
çıt çıkmamak	1	kulağına girmek	1
meydan vermemek	1	arkada bırakmak	1
gözü korkmak	1	yol almak	1
zerre kadar	1	gözleri kararmak	1
canını yakmak	1	aklından geçmek	1
kafası işlemek	1	hayal meyal	1
iyiden iyiğe	1	yollara düşmek	1
yaş dökmek	1	ölümlü dünya	1
peşi sıra	1	hoş görmek	1
söz vermek	1	üstünde durmak	1
eline ayağına sarılmak	1	sahip çıkmak	1
sağ ol	2	devede kulak	1
süklüm püklüm	1	allaha ısmarladık	1

KİTABIN ADI/YAZARI		VATAN TOPRAĞI	
KİTABIN TÜRÜ		TARİHİ HİKAYE /BİYOGRAFİ	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		625	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		339	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		3	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		3	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
dillere destan olmak	1	açığa vurmak	1
gözüne girmek	1	adını anmak	1
çileden çıkmak	3	söz etmek	3
el ele vermek	2	üstesinden gelmek	1
pusu kurmak	5	dünyaya gelmek	3
çoluk çocuk	5	acı çekmek	3
boyunu bükük	4	gözlerinin içi gülmek	1
içi yanmak	3	gözünüz aydın	1
yola çıkmak	12	sağ ol	14
aklına gelmek	7	diz çökmek	1
canını yakmak	2	adını koymak	1
sorguya çekmek	4	üstüne titremek	1
haber vermek	1	kendinden geçmek	2
arkası kesilmek	1	yerine getirmek	1
işe yaramak	1	önüne geçmek	2
içi sızlamak	1	darısı başına	1
meydan okumak	2	ödü kopmak	1
kolayını bulmak	2	ağız açtırmamak	1
söz vermek	5	fena olmak	1
kıyameti koparmak	2	laf etmek	2
teslim bayrağı çekmek	1	dik dik bakmak	1
düğün bayram etmek	1	üstüne yürümek	3
ağızdan ağıza	1	olan biten	2
önüne katmak	3	mızıkçılık etmek	1
el çırpma	2	eline geçmek	1
işe girmek	1	kasıp kavurmak	2
kulak vermek	2	gözüne uyku girmemek	2
söz almak	5	gözleri parlamak	3
çıt çıkarmamak	1	üstünde durmak	2
gözünde büyümek	1	yarı yolda bırakmak	1
sözü kesmek	1	gözü arkada kalmak	1
aklı ermek	3	içi parçalanmak	1
emek vermek	2	can feda	1
ortadan kaybolmak	1	kara haber	1
ele almak	7	dişini sıkma	1
kendini tutamamak	3	düş kurmak	1
hor kullanmak	1	içini çekmek	4
göze çarpmak	3	ufak tefek	1
sözü geçmek	1	ayak uydurmak	1
dile getirmek	2	eli ağır	1
meydana çıkmak	1	kendini alamamak	2
eksik olmamak	3	dert yanmak	1
göz dikmek	1	eli kalem tutmak	1
yok pahasına	1	önünü kesmek	1
aklından geçirmek	1	yol göstermek	4
yol açmak	3	hayırdır inşallah	1
yüreği sızlamak	1	içinden çıkmak	1
canı acımak	1	gövde göstermek	1
ele geçmek	6	at koşturmak	1
içi burkulmak	4	doyum olmamak	1
elinden gelmek	8	önünden geçmek	1
karşı karşıya gelmek	1	yanıp tutuşmak	1
göç etmek	1	hoşuna gitmek	2

ele geçirmek	9	yalan yanlış	1
elde etmek	5	elden ele geçmek	1
karşı çıkmak	7	kulaktan kulağa	1
başa çıkmak	1	ayağa kalkmak	1
kendini beğenmek	1	baş üstüne	1
karşı koymak	3	uykusunu almak	1
ne pahasına olursa olsun	2	canından bezmek	2
gözden geçirmek	6	dilini tutmak	1
hoş görmek	1	ateş saçmak	1
sıkıntı çekmek	2	yaka paça	1
baskın yapmak	2	vız gelmek	2
üzerine yürümek	3	başa geçmek	2
söz tutmak	3	gözleri dolmak	2
göze almak	6	alt üst etmek	1
geri çekilmek	2	acele etmek	1
içinden geçirmek	4	el koymak	1
ant içmek	14	gözü pek	1
paha biçmek	3	gözünü ayırmamak	1
bir uçtan bir uca	2	diş göstermek	1
oyun oynamak	1	iş işten geçmek	1
elden gitmek	6	yol almak	8
gözünü açmak	4	yüreği çarpmak	2
yataklara düşmek	3	inceden inceye	1
el açmak	1	sözünün eri olmak	1
gözü tutmamak	1	kol gezmek	1
dönüm noktası	1	yol kesmek	3
bağdaş kurmak	4	içi titremek	1
aklından çıkmamak	3	aceleyle getirmek	1
korktuğu başına gelmek	1	gözden çıkarmak	1
astığı astık kestiği kestik	1	ses çıkarmak	1
sözünü esirgememek	1	ölmek var dönmek yok	1
başına dert açmak	1	dağa kaldırmak	1
kulaklarını tıkamak	1	arkadan vurmak	1
adam olmak	9	pusuya düşürmek	1
gönlü olmak	2	eli kolu bağlı olmak	2
uykusu kaçmak	2	ses çıkmamak	2
ter dökmek	1	iki büklüm	1
canla başla	4	yolunu kesmek	3
baş kaldırmak	5	yoluna girmek	2
baştan başa	3	itişe kakışa	2
alın teri	1	Allah'a ısmarladık	1
kan dökmek	1	hoşça kal	1
yürekler acısı	3	güle güle	1
gözünün içine bakmak	7	bahtı açık olmak	1
başına iş açmak	1	yedisinden yetmişine kadar	1
ayak basmak	1	selam vermek	3
baş komak	1	açığa vurmak	1
yol bulmak	2	göz nuru dökmek	1
iğne atsan yere düşmez	1	ipe çekilmek	1
dile gelmek	1	gözü kapalı	2
gözlerinin önünden geçmek	2	yüzünü kara çıkarmak	1
can vermek	5	bir köşeye çekilmek	1
üstüne almak	4	gönül bağlamak	1
yola düşmek	1	açığa vurmak	1
boşa çıkmak	1	ileri gelenler	1
Allah Allah	5	göz alabildiğine	2
can çekişmek	1	ana baba günü	1
kafası işlemek	1	önünü kesmek	1
boyun eğmek	3	gözleri yaşarmak	1
patlak vermek	2	hatırını saymak	1

aklı almamak	3	nefes tüketmek	3
çile çekmek	2	diş bilemek	1
yan tutmak	1	tepeden tırnağa	4
canı sıkılmak	5	kuş uçurmamak	1
üstüne düşmek	1	hiçe saymak	2
boşa gitmek	2	adım atmamak	1
içinden gelmek	3	yüreğine ateş düşmek	1
gözleri dolu dolu olmak	1	göz kamaştırmak	1
gözyaşı dökmek	2	ateşe tutmak	1
göz gezdirmek	1	arayıp sormak	1
aman vermek	1	küçük düşürmek	1
gölge düşmek	1	can kaygısına düşmek	2
tozu dumana katmak	1	yüz karası	1
diz boyu	1	bardağı taşıran damla	1
göze batmak	1	şaha kalkmak	1
ayağına kapanmak	1	dize getirmek	1
helal olsun	1	üstün gelmek	1
dünya gözüyle	1	karşı durmak	1
geceyi gündüze katmak	1	kafa tutmak	1
ayağına kapanmak	1	el altından	1
kapıya dayanmak	1	paldır küldür	1
yerinden oynamak	1	geçmiş olsun	1
yüzüne bakmamak	1	hatır sormak	1
güçlük çekmek	1	doğduğuna pişmak	1
kapıyı açmak	1	boy bos	1
göz açıp kapayıncaya kadar	1	aralarını bulmak	1
ayağa kalkmak	1	boş vermek	1
ışık tutmak	1	rahatına bakmak	1
söz açmak	1	canı isterse	2
can yakmak	1	yola getirmek	1
tadını almak	1	ağzına geleni söylemek	2
renge uçmak	1	içi açılmak	1
ağır gelmek	1	ileri sürmek	1
soluğu kesilmek	1	yan tutmak	1
ayakta kalmak	1	ayak üstü	2
uyku tutmamak	1	taş kesilmek	1
kış kıyamet	1	karnı tok sırtı pek	1
peşini bırakmak	1	omuz omuza	1
hodri meydan	1	ayağa kalkmak	1
hoş geldiniz	1	üstünde kalmak	1
gözünde tutmek	1	iç açmak	1
can kurban	1	varı yoğu	1
içinden doğmak	1	kuş uçurmamak	1
uykuya dalmak	1	yüzünün akıyla çıkmak	1
bir baştan bir başa	1	dize gelmek	1
sonunu getirememek	1	alt üst olmak	1
fikir almak	1	dili tutulmak	1
ortaya çıkmak	1	el sıkmak	1
şaha kalkmak	1	dünya durdukça durasın	1
bardaktan boşanırcasına yağmur yağmak?	1	acısı yüreğine çökmek	1
yerinden oynamak	1	kapıya dayanmak	1
yüz sürmek	1	el ele	1
dizlerine kapanmak	1	koluna girmek	1
kurban olayım	3	ortadan kalkmak	1
gözü açık gitmek	1	gece gündüz	1
soluğu kesilmek	1	kaşlarını çatmak	2
ayağa kalkmak	1		
Atasözleri	Sıklık	Atasözleri	Sıklık
hocaların vurduğu yerde gül biter	1	çam sakızı çoban armağanı	1
dayak cennetten çıkmıştır.	1		

KİTABIN ADI/YAZARI		BALIM KIZ DALIM OĞUL	
KİTABIN TÜRÜ		DENEME	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		258	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		181	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		1	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		1	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Yurt tutmak	8	Yüreği yanmak	1
Eli açık	3	Tozu dumana katmak	1
Tatlı dil	1	Başını bağlamak	1
Göz yaşı dökmek	1	Başı dönmek	1
Gönül vermek	2	Arkada bırakmak	1
Baş eğmek	2	Veryansın etmek	1
Geri dönmek	1	Derdine yanmak	1
Gece gündüz	1	Yolu düşmek	2
Aklına düşmek	1	Ayakta kalmak	1
Aklı ermek	1	Sözünü etmek	1
Gün görmüş	1	El almak	1
Ardına düşmek	2	İşin içinden çıkmak	1
Yollara düşmek	1	Çözüm yolu	1
Yola çıkmak	8	Yüzü gülmek	1
Arka çıkmak	1	Kasıp kavurmak	1
Haber vermek	13	Yolunu tutmak	3
Yerli yerinde	1	Kötülük gider iyilik gelir	1
Gönül almak	2	Yazıklar olsun	1
Kefeni yırtmak	1	İş güç	1
Başından geçmek	1	Rafa kaldırmak	1
Göz süzmek	1	Kirişi kırmak	1
Ses vermemek	3	Astığı astık kestiği kestik	1
Ardından gelmek	1	Karşı çıkmak	1
Bağrı yanık	1	Burnu Kafdağı'nda	1
Başa çıkmak	1	Kendini beğenmek	1
Gizli kapaklı	1	Bel bağlamak	1
Kış kıyamet	1	Sonradan görmek	1
Çile çekmek	4	Boş vermek	1
Karşı durmak	1	Can sağlığı	1
Gönlü kalmak	2	Lafın altında kalmamak	1
Yüzü suyu hürmetine	1	Dağ başı	1
Yola düşmek	7	El vurmamak	1
Çaresiz kalmak	1	Yalan dolan	1
Dünyadan bezmiş	1	Tadını çıkarmak	1
Kendini bilmek	1	Ardına düşürmek	1
Bel vermek	1	Adını koymak	2
El vermek	1	Baştan başa	1
Sözünü tutmak	1	Göz kulak olmak	2
Gönlünü vermek	1	Başa gelmek	1
Yüz tutmak	1	Aman vermemek	3
Selam vermek	3	Soluğu kesilmek	1
Yüz sürmek	1	Kulak vermek	1
Canı yanmak	1	Gönül yıkmak	2
Haber almak	2	Eliyle dağıtmak	1
İşe koşmak	1	İçine çekmek	1
Gözlerini kapamak	1	Tepeden bakmak	2
Yolunu kesmek	2	Kokusunu almak	1
Başını ezmek	1	Ayak atmamak	1
Örnek olmak	1	Yanı başında	1
Elden gitmek	1	Gönlünü almak	1
Ayağına gitmek	1	Derme çatma	1
Bozuk düzen	1	El uzatmak	1

Gözlerini dikmek	1	Kılıçtan geçirmek	1
Ad almak	2	Kol gezmek	1
Aklına gelmek	2	Ağzı kalabalık	1
Yol yordam	2	Gün görmüş	1
Tatlı dil	1	Dağlara düşmek	1
Başına toplamak	1	Yatağa düşmek	1
El kapısı	1	Yokuşa sürmek	1
İşi gücü bırakmak	1	Araya girmek	1
Boş yere	1	Önünü kesmek	1
Ortaya çıkmak	2	Gözü gibi bakmak	2
Yolunu bulmak	1	İş görmek	1
Can vermek	1	İnceden inceye	1
Önünde eğilmek	1	Eline almak	2
Dört elle sarılmak	1	El etmek	1
Selama durmak	2	Dile gelmek	1
Yolunu şaşırmak	1	Gözyaşı dökmek	1
Gözü ilişmek	1	Aklını kullanmak	1
Ayağa kalkmak	1	Yol aramak	1
Para etmemek	1	Boynunu bükmek	1
Söz etmek	3	El oğlu	1
Yol almak	3	El açmak	1
Elinden kurtulmak	1	Temel atmak	1
Elle tutulur gözle görülür	1	Bayrak çekmek	2
Boy atmak	2	Yol vermek	1
Dünyaya getirmek	1	Yol açmak	1
Kök salmak	3	El koymak	1
Yel üfördü,sel götürdü	1	İçi kanamak	1
Kulak kesilmek	1	Ele geçmek	2
Yüreğine ateş düşmek	1	Yolun açık olsun	1
El ele vermek	1	Kendi başına	1
Söz açmak	2	Sofrası açık	1
Yola koyulmak	1	Gün batmak	1
Bağdaş kurmak	3	Kulak asmamak	1
Gönlü yanmak	1	El değmemiş	1
Yüreği ağzına gelmek	1	Gözü kapalı	1
Gel zaman,git zaman	1	Börtü böcek	1
Gün görmek	1	Hor görmek	1
Kül olmak	2	Elden gitmek	1
Gönlünü etmek	1		

Atasözleri	Sıklık
Nisan yağar sap olur,mayıs yağar çeç olur	1

KİTABIN ADI/YAZARI		ÖMER'İN ÇOCUKLUĞU	
KİTABIN TÜRÜ		ANİ	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		89	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		79	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Yüze gülmek	1	Günahına girmek	1
Soluk soluğa	1	Gözünün önüne getirmek	1
İçini çekmek	1	Elinde kalmak	1
Dile getirmek	1	Meydana çıkmak	1
Dert ortağı	1	Baş eğmek	1
Sorguya çekmek	1	Belaya çatmak	1
Gözünün önünde	1	Ders vermek	1
Göze çarpmak	1	Diz çökmek	1
İdare etmek	2	Allah aşkına	1
Haber vermek	1	Dayak yemek	1
Gözünü açmak	1	Yüreği oynamak	1
Ayağa kalkmak	1	Zihni açılmak	2
Üst baş	2	Haber almak	1
Buz tutmak	1	Diline dolamak	1
Gönül almak	1	Gözyaşı dökmek	1
Elinden gelmek	1	Öpüp başına koymak	1
Hatırına gelmek	5	Güven kazanmak	1
Benzi uçmak	1	Yüz yüze gelmek	1
İşe girmek	1	Kendine gelmek	1
Öte beri	1	Ortaya çıkmak	1
Gözleri dolmak	1	Hizaya gelmek	1
Helal olsun	1	Tabana kuvvet	1
Bağrına basmak	1	İleri sürmek	1
Elinden almak	1	Öne düşmek	1
Kulağını çekmek	1	Bereket versin	1
İşine gelmemek	1	Elinden gelmek	1
İbret almak	1	Hayal meyal	1
Baştan başa	1	Dünyaya gelmek	1
Hoşuna gitmek	3	Gözünün önünden gitmemek	1
Üstün gelmek	1	Yüreğine su serpmek	1
Yüreği sızlamak	1	Önüne düşmek	1
Allah Allah	1	Üzerine yürümek	1
Kulağına gelmek	1	Can düşmanı	1
Dizinin dibinde	1	Yazıklar olsun	1
Yük olmak	1	Gözünün önüne gelmek	1
İşini bilmek	1	Keyfi kaçmak	1
Başına buyruk	1	Peşini bırakmak	1
Ölüm döşeğinde	1	Yüreği yanmak	1
Kolayını bulmak	1	Aklına gelmek	1
Canı sıkılmak	2		

KİTABIN ADI/YAZARI		TİRYAKİ SÖZLER	
KİTABIN TÜRÜ		ÖZLÜ SÖZLER	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		122	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		94	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		9	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		9	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Sesi çıkmamak	1	Açık göz	1
Göç etmek	1	Kısa kesmek	1
Can sıkıntısı	5	Baş başa kalmak	1
Göze çarpmak	1	Şapa oturmak	1
Gönül vermek	1	İdare etmek	1
Çenesi düşük	1	Söz anlayan beri gelsin	2
Taraf tutmak	1	Yuvasını yapmak	1
Geri kalmak	1	Boyun eğmek	2
Pahalıya mâl olmak	1	Rahat yüzü görmemek	1
Canı yanmak	1	Elden gitmek	1
Göz dikmek	1	Post kavgası	1
Elinden gelmek	1	Canını çıkarmak	1
Başı dönmek	1	Gözü bağlı	1
Gönlü bulanmak	1	Yufka yürekli	1
Nazar değmek	1	Gözünü açmak	2
Ödü patlamak	2	Göz kamaştırmak	1
Taşa tutmak	1	Kendini göstermek	1
Ağır gelmek	2	Kız vermek	1
İş çıkarmak	1	Bir baltaya sap olmak	1
Yerinde saymak	1	Gözü olmak	1
Gözden düşmek	1	Yola getirmek	1
Canı sıkılmak	4	Aklı ermek	1
İş görmek	3	Yerini tutmak	1
Yolunu şaşırarak	1	Hakkını vermek	1
Ders vermek	1	Tok karnına	1
Can çekişmek	2	Hoş görmek	1
Hor görmek	3	Aklı başında	1
Elden çıkarmak	2	Çıkar yol	1
Kendini beğenmek	4	İleri gitmek	1
Hoşuna gitmek	6	Geri kalmak	1
Eti sizin,kemiği benim	1	Ağızdan çıkanı kulağı işitmek	1
Canı çıkmak	2	Meydana gelmek	1
Göz yummak	1	Eli kalem tutmak	1
Dilini tutmak	1	Tepeden tırnağa	1
Yüz vermemek	1	Gözleri yaşarmak	1
İş isten geçmek	1	Kendini dinlemek	2
Aklını çelmek	1	Üstüne almak	1
Gücüne gitmek	1	Küpünü doldurmak	1
Gözü kararmak	1	Gözden kaybolmak	1
Yolunu bulmak	1	Eceli gelmek	1
İşine gelmek	1	Hüküm vermek	1
Göz gözü görmemek	1	Deli saçması	1
Selam vermek	1	Gemi aزیya almak	1
Yol açmak	1	Gedik açmak	1
Çürük çıkmak	1	Kanına girmek	1
Dilinden düşürmemek	1	Avuç açmak	1
Ağza almamak	1	Ayak basmak	1
Atasözleri	Sıklık	Atasözleri	Sıklık
Düşenin dostu olmaz(Hele bir düş de gör)	1	Debdağ,sevdiği deriyi yerden yere vurur	1
Lafla peynir gemisi yürümez	1	Merhametten maraz çıkar(doğar)	1
Kör ölür,badem gözlü olur;kel ölür sırma saçlı olur.	1	Zaman sana uymazsa sen zamana uy	1
Akıllı yaşta değil,baştaadır	1	Dost başa düşman ayağa bakar	1
Ayağını yorganına göre uzat	1		

KİTAPIN ADI/YAZARI		ARİTMETİK İYİ KUŞLAR PEKİYİ	
KİTAPIN TÜRÜ		DERLEME ÇOCUK DERGİSİ YAZILARI	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		29	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		27	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
yol bulmak	1	ufku çok geniştir	1
kapılıp gitmek	1	ilgi göstermek	1
geç kalmak	1	el üstünde tutmak	1
adamakıllı	1	gönlünü almak	1
iple çekmek	1	Cancığer	2
tanık olmak	1	canı sıkılmak	2
bilgiçlik taslamak	1	ortaya koymak	1
el kadar	1	kulak asmamak	1
aklına esmek	1	yerini tutmak	1
kendini beğenmiş	1	buz kesilmek	1
canı sıkkın	1	şaka yapmak	1
işine bakmak	1	ileri gitmek	1
yola çıkmak	1	ne kokar ne bulaşır	1
para etmemek	1		

KİTABIN ADI/YAZARI		FALAKA	
KİTABIN TÜRÜ		ANI	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		106	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		81	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		1	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		1	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Eti senin kemiği benim	2	Burnunu sokmak	1
Gözünü kapamak	1	Damarı tutmak	1
Ayağa kaldırmak	1	Ağzından kapmak	1
Eksik olmamak	2	Gözlerini dikmek	1
Geri çekilmek	1	Uykusu kaçmak	1
Cana yakın	1	Kuş uçurmamak	1
Çıt çıkarmamak	1	Kedi ciğere bakar gibi	1
El ele	3	Bini bir paraya	2
Boyun eğmek	1	El kaldırmak	1
Gözü yılmak	1	Ardı sıra	1
İnan olsun	3	Kapağı atmak	1
Söz vermek	1	Baklayı ağzından çıkarmak	1
Yatağa düşmek	1	Bereket versin	3
Gözünü açmak	3	Yakasını bırakmamak	1
İğne atsan yere düşmez	1	Canı sıkılmak	1
Diz çökmek	7	Gırla gitmek	1
Yüreği hoplamak	1	Kulak kesilmek	1
Allah akıl fikir versin	1	Yola düzülmek	2
Gözü ilişmek	1	Hatırına gelmek	1
Gözünü dikmek	1	Yerli yerinde	1
Yerinden fırlamak	1	Gözlerine inanmamak	1
Soluğu almak	1	Apar topar	1
İşine karışmak	1	Başına bela olmak	1
Kulağını çekmek	3	Hatırına gelmek	1
Yüreği oynamak	1	Kim vurduya gitmek	1
Gözünü korkutmak	2	Sesini kesmek	1
Sıkı fıkı	1	Kendinden geçmek	1
Göz yaşı dökmek	1	Kapana tutulmak	1
Hasret kalmak	1	Meydana çıkmak	1
Yola düşmek	3	Takım taklavat	1
Gözü açık gitmek	1	Sefa geldiniz	1
Gözü kapalı	2	Kaç para eder	1
Gözleri kararmak	1	Hüküm vermek	1
Cana can katmak	1	Yüz bulmak	1
Göze görünmemek	1	Geçmiş olsun	1
Yüzünü kara çıkarmak	1	Gözünü açamamak	1
Selam vermek	1	Gözleri kapanmak	1
Süklüm püklüm	1	Yüreğini ağzına getirmek	1
Dizlerinin bağı çözülmek	1	Kolu kanadı kırılmak	1
Karşı gelmek	1	Gönül almak	2
Az kalmak	1		

Atasözü	Sıklık
Dağ dağ üstüne olur, ev ev üstüne olmaz	1

KİTAPIN ADI/YAZARI		DOMANIÇ DAĞLARIN YOLCUSU	
KİTAPIN TÜRÜ		GEZİ	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		112	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		83	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Yol göstermek	2	Göz ucuyla bakmak	2
Yere sermek	3	Selam vermek	2
Yüz vermemek	2	İçinden gülmek	1
Dillerde dolaşmak	1	Gözünde büyütme	1
Üzerine yürümek	1	Yüreği sızlamak	1
Yediden yetmişe	1	Haberi olmak	1
Karşı koymak	1	Hatırını sormak	2
Göğsünü gere gere	1	Ortadan kaybolmak	1
Haber vermek	2	Söz almak	2
Yola düşmek	2	Gözleri dolmak	1
Arkasına bakmamak	1	İşini bitirmek	1
Yola çıkmak	3	Fikir vermek	1
Başını alıp gitmek	1	Ortaya koymak	1
Canı sıkılmak	3	Gözünde tutmek	1
Baştan başa	1	Diz çökmek	1
Tek başına	1	Bağdaş kurmak	3
Hoşuna gitmek	3	Yan yatmak	1
İçini çekmek	3	Kıyamet koptu	1
Şeytana uymak	1	Kendinden geçmek	3
Günahını çekmek	1	Sabrı tükenmek	1
Söze karışmak	1	Hele şükür	1
Tok gözlü	1	Nazar değmek	1
Yola koyulmak	2	Çile çekmek	1
Yerine getirmek	1	İştahı açılmak	1
Elinden gelmek	3	Kaşları çatılmak	1
Acı çekmek	1	Farkında olmak	1
Yük olmak	1	Açık alınla	1
Aklına gelmek	2	Alın teri	1
Merak etmek	1	Yüzünü kızartmak	1
Hasret çekmek	1	Söz açmak	1
Kara bahtım	1	İşini görmek	1
Bağrına basmak	1	Yüzüne bakmamak	1
Canını sıkamak	1	Kıtlıktan çıkmak	1
Bereket versin	2	Selam almak	1
Haber almak	2	Ciğerini sökmek	1
Sefa geldiniz	2	Göz süzmek	1
Kendini toplamak	1	Göz kamaştırmak	1
Cephe almak	1	İçinden geçirmek	1
Yan gözle bakmak	1	Gözünün içine bakmak	1
Fena olmak	1	Kollarını açmak	1
Ne olur ne olmaz	1	Dağ başı	1
İş görmek	1		

KİTABIN ADI/YAZARI		EŞREF SAATİ	
KİTABIN TÜRÜ		SOHBET	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		245	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		178	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		8	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		6	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Kendini kaptırmak	1	gözünün içine bakmak	1
iple çekmek	1	fenalık etmek	1
tadına varmak	1	kendi halinde	1
Tereyağından kıl çeker gibi	1	sözünde durmak	1
kendini bırakmak	1	baş başa kalmak	1
yorgun argın	1	gözleri kapanmak	1
damdan düşer gibi	1	hak etmek	2
çileden çıkmak	1	açığa vurmak	5
dert yanmak	3	yol açmak	2
kör parmağım gözüne	1	hesap etmek	1
cinleri başına toplamak	1	altüst etmek	1
tozpembe görmek	1	nefsine yedirememek	1
işten bile değil	1	ayak uydurmak	2
iş işten geçmiş	2	dünyaya gelmek	3
ufak tefek	1	kendini alamamak	1
pot kırmak	1	bilgiçlik taslamak	1
işi oluruna bağlamak	1	peşine düşmek	2
tarafını tutar	1	at başı beraber	1
akıl öğretmek	5	gözü yılmak	1
keyfi kaçmak	1	başta taşımak	1
gönül hoşluğu ile	1	kıyameti koparmak	1
kulak asmamak	1	el sürmemek	1
burnundan kıl aldırmmak	1	göz önüne getirmek	1
bam teline basmak	1	göklere çıkarmak	2
işini yoluna koymuş	1	hüküm vermek	2
hali vakti yerinde	2	har vurup harman savurmak	2
aklından geçirmek	1	iş görmek	8
içinden çıkmak	1	gözüne girebilmek	1
eyvallah demek	1	çoluk çocuğa	1
karnı tok sırtı pek	1	göğsünü gere gere	1
elde etmek	8	baş göstermek	1
yüreği sızlamak	1	ele geçmek	1
üstesinden gelmek	1	yerine koymak	1
kafasına koymak	1	işe yaramak	1
gizli tutmak	1	el atmak	1
canla başla	2	göze almak	4
ağır basmak	1	hoşuna gitmek	1
ayak diremek	2	önüne geçmek	2
kapı dışarı etmek	1	ortaya atmak	1
yolunu şaşırmak	1	baş başa	1
ne pahasına olursa olsun	1	kafası şişmek	1
kulak kabartmış	1	adam yerine konmak	1
merak sarmak	1	yerinde olmak	1
gel gelelim	1	akıl vermek	1
can sıkıntısı	2	fırsat kollamak	1
kıt kanaat geçinmek	1	hakkını vermek	1
yüzünü buruşturmak	1	yol almak	1
mesele çıkarmak	1	yola çıkmak	1
el etek çekmek	1	soluğu kesilmek	1
yukardan bakmak	1	bıyık altından gülmek	1
ömür sürecektir	1	laf aramızda	1
diz dize	1	geçmiş olsun	1

içine kapanmak	1	yüreği hoplamak	1
sesini çıkarmamak	1	hüküm sürmek	1
dibine darı ekmek	1	işin içinden çıkmak	1
kaşlarını çatmak	3	aklına gelmek	2
hoş görmek	5	başına iş açmak	2
çatık kaş	1	mekik dokumak	1
kalbini kırmak	2	yüz yüze gelmek	1
aklı başında	2	boşa gitmek	4
yüz göz olmak	1	kırkından sonra saz çalmak	1
can atmak	1	eline düşmek	1
fi tarihinde	1	yelkenleri suya indirmek	1
ağır gelmek	1	gözünü kapamak	1
haturına gelmek	1	baştan başa	1
cana yakın	2	gözüne kestirmek	1
canını yakmak	1	gözüne çarpmak	1
dil yarası	1	kara kara düşünmek	2
yüzünü şeytan görsün	1	yok yere	1
bucak bucak kaçmak	1	ortadan kalkmak	1
tatlı dil	1	perişan etmek	1
baştan sağmak	1	başına talih kuşu kondu	2
ağzından bal akıyor	1	dillere destan olmak	1
dili çözülmek	1	gözünü budaktan esirgemeyen	1
gönül almak	1	ter dökmek	1
foyası meydana çıkmak	1	hor görmek	1
idare etmek	3	yerden göğe kadar	1
güçlük çekmek	1	hatırında kalmak	1
üst baş	1	salık vermek	1
eli ekmek tutmak	4	kötü yollara sapmak	1
mesele çıkarmak	1	başı dönmek	1
canı sıkılmak	3	diz çökmek	1
alçak gönüllü olmak	1	beli bükülmek	1
söz açmak	1	eli ayağı tutmak	1
farkına varmak	1	etrafında dört dönmek	1
dizini dövmek	1	gözüne uyku girmemek	1
feleğin çemberinden geçmek	2	adım atmamak	1
üzerine titremek	2	incir çekirdeğini doldurmamak	1
göğüs germek	1	göz atmak	1

Atasözleri	Sıklık	Atasözleri	Sıklık
Tatlı dil yılanı ininden çıkarır	2	Bu kadarcık kusur kadı kanında da bulunur	1
Ensesine yumruğu vur,ağzından lokmasını al	1	Kabahati gelin etmişler de kimse almamış	1
El elden üstündür	1	Can çıkar huy çıkmaz	1

KİTABIN ADI/YAZARI		TÜRK NİNNİLERİNDEN SEÇMELER	
KİTABIN TÜRÜ		DERLEME	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		2	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		1	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler		Sıklık	
Aklına gelmek		2	

KİTABIN ADI/YAZARI		TÜRK BİLMECELERİNDEN SEÇMELER	
KİTABIN TÜRÜ		DERLEME	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		32	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		26	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Dile getirmek	1	Yol almak	1
Dile gelmek	1	Eğri büğrü	1
Ayak üstü	2	Ağzı var dili yok	1
Meydana gelmek	1	Göz kırpmak	1
Kulağını bükmek	1	Hasret çekmek	1
Yerinden oynamak	1	Ses vermemek	1
Belini bükmek	1	Peşine düşmek	1
gece gündüz	5	Bayram etmek	1
Yoluna girmek	1	Elinin körü	1
Kendi kendine	1	Sağ ol	1
Selam durmak	1	Allah allah	1
Geri kalmak	1	Pamuk ipliğiyle bağlamak	1
Yola düşmek	2	Acı çekmek	1

KİTAPIN ADI/YAZARI		TEKERLEMELERDEN SEÇMELER	
KİTAPIN TÜRÜ		DERLEME	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		36	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		32	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
Akılda kalmak	1	elden çıkmak	1
Yol açmak	1	çelme takmak	1
Dilden dile dolaşmak	1	canını yakmak	1
Dayak yemek	1	selam vermek	1
Allayıp pullamak	1	bir varmış bir yokmuş	2
Helal olsun	2	yüzü görmemek	1
Haram olmak	1	bereket versin	1
Dağ taş	2	tadını çıkarmak	1
kül olmak	1	yola çıkmak	1
hakkını yemek	1	oh çekmek	1
hakkını vermek	1	gözünü dikmek	1
hakkından gelmek	2	pılıyı pırtıyı toplamak	1
tozu dumana katmak	1	haber vermek	1
yolunu şaşırmak	1	laf atmak	1
selam vermek	1	allah allah	1
açığa vurmak	1	yol vermek	1

KİTABIN ADI/YAZARI		ÜLKEMİN EFSANELERİ	
KİTABIN TÜRÜ		EFSANE	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		185	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		126	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
nöbet tutmak	2	farkına varmak	1
örnek olmak	1	kulak kesilmek	1
yerinde duramamak	7	gün doğmak	1
canı sıkılmak	2	yüz çevirmek	1
kendi kendine	6	soylu soflu	1
allah allah	2	söz kesmek	1
geri dönmek	1	sesini çıkarmamak	2
gözlerine inanamamak	1	olan biten	1
gözleri parlamak	1	yola çıkmak	3
ateş etmek	1	gözünü açmak	1
işini bitirmek	1	özür dilemek	1
sorguya çekmek	1	tabanları yağlamak	1
kendinden geçmek	9	yerine getirmek	1
kendine gelmek	1	üstüne varmak	1
göz göze gelmek	1	elde etmek	1
arayıp sormak	1	hoşuna gitmek	2
geri kalmamak	1	gözünü tutmak	1
gönül vermek	1	açtı ağzını yumdu gözünü	1
bir araya gelmek	1	bol keseden	1
alın yazısı	1	küplere binmek	1
yolunu bulmak	1	ağzını açmamak	1
iş işten geçmek	2	gözüm görmesin	1
bağrına taş basmak	1	yüreği sızlamak	1
gel zaman git zaman	3	elden gitmek	1
zaman zaman	3	ant içmek	1
dillere destan olmak	1	canı yanmak	1
iyi gelmek	1	emrine girmek	1
söz konusu	1	başına toplanmak	3
salık vermek	1	yol kesmek	1
başında beklemek	1	ortadan kaybolmak	2
kendini kaybetmek	1	el uzatmak	1
göze almak	2	yolu düşmek	1
kendini atmak	2	boylu poslu	1
bir deri bir kemik	1	karşısına dikilmek	1
düşünüp taşınmak	2	ardına düşmek	1
haber vermek	3	uzaktan uzağa	1
oh demek	1	kaşlarını çatmak	1
can vermek	1	kız vermek	5
bir varmış bir yokmuş	8	işi olmak	1
boyun eğmek	1	başından savmak	1
canını yakmak	1	yerinden oynamak	1
can acısı	1	yediden yetmişe	1
yaraya merhem olmak	1	boynu bükük	1
elden ne gelir	2	çıkarcı yol	1
yüzü gülmek	1	göz gezdirmek	1
yüreği dayanmamak	1	yol almak	1
sabrı taşmak	1	işe yaramak	1
ele avuca sığmamak	1	yer etmek	1
üst baş	2	dağ taş	2
yüzüne kan gelmek	1	gönlüne göre	1
gezip tozmak	1	arkada bırakmak	1
yedi iklim dört bucak	3	ağzı açık kalmak	2

dile gelmek	4	dile getirmek	1
iyi etmek	1	sözü geçmek	1
kulak vermek	1	söz dinlemek	1
yolunu kesmek	1	gelip çatmak	1
kulak kabarmak	1	el etmek	1
ciğeri yanmak	1	yanıp tutuşmak	1
başından atmak	1	sular gibi akmak	1
oh çekmek	1	kendini vermek	1
ortaya koymak	1	yola gelmek	1
bir baştan bir başa	1	söz birliği etmek	1
söz çıkmak	1	parmağı ağzında kalmak	1

KİTABIN ADI/YAZARI	DAMLA DAMLA İSTİKLAL UĞRUNDA
KİTABIN TÜRÜ	MENSUR ŞİİR KİTABI
KULLANILAN DEYİM SAYISI	45
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI	41
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI	0
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI	0

Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
geri çekilmek	2	allah aşkına	1
ayağına kapanmak	1	dert yanmak	1
baş eğmek	1	hasret çekmek	1
diş bilemek	1	farkına varmamak	1
eline düşmek	1	ele geçmek	1
eline kalmak	1	içini çekmek	1
elde kalmak	1	aklına gelmek	1
kulak asmamak	2	bir baştan bir başa	1
can evi	1	gözünün önüne gelmek	1
baş çıkarak	1	haber vermek	1
kendi kendine	1	ayak bamak	1
büyük söz söylemek	1	ateş kesilmek	1
haberi olmak	1	sonunu getirememek	1
idare etmek	1	geri kalmak	1
ders vermek	2	gönül açmak	1
helal olsun	1	gece gündüz	1
dili dönmemek	1	eline geçmek	1
eğri büğrü	2	yazıklar olsun	1
meydana çıkmak	1	bağına basmak	1
alt üst etmek	1	acısını çekmek	1
tozdan dumandan ferman okunmuyor	1		

KİTABIN ADI/YAZARI		TÜRK MANİLERİNDEN SEÇMELER	
KİTABIN TÜRÜ		DERLEME	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		45	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		33	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
dile getirmek	1	adam olmak	3
peş peşe	1	başı ağrımak	1
ortaya çıkmak	1	sesi çıkmamak	1
günden güne	2	yüreği dayanmamak	1
korktuğu başına gelmek	1	uykusu gelmek	1
içinden gelmek	1	yolunu beklemek	1
bağrına basmak	2	dağ başı	1
can vermek	5	allah akıl fikir versin	1
yüreği yanmak	1	belini bükmek	1
canını almak	1	allah versin	1
kurban olayım	3	uykusu kaçmak	1
aklına düşmek	1	selam söylemek	1
muradına ermek	1	allah bağışlasın	1
gözü açık gitmek	1	dağ taş	3
göze gelmek	1	alın yazısı	1
hasret kalmak	1	aklına gelmek	1
bir yastıkta kocamak	1		

KİTAPIN ADI/YAZARI		TÜRKÜLERDEN SEÇMELER	
KİTABIN TÜRÜ		DERLEME	
KULLANILAN DEYİM SAYISI		68	
FARKLI KULLANILAN DEYİM SAYISI		50	
KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
FARKLI KULLANILAN ATASÖZÜ SAYISI		0	
Deyimler	Sıklık	Deyimler	Sıklık
uykuya dalmak	1	çifte kumrular	1
yol vermek	1	baş edememek	1
yolunu beklemek	3	el etmek	1
günlerini saymak	2	kaşlarını çatmak	1
muradına ermek	1	el basmak	1
yüreği dayanmamak	1	peşi sıra	1
yüz görümlüğü	1	idare etmek	1
nazar değmek	1	kız vermek	2
peşkeş çekmek	1	yolunu şaşırmak	1
baştan çıkarmak	1	haddini bildirmek	1
gönül vermek	1	meydan okumak	1
ah almak	2	aklından çıkmamak	1
içini kemirmek	1	hatırını saymak	1
peşinde koşmak	3	can dayanmamak	1
hoş görmek	1	canı sıkılmak	1
başını yemek	1	can yakmak	1
yola çıkmak	2	tatlı dil	1
dünya kadar	1	tuzak kurmak	1
dile getirmek	1	haber almak	1
içi içine sığmamak	1	baş bağlamak	1
Allah Allah	2	ciğeri yanmak	1
ciğerini delmek	1	gece-gündüz	5
yüreğine dert olmak	4	dünyaya gelmek	1
söz vermek	1	dağ başı	3
içi yanmak	1	kız almak	1

EK 3

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI İlköğretim Genel Müdürlüğü	
Sayı : B.0.08.İGM.0.08.04.01/360/8081	04/08/2005
Konu : İlköğretim Okullarında Okutulacak 100 Temel Eser	
..... VALİLİĞİNE (İl Millî Eğitim Müdürlüğü) GENELGE NO 2005/70	
1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 10. maddesinde, "Millî birlik ve bütünlüğün temel unsurlarından biri olarak Türk dilinin, eğitimin her kademesinde, özellikleri bozulmadan ve aşırılığa kaçınılmadan öğretilmesine önem verilir; çağdaş eğitim ve bilim dili hâlinde zenginleştirilmesine çalışılır ve bu maksatla Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ile iş birliği yapılarak Millî Eğitim Bakanlığınca gerekli tedbirler alınır." denilmektedir. Millî Eğitim Bakanlığımızın amaçlarından birisi de öğrencilere okuma alışkanlığı kazandırmak; bu yolla onları düşünen, düşündüğünü doğru ve açık bir şekilde ifade eden, algılama gücü yüksek, yorum yapan, analitik düşünen, sentez kabiliyeti kazanmış; doğruların tek noktadan değil, çeşitli yönlerden bakmak yoluyla ortaya çıkacağını kavramış, güzellik duygusu ve estetik anlayış gelişmiş, kültürlü, millî ve manevî değere sahip, yüksek karakterli bireyler yetiştirmektir. Kitap okuma insan şahsiyetini zenginleştirir. İyi seçilmiş bir kitap, insan için yeni bir ufuktur. Dünyaya bakış tarzı kitaplarla şekillenir. Kültür okuma yolu ile, özellikle klasik hâle gelmiş eserleri tekrar tekrar okuma yoluyla, kazanılır. Bu nedenle Bakanlığımızca her türdeki okulda, öğrencilerin kitap okuma alışkanlığı kazanması amacıyla, çocukluk ve ilk gençlik dönemi edebiyatı üzerine uzman kişilerin yaptığı araştırmalar sonucu belirlenmiş eser isimleri esas alınarak 5,6,7 ve 8. sınıflar için bir liste oluşturulmuştur. Orta öğretim kurumlarındaki bütün öğrencilerin Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerinin rehberliğinde okuyup inceleyeceği 100 Temel Eser belirlenmiş, 19.08.2004 tarihinde bir Genelge ile kamuoyuna sunulmuş ve Genelgenin sonunda ilköğretim okulları için de böyle bir eserler listesinin hazırlanıp yayımlanacağı duyurulmuştur. Daha alt sınıflar için böyle bir liste oluşturmak oldukça zordur. Bu sınıflara yönelik sayısız yayın vardır. Eserlerin belirlenmesinde orta öğretim için hazırlanan listede tutulan yol izlenmiş, hayatta olan sanatçılarımızın eserlerinden seçme yapılmamıştır. Bu tutum, bugün hayatta olan değerli yazarlarımızın eserlerinin görmemezlikten gelindiği veya onların eserlerinin daha değersiz olduğu anlamına gelmez. Hayatta olan, eser vermeye devam eden yazarlarımızın da şüphesiz çok önemli, okunması ve okutulması gereken yayınları vardır. Ne var ki bunlar arasında tercih yapmanın zorluğu ortadadır.	
 Atatürk Bulvarı 06648 Bakanlıklar/ANKARA Bilgi için:F.ÜST Şb.Md. Telefon: (0 312) 413 16 07 Faks: (0 312) 417 71 05 e-posta: iogm@meb.gov.tr İnt. Adresi : www.meb.gov.tr	

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İlköğretim Genel Müdürlüğü

Sayı : B.0.08.İGM.0.08.04.01/360 /8081
 Konu : İlköğretim Okullarında Okutulacak
 100 Temel Eser

Bugünün çocuklarına, kavramlar dünyası ile muhatap olmanın ancak, yayın hayatını sürdüren hayatta olan yazarların eserleri ile mümkün olacağı, yaklaşımına saygı duymakta birlikte katılmıyoruz.

Listede yer alan eserlerle orta öğretim için hazırlanan eser listenin tamamlanması ve ilköğretimden orta öğretime bütün öğrencilerin Türk ve dünya edebiyatının klasikleşmiş önemli eserleri ile doğrudan karşılaşması amaçlanmıştır.

Bu eserlerin belli bir program ve metot çerçevesinde okunup işlenmesi öğrencilere dil bilinci, Türkçe ve kültür açısından önemli kazanımlar sağlayacaktır.

Aynı eserleri okumuş, o eserlerdeki dil varlığı ile duygu ve düşünce zenginliğini fark etmiş, hatta özümsemiş bireylerden oluşan toplum, hiç şüphesiz daha hoşgörü, daha paylaşımcı, kültür seviyesi yüksek, bağımsız ve demokratik düşünce kabiliyeti kazanmış bireylerden oluşacaktır.

Seçilen eserlerin, çocukluk ve ilk gençlik çağında olan öğrencilere seslenmekten uzak olup olmadığı noktasında bazı tereddütler olabilir.

Edebiyat dünyası önümüzden bir nehir gibi akmaktadır. Bu akış içinde çocukluk ve ilk gençlik dönemi örnekleri de zengin bir şekilde yer tutmaktadır. Öğrenciler bu örneklerle, ilgi ve imkânları ölçüsünde zaten karşılaşmaktadır.

Bu eserler, öğrencileri dilimizin, edebiyatımızın klasik hâle gelmiş örnekleriyle tanıştıracak, onlardaki dil ve muhteva zenginliğini kavramalarını sağlayacak, böylece günümüzde geline nokta görmelerini temin edecek, onlarda edebiyat ve kültür tarihi fikrini oluşturacaktır. Dil ve millet varlığı arasındaki bağı da anlamalarını sağlayacak, sosyal ve kültürel değişimleri görmelerine yardımcı olacaktır.

Listede, Dede Korkut Hikâyeleri'nden günümüze kadar çeşitli devrelerden örnekler yer almıştır. Bunlarda ağırlık tabii olarak Cumhuriyet sonrasına verilmiştir.

Masallar öğrencilerin hayal gücünü zenginleştiren önemli eserlerdir. "Her şeyden önce masal vardı." anlayışı ile çocuk ruhunu besleyen ve geliştiren bu eserlere geniş yer verilmiştir.

Aynı şekilde dil ve kültür zenginliğimizi ortaya koyan, bir tarafı ile sosyal hayatımızla birlikte ortak ruhumuzu da dile getiren türkülerimizden, atasözlerimizden, bilmecelerimizden, ninnilerimizden, mânilerimizden ve deyimlerimizden yapılacak seçimler de listede yer almıştır.

EĞİTİM
%100
DESTEK

BAŞVURU
444 0 632
24 SAATLİK

Atatürk Bulvarı 06648 Bakanlıklar/ANKARA Bilgi için:F.ÜST Şb.Md.
 Telefon: (0 312) 413 16 07 Faks: (0 312) 417 71 05
 e-posta: iogm@meb.gov.tr İnt. Adresi : www.meb.gov.tr

T.C.
MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İlköğretim Genel Müdürlüğü

Sayı : B.0.08.İGM.0.08.04.01/360/8081
Konu : İlköğretim Okullarında Okutulacak
100 Temel Eser

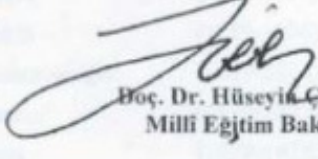
Ortak duygu ve bilincin oluşması amacıyla belirlenen 100 Temel Eserin;

1. Öğrencilerin sosyal ve kültürel etkinliklerde faydalanmaları, boş zamanlarını değerlendirmek üzere öncelikle baş vurabilecekleri kaynak eserler olarak tavsiye edilmesi,
2. Tavsiyesinin öğrencilerin sınıf seviyeleri ve öğretim programları dikkate alınarak zümre öğretmenler kurulunca yapılması,
3. Türkçe dersi müfredatı ile ilişkilendirilip okutulması,
4. Çoğunu okuyan öğrencilere Bayrak Törenlerinde ödül verilmesi,
5. Tanıtımları için konuları içeren münazara ve dinleti programlarının düzenlenmesi, dramaların hazırlanması hususlarına özen gösterilecektir.

Ayrıca öğrencilerimize okuma alışkanlığı kazandırmak amacıyla okul idaresince hafta içi belirlenecek bir günde 30 dakikalık "Okuma Saati" uygulaması yapılacak, okul kütüphaneleri öğrencilerin seversik ve isteyerek gidecekleri sıcak ve sevimli mekânlar hâline dönüştürülecektir.

Ekli listede yer alan eserler, Bakanlığımız tarafından öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılmayıp piyasadan temin edilecektir. Piyasada mevcut olmayan eserlerin hazırlanması hususunda Bakanlığımızca gerekli tedbirler alınacaktır.

Bilgilerinizi ve gereğini önemle rica ederim.


Doç. Dr. Hüseyin ÇELİK
Millî Eğitim Bakanı

EKLER:

Ek-1 (4 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:

81 İl Valiliğine



Atatürk Bulvarı 06648 Bakanlıklar/ANKARA Bilgi için: F.ÜST Şb.Md.
Telefon: (0 312) 413 16 07 Faks: (0 312) 417 71 05
e-posta: iogm@meb.gov.tr İnt. Adresi : www.meb.gov.tr